

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నెవేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. పక్షాలు - వాగూప సమాధానములు. .. 289
2. స్వల్పవ్యవధి పక్ష - వాగూప సమాధానములు. .. 323
3. సభా కార్యక్రమము. .. 327
4. సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు. .. 346
5. ప్రభుత్వ బిల్లు: .. 348

1990, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానిక ప్రాంతములోకి

సరుకుల ప్రవేశ పన్ను (రద్దు) బిల్లు

(ప్రవేశపెట్టబడినది).

6. 1990-91 సంవత్సరానికి బడ్జెటు గాంబింగ్ కొరకు .. 349

అభ్యర్థన:

(1) అభ్యర్థన నెం. xix - సాంకేతిక విద్య.

(2) అభ్యర్థన నెం. xiiii - సాధారణ విద్య,

కోడలు, కళ

మరియు సంస్కృతి

(ఆమోదించబడినవి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ

ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది,

1992.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	: శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి
ఉపసభాపతి	: శ్రీ ఎ. ధర్మారావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	: శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు శ్రీమతి ఎస్. ఉమాదేవి వెంకటామిర శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు శ్రీ కె. కళావెంకటరావు శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి
కార్యదర్శి	: శ్రీ ఎ.వి.జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శి	: శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
ఉపకార్యదర్శులు	: శ్రీ వి.వి. భాస్కరరావు శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణ మూర్తి
సహాయ కార్యదర్శులు	: శ్రీమతి ఎస్.బి. సుమిత్రాబాయి శ్రీ వి. పద్మనాభన్ శ్రీ జి. సూర్యనారాయణరెడ్డి శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి శ్రీ జి.వి. రామారావు శ్రీ జి. రంగారెడ్డి శ్రీ కె. శౌరీరెడ్డి శ్రీ డి. సుబ్రహ్మణ్యం శ్రీ ఎ.డి. భాస్కరరెడ్డి
చీఫ్ రికార్డర్	: శ్రీ ఎం.హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(రెండవ సమావేశము: పదిహేడవ రోజు)

మంగళవారము, ఏప్రిల్ 10, 1990

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

హోం గార్డులపై కమిటీ

194-

*517- సర్వశ్రీ షి. అశోకగజపతిరాజు (విజయనగరం), సి.వర్మిరెడ్డి (మక్తల్):-
ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో హోం గార్డులను వినయోగించుకొనుటపై ఒక కమిటీని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు కమిటీ తేల్చిన అంశాలేమి; ప్రభుత్వం అంగీకరించి, అమలు జరిపిన నివారణలేవీ?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):-
(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The plight of Home Guards is in a very sad state in our State. They are not paid properly. They work under inhuman conditions. We would like to know how many Home Guards are there and their daily wages. Is there any proposal to increase the daily wages? As there any

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

recommendations from the Government of India? I understand that a percentage of Home guards are recruited as constables. What is the percentage and is there any proposal to increase it?

Mr. Speaker:- He has asked about the present payment to Home Guards.

Sri D.K. Samarasinha Reddy:- Sir, he has asked even the strength of Home Guards. I will answer to it. The total targetted strength of Home Guards is 11,736. The sanctioned strength is 11,672. On rolls about 50% of Home Guards are there. The remuneration that is being paid is 15 rupees per day and 7 rupees towards parade allowance. పెరేడ్ లేసి మిగతా రోజులలో రూ. 15 చొప్పున వస్తుంది. వారానికి ఒక రోజు పెరేడ్ ఉంటుంది. ఆ రోజు రూ. 15 ప్లస్ రూ. 7 వస్తుంది. With regard to the percentage of recruitment to the regular police, 10% will be taken in the Civil Police and 20% for the armed police. Government of India have made recommendation to improve the service conditions of the Home Guards and no doubt, there has been no enactment or so giving out in detail or looking in a most comprehensive manner. With regard to the service conditions of the Home Guards no enactment has not been in existence in our State. Though there has been A.P. Home Guards Act of 1949.

ఇది కాంప్రహెన్సివ్ లా తదు. కమిషన్, One Bill which is under consideration now to bring in a comprehensive legislation is with regard to regularise the services and to improve the service conditions of the Home Guards and according to the recommendations of the Government of India it wants the enhancement of the daily allowance from Rs. 15 to Rs. 22 and the parade allowance from Rs. 7 to Rs. 10. That is also under the active consideration of the Government.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, హోం గార్డ్స్ కు ప్రత్యేకమైన చట్టాన్ని రూపొందించి, దాని ద్వారా ఇతర రాష్ట్రాలయిన మహారాష్ట్ర, కర్ణాటకలలో ఉన్న పదకొని అవలంబిస్తామన్నారు. చాలా సంకీర్ణము. అయితే ఈ బిల్లును ఎప్పుడు ప్రవేశపెడతారు? ఈ సెషన్ లో పెడతారా? వచ్చే ఆరు నెలలలో పెడతారా? 27 సంవత్సరాల నుంచీ వారు అధోగతిలో ఉన్నారు. కూర్ తేసుకునే వ్యక్తికి కూడా రూ. 15 కంటే ఎక్కువ వస్తుంది. రూ. 20 నుంచి రూ. 50 వరకూ రోజుకు సంపాదిస్తారు. వేరికీ కేవలం రూ. 15 మాత్రం ఇస్తున్నారు. 11 వేలకు పైగా గల ఈ హోం గార్డ్స్ ఇంత అధ్వాన్నంగా ఉండి, వీళ్లు చూప చూడబడుతున్నారు. ఇప్పుడయినా ఏదో చట్టాన్ని తెస్తామన్నారు. చాలా సంకీర్ణం. దానిని ఎప్పుడు ప్రవేశపెడతారు? హోం గార్డ్స్ అధికారుల ఇళ్లలో వాకర్లలాగా పరిగెజింపబడుతున్నారు. ఆ రకమైన విధానం నుండి వారిని తప్పిస్తారా?

Sri D.K. Samarasinha Reddy:- Sir, I definitely share with the views expressed by the Hon'ble Member that the service conditions of the Home Guards to deserve a favourable consideration for improvement.

Mr. Speaker:- Fixing of any time limit?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- The Bill is under active consideration. The Bill will be brought forward.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్టోవ్ కన్సిడరేషన్ అండ్ ఎన్క్వి నెలలు?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Time Limit cannot be fixed. As expeditiously as possible.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ప్రభుత్వానికి, మంత్రిగారికి మంచి వేరు రావాలి. ఇటువంటి పనికిమాలినవి జరుగకుండా, వేలయినంత త్వరగా పరిష్కరించడానికి ముందుకు రావాలి. అరు నెలల్లో తీర్మానం చెప్పమనండి. మంచి పని వేసేవారు వెనుకాడారు. దానికి కూడా ఎందుకు వెనుకాడారు? వారు యువకులు ముందుకు రావాలి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, when I say something, I must stick to it. నేను చెప్పిన దానికి వెనక్కి పోవడం ఉండదు. అందుకే

చెప్పాను. వేలయినంత త్వరలో అని అన్నాను. That is the very reason why I said Sir, as expeditiously as possible.

శ్రీ ఎన్. గజపతిరావు (నగరం):- హోం గార్డ్స్ విషయంలో ఇతర రాష్ట్రాలలో గల పద్దతిని పరిశీలించామన్నారు. వెస్ట్ బెంగాల్ లో పరిశీలించారా? పరిశీలన అక్కడ గల పద్దతి బాగా ఉంటే దానిని ఇంకా కొంత యాక్టివ్ చేసి, డెన్మార్క్ లో ఉండే పద్దతిని స్వీకరిస్తామని

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- వెస్ట్ బెంగాల్, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక పేటల్లో పరిశీలించిన తరువాతనే సమగ్రమైన చిల్డ్రన్ తయారు చేశాము. ఇది కన్సిడరేషన్ లో ఉంది. వేలయినంత త్వరగా చేస్తాము. మాకు ఇంట్రిస్టి ఉంది. త్వరగా తేవానో చెప్పండి. త్వరగా తీస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యుల సహకారంతో ఎటువంటి అభ్యంతరాలు లేకుండా పాత అవుతుందనే మాకు విశ్వాసం ఉంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కేకల్):- ఈ హోం గార్డ్స్ నియామకం చెప్పన్నారు దీనికి గల పద్దతులేమిటి? అప్పాయింట్ చేసిన వారి మంచి పని పోలీసులు 10 శాతం తీసుకోవడం జరుగుతుందన్నారు. ఇంకా ఎక్కువ మందిని పండుకు తీసుకోవడానికి అర్హత, వదులు ఉంటే పెరేడ్ నేర్పుతున్నారు. కనుక 25 శాతం వరకు సివిల్ పోలీసులు తీసుకునే పద్దతి చూస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సభ్యుల సూచనను తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. రిక్రూట్మెంట్ విషయంలో పద్దతుల గురించి అడిగారు. ఇది కమిషన్ ఆఫ్ పోలీస్, ఆర్మీస్ ఫిర్యావులలో, పోలీసు సూపరింటెండెంట్లు చిల్డ్రన్లలో చూస్తారు. మినీమం ఏజ్ ఇమిట్ 18 సంవత్సరాలు. మ్యాగ్నీమం 45 సంవత్సరాలు. టెక్నికల్ కాపిటికేషన్ మినీమం మెట్రిక్యులేషన్.

శ్రీ కుంజ్ బొడ్డి (భద్రావలం):- ఇమ్మం చిల్డ్రన్ భద్రావలం నియామక వర్గంలో గామ రక్షణ దళాలకు తాలూకా అఫీసులో ట్రైనింగ్ ఇస్తున్నారు. అది హార్మయి

గ్రామాలకు వెళ్ళిన తరువాత కనీసం వేతిలో కర్ర కూడా ఉండదు. గ్రామాన్ని వారు ఎట్లా రక్షిస్తారు?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- అధ్యక్షా, గతంలో ఈ శాసనసభలో హోం గార్డులు గురించి చాలా చర్చ జరిగింది. వారు పోలీసు ఉద్యోగాలు వస్తాయి అనే అతలో హోం గార్డుగా వస్తారు. అటువంటప్పుడు మూడు సంవత్సరాలు హోం గార్డుగా పని చేసిన వారికిందరికీ సివిల్ పోలీసు ఉద్యోగాలకు వారి వారి అర్హతలను బట్టి తేసుకుంటారా? ఆ ప్రతిపాదన చేశాము. ఇప్పుడయినా దానిని పరిశీలిస్తారా? చాలా మంది హోం గార్డుల పిల్లలూ అయి బాధపడుతున్నారు. హోం గార్డు నుండి తేసుకుంటే బేసిక్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బియినీంగ్ హార్డుయి ఉంటారు. కనుక ఆ దృష్టితో అలోచిస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఈ విషయంలో ఇప్పుడే ప్రారంభం అంటూ చేశాము. సివిల్ పోలీసుకు 10 శాతం, అర్డ్స్ కు 20 శాతం అనే చెప్పాను. ఇది కాక రెగ్యులర్ పోలీసు రిక్రూట్మెంట్ జరిగినప్పుడు, హోం గార్డుగా పనిచేసే వారు ఇంటర్వ్యూకు అప్లియర్ కావడానికి ఎటువంటి ప్రతిబంధకమూ లేదు. తప్పకుండా వారికి ప్రీఫరెన్స్ ఇవ్వబడుతుంది. ఇస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ఆ నియామకాలలో వారికి ప్రీఫరెన్స్ ఇవ్వడం లేదు. వెర్సిఫై చేయమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇకముందు ఇస్తామన్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- రెగ్యులర్ కాన్స్టేబుల్స్ రిక్రూట్మెంట్ జిల్లాలలో, నగరాలలో జరిగినప్పుడు క్వాలిఫికేషన్ ఈ క్వరీగా ఉండి, హోం గార్డుగా పని చేస్తున్న వారికి ప్రీఫరెన్స్ ఇవ్వాలని ఆర్డర్ డే ఉంది. ఇవ్వడం కూడా జరిగింది.

శ్రీ సి.పావ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు - 11):- అర్హతపరమైన భారం ఎక్కువగా ఉంటుంది అని పోలీసు కాన్స్టేబుల్స్ ను రిక్రూట్ చేయకుండా హోం గార్డును ఉపయోగించుకుంటున్నారు. వారిలో చాలామందికి క్రిమినల్ బ్యాక్ గ్రౌండ్ ఉంది. 15 రోజుల క్రితం గుంటూరులో 10వ తరగతి పరీక్షలో, డ్యూటీలో గల హోం గార్డ్ క్వశ్చన్ పేపర్ బయటకు తెచ్చి, జిరాక్స్ తీయిస్తూ, అతడిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. కనుక హోం గార్డ్స్ వ్యవస్థను రద్దు చేస్తారా?

(జవాబు లేదు)

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, the main thing is the intentions are likely to come up in the near future as told by the Minister. the basic thing is that these people are made to serve under inhuman conditions. There are no

fixed hours. Literally, it is an exploitation. Total exploitation. Atleast, the Government has to bring in a regulation or legislation with good intentions. There is an urgent need for the Government to see that they work under human conditions atleast having reasonable hours of work. Will the Government initiate steps in this direction?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, wherever any such incidents come to the notice definite action will be taken and it will be set right and to just to improve the service conditions alone, we have been contemplating to bring in a comprehensive legislation. Sir, that was my submission at the very out-set, itself.

పరిశ్రమలను నెలకొల్పుటకై పూర్వ భారతీయులకు పోషకాహారాలు

195-

*395- సరస్వతీ జి.ఎస్.ఎస్. శివాజీ (పోంపేట), కె. ఎర్రన్నాయుడు (వారి శృంగారపురం):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను నెలకొల్పుటకై పూర్వభారతీయులను ఆకట్టుకొను విమిత్తం పుట్టక పథకాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమి?

ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- (అ), (ఆ) వివరణను పూర్వమున్నట్లే ఉంచడమైనది.

పూర్వ భారతీయుల పెట్టుబడులను ఉపయోగిస్తూ పరిశ్రమలను అభివృద్ధిపరచాలనే దృష్టితో 1981లో "అంధ్రప్రదేశ్ పూర్వ భారతీయుల పెట్టుబడి" (ఎన్ఎస్ఐ)ను నెలకొల్పడం మొంది. పూర్వభారతీయుల సంస్థ ఈ క్రింది విధంగా మూడు కంపెనీలలో ఈ క్విట్లో పాల్గొనింది:-

(I) డి.మెటాలిక్ ఆలాయన్, స్టేల్స్ - రూ. 28.60 లక్షలు
(II) మెక్రోసెన్స్ కంప్యూటర్స్ - రూ. 4.08 లక్షలు
(III) రెటా బ్యాంక్ - రూ. 3.40 లక్షలు

మొదటి జిల్లా, కొల్హారంలో పూర్వ భారతీయుల కోసం పుట్టకంగా ఉద్దేశించినట్టి పుట్టక పారిశ్రామిక ఎస్టేటును అభివృద్ధిపరచే ఆకట్ట సబ్సిడీ రేట్లకు పూర్వ భారతీయులకు పారిశ్రామిక స్థలాలను కేటాయించడమయింది. దీనికికోడు, సంస్థ ఈ క్రింది పేవలను అందించింది:-

- పూర్వ భారతీయుల పెట్టుబడి పూర్వభారతీయుల వారికి సలహానిచ్చి మార్గదర్శకత్వం నిర్వహించడం;

- పారిశ్రామిక వేధానాలు, కార్యవిధానలపై సమాచారాన్ని అందించడం;
- తోటి సంస్థల నుండి ప్రవాస భారతీయుల ఉపయోగార్థం ప్రాజెక్టు భావనలను సంకలనం చేయడం;
- ప్రవాస భారతీయులు నెలకొల్పనున్న ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి రాష్ట్ర/కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి, ఇతర ఏజెన్సీలు అంటే ఎల్ఐ/డిజిటిడి/ఇఓయు/డిఎల్ఆర్/ఎఫ్ఐ/సిజి/విఎమ్పి/ఎస్ఎస్ఐ ఆమోదాలు, ఎపిఎన్ఇబీ/ఎపిఎస్ఐ/బాయిలర్లు, ఫ్యాక్టరీల ఇన్స్పెక్టరు/పరిశ్రమల డైరెక్టరు మున్నగువారి నుండి ఆమోదాలను పొందడంలోను; రాష్ట్ర/కేంద్ర ఆర్థిక సహాయ సంస్థలు మున్నగువారితో నుండి కాలిక రుణాలు మంజూరు కావడంలోను ప్రవాస భారతీయులకు సహాయపడటం;
- పట్టణాభివృద్ధి సంస్థలు అభివృద్ధి పరచిన ప్రాంతాలలో నైవాసిక స్థానికులను పొందడంలో ప్రవాస భారతీయులకు సహాయపడటం;
- ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామిక మౌలిక సదుపాయాల సంస్థ ద్వారా ప్రాధాన్యతా ప్రాతి పదికపై మౌలిక సదుపాయాలను కల్పించడం;
- అవసరమైన లైసెన్స్/ఎస్కార్డ్ సేవలను అందించడం.

శ్రీ డి. శ్యాంసుందర శివాజీ:- అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్లో ప్రవాస భారతీయుల పెట్టుబడిని గుర్తి చియత జరుగుతున్న ప్రచారం చూసిన తరువాత, మంత్రిగారి జవాబు విన్న తరువాత చాలా వ్యత్యాసంగా ఉందని తెలిసింది. 1981వ సంవత్సరం నుండి దాని గురించి ప్రయత్నాలు జరుగుతుంటే కేవలం మూడు కంపెనీలలోనే వేరీ షేర్స్ ఉన్నట్లు చెప్పారు. ఇంకా ఏమయినా అభ్యర్థనలు పరిశీలనలో ఉంటే వివరాలు చెప్పాలి. బాలారంలో దీని గురించి ప్రత్యేకంగా ఒక ఎన్సెట్టు ఏర్పాటు చేసినట్లు చెప్పారు. దానిలో ఏదయినా పరిశ్రమ స్థాపించడానికి ఎవరైనా ముందుకు వచ్చిందో, లేనదో చెప్పాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బాలారంలో ఏర్పాటుచేసిన 120-87 ఎకరాలలో భూమి డెవలప్ చేసిన తరువాత 83 ఎకరాల 35 సెంటు భూమిని కేటాయించడం జరిగింది. ఎన్ఐఐలో గల డబ్బు మదుపు పెట్టిందీ మూడు పరిశ్రమలకు. దాని ద్వారా సహాయం పొంది, రూపం దాల్చిన పరిశ్రమలు చాలా ఉన్నాయి. వివరాలు చెబుతాను.

ఇప్పటి వరకూ సంపూర్ణంగా గొండ్ అయి పని చేస్తున్నది, ప్రొడక్షన్లోకి వచ్చిన ఇండస్ట్రీయల్ ప్రాజెక్టు సంఖ్య 56. వాటి యొక్క పెట్టుబడి రూ. 60 కోట్లు, 92 లక్షలు. ఎన్.ఆర్.ఐ. షేర్ రూ. 10 కోట్లు, 35 లక్షలు, ఎంప్లాయిమెంట్ పొందిన వారి సంఖ్య 4,367. మెడికల్ స్కెడ్ 4 యూనిట్లకు సహాయం జరిగింది. దీని పెట్టుబడి రూ. 4 కోట్లు, 83 లక్షలు. ఎన్.ఆర్.ఐ. షేర్ రూ. 1.54 కోట్లు, ఎంప్లాయిమెంట్ పొందిన వారి సంఖ్య 290.

1989-90వ సంవత్సరంలో హార్మాయి, పౌడర్స్ పారంభం కావడానికి చివరి స్థాయిలో గలవి 11. వీటి పెట్టుబడి రూ. 31 కోట్లు 77 లక్షలు. ఎన్.ఐ.ఆర్. షేర్ రూ. 6 కోట్లు 63 లక్షలు. ఎంపాయిమెంటు వౌచర్లు 1,012 మంది.

ప్రాజెక్ట్స్ అండర్ యాక్టివ్ ఇంప్లిమెంటేషన్ 45. దీని ఇన్వెస్టిమెంట్ రూ. 172 కోట్లు. ఎన్.ఐ.ఆర్. షేర్ రూ. 54 కోట్లు 47 లక్షలు. ఎంపాయిమెంట్ వౌచర్లు 7,081. వివిధ దశలలో గల ప్రాజెక్ట్స్ సంఖ్య 157. బోటల్ ఇన్వెస్టిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ రూ. 602 కోట్లు 18 లక్షలు. ఎన్.ఐ.ఆర్. షేర్ రూ. 87 కోట్లు 74 లక్షలు. ఎంపాయిమెంట్ వౌచర్లు 14,838. క్రియరెన్స్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్ద గల ప్రాజెక్ట్స్ 8. పెట్టుబడి రూ. 441 కోట్లు 38 లక్షలు. దీనిలో ఎన్.ఐ.ఆర్. షేర్ బాలా ఎక్కువగా ఉంది. రూ. 414 కోట్లు 30 లక్షలు. ఎంపాయిమెంట్ అవకాశాలు వచ్చేది 3,560 మందికి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఒక కాపీ ఇప్పించండి. ఆ వివరాలన్నీ జ్ఞాపకం ఉండవు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- టేబిల్ మీద పెట్టిన దానిలో ఈ వివరాలన్నీ లేవు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఆ వివరాలు లేకపోతే ఈ సమాచారం అంతా అందజేస్తాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- కొన్ని వివరాలు మంత్రీగారు చెప్పారు. ప్రవాస భారతీయులు. ఆంధ్రులు కాదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఆంధ్రులు కాదు. ప్రవాస భారతీయులు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఆంధ్రులు కూడా ఉండవచ్చు. ఇది వేరే విషయం. సర్వే జరిగి ఏ ఏ జిల్లాలలో ఎలాంటి పరిశ్రమలు స్థాపించడానికి ఎంతమంది ముందుకు వచ్చారు. ఏ ఏ జిల్లాలు పరిశీలనలో ఉన్నాయి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నా దగ్గర ఆ వివరాలు లేవు కానీ ప్రత్యేకంగా వారి సౌకర్యం కోసం 3 ప్రదేశాలలో ప్రభుత్వం పరిశీలన జరిపిన వాటిలో ఒకటి బొలారం, రెండవది బంజారాపాల్వీ, బంజారాపాల్వీలో 21 ఎకరాలు సేకరించి దానిని కూడా డెవలప్ చేయడం జరుగుతోంది. కానీ దురదృష్టవశాత్తు వారు కోర్టుకు వెళ్లినందువల్ల అది కోర్టులో విక్రమం వోయింది. 120 ఎకరాలు వీలుకూరు కంప్లెక్స్, రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఎన్.ఐ.ఆర్. యూనిట్లు కోసం ప్రత్యేకంగా డెవలప్ చేయాలనుకొన్నాము. కానీ అది కూడా కోర్టులో ఆగిపోయింది. ఎన్.ఐ.ఆర్. షేర్లు ఆన్ డెయిర్ ఓన్ ఏ ఏ జిల్లాలలో ప్రయత్నిస్తున్నారో అన్న మాటకు నా దగ్గర సమాధానం లేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao (Chintalapudi):- The statement read out by the Hon'ble Finance Minister has been very encouraging about the NRIs inducing them to establish some industries here. But there are so many hurdles. The previous

Government had introduced the system of Single Window System wherein NRIs wanted to set up industries. They have sent their applications. Their applications are processed. Even though a G.O. whether it is No. 747 or something, I do not remember, the bureaucracy is not implementing that G.O. For example, provision of land clearance, and various other requirements are not cleared. Will the Government take steps to see that system is implemented? You will be surprised to know that many of the NRIs have been complaining that even their school children are not given seats in the schools. Will this Government rectify the shortcomings which were not there in the previous system? Will the Government rectify them in order to attract those NRIs suo moto?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సర్, మనం మామూలుగా పారిశ్రామికీకరణ బాగా వేగంగా ఇర్రాళంనూ భావంతో చేసే ప్రయత్నాలలో ఒక భాగం ఎన్.ఆర్.ఐస్ ని ఇన్వెస్ట్ చేసి వారికి కావలసిన సదుపాయాలను ఏర్పాటు చేయడం. గత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఉత్తరువులో వారికి కావలసిన వివిధ రకాల లైసెన్సులు సింగిల్ వేండో ద్వారా ఇప్పించే దానికి ప్రయత్నం 'పట్టుకుంటు పర్సన్ కన్సల్టేషన్, నాకు తెలిసినంతవరకు ఏదీ జరుగలేదు. ఇటీవలే డి.ఎ.ఎ. వారు చెప్పిన సమాచారం ప్రకారం అధికారులు ఉత్సాహంగా సహాయపడడం లేదు అన్నారు. అది చూచి అవసరమయిన పర్యటన తీసుకొని జాగు లేకుండా వారి పట్ల నిర్లక్ష్యం లేకుండా సత్వరమే సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. విల్లం వదులు కోసం మినిమమ్ ఫెసిలిటీస్ ప్యాకెడ్ చేయలేకపోతున్నామన్నారు. That is a separate question. Anyway I am taking that suggestion also. I will see, to what extent, we can help them.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు (మౌజివీడు):- ప్రవాస భారతీయులకు మనం ఇక్కడ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ క్రియేట్ చేయడానికి, నేటివ్కు డిఫరెన్సు ఏమిటి? ఎలాంటి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ క్రియేట్ చేస్తున్నారు? ప్యాడిగల్ సస్ను తీసుకువచ్చి ఎక్స్ట్రా ఫెసిలిటీస్ ఇవ్వ వలసిన అవసరం ఉందా? మెడికల్ స్కెడ్ కూడా కొన్ని వేల మంది డాక్టర్లు నర్సింగ్ హామ్స్ కమ్యూన్ వాడానికి సరయిన ఫెసిలిటీస్ లేకుండా ఉన్నప్పుడు ఎక్కడో బయట నుంచి తీసుకువచ్చి అక్కడ బాగా సంపాదించిన ధనంతో వచ్చి ఇన్వెస్టు చేస్తున్నారని నేటివ్ కారని ప్యాడిగల్ సస్ను తీసుకుని ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్లడం మంచిదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇక్కడున్నటువంటి వారిని విస్మరిస్తున్నారని ఎన్.ఆర్.ఐస్ను ఎంకర్ టేమంటే చేస్తున్నామని కాదు. ఇక్కడ ఉండి ఉత్సాహంగా ముందుకు వస్తున్న యువకులూ, డాక్టర్లు వాళ్ళు ఎవరయినా ఉంటే వారికి అనేక రకాలైన సదుపాయాలు కల్పించే దానికి మా చేయి. అభ్యంతరం లేదు. యాక్ట్ ఏ క్యాటగిరీ ఈ దేశం నుంచి ఇతర దేశాలకు వెళ్లి స్థిరపడి ధనార్జన చేసినవారు ఈ దేశంపట్ల అభిమానంతో ఇన్వెస్టుమెంటు పెడతాము. టెక్నికల్ గా ముందుకు తీసుకువస్తామూ అన్నప్పుడు వారికి కూడా సహకరించి మన రాష్ట్రం, ఈ దేశం ఆర్థికంగా పారిశ్రామికీకరణ కావాలన్న ఆలోచనతో తప్ప ఇక్కడ స్థానికులను విస్మరించి తీసుకురావడం కాదు.

శ్రీ పి. వెంకటాపు:- వాళ్ళకూ, వేళ్ళకూ ఇచ్చే డిఫరెన్సు ఏమిటి?

Mr. Speaker:- Your's is a counter proposal.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- అధ్యక్షా, పారిశ్రామికీకరణ జరగాలని ప్రతి ఒక్కరూమూ కోరుకుంటాము. ఈ ప్రవాస భారతీయులు మన రాష్ట్రం వచ్చి ఇక్కడ సరయినటువంటి ఫెసిలిటీస్ పూర్తిగా లేనందువల్ల మళ్ళీ తిరిగి ఇతర రాష్ట్రాలలో వెళ్ళుకోవడానికి వెళ్ళిపోయిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? అలా వచ్చిన వారికి అవసరం అయితే ఇంకా మే పాలసీని లిబరలైజ్ చేసి, ఎన్నో కొత్త రూపాయలు పెట్టుగలిగిన ప్రవాస భారతీయులకు సహాయం చేసి ఇంకా ఎక్కువ మంది ముందుకు రావడానికి మేరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? మేరు ఇప్పటి కంటే ఎక్కువ చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇప్పుడు వెంకటాపుగారు ఒక యాంగ్లిలో ప్రశ్న వేసారు. నాయుడుగారు ఇంకో యాంగ్లిలో అడుగుతున్నారు. స్పెసిఫిక్ గా నిరుత్సాహపడి వెళ్ళిపోయిన వారి సంగతి ఉంటే, I will look into these cases with necessary zeal. అంతేకాదు, నాదగ్గరున్న జనరల్ సమాచారంలో ఇక్కడికి వచ్చి వెళ్ళిపోతున్నట్లు ఏమే లేదు. కానీ ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు ఒకరిద్దరు ఎస్.ఆర్.ఐస్ కలిసి నప్పుడు నన్ను రికెస్టు చేసారు. నాడే ఆన్ రికార్డ్. వర్చువల్ గా కలిసినప్పుడు ఒకరిద్దరు వెళ్ళడం జరిగింది. మేము ఎంతో అనుకూలం ఎంతో ఎక్స్ పెక్ట్ చేసి రావడం జరిగింది. అనుకూలత త్వరలో ఏమే కావడం లేదు. సాధ్యమయినంత త్వరగా కార్యక్రమాలు వేగంగా కావడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తారా అని అడిగారు. వేగంగా కావడం కోసం మేము ప్రయత్నాలు చేస్తాము.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరాద్రిడ్డి (కమలాపురం):- ఇప్పుడు మంత్రిగారు జూబిల్ హిల్స్ లో 20 ఎకరాల స్థలం కొర్పూలో లిబిగేషన్ లో ఉందని చెప్పారు. అది 27 ఎకరాల స్థలమని నా దగ్గర ఇన్ ఫర్మేషన్ ఉంది. దానిలో 7 ఎకరాలు నోరే అనే ప్రవాస ఆంధ్రునికీ, అమెరికాలో ఉంటున్న అతనికి, అతను ఇక్కడ లేకపోయినా కూడా దానిని మెమోరియల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ గా వ్యాని ఇచ్చి చివరకారం కాన్సర్ ఇన్ స్టిట్యూట్ గా పేరుపెట్టి, ఆంధ్రలో ఉన్న వ్యక్తులకే ఆ 7 ఎకరాల స్థలం నామినల్ గా లేట్ కి ఇచ్చినట్లు మా వద్ద ఉన్న సమాచారం ప్రవాస ఆంధ్రులకు ఇస్తున్న భూములు ఈ విధంగా అన్యాయాంతం అవుతున్న చూడ వాస్తవమా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నా దగ్గర ఉన్న సమాచారం మాత్రం జూబిల్ హిల్స్ లో 21 ఎకరాలు ఎవరేన్ స్వాధీనంలో ఉంది అన్నమాట మాత్రం ఉంది. మైసూరాద్రిడ్డి గారు 7 ఎకరాల గురించి విద్యుత్ వెప్పారో అది నా దగ్గర రెడీగా ఇన్ ఫర్మేషన్ లేదు. ఇన్ ఫర్మేషన్ తీసుకొని వేమ గౌరవ పథ్యులకు తరువాత తెలియజేస్తాను.

1989లో వరదలవల్ల జిల్లా పరిషత్ రోడ్లకు నష్టం

196-

*78- శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పంచాయతీ రాజ్య శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1989లో వరదలవల్ల జిల్లాపరిషత్, మండల పౌజా పరిషత్ రోడ్లకు మరియు చిన్న తరహా నీటి పారుదల పెరుపులకు ఏ మేరకు నష్టం వాటిల్లింది;

(ఆ) రోడ్ల మరమ్మత్తుకు, పెరుపుల పునరుద్ధరణకు ఎంత నొమ్ము కేటాయించారు;

(ఇ) మరమ్మత్తులు, పునరుద్ధరణ పనులను ఎప్పుడు మొదలు పెడతారు; ఎప్పుడు పూర్తిచేస్తారు?

పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి):- (అ) 1989లో వచ్చిన వరదల వల్ల జిల్లా పౌజాపరిషత్తు, మండల పౌజాపరిషత్తు రోడ్లకు రూ. 10,475.23 లక్షలు, చిన్న తరహా సాగునీటి పెరుపులకు రూ. 1815.99 లక్షలు నష్టం సంభవించింది. 27,632 కి.మీ॥ల పొడవైన రోడ్లు దెబ్బతిన్నాయి. చిన్న తరహా సాగునీటి పెరుపుల క్రింద గల 2,37,944 ఎకరాల ఆయకట్టుకు దెబ్బ తగిలింది.

(ఆ) రోడ్ల మరమ్మత్తులకుగాను రూ. 608.95 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించటం జరిగింది. చిన్న తరహా సాగునీటి పెరుపుల పునరుద్ధరణకు రూ. 402.88 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించడమయింది.

(ఇ) 1989, జూలై/ఆగస్టులలో వచ్చిన వరదలకు సంబంధించిన మరమ్మత్తు, పునరుద్ధరణ పనులను అప్పటికే ప్రారంభించడం జరిగింది. రోడ్ల మరమ్మత్తు పనులు 1990, మార్చి నాటికి చిన్న తరహా సాగునీటి పెరుపుల మరమ్మత్తు పనులు 1990 జూన్ నాటికి పూర్తి చేసేందుకు కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడం జరిగింది.

10 శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, 1989 జూన్, ఆగస్టులలో వచ్చిన వరదలవల్ల 27 వేల 600 కిలోమీటర్ల రోడ్లు దెబ్బతిన్నాయని, 2 లక్షల 37 వేల 944 ఎకరాల ఆయకట్టు దెబ్బతిన్నదని - పెరుపులు గండుపడడంవల్ల అని - మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. స్వంతోషం కానీ సెటో ఎప్పుటిలోగా మరమ్మత్తులు పూర్తిచేస్తారు అని అంటే జూన్ లోపల పూర్తిచేస్తామని, యిప్పటికే పనులు ప్రారంభించామని అన్నారు. ఆగస్టులో తాత్కాలిక మరమ్మత్తులకు కేటాయించిన నీధులు గాకుండా శాశ్వత మరమ్మత్తులకు మైనర్ యిరిగేషన్ల ట్యాంక్కు - పి.డబ్ల్యు.డి.లో కొన్ని, పంచాయతీరాజ్ లో కొన్ని - వాటికి ఎంత కేటాయించారు - పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటుకు, పి.డబ్ల్యు.డి. డిపార్టుమెంటుకు - ఆదేవిధంగా రోడ్ల శాశ్వత మరమ్మత్తులకు జిల్లా పౌజాపరిషత్తులకు, మండల పౌజాపరిషత్తులకు ఎంత నీధులు కేటాయించారో చెప్పాలి. రెండవది, ఇప్పటికే పనులు ప్రారంభించామని అన్నారు. అది ఎంత దురదృష్టకరమైనటువంటి సమాధానం అంటే అధికారులు ఏదైతే యిచ్చారో మంత్రివర్యులు అదే చెప్పారు. వారికి నేను రిప్రజంటేషను యివ్వడం జరిగింది. వారు కూడ సబ్ కమిటీనివేసి మేటింగు కన్వీనీషేచారు. మా జిల్లా మంత్రివర్యులు యిందాక ఉండిరి, బయటకు వెళ్లారు, వారు ఉంటే వెప్పవారు. ఇంత వరకు తాత్కాలిక మరమ్మత్తులు, జూన్, జూలై, ఆగస్టులలో చేసిన పనులు మిగతా, ఎస్సీమెట్టు ఉన్న పెరుపుల యింతవరకు పూర్తికాలేదు. బెండర్లు ఏప్రిల్ 28 దాకా పోస్టపోస్ట్ చేశారు. జూన్ లో పూర్తిచేస్తామన్నారు. మాన్ సూన్ సెట్ అయ్యేలోపల

హార్మివేస్తామన్నారు. వివిధంగా సాధ్యం? అందువల్ల ఈ ప్రభుత్వముతో నిర్లక్ష్యం జరిగింది. స్పష్టంగా పంతాయకేరాఫ్ డిపార్టుమెంటుకు రోడ్ల మరమ్మత్తుకు ఎంత కేటాయిస్తున్నారో చెప్పాలి. శాశ్వత మరమ్మత్తులకు చెరువుల గండ్లు పూడ్చడానికి ఎంత కేటాయిస్తున్నారు? పి.డబ్ల్యు.డి. చెరువుల గండ్లు పూడ్చడానికి ఎంత కేటాయిస్తున్నారు? ఆయకట్టుదారులు, నామినేషను పద్ధతి ద్వారా గానీ శ్రమశక్తి, పద్ధతి ద్వారా గానీ ఈ పనులు పూర్తిచేయడానికి ఆదేశాలు యిస్తారా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మైనరు యిరిగేషను క్రింద ఉన్న మొత్తం గురించి తెప్పడం జరిగింది. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా నేతీంగు ప్రకారము రెండు కోట్లు ఖర్చుపెట్టవలసివుంది. కానీ స్కేటు గవర్నమెంటు 402.88 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. కానీ యం.ఎన్.పి. ప్లాన్లో 1990-91కి ఒక కోటి రూపాయలు సాంక్ష్కను చేయడం జరిగింది. రోడ్లకు 1990-91కి నాన్ ప్లాన్లో 25.60 లక్షలు సాంక్ష్కను చేయడం జరిగింది. మొత్తం యం.ఎన్.పి. క్రింద రోడ్ల గురించి 5 కోట్లు 1990-91కి సాంక్ష్కను చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. నర్సింహారెడ్డి (జహీరాబాద్):- అధ్యక్షా, రోడ్లు చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నవి - స్పెషల్ డిల్లీ పరిషత్తు, మండల పరిషత్తు, రోడ్లు - మెదక్ డిల్లీలో ఫుగర్ కేస్ సేస్ గత మూడు సంవత్సరాల నుండి ప్రభుత్వం ఎలాటిమెంటు చేయలేదు. 36 లక్షల డ్యూవుంది - ప్రభుత్వం స్కేటు తెవర్లో వేరే డిప్లొక్టుకు డ్లెవర్మీ చేసింది. కనుక ఆ బ్యాకీలాగ్ 36 లక్షలు యిస్తారా? ఇంకొకటి, మైనింగ్ డిపార్టుమెంట్ మావద్ద మైనింగ్ చేస్తూ అక్కడి నుండి లాల్లో పావ్ లోడ్స్ పంపుతుంది, రోడ్ల చాలా భారాలు అయిపోయినవి. వారి రివేర్మకు మైనింగు డిపార్టుమెంటు నుండి ఏమైనా సేస్ వస్తుందా అని కలెక్టరుగారు అడిగితే ఏమీ యివ్వడంలేదని వారికి జవాబు వచ్చింది. మైనింగ్ డిపార్టుమెంటు నుండి సేస్ యిస్తారా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- మైనింగ్ సేస్ వరకు డిల్లీ పరిషత్తుకు రీలేటు చేయడం జరిగింది. ఇంకొక ప్రశ్నకు సమాధానం - దానిని పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్. స్పీకర్:- ఇన్ ఫిడిక్స్లో ఫండ్లు ఉన్నవి, యింకా రివేర్మ కాలేదంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అది పరిశీలనచేసి తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథన్):- అధ్యక్షా, 89లో ఫ్లడ్లవల్ల తెగిన కుంటల గురించి తెలుసున్నారు. కానీ 86 నుండి తెగిన కుంటలకు ఒక్కడానికి రెవేర్మ లేదు. పర్మనెంటు రివేర్మ పావ్, అర్డినరీ రివేర్మ జరుగలేదు. అప్పటి నుండి యిప్పటివరకు తెగిన కుంటలకు సంబంధించి, రోడ్ల మరమ్మత్తులకు సంబంధించి మే వద్ద యిప్పర్మేషను ఉంటే బియర్మేద పెడతే పర, రేకవోత తెప్పినా సరే, ఇప్పటివరకు ఏదీ కాలేదు. వోతే కోర్ సేస్ తీసుకున్నా, మివరల్ సేస్ తీసుకున్నా, డిల్లీ పరిషత్తుకు ఈబాకి కూడ మైనరు యిరిగేషను క్రింద ఏ ఎమౌంట్ ఎలాటి చేయజడలేదు. డ్లెరక్టుగా డిపార్టుమెంటు నుండి వివిధమైనవివంటి ఫండ్లు కాలేదు - ఉదాహరణకు కర్రంపగరం డిల్లీలో - వారికి ఈ యిప్పర్మేషను యిస్తూ, కోర్ సేస్ నుండి ఏమైనా రేబిట్టుగా ఎలాటివేసి 1986 నుండి యిప్పటివరకు ఉన్న కుంటలకు, రోడ్లకు రివేర్మ చేయడానికి ఏమైనా పరిశీలన చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- మైనరు ఇరిగేషనుకు సంబంధించి, పరకేపితా గ్రాంటు 5 రూపాయలు మండలానికి యివ్వడం జరుగుతుంది. దాని క్రింద ఈ మైనరు ఇరిగేషను వాటికి ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తుంది. రెగ్యులర్ రోడ్స్ మేంబెనెన్స్ కొరకు 25-6 లక్షలు కూడా సాంక్ష్విక చేయడం జరిగింది. దాని క్రింద రోడ్లు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఏవైనా రోడ్లు వస్తే, అవి కూడా ఈ గ్రాంట్ క్రింద తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ యం.బి. హోవాస్ (దేవరకొండ):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు డిపార్టుమెంటు వారు పంపిన సమాచారమును మాత్రమే చెబుతున్నారు. అదనంగా చెప్పలేరనుకుంటాను. రోడ్ల గురించి ఒకటి కొరదలమకున్నాను. 1989లో గానీ 1988లో గానీ వర్షాలవల్ల తెగిన రోడ్లను కనీసం రెండు జూన్ 1990 లోపల, అనీటి పూసేవాటికి మరమ్మత్తు చేస్తారా? రోడ్స్ తెగిపోవడంవల్ల బస్సులు నడవని రోడ్లు చాలా ఉన్నవి. ఆ వివరాలొకటి పోదలమకోలేదు. నా నియోజకవర్గములో చాలా ఉన్నవి. నా నియోజకవర్గమే కాదు, యావత్తు రాష్ట్రములో పంచాయతీరాట్ రోడ్స్ తెగిపోయివున్న వాటిని వర్షాకాలము రాకముందే పూర్తిచేయడానికి 28 వల అనీ, యిన్ని కోట్లు అనీ అధికారులు చెబుతున్నది గాకుండా కనీసం గతములో ఉన్న పరిస్థితిని తీసుకురావడానికి నిధులు కేటాయిస్తారా? రెండవది, చిన్న చిన్న కుంటలు తెగిపోయినప్పుడు రింగ్ బండ్స్ వేసి ఏదో చేశారు. కానీ పర్యటెంట్ రివేర్సు జరుగలేదు. అందుకని వాటిని బాగుచేయించాలి.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- పర్యటెంట్ గా రింగ్ బండ్స్ చేయడానికి ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది. మీకు తెలుసు - డేసిలో, ఒక కోటి రూపాయలు ప్లాన్ ఎమౌంట్ లో చేయడం జరిగింది. అవి అన్ని తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అన్ని చేయడానికి ఎక్కువ మొత్తాలు కావలసివస్తుంది. రోడ్లకు సంబంధించి వారు అడిగారు. రోడ్లకు సంబంధించి ప్లాన్ ఎమౌంట్ లో 5 కోట్లు పెట్టుకున్నాము. అది ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది. అయితే రోడ్లు అన్ని మరమ్మత్తు చేయాలంటే సుమారు 20,25 కోట్లు కావలసివుంటుంది. మనవద్ద మిగులులేదు గాబట్టి 5 కోట్లు మనము బడ్జెటులో పెట్టుకున్నాము. వాటి మీద అది ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ యం. వెంకటేశ్వరరావు (డిప్ టి):- అధ్యక్షా, చాలా మైనరు ఇరిగేషను టాంక్స్ పూర్తికావేదు. చాలా బ్యాక్ లాగ్ ఉంది. ఎస్టిమేట్స్ అన్ని పాతవి ఉండడంవల్ల, వీన్నవీన్న టాంక్స్ కు ఎస్టిమేట్లు కాక, కాంట్రాక్టర్లు రాక, ప్రత్యేకంగా రాజడికల్స్ ఎఫెక్టివ్ ఫిరియాన్ లో టాంక్స్ అన్ని పూర్తికావేదు. అవి అన్ని రేవెన్యూమేట్ చేయడం కానీ రేకపోతే ఎక్స్ ప్లె యిష్యుగానీ కంప్లెటు చేయడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

10 శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి (లక్ష్మిరెడ్డిపల్లి):- అధ్యక్షా, చెరువులన్నీ తెగి పోయాయి. రింగ్ బండ్లు చేశారు. ఆ విధంగా అన్ని నియోజకవర్గాలలో ఉన్నాయి. అదే విధంగా రోడ్లు కూడా తెగిపోయాయి. అవి రెన్వోర్ కావేదు. బస్, పర్వెనెస్ దెబ్బతీస్తాయి. మళ్ళీ వర్షాకాలంలోపల ఇవన్నీ పూర్తిచేయకపోతే వేసిన రింగ్ బండ్లు తెగిపోవడం కూడా జరుగుతుంది. అక్కడున్నటువంటి ఆయకట్టు కూడా దెబ్బతీస్తుంది. కనుక డిల్లాల నుంచి ఎంత డబ్బు కావాలో రివేర్సు తెప్పించుకొనే - ఇవి రెన్వోర్ చేసుకొనడానికి ఎంత

డబ్బు అవసరం అవుతుందో అంత డబ్బు కేటాయించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎక్కడి నుంచి అయినా తీసుకొని ఇవ్వాలి లేకపోతే ఫలితం ఉండదు. ఈ నెలఖర్చుకు వారికి ఎంత డబ్బు కావాలని డిమాండ్ నుంచి వేపరాలు తెప్పించుకొని వాటిని రిటేలువేసి అవి పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? అది అత్యవసరం అని ప్రభుత్వం గుర్తించిందా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- రోడ్ల మరమ్మత్తులు కానీ పెరువుల మరమ్మత్తులు కానీ ప్రభుత్వం గుర్తించే ఉంది. ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి - ఇప్పుడు ఒక్క మైనర్ ఇరిగేషనుకు 10 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని చెప్పాము. రోడ్లకు కూడా అదే మోతాదులో ఖర్చు అవుతుంది. దానికి పెరికాపెటా గ్రాంటులో 5 రూపాయలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. దానిలో మేము ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటుకు వ్యాసినప్పుడు వారు దీనికి ఒక రూపాయి కేటాయించి 10.15 కోట్లు అవుతుంది, దానిని సెపరేటుగా ఖర్చుచేయాలనే సలహా ఇచ్చారు. దానిని కూడా ఎక్జామిన్ చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. కనకసుందరావు (తాడేపల్లిగూడెం):- అధ్యక్షా, సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం సూటిగా రాలేదు. 1989లో జరిగిన వరదలవల్ల మైనర్ ఇరిగేషను ట్యాంకుకుపడిన గండ్లు ఇంతవరకు పూర్తిచేయకుండా ఉన్నాయి. వాటికి టెండర్లు పిలిపలేదు. జూన్ లో నాట్యువేసే సమయం వస్తుంది. మళ్ళీ టెండర్లు పిలిచి కనీసం చేసేప్పటికి టైము చాలాము. అందువల్ల శ్రమశక్తి ద్వారా అవి పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు. జనరల్ గా డిశెంబరు అఖర్ వరకు పెరువులలో నేళ్లు ఉంటాయి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (అమృతం):- అధ్యక్షా, ఒక సలహా.

మిస్టరు స్పీకర్:- మంత్రిగారూ, ఒక నిమిషం ఉండండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అన్నిచోట్ల పెరువులు తెగిపోయాయి, రోడ్లు తెగిపోయాయి మంత్రిగారు తమ ఛాంబరులో ఏదైనా మీటింగుపెట్టి ఇంజిన్లు ఉన్నటువంటి శాసనసభ్యులను రమ్మని అంటే ఇంజిన్లు ఉన్నటువంటివారు వచ్చి ఎక్కడెక్కడ పెరువులు తెగిపోయాయి ఎక్కడెక్కడ రింగీబండ్లు తాత్కాలికంగా చేశారు, ఎక్కడెక్కడ రోడ్లు మరమ్మత్తులు కాలేదు అనే ఇన్ఫర్మేషను ఇస్తారు. అందుకని ఒక మీటింగు పెట్టండి. We will supply the information. Whether your information is correct or our information is correct, you can later know. పూర్తిచేయడానికి పనికివస్తుంది.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని కూడా చూడవలసి ఉంటుంది. ఉన్న డబ్బుతో మనం చేయాలి.

Sri P. Nageswara Rao:- They say they have repaired. ఇక మూడు మాసాలు ఉంది, మళ్ళీ వర్షాకాలం వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డిమాండ్లు ఉన్నాయి కదా, వాటిలో చెప్పండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డిమాండు రిఫ్యూలో ఏమీ వస్తున్నదో మనం చూస్తున్నాము.

(ఇంటరప్షన్లు)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, వారు 18 కోట్లు కావాలని అన్నారు. 4 కోట్లు అయితే మిగిలిన 14 కోట్లు సంగతి ఏమిటి?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- 14 కోట్లు అవసరం ఉంటుందని చెప్పాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- భాంబరులో మేటింగుపెడితే - పరిష్కారానికి ఒక మార్గం చూడాలి. ఇప్పుడు ఎవరూ కాబిన్షె కావడంలేదు.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అవసరంలేదు. ఇంతకుముందు పి.డబ్ల్యు.ఎస్. స్కేమును మీద సమావేశం జరపడం జరిగింది. వారి సూచనలు తీసుకొనడం జరిగింది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము మంచి సూచనలు ఇచ్చినా తీసుకోరా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- మంచిది. తీసుకుంటాము, మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు.

(ఇంటరప్షన్లు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రిగారికి అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ సిపాన్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- గత ప్రభుత్వంలో ఒకసారి ఈ చర్చ వచ్చినప్పుడు శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తిగారు మినిష్టరుగా ఉన్నారు. అప్పుడు ఒక సలహా ఇచ్చాము. భారతదేశములో అన్ని రాష్ట్రాలలో కన్నా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బాంక్సు ఎక్కువ. బాలా సార్లు వరదలు వస్తున్నాయి. బోర్స్ అవుతున్నాయి. ఆ రెక్కలు దొరకడంలేదు. వివిధ స్కేమును రెవెన్యూవేయడానికి పురుషులం చేస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఈ బోర్స్ అయిన బాంక్సు వివరాలు కంప్యూటర్ కు ఫీడ్ చేసి కంప్యూటర్ కు వేయమని చెప్పాము. అప్పుడు వారు ఒప్పుకున్నారు. అప్పుడు ఒక షెడ్యూల్ తీసుకున్నారు. ఇప్పుడు ఈ మంత్రిగారు దానిని గురించి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా? దానితో ఈజ్ అవుతుంది. మేజర్ కానీ మైనర్ కానీ ఈజ్గా మనం లొకేట్ వేయవచ్చు. దానికి కన్ఫరండు ఫండ్స్ ఇవ్వబడుతుంటే అవకాశం ఉంటుంది. బాలా ఈజ్గా ఉంటుంది కనుక కంప్యూటర్ షెడ్యూల్ సెస్టం చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మినిష్టరుగారు తమ భాంబరులో ఒక మేటింగు పెట్టాలని శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారు వేసిన సూచనకు వారు అభ్యంతరం లేదని అన్నారు. అక్కడ విపులంగా చర్చించుకోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇందాక కొత్త సభ్యుడు ప్రశ్న వేశారు, దానికి సమాధానం చెప్పలేదు.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- కొత్త సభ్యుడు ప్రశ్న వేసారని అన్నారు. నేను సమాధానం చెబుతాను. వరదలు బాన్, ఆగస్టులో వచ్చాయి. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు వరకు చెరువులలో నీరు ఉంది. వర్షింగు నీజను కనుక జనవరి నుంచి మార్చివరకు

పనిచేయడానికి వేలులేక పోయింది. అందుకని ఇవి జూన్ వరకు పొడిగించాలని మనం కోరడం జరిగింది. వేలుంటే ప్రభుత్వం శ్రమకత్తి గురించి కూడా ఆలోచిస్తుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కుంజా బొడ్డి:- అధ్యక్షా, భద్రావలం నియోజకవర్గంలో - వి.ఆర్. పురం - చింతూరు రోడ్డు ఉంది. ఆ రోడ్డు రిపేరుకు పోయిన వర్షాకాలం లక్ష రూపాయలు పంచాయతీ రాజ్ నుంచి శాంక్షను చేసారు. మళ్ళీ అది వెనుకకు అయిందని అంటున్నారు. ఆ రోడ్డు పని పూర్తికాలేదు. మేము దానిపైన బస్ నడుపుతున్నాము. ఆ రోడ్డుకు పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటునుంచి ఎంత శాంక్షను చేస్తారు?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అది పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కుంజా బొడ్డి:- పరిశీలనచేస్తాము అంటున్నారు. ఇప్పుడు బస్ తిరుగుతోంది. మళ్ళీ వర్షాలు వస్తాయి, రోడ్డు పాడైపోతుంది. అది ఎప్పుడు చేస్తారు?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- ఆ వివరాలు తెప్పించుకొని దానిమీద మేము ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కుంజా బొడ్డి:- బస్ తిరుగుతున్నది. వర్షాలు వస్తే బస్ తిరగదు. ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం నష్టం అవుతుంది.

Mr. Speaker:- I can understand the anxiety of the Members. I also suggest to the Minister to convene a meeting of the Members district-wise and thrash out the issue.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక సబ్మిషను- ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లా సమావేశాలు జరుపుతున్నారు. అక్కడున్నటువంటి సమస్యలు వెచ్చడం జరుగుతున్నది. ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులు చాలా తొందరపడుతున్నారు. జిల్లావారీగా సమావేశం జరుపుతున్నారు. నీన్న శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల గురించి జరిగింది. అక్కడ మైన్స్ ఇరిగేషనుకు సంబంధించినా, రోడ్లకు సంబంధించి కానీ - అవన్నీ వారు వర్షించారు. దానికి కావలసిన నిధులుగురించి వివిధంగా చేయాలో కూడా వారు ఆలోచన చేయడం జరిగింది. అక్కడికక్కడ సమస్యలు సాత్వేయడం జరిగింది. So, there is no necessity to have another meeting.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Yesterday, the Hon. Chief Minister did have a meeting at Vizianagaram but we were not given enough time. The time given to us was totally inadequate to put all the problems of the people before the Chief Minister at that place. It is necessary to give more time there or to have a meeting here.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మిస్టరుగారు - ఈ రోడ్డు అన్నీ బ్యాడ్ కండిషన్ లో ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. మీరు కూడా దానిని ఒప్పుకున్నారు. ఫండ్స్ విషయం ఎలాచేసారో అని చాలవని అంటున్నారు. అది ఎక్కువ చేయగలుగుతారా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- మన అర్థికపరిస్థితులనుబట్టి బడ్జెటును పెట్టి మనం వేయవలసి ఉంటుంది. బడ్జెటులో ఎక్కువ పెట్టారు, ఎంత పెట్టారో నేను చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది చాలదు అంటున్నారు.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- పోయిన సంవత్సరం ఏమీ పెట్టారో అది వారికి తెలుసు. గత సంవత్సరంకన్నా నాలుగింతలు పెట్టడం వేలుకారు కదా.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- The Minister for Finance wants to say something. డబ్బు కొరత అంటున్నారు కదా. ఫైనాన్సు మినిస్టరుగారు చెబుతారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, రోడ్ల పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉందనే ఆవేదన ఏదైతే సభ్యులు వెలిబుచ్చుతున్నారో దానితో ప్రభుత్వం కూడా 100% ఏకీభవిస్తున్నది. రోడ్లకు కొంచెము ఇతోధికమైన ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలనే ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరం కన్నా అదనంగా ప్లాన్ లో 10 కోట్లు ప్రొవైడ్ చేయగలిగాము; నాన్ ప్లాన్ లో 20 కోట్లు ప్రొవైడ్ చేయగలిగాము. ఇది మాత్రమే సరిపోతుంది, దీనితో పని అవుతుందనే భావనతో మేము లేము. ఏమాత్రం అధిషనర్ గా పది రూపాయలు సేకరించడానికి అవకాశం ఏర్పడినప్పటికీ Priority will be given for total connections. We will not undermine the importance of the problem. Similarly for Minor Irrigation tanks also..... అలాగే మైనర్ ఇరిగేషను టాంకుస్ గురించి తమకు తెలుసు. నేను బడ్జెటు స్పీచ్ లో చెప్పాను. మైనర్ ఇరిగేషను టాంకుస్ కు అధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాము. ఇప్పుడు ప్రొవైడ్ చేసిన డబ్బు కొంతమేరకు మాత్రమే. ఈ బడ్జెటు ఇయర్ లో ఇంకా అదనంగా ప్రొవైడ్ చేస్తామని చెప్పాము. శ్రీ ఆశోకగజపతిరాజుగారు ఒక మాట చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏర్పాటుచేసిన సమావేశాలకు సమయం వాలడంలేదని చెప్పారు. This is only a beginning. ఇప్పుడిప్పుడు స్ట్రీమ్ లైన్ చేస్తున్నాము. సభ్యులు - వారికి ఉన్నటువంటి ఆలోచనలు వెంటనే అణిండుకావడానికి, ఫార్ములేట్ చేయడానికి వేలున్నది వ్యాసి పంపించమని అన్నాము. వాటిని డిపార్ట్ మెంటుగా పంపించి వారు సమావేశానికి వచ్చేప్పటికి జవాబులు తెప్పిస్తున్నాము. ఇనీకోర్సు ఆఫ్ థింగ్ దీనిని ఇంకా ఫర్వార్డ్ గా స్ట్రీమ్ లైన్ చేసి వారు కోరినట్లుగా ఇంకా సమయం ఇచ్చి ఇంకా శక్తివంతంగా, ఉపయోగకరంగా చర్యలు జరిగేట్లు చేసుకుందాము.

పురపాలక సంఘాలకు బకాయాలు

197-

*575- సర్వశ్రీ బద్వం బోర్డెడ్డి (కార్వాన్), జి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట), సిపాన్, విద్యాసాగరరావు, ఆర్. రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి (అలంపూర్), కె. నూకరాజు (పాయకరావు పేట), వై. రామకృష్ణుడు (తుని), జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు):- పంచాయతీ రాజ్ క్లాబ్ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా;

(అ) 1989-90 సంవత్సరమునకు పురపాలక సంఘాలకు ప్రభుత్వం వెల్లించవలసిన మొత్తమేంత;

(ఆ) సదరు బకాయాలను ఎప్పటిలోగా చెల్లిస్తారు?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- (ఆ) 1989-90 సంవత్సరంలో గ్రాంట్లు రూపంలో మునిసిపాలిటీలన్నింటికి చెల్లించవలసిన మొత్తం రూ. 1288.645 లక్షలు.

(ఆ) 1980-90 సంవత్సరంలో ఇప్పటివరకు రూ. 1285.365 లక్షల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది.

శ్రీ బి. రాజేశ్వరరావు:- మునిసిపాలిటీల పరిస్థితి అధ్యాత్మంగా ఉంది. వారు వసూలు చేసే టేక్సులు టీకాలకు కూడా చాలడం లేదు. రోడ్లు దుస్థితిలో ఉన్నాయి. కనుక ఎక్కువ గ్రాంట్లు ఇచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా? రూ. 1285.365 లక్షలు ఇచ్చింది - ఏ పద్దులు క్రింద ఇవ్వారు? మీగిరిన దుబ్బ ఎప్పుడు చెల్లిస్తారు? కొత్త మునిసిపాలిటీలు కొరుట్ల మొదలైన వాటికి ఇంతవరకు డబ్బు ఇవ్వలేదు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక ప్రశ్న వేయండి - ఇన్ని ఒకేసారి అడిగితే ఎలా? Experience has been if you put multiple questions, you are not getting satisfactory reply. Therefore, confine to one question and get accurate reply.

శ్రీ బి. రాజేశ్వరరావు:- అదనంగా డబ్బు ఇచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- ఈ సంవత్సరం 1989-90కి హార్టీగా రిలేజ్ చేయడం జరిగింది. అదనంగా ఇవ్వడం ఆర్థిక పరిస్థితులను బట్టి ఆలోచించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. రామకృష్ణుడు:- 1980-90 సంవత్సరంలో బకాయల వేమెంట్స్ గురించి చెప్పారు. వారు చెప్పిన ప్రకారం రూ. 3 లక్షల 28 వేలు వరకు ఇవ్వాలి. 1988-89 వరకు ఎంత బకాయలు ఉన్నాయి? ఆ బకాయలు చెల్లించడానికి బడ్జెటులో ఏమన్నా ప్రోవిజన్ పెట్టారా? లోకల్ బాడీస్ కు టేక్సేస్ బదులు కంపెనీషన్ ఇస్తుంది - 1990-91లో ఇన్ ల్యా ఆఫ్ టేక్సేస్ ఇచ్చేది ఏమన్నా పెంచుకారా?

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- 1988-89కి కూడా హార్టీగా రిలేజ్ చేయడం జరిగింది. కంపెనీషన్ గురించి చెప్పారు - ఆలోచించడం జరుగుతుంది.

కడప జిల్లా మండి ఎర్రవందవం దొంగ రవాణా

198-

*216-శ్రీ వి. రాంభూపాల్ వాదరి (కర్నూలు):- వ్యవసాయ కాశి మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా;

(అ) కడప జిల్లా ఎర్ర వందవాన్ని పెద్ద ఎత్తున దొంగ రవాణా చేస్తున్నా విషయం వాస్తవమేనా;

(అ) అయినచో, దానిని అరికట్టుటకు తేసికొన్న చర్య ఏమి?

నవసాయ, అటవీ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్థనరెడ్డి):- (అ) (ఆ) కడప జిల్లా నుండి ఎర్రచందనం పెద్ద పత్తున దొంగ రవాణా అవుతున్న విషయమేదీ శాఖ దృష్టికి రావేదు.

శ్రీ పి. రాంభూపాల్ వాదరి:- లార్డ్ స్టేట్లో స్కగ్లింగ్ అవుతున్నదని పృథుత్వ దృష్టికి రాలేదని అన్నారు - అయితే పి మోశాదుతో జరుగుతున్నదీ? రెడ్ సేండల్ ఏ ఏ దేశం వారు ఎగుమతి చేసుకుంటున్నారు? రెడ్ సేండల్ ఎగుమతి చేయడం ద్వారా మన దేశానికి ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజ్ ఎంత వస్తున్నదీ? రెడ్ సేండల్ అభివృద్ధి చేసేందుకు ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటు ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటున్నదా?

శ్రీ ఎన్. జనార్థనరెడ్డి:- గత మూడు సంవత్సరాలలో 276 కేసులు స్కగ్లింగ్ జరిగినట్లు కడప, చిత్తూరు జిల్లాలలో నమోదు అయ్యాయి. అందులో 130 మెట్రీక్ టన్నుల రెడ్ సేండల్ ఇన్‌వోయ్స్ అయినట్లు ఉంది. దాని విలువ రూ. 78 లక్షలు ఉన్నట్లు తెలిసింది. వారు వేసింది స్కగ్లింగ్ గురించి ప్రశ్న. ఎగుమతి గురించి వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

వౌకధర దుకాణ డిలర్లను తొలగించుట

199-

*1245-సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు, మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సజాతానగర్), సి. విఠల్ రెడ్డి (నర్సపూర్), జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట), డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి), వి. నారాయణరావు (మునుగోడు), కె. జిక్కం (బుర్రగంపపాడ):- వారసరఫరాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1988, ఫిబ్రవరి తరువాత నియమించిన వౌకధర దుకాణ డిలర్లను తొలగించుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఆ) అయినచో, అందుకుగల కారణము తేలి?

వారసరఫరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం):- (అ) (ఆ) రిటేవిటేషన్ నెం. 215/89, బ్యాచ్ నెటేషన్లో 27-10-1989న వ్యాకోర్డు ఇచ్చిన తేర్పును, రిటేవిటేషన్ నెం. 8671/89, బ్యాచ్ నెటేషన్లో 6-12-89న ఇచ్చిన తేర్పు ఉత్తరువులను పురస్కరించుకొని 27-2-1988 తర్వాత నియమించిన డిలర్లను రెగ్యులరు ప్రాతిపదికపై వౌకధరల దుకాణం డిలర్లుగా నియమించడానికి నయామకపు అధికారుల చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ సిపాష్ విఠల్ రెడ్డి:- రిటే విటేషన్ పైన వ్యాకోర్డు ఏమీ తేర్పు ఇచ్చింది? ఫుడ్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ ఉంటాయి - ఆ కమిటీ అభిప్రాయాలు స్వీకరించి డిలర్స్ నియామకాలు

చేస్తే అవినీతికి అవకాశం ఉండదు. ఈ సూచన ప్రభుత్వం పునరాలోచించి వెంటనే అదేశాలు ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం:- 27-7-88న ఇచ్చిన జి.ఓ. 161ను, 6-5-89న ఇచ్చిన 300 జి.ఓ.ను రద్దు.....

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:- ప్లాకోర్టు తీర్పు విమి వచ్చిందీ?

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం:- గతంలో డిలర్స్ ను నియామకం చేసే అధికారం ఆర్.జి.ఓ.కు ఉంది. ఈ జి.ఓ.ల వల్ల జాయింట్ కలెక్టర్, కలెక్టర్, జిల్లా సమీక్షా మండలికి ఆ అధికారం ఇవ్వినప్పుడు డిలర్స్ ప్లాకోర్టుకు వెళ్లి రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. 28-2-88 తర్వాత చేసిన నియామకాలు రద్దు చేశారు - ఆ నియామకాలు తాత్కాలికంగా భావించి మళ్ళీ చేయమని చెప్పారు. వారి ఆదేశం ప్రకారం చేస్తాము. ఫుడ్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీల గ్యారంటీ వారు సలహా ఇచ్చారు - అది పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:- దయచేసి వినండి.

9.
ఉ

మిస్టర్ స్పీకర్:- విన్నారు. సమాధానం చెప్పినారు. మీకు తర్వాత ఛాన్స్ వస్తోందీ. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (ఆముదాలవంశ):- లోగడ డిలర్స్ ఉన్నప్పుడు కలెక్టరును, జాయింట్ కలెక్టరుకు ఉన్న అధికారాలను తీసుకొని అవేలు అధికారి డిస్పోజ్ యిన్ వాన్స్ మినిస్టర్ కు యిచ్చినారు. రాజకీయంగా వాళ్ళ డిలర్ షిప్స్ మారినాయి అప్పుడు సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటు ప్రకారం రివీజన్ వేసడానికంటే మినస్టరుగారు అప్పుయింట్ చేసి దానికి ముందు ఉన్నటువంటి డిలర్స్ కు ప్రభుత్వం చెప్పారా? అన్నది ఒకటి. తర్వాత యి ఫుడ్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలో కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించినటువంటి నామినేషన్ యివ్వడం లేకుండా చేశారు. ఈనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత యిప్పటికే ఆ అదేశాలు వెళ్ళలేదు. అప్పుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారికి కావలసిన మనుష్యులను పెట్టుకున్నారు కాంగ్రెసు పార్టీ వారికి యివ్వలేదు. మీరు అలా పార్టీ నామినేషన్స్ కు జారీ చేసేటట్లు చూస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్ని పార్టీ రిప్రజెంటేటివ్స్ కు యి కమిటీలో అవకాశం కల్పిస్తారా? అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- ఆ కమిటీలో అవకాశం యిచ్చే విషయం పరిశీలన చేస్తాము. రెండవది పాత వారినీ కంటిన్యూ చేసే విషయం పరిశీలించాలన్నారు. అది వేలు కార్దని గౌరవ సభ్యులకు మనచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఇప్పుడు ఏక్కు ఎక్కు వచ్చిందంటే ప్లాకోర్టు తీర్పుకు అనుగుణంగా చర్యలు తీసుకున్నాము అన్నారు. ప్లాకోర్టు యి డిలర్స్ ను కెస్సిల్ చేయమని తీర్పు యివ్వలేదు. మంత్రిగారు, ప్లాకోర్టు తీర్పుకు అనుగుణంగా కెస్సిల్

చేస్తున్నామన్నారు. అది తప్పు. హైకోర్టు రెహ్మా చేయమన్నారు. మంత్రిగారు దానిని పనికిరాదు అన్నారు. గత 1988 నుంచి డిలర్స్ గా అప్లయింట్ అయిన వారందరూ తెలుగుదేశం పార్టీ అభ్యర్థులుగా భావించి వారినందరినీ తేసివేస్తున్నారు. అన్యాయంగా ఉంది. కాబట్టి దీనిని రెహ్మా చేయండి. మంచిగా కంటిన్యూ చేయండి. చెడ్డగా ఉంటే తేసి వేయండి. తెలుగుదేశం పార్టీపేరు చెప్పి వారినందరినీ తేసివేయడం మంచిదికాదు. హైకోర్టు అర్జీలు ప్రకారం బేయాలిని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- అధ్యక్షా, 27-2-1988 తర్వాత చేసిన డిలర్ షిపులు అన్నీ పూర్తిగా రద్దుచేస్తూ వాటిని తిరిగి ఆర్.డి.ఓ.ను రెహ్మా చేయమని హైకోర్టు ఆదేశాలు ఇచ్చినారు. ఆ ఆదేశం ప్రకారం అందరూ అప్లికేషన్స్ పెట్టుకోవడానికి అర్హత ఉంది. ఆ మార్గదర్శక సూక్తాల ప్రకారంగా నియామకాలు జరుగుతాయి. అందులో ఫలానా వారిని తేసివేయడం కోసం ఫలానా వారిని ఉంచడం కోసం ప్యూత్యం జరిగదనీ, మార్గదర్శక సూక్తాల ప్రకారం చేయడం జరుగుతుందనీ మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరిని అయితే తేసివేసినారో ఆరోజున వారు కూడా అప్లికేషన్లు పెట్టుకోవడానికి అర్హత ఉంది అన్నమాట.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- అధ్యక్షా, వారు కూడా అప్లికేషన్లు పెట్టుకోవడానికి అర్హత ఉంది.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, జిల్లా సమీక్ష మండలి అధ్యక్షులకు ఇచ్చిన అధికారాన్ని పెల్లదనీ వారు తీర్పు ఇస్తూ మరల రెహ్మా చేయమన్నారు. ఈ డిలర్స్ అందరినీ తేస్టిత్ చేయమని చెప్పలేదు.

Mr. Speaker:- They are also eligible to apply.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- How are they authorised to remove without any specific order from the High Court simply because they all belong to Telugu Desam Party. It is not proper. Do not misquote the order. కాబట్టి వారిని తేసివేయకుండా రెహ్మాచేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తేసివేసినామన్నారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- తేసివేస్తే తప్పు సార్.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్):- ఇందులో విద్యాసాగరరావుగారు అన్నట్లుగా ఈ గవర్నమెంటు వచ్చిన తరువాత దీనిని క్రేష్ వోగ్గాముగా తేసుకుని నా నియోజకవర్గంలో 68 గ్రామాలకు తేసుకున్నట్లుగా మాకు ఆర్.డి.ఓ.గారు నుంచి కాగితాలు వచ్చినాయి. ఇవి క్రేష్ వోగ్గాముగా పెట్టుకునే దానికన్నా గతం గురించి బెయ్యవరీగా అప్లయింట్ అయినవారిని ఉంచి ఎక్కడయినా యిర్రెగ్యులర్ గా చేసినవోటి వారిని తేసివేస్తే మంచిది కానీ ఈ భావం వచ్చేటట్లు ఈ ప్రభుత్వం మోయకూడదు. నా అభిప్రాయం దీనికి తగిన సమాధానం ఇవ్వాలి. మీరు హైకోర్టును అడ్డంపెట్టుకుని మరల

మొత్తం తేసివేసి విషయానికి వస్తే అన్యాయంగా కనపడుతోంది. మరల వారు దరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చును వారికి యివ్వవచ్చును అన్నారు. కనుక వారు దరఖాస్తులు పెట్టుకుని వారి మట్టు తిరిగి పరిస్థితి లేకుండా చూడవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:- అధ్యక్షా, 27-2-1988 తర్వాత ఎంతమంది డిలర్స్ను కలిక్టర్ అప్పాయింట్ చేసినారు? ప్లానింగ్ బోర్డు షేర్స్ ఎంతమంది డిలర్స్ను అప్పాయింట్ చేసినారు? 23-10-89 తర్వాత ఎలక్ష్షన్ నోటీసు యిచ్చిన తర్వాత అప్పాయింట్మెంటు జరగకూడదు. కానీ ఎలక్ష్షన్ నోటీసు తర్వాత ఎంతమందినీ అప్పాయింట్ చేసినారు?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- అధ్యక్షా, 27-2-1988 నుంచి 4-8-89 వరకు కలిక్టర్లు 4,151 మందని నియమించడం జరిగింది. 5-5-1989 నుంచి 7-1-1990 వరకు డిల్లీ సమీక్ష మండలి అధ్యక్షులు 1,576 మందిని నియమించడం జరిగింది. అట్లాగే 23-10-1989 తర్వాత 66 మందిని నియమించినారని మనవేషమన్నాను.

శ్రీ బి. పెంచలయ్య (కోడూరు):- ఇప్పుడు వ్యాకోర్డు ఆర్డరులో స్పష్టంగా వారిని అందరినీ తేసివేయమని చెప్పినారా? ఆ రకంగా తేనప్పుడు రెహ్మా చేయమన్నారా? కానీ తేసివేయమని చెప్పలేదు. దానిని ప్రభుత్వం వేరరకంగా చేస్తూ వారినందరినీ తేసివేయడం సబబా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- విద్యాసాగరరావుగారు అదే అడిగారు. దానికి తగిన సమాధానం వచ్చింది.

శ్రీ బి. పెంచలయ్య:- ఒక గ్రామంలో ఈ డిలర్స్ను తొలగించిన తర్వాత ప్రక్క గ్రామం డిలర్స్ను ఈ సరుకు తెమ్మని ప్రభుత్వం అనుమతి యివ్వడం ఇంకా అవకతవకలు, జరిగి ఆ గ్రామస్థులు ఎన్నో యిబ్బందులు ఎదుర్కొనడం జరిగింది. ఈ యిబ్బందులు ఎదుర్కొనడానికి ఈ డిలర్స్ను తొలగించి వీలేట్ ఫుడ్ అడ్వయిజరీ కమిటీలను నియమించే దానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- వ్యాకోర్డు వారే గతములో నియమించిన నియామకాలన్నీ తాత్కాలికంగా భావించి అవి పక్కాగా చేయడం కోసం మరల అప్లికేషన్స్ పిలవమన్నారు. అందువల్ల ప్రస్తుతం వారిని కంటిన్యూ చేస్తున్నారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మంత్రిగారు చాలామంది సభ్యులకు చాలా సమాధానాలు చెప్పినారు. గతం గర్తు చేస్తున్నాను. కలిక్టర్స్కు తేసివేసి మంత్రులు షేర్స్గా ఉన్నవారికి అధికారం అప్పగించిన సందర్భాలలో అదీ తప్పు, మంత్రులు నియమించ కూడదనీ, రాజకీయాలు వస్తాయని గోలవేసినవారిలో తమకోపాటు మేము కూడా ఉన్నాము. వ్యాకోర్డు ఆర్డరు యిప్పించిన మంత్రులు దానిని రద్దుచేశారు. వ్యాకోర్డు ఆ విధంగా చెప్పలేదు. దీనిని సాకుగా తీసుకుని మొత్తం రద్దుచేశారు. ఇది ఎట్లా ఉంటుందంటే కోడలకు బుద్ధిచెప్పి అత్త తెచ్చి నాకినట్లుగా ఉంటుంది. ఇది సరియైన పద్ధతి కాదు. ఇది దుర్మార్గుకరమైన పరిస్థితి. ఒక గౌరవసభ్యులు చెప్పినారు. గత ప్రభుత్వం అన్నీ వాటికికరీ పార్టీనకు అన్నీ స్థాయిలలో మండల, డిల్లీ స్థాయిలలో అవకాశం యిప్పించిన.

అది వాస్తవం. అదేవిధంగా రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు యీ ప్రభుత్వ భూముల ఎస్టేన్మెంటు కమిటీలో ఏదైతే చెప్పినారో అదే చేశారు. నేను మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. నేను చెప్పిన సామెత ప్రకారం కొడలకు బుద్ధిచెప్పి అత్త తెడ్డు నాకినట్లు ఉంటుంది. అది చేయవద్దు అని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దీనిని పునరాలోచన చేస్తారా అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- పునరాలోచన చేసే అవకాశం లేదు.

శ్రీ సిపావ్. విశ్వరెడ్డి:- డిలర్లు ఎపాయింట్ చేసే ముందు ఫుడ్ ఎడ్వజరీ కమిటీ అభిప్రాయం సేకరించి డిలర్లను ఎపాయింట్ చేసేందుకు ఆదేశాలు యిస్తారా? అవినీతి, దుర్వినియోగం జరగకుండా ఉండేందుకు అవకాశం కలుగుతుంది. వెంటనే అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు ఫుడ్ ఎడ్వజరీ కమిటీలో రిప్రజెంటేషను యివ్వడానికి అన్ని రాజకీయ పార్టీల వారి పేర్లను సేకరించడానికి వెంటనే ఆదేశాలు యిస్తారా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- ఫుడ్ ఎడ్వజరీ కమిటీ దృష్టికి తీసుకునివచ్చి నియామకాల విషయం పరిశీలిస్తాము. అలా పార్టీస్ కు రిప్రజెంటేషను యివ్వడం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- Next Question.

(Interruptions)

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- అధ్యక్షా,.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Please resume your seat.

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి (నల్గొండ):- నాకు అవకాశం యివ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 12 ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పాలి. దయచేసి మేనేజింగ్ కుర్సీలో.

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- మూకుమ్మడిగా రాజకీయ కక్షతో ప్లాకోర్లు ఏదో తీర్పు యిచ్చిందనే మేమంపతో గ్రామాలలో కొంతమంది డిలర్లను తొలగించడంవలన వారు గ్రామాలలో నానా యిబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ప్రక్కన ఉన్న గ్రామాలకు వెళ్లడంవలన అక్కడ చాలా కరెప్షను జరుగుతున్నది. ఎం.ఆర్.ఓ. ద్వారా యిచ్చిందే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అట్లాగు కాకుండా ముందుగా ఎపాయింట్ చేసిన వారి ద్వారానే ఈ పథకాన్ని కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మూడు పార్లు సమాధానం చెప్పారు రికన్సిడరు చేయనని, అన్నీ కేప్టివ్ చేశారు....

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- హైకోర్టు తీర్పు యిచ్చిన తరువాత దానిమీద సుప్రీం కోర్టు స్టే ఆర్డరు యిచ్చినది. దానిని కంటిన్యూ చేయించండి. తప్పు లేదు. వారినే కంటిన్యూ చేసి బియ్యం వధకం సక్రమంగా కొనసాగించేటట్లు మాసి అవినేతి జరగకుండా మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. సుప్రీం కోర్టు తీర్పును అమలుపరచేందుకు మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

Mr. Speaker:- Have you got the Judgement of the Supreme Court in this regard?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- లేదు - అధ్యక్షా. ఈ విషయాన్ని ఎగ్జామిన్ చేయించాలి. యింకా నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ ఎస్.వి. కృష్ణయ్య:- హైదరాబాదు నగరంలో కొంతమంది డేలర్లు సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్లారు. సుప్రీం కోర్టు స్పెసిఫిక్గా స్టే ఆర్డరు యిచ్చినది. స్టే ఆర్డరు ప్రకారం వారికి దొరుకుతుందా? లేదా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- నోటోఫైచేసిన షాప్స్ 159 మందికి సంబంధించిన హైకోర్టు తీర్పుమీద సుప్రీంకోర్టు స్టే యిచ్చినది. దానిమీద కొంతమంది వెళ్లారు. ఈ రోజు పోయిరింగుకు వస్తున్నది.

Mr. Speaker:- He has already answered.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- మాకు కొన్ని ఎప్రొపాస్యన్స్ ఉన్నాయి. క్లియరు చేయాలి. మీరే చేయండి.

(చాలామంది సభ్యులు లేచారు)

Mr. Speaker:- Question No. 209.

(Interruptions)

Question Hour is over. Under the Rules, they are deemed to have been placed on the Table of the House.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- హాఫ్ ఏన్ అఫర్ డిస్కషను దీని మీద ఎలా చేయండి.

Mr. Speaker:- Question Hour is over. All the answers to the remaining questions are deemed to have been laid on the Table of the House, because you are not interested in other questions. Therefore, let us go to Short Notice Question.

(Interruptions)

It is a clear indiscipline.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):- వారికి యివ్వకపోతే యివ్వకండి. నా ప్రశ్నకు సంబంధించి నేను ఎందుకు సఫర్ అవ్వాలి.

(Interruptions)

(T.D.P. Members rose to speak)

Mr. Speaker:- Mr. Raghuma Reddy ask your people to sit down. This is not the way. Do not pressure me like this.

(Interruptions)

It is a clear indiscipline. How can I conduct the House? Every question is answered. Sufficient answers have come categorically. The Minister has denied that he will not reconsider it.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, Sir....

Mr. Speaker:- I am very sorry. If you are interested, from tomorrow, there will be only 2 questions. To-day, the Question Hour is over. You are most irresponsible. Whenever Members are showing interest, I am allowing them. But already the time is over. Do not demonstrate as a 'leaderless party'. One or two may stand, but this is not the way.

(All standing up)

శ్రీ సిపాఠ్ విద్యాసాగరరావు:- సభ్యులను యిచ్చేది ఉంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):- మాకు లేడరు లేరు అని అన్న మాటలకు పోలిస్ట్ చేస్తున్నాము.

Mr. Speaker:- I request you to call your leader, Mr. N.T. Rama Rao. He may come to this House, as I want to talk to him.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- తమరు అన్న మాటలకు బాధ కలుగుతుంది. తమరు మాకు లేడరు లేరు అని అన్నారు - తమరు హాఫ్ వీన్స్ అవుర్ డిస్కషన్ ఎటో చేయండి. మంత్రిగారు సంకల్పితురంగా సమాధానం చెప్పలేదు.

గౌరవ సభ్యులు:- మైక్ యూజ్ చేయండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- మైక్ రావడం లేదు....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా....

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- మంత్రిగారికి మైక్ ఇవ్వండి. మాక్కేతే లేవీస్తున్నా మాక్కాడదానికి మైక్ ఇవ్వరు.

శ్రీ కె. పృథ్వీకరరావు:- అది యిదివరకటి ఆచారం. ఆ మైక్ ఇవ్వండి. ఇదివరకే పాడైపోయింది. గత ఆయిదు సంవత్సరాలనుంచి ఆ మైక్ వెడిపోయింది. మీరు చేసినటువంటి పనే... ఆ మైక్ ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు చాలా కఠింగారితోగా లేడరులేస్ అని అన్నారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారు....

శ్రీ జి. వెంకటేశ్వరరావు:- తమరికి నా విజ్ఞప్తి, ఏమీకంటే - మేము ఇచ్చే సజెషను మీద మీ రూలీంగు యివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 10 మంది ఒకేసారి లేచి మాట్లాడుతూ ఉంటే నేను సభ జరపాంటే జరపాలా లేదా? వద్దు. అవసరం లేదు అంటూ చెప్పండి.... సజెషను అంటున్నారు - నేను చాలా సజ్జిమెంటర్స్ ఎలా చేస్తున్నాను. ఫార్మేకి సంబంధించిన రీడరు లేచి అడిగితే సరిపోతుంది. రీడర్కు అనకాశం యిస్తున్నాను. జి.డి.పి. సభ్యులు అందరూ లేస్తే ఎట్లాగు? వారి రీడరు లేనప్పుడు డెప్యూటీ రీడరు లేచి అడగవచ్చు. తక్కిమ్మ వారు కూర్చోవాలి.

శ్రీ జి. వెంకటేశ్వరరావు:- అట్లాగే తప్పకుండా పాటించుకొము అధ్యక్షా....

Mr. Speaker:- Yes, when the Leader (of Opposition) is not here, one of the Deputy Leaders may speak, but not all the members.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- జన్ ఆఫ్ ది అన్ అవ్వారు. అందువల్ల నేను ఒకడినే ఎ లేస్తున్నాను. తమరు దయచేసి మ్మకు ఇవ్వనందుకు మా సభ్యులందరూ ఒక్కసారి లేవారు. ఉ అంతగాని వేరే ఉద్దేశము కాదు.

شیر البراهیم رحیم پور عظیمی:- جناب اسپیکر صاحب اور اجلاس کے بغیر کسی کو بھی شریک نہیں کیا گیا۔ آپ غیر جانبدار رہیں اور اجلاس کے بغیر کسی کو بھی شریک نہیں کیا گیا۔

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎవరి పేరూ పిలువండి. మంత్రిగారు కానీ. మేరు గానీ. ఎవరయినా గాని లేచి మాట్లాడితే మ్మకు ఇవ్వను. ఇండిపెండెంట్ ఉమ్మమ్మరు ఎవరికి కూడా మ్మకు ఇవ్వను.

شیر البراهیم رحیم پور عظیمی:- منسٹر صاحب رہے یا اور کوئی ممبر جو آپ کے اجلاس کے بغیر کسی کو بھی شریک نہیں کیا جائے۔ آپ کے اجلاس کے بغیر کسی کو بھی شریک نہیں کیا گیا۔ اور اگر اجلاس کے بغیر کسی کو بھی شریک نہیں کیا گیا۔

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక ప్రశ్నకే 45 మినిట్స్ ఇవ్వి. సజ్జిమెంటర్స్ ము అడగనివ్వాను. తమరి మీద నాకు....

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- తమరు అవ్యధా భావించవచ్చు. మా ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానము రాలేదు. దయచేసి దీనిపై అర్హులగు డిప్యూటీ కు క్వర్షన్ వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- I am sorry. Business is so tight that I cannot spare any time. దీనిమీద వచ్చినప్పుడు మాట్లాడండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మంత్రిగారి నుండి వచ్చిన రిఫల్యునుండి మాకు పూర్తి వివరాలు రాలేదు. మాకు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోర్టులో ఉన్న వాళ్ళకు మరల అప్లీకేషన్స్ ఇచ్చే అవకాశం వుందని చెప్పాము. ఎవరయినా గానీ, కొత్తగా ఆర్.డి.ఒ. దగ్గర మరల అప్లీకేషన్ ఫైళ్ళగా ఇచ్చే అవకాశం వుందని చెప్పాము. వ్యాకోర్డు ఆర్డర్లు ప్రకారం కాన్సెల్ చేయమని మంత్రిగారు అనలేదు. ఈ విషయంలో విద్యాధరరావుగారు, క్రిష్ణయ్యగారు క్లియర్ చేశారు. సమస్య ఏమిటంటే.....

Mr. Speaker:- The Minister is not prepared to revise the orders, already issued.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మంత్రిగారు ఒక మాట చెప్పారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పు వచ్చిందని అంటే, నాకు తెలియదు, వెరిఫయి చేస్తామని అన్నారు. వారు వెరిఫయి చేసిన తరువాతనేనా అర్థగంట డిస్కషన్ కు మంత్రిగారు అంగీకరిస్తే, అందరికీ ఉపయోగపడుతుంది.

Mr. Speaker:- The whole thing you may come to know in the 12.00 hour meeting, and find out how tight the business is.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అవసరం వస్తే రెండు రోజులు పొడిగించుకొందాము. రెండు రోజులు అడుగుతామంటే. రాష్ట్రమంతటా ఎదురుచూచే సమస్య ఇది. మేము కోఆపరేట్ చేస్తాము. దీనిమీద అర్థగంట డిస్కషన్ కు ఒప్పుకోండి. మేరు ఏమీ చెప్పినా మేము ఒకే చేస్తాము. డిమాండ్లు ఏమీ మిగిలి పోకుండా చూస్తాము. మిమ్ములను బాధ పెట్టాలని మా ఉద్దేశము కాదు. సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఏమీ వచ్చిందో వెరిఫయి చేస్తామని మంత్రిగారు అన్నారు. తీర్పు చూచినా తరువాత, అర్థగంట డిస్కషన్ కోసము దీనికి అంగీకరిస్తే, ప్రాప్తం సార్వీ అవుతుంది.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- మంత్రిగారి మీద మాకేమీ అభియోగం లేదు. తమరు అర్థము చేసుకొన్నారు. మంత్రిగారు అర్థము చేసుకొంటే, - ఖచ్చితంగా మంచి మంత్రిగారేనని మాకుంది. మే డిస్కషన్ ఉపయోగించుకొని Sir, you can suo-moto give a suggestion for half-an-hour discussion. మా అప్లికేషన్స్ ఏ మంటే, అధికారులు సరియైన సమాచారాన్ని మంత్రిగారికి ఇవ్వనందువల్ల, మంత్రిగారు వ్యాకోర్డు జడ్జిమెంటును రద్దీల్లోపెట్టుకొని 100 మంది డీలర్లును కాన్సెల్ అభిప్రాయంలో ఉన్నారు. అది కాదని మేము చెప్పాము. తమరికి కూడా తెలుసు. అక్కడ ఒక అభిప్రాయం ఏమీ వచ్చిందంటే, గతములో 1988 నుండి తెలుగుదేశం పార్టీ వారికి ఇచ్చారని, అది కాన్సెల్ చేసి, మరల కాంగ్రెసు వారికి ఇస్తారనే అభిప్రాయం జిల్లాలలో ప్రచారంలో వుంది. ఆ ప్రచారాన్ని తనివేయవలసిన ధర్మము మే మీదుంది. ఎందుకంటే, - తమరు మంత్రిగారికి సలహా ఇవ్వండి. అర్థ గంట డిస్కషన్ కు అనుమతి ఇస్తే, మా అప్లికేషన్స్ అన్ని క్లియర్ అవుతాయి. మొన్ననే మంత్రులు అస్తులను ప్రకటించుకొన్నారు. అందరూ గ్రీన్ కార్డ్ వోల్టర్స్ అయ్యారు. మరల వేరే డీలర్లును పెట్టుకొంటారని అప్లికేషన్స్ మాకుంది. మొత్తం సివిల్ సప్లయిన్ వారి చేతిలో వుంది. దయచేసి సలహా ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అర్ధగంట డిస్కషన్ కు మంత్రిగారికి అభ్యంతరంలేదని అన్నారు. ఈరోజు బి.ఎ.సి. కమిటీ ఉంది. తామే టైం అడ్వెన్స్ చేయండి. నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. వారికి కూడా అభ్యంతరంలేదు. నేను కోరేది ఒకటే, 12 ప్రశ్నలు పెట్టుకోకుండా, ఏడు ప్రశ్నలే పెట్టుకుంటే చాలా సమంజసంగా ఉంటుందని అనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే ఆన్సర్ కాకుండా మిగిలిపోయిన ప్రశ్నల విషయంలో సభ్యులు అభ్యంతరం తెలుపుతున్నారు. అందువల్ల కోఆపరేట్ చేయండి. ఇది పద్ధతి కాదు. అంతా మే చేతుల్లో ఉంది. సెన్సి మెంటివేసుకు తగ్గించండి.

శ్రీ ఎన్. యశిరాజారావు (వెన్నూరు):- తమరికి సవినయంగా మనవిచేసింది ఏమంటే, తమరు ఆ స్థానంలో కూర్చున్నారు. తమరి యొక్క అచారిత్రాని క్వశ్చన్ చేయడంలేదు. తమరు "లేడర్లెస్" పార్టీ అని అన్నారు. దయచేసి దాన్ని ఎక్స్ ప్లెయిన్ చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మిమ్ములను 'లేడర్లెస్' పార్టీ అని అనలేదు. 'లేడర్లెస్' పార్టీగా మేరు అందరూ ఒక్కసారిలేస్తే అని చెప్పి, లేడర్లెస్ పార్టీగా అని - యశిరాజారావుగారు దానికి ఎంత ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారో, అందరూ ఒక్కసారి లేవడం విషయంలో కూడా అంత ప్రాముఖ్యత ఎందుకు ఇవ్వకూడదు? రికార్డు చూచి - people know what I said. I stand by what I said. I am the person to go on record.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- మొదటి ప్రశ్నకు చాలా టైం ఇస్తున్నారు. తరువాతి ప్రశ్నలు అసలు టైం వాటంలేదు. అందువల్ల ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 5 నిమిషాలు టైం ఇస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా అయితే అన్ని సెన్సిమెంటివ్ హార్ని అవుతాయి. లేకపోతే కొన్ని ప్రశ్నలు అన్సర్ కాకుండా మిగిలిపోతాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎస్. బాగా ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

దయచేసి కూర్చోండి. రెడ్డిగారు మేరు చాలా ఇంటరప్షన్స్ చేస్తున్నారు. కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఎద్దెనా కానీవ్వండి గానీ, ఆ మాటను కొలిగించండి సార్. అట్లాంటిది ఉంటే

మిస్టర్ స్పీకర్:- అట్లాంటిది ఉంటే I correct myself.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. శివరామరావు (అక్కిరీ):- అధ్యక్షా, అటువైపు మాడండి. మూకుమ్మడిగా ఎట్లా మాట్లాడుతున్నారో? వాళ్ళ నాయకుడు ఉంటే అట్లా.....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- I will talk to Mr. N.T. Rama Rao, in the B.A.C. What others are doing, you are not concerned. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుడు బి.ఎ.సి. కమిటీకి వస్తే, నేను మాట్లాడుతాను. ఈ హౌస్ ను

నడపడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉందని పెనుకొన. ఇదే ఆవేదనగా చెప్పాను గానీ. మీమీర ఎటాక్ కాలేదు. ఈ విధంగా చెప్పినట్లయితే ఈ విధంగా అంటారని అన్నాను. కావాలంటే నేను రికార్డు వదిలి వినిపిస్తాను. అట్లా అని ఉంటే కరెక్ట్ చెసుకొంటాను. మీరు బాధపడవలసిన అవసరంలేదు. కానీ అట్లా అవడంవల్ల మీరు డిసిప్లిన్ గా కావాలనే ఉద్దేశముతో ...

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:- *** అని అక్కడ అంటూ ఉంటే, is it not un-parliamentary, Sir? These words also should be expunged. It is a reflection on the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మిస్టర్ రాజగోపాలరెడ్డిగారు - I am not taking cognisance of this. Mr. Rajgopal Reddy, I will go through records if necessary. మొకు ఇవ్వవచ్చుదు, అని రికార్డులోకి వెళ్ళు.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, సుప్రీంకోర్టు నుండి వేవమ్మి ఉంటే నేను చెక్ చేస్తాను. అర్థగంభి డిస్కషన్ అలాగే చేసుకుంటే మంచిదని నేను అనుకుంటున్నాను. లేదా అవసరం లేదేమో తమరే ఆలోచన చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అర్థగంభి డిస్కషన్ కు అభ్యంతరంలేదని అన్నారు. డిస్కషన్ వేయడంలో తప్పులేదు. టి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం వేర్తా. మీరు చెప్పింది నోట్ చేసుకొన్నాను. చెక్ చేస్తానని అన్నాను. నా కోరిక ఏమిటంటే, బిజినెస్ నడుస్తున్నప్పుడు సభ్యులు సహకరిస్తే బిజినెస్ వరుస్తుంది. డిమాండ్స్ ఓవర్ డ్యూ అయివున్నాయి. రెండురొబల డిమాండ్స్ పాస్ చేసే బాధ్యత ప్యాబ్ల్యుబ్లీ బాధ్యత అసెంబ్లీపై ఉంది. మీ టైం 11 వరకే అయిపోవలెను. కనుక, వాన్ అఫ్ షియర్ బిజినెస్ కానివ్వండి. ప్రభుత్వ బిజినెస్ కావ్వ్వండి 11 గంటలకే పార్ట్ కావలెను. దీన్ని డ్యుష్ లో పెట్టుకొని కోఆపరేట్ చేయండి. అంతగానీ, సభ్యులయొక్క హక్కులను డిప్రైవ్ చేయాలనిలేదు. టైం బౌండ్ వోగ్గాము - వరసెంహ్ రెడ్డిగారు ఇప్పుడే చెప్పారు. పెక్కి రెస్ట్రెయిన్ గా ఉండి, టైం ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 5 నిమిషాల కంటే ఎక్కువ ఉండకూడదు. దాని ప్రకారం, 12 ప్రశ్నలు రోజు చేసుకుంటే, ఎన్నడూ హరీతయలేదు. టి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం వేయండి. జనరల్ గా 5 ప్రశ్నల కంటే ఎక్కువ చేయడంలేదు. తక్కిన క్వశ్చన్స్ బిజుల్ మీద పెట్టమంటారా? లేక పోస్టవోన్ చేయమంటారా? చెప్పండి.

శ్రీ కె. పూజారరావు:- పోస్టవోన్ చేయండి.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- లాస్టుకు వస్తాయి. 20 తరువాత వస్తాయి. 12 దాకా డిట్ట పెట్టాము. 12 దాకా ప్రింట్ అయ్యాయి.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:- పోస్టవోన్ చేయండి.

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- "పోస్టుపోస్ట్ గతి" ఎందుకు పెట్టినారు? అట్లా కానప్పుడు, ప్రశ్నలను తగ్గిద్దాం.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- బి.ఎ.సి.లో ఏమి చేస్తారో వేయండి. కానీ, గౌరవ సభ్యులు రికార్డులోకి వెళ్ళింది అని చెప్పి....

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది రికార్డులోకి పోలేదు. Mike has not been given. I have not called anybody. ఈ వాస్తవంతో మైక్లేకుండా వర్చివలదే పద్ధతి ఉ. ఉన్నది కనుక, అవకాశం ఉన్నది కనుక మీరు విన్నారు గానీ అది రికార్డులోనికి పోదు.

శ్రీ పి. హనుమంతరావు:- అధ్యక్షా, రికార్డులోనికి పోదు అని ఏది ఇష్టము వస్తే అది మాట్లాడవచ్చునా? మరి మాట్లాడమంటే మేము కూడ మాట్లాడుతాము. ఏది అంటే అది మాట్లాడుతాము.

Mr. Speaker:- I thank all those Members who are maintaining discipline this side or that side. షేర్ కాగ్నిజేస్తు లేసుకునే షేర్ మందలింపినప్పుడు ఇక దానిని అక్కడ వదిలేపెట్టండి. ఇప్పుడు క్వశ్చన్ పోస్టుపోస్ట్ చేయమంటారా చెప్పండి? సమ్మెమెంటర్ కంటిన్యూ చేయమంటారా?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి (ఎక్స్ ప్లెయిట్):- అధ్యక్షా, 127వ నంబరు క్వశ్చను చాలా ఇంపార్టెంట్. ఎలక్టినిటీ, స్టేబిలిటీ అంటూ బాగా అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలలో మిగిలినవి అన్నీ బ్యాక్ వర్కు ఏరియాస్ లో ఉన్నవే. డబ్బులు కట్టమంటే బ్యాక్ వర్కు ఏరియాస్ కి కష్టము అవుతుంది. కాబట్టి అది వేయివేసే పద్ధతి ఉంది. ఆ ప్రకారం దీనిని వేయవే చేయాలని మంత్రిగారికి సలహా ఇస్తున్నాను. బ్యాక్ వర్కు ఏరియాస్ లోనే మిగిలి పోయింది. ఆ కండిషన్లపై బ్యాక్ వర్కు ఏరియాస్ కి చాలా రెవ్యూ అక్కడనే ఎలక్టిఫై కావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్న 127 పోస్టుపోస్ట్ చేయమంటారా?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:- పోస్టుపోస్ట్ చేయండి.

Mr. Speaker:- I seek advice. What? Mr. Vidyadhara Rao, should I postpone the remaining questions or place them on the Table of the House?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఒక్కొక్క ప్రశ్నకి ఒక సమ్మెమెంటర్ ఇచ్చి కంటిన్యూవేస్తే మంచిది. తక్షణం మరల పోస్టుపోస్టువేస్తే అన్నీ కూడ ప్లెజం అయి పోవరికి ఇబ్బంది అవుతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, సాంప్రదాయం ప్రకారం అయినా మనం టిటిఎస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలో లేసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం అయినాగానీ ఒక్కొక్క సమ్మెమెంటర్ ఇచ్చి మీరు ముగించడమే మంచిది గానీ ఈ వేధంగా పోస్టుపోస్ట్ చేసుకుంటూ ప్లెజంవేస్తే, అది అసలు టిటిఎస్ కి సాధ్యంకాదు. రాదు. ఏదైనా ఎక్కడైనా ఒక క్వశ్చను ఉంటే మెంబరు హాయివేసుకొని వచ్చి రిక్వెస్టువేస్తే అప్పుడు పోస్టుపోస్ట్ చేయడం మంచిది.

Mr. Speaker:- I am ready only for one 'supplementary' not multiple supplementaries.

Sri K. Vidyadhara Rao:- O.K., O.K., Sir.

వేధి దీపాలు విర్మాటు చేయడానికి పంచాయితీలచే చెల్లింపు

200-

*127-శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి (ఆర్కూర్):- ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గ్రామాలలో వేధి దీపాలు విర్మాటు చేయడానికి ప్రతి అదనపు స్తంభానికి రూ. 1,100/- లను గ్రామ పంచాయితీ విద్యుచ్ఛక్తి మండలికి చెల్లించవలెనన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఈ పద్ధతివల్ల స్వల్ప ఆదాయంగల గ్రామాలకు వేధి దీపాల సౌకర్యం లభించకుండా పోతుండున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) ఈ పద్ధతికి స్వస్తిచెప్పి స్తంభాలను ఉచితంగా సరఫరాచేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- (అ) (ఆ) పంచాయితీలలో వేధి దీపాలు సమకూర్చడానికివేసే అదనపు స్తంభానికి సర్వేసుల్తాను వార్షిక నిమిత్తం గ్రామ పంచాయితీ రూ. 1,300/-లు చెల్లించాలి. అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుత్ మండలి సర్వేసుల్తాను వార్షిక నిర్మిష్టపరచడానికి ముందే చాలా పంచాయితీలకు సర్వేసుల్తాను వార్షిక లెకుండా సమకూర్చడం జరిగింది. అయినప్పటికీ హరిజనవాడలు, గిరిజనవాడలు, బలహీనవర్గాల కాలనీలు, మత్స్య కార్మికుల కాలనీలు/శివార్లను విద్యుద్ధీకరించడానికి సర్వేసుల్తాను వార్షికను వసూలు చేయడం జరగలేదు.

(ఇ) లేదండీ.

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి:- రాష్ట్రములోని గ్రామ పంచాయితీలలో వేధి దీపాలు విర్మాటు చేయడానికి ప్రతి అదనపు స్తంభానికి 1,300/- రూపాయల వాపున చెల్లించాలి అనే మంత్రివర్గముల దిక్పాటు. మరీ ఈ నిబంధనలతో కూడుకున్న డి.ఓ. ఎప్పుడు వెలువడింది. అది ఎప్పటి నుంచీ అమలులోనికి వచ్చింది. ఈ నిబంధన వలన వనరులులేని గ్రామ పంచాయితీ అభివృద్ధికి నోచుకోకుండా పోయే ప్రమాదం ఉంది కాబట్టి మంత్రిగారు దీనిని పునఃపరిశీలన జరిపించి ఈ నిబంధన ఎత్తివేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఈ రకమైనటువంటి నిబంధననే బోర్డువారు 1985లో స్పెషల్లేట్ చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా మన రాష్ట్రంలో ఇప్పటివరకు 18,000 మైనర్ పంచాయితీలు, ఒక 100 మేజర్ పంచాయితీలు సంహారంగా ఎలక్రిఫైడ్.

అయి ఉన్నాయి. అది కాకుండా రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఉన్నటువంటి 32,750 శివార్లలో కూడ 15,900 వరకు ఇప్పటివరకు ఎలక్ట్రిఫై అయినవి. దీనికి ఒకటే కారణము. ముఖ్యంగా ఎలక్ట్రిఫికేషన్ చార్జీస్ విపరీతంగా పెరగడమే. ఈ చార్జీలు లేనందువల్ల గ్రామ పంచాయతీల నుంచి కొత్త పంచాయతీలు గాని శివార్లుగాని ఏర్పందరు కూడ పెక్కులు మించినన్ని మాకు కావాలి అని కోరుతున్నారు. రెండవది ఇదివరలోనే ఎలక్ట్రిఫై అయిన గ్రామాలలో కూడ మాకు ఎక్సెస్సివ్ కావాలి అని కూడా చాలా విజ్ఞప్తులు శరపరంపరలుగా వస్తూ ఉన్నాయి. 1-5-87 నుంచి కూడ మైసూర్ పంచాయతీలు ఏవీ అయితే ఉన్నాయో వాటిలో విద్యుద్దీకరణ జరిగి విద్యుత్తు వాడుకుంటూ ఉండడానికి చార్జీలు వసూలు చేయ కూడదు అని నిర్ణయం కూడ తీసుకోవడం జరిగింది. చార్జీలు లేనప్పుడు వోల్టేజీ కూడ పంచాయతీ భరించవలసిన అవసరం లేకుండా బోర్డువారే భరించాలనే విజ్ఞప్తులకు అంతా పంశూ లేకుండా ఉన్నది. బోర్డు ఆర్థిక పరిస్థితి కూడ పెద్ద అకాశనకంగా లేదు. అందువల్ల ఎవరు ఏమీ చేస్తారు ఏదైనా నిర్ణయం కాకపోయినప్పటికీ కూడా తప్పనిసరిగా ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని ఒక వోల్టేజీ ఒక్కంటికి 1300 రూపాయల చొప్పున పెర్సెంటాజి అనే నిర్ణయం చేయడం 1985లో జరిగింది.

మండల కేంద్రాలలో సబ్-బ్రెజర్

201-

*893-సర్వశ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు, జి. నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం), పి. శివారెడ్డి (జమ్మలమడుగు), ఎ. మాధవరెడ్డి (భువనగిరి):- ఆర్థిక, విద్యుత్తు క్షామంకీ దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రతి మండల కేంద్రాలలో సబ్-బ్రెజర్స్ నెలకొల్పుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఆ) అయినచో, ఈ సంవత్సరం అందుకొరకు ఎంచితవేసిన మండలాలేవి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- (అ) (ఆ) అవును ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. దీనిలో ప్రశ్నవేస్తున్న సబ్ బ్రెజర్ అన్ని కానీ అవును అని ఎందుకు చెప్పాను అంటే సబ్ బ్రెజర్ గురించి అని కాదు. గతములో ప్రభుత్వము మినీసబ్ బ్రెజర్లు ఏర్పాటు చేయాలి అనే నిర్ణయం తీసుకున్నది. అందువల్ల కొన్ని మినీసబ్ బ్రెజర్స్ కూడ ఉన్నవి. అవి కలిపి నేను తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- రాష్ట్రంలో కొన్ని మండల కేంద్రాలలో సబ్ బ్రెజర్ ఆఫీసులు మంజూరు లేకుండా వాటికి బిల్డింగులు కట్టించిన మాట వాస్తవమేనా? అయితే అటువంటి బిల్డింగులు ఎన్ని కట్టించారు? ఎక్కడ సబ్ బ్రెజర్ ఆఫీసులు కట్టించారో అక్కడ సబ్ బ్రెజర్లు మంజూరు ఈ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఇస్తుందా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, గతములో ప్రభుత్వం 294వ నంబరు జి.ఓ. ప్రకారంగా తారీఖు 20-11-86 దాని ప్రకారంగా రాష్ట్రంలో 831 మండలాల కేంద్రాలలో మినీసబ్ బ్రెజర్లు తెరవాలి అని ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నది. అంతకాకుండా మరో నిర్ణయం 140 మండలాలలో భవనాలు కూడా కట్టించాలని నిర్ణయం తీసుకున్నది. దాదాపుగా

భవనాలు పూర్తికావస్తున్నాయి. కానీ అధ్యక్షా, ఒక్కొక్క మీని సబ్ ట్రెజరీకి ఒక మండలం కేంద్రంలో పనిచేయాలి అంటే సాలీనా 2 లక్షల 62 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. అంతకాకుండా నాన్ రికరెండు బిల్డింగు కాస్తుంది 22 వేలు అవుతుంది. వీటి అన్నిటినీ కూడ పునఃపరిశీలన చేయడం జరుగుతున్నది. ఎందుకంటే ఒకటి రెజర్వు బ్యాంకువారు కూడ ఇటీవల ఒక సడలింపువేసే గామ పంచాయతీలు గానీ మండల కేంద్రాలుగానీ ఎక్కడైనా కేవలం ట్రెజరీలలోనే రెమిట్ చేయనక్కరలేదు నేషనల్ బ్యాంకు బ్యాంకులో కూడ రెమిట్ చేసేటటువంటి సదుపాయము కూడ కలిగిస్తూ ఒక సలహా ఇచ్చారు కాబట్టి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మండల సిస్టమ్ ఏరకంగా కొనసాగాలి అలాగే ఏమిటి ఈ పరిస్థితి అన్న ఆలోచనలో వీటి పరిస్థితి ఏమిటి అని కూడ ఉన్నది కాబట్టి వేటన్నిటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని అత్యంత వ్యయ హరితమైనటువంటి ఈ కార్యక్రమాన్ని పునఃపరిశీలన సమగ్రంగా కొంచెము జాగ్రత్తగా చేస్తున్నాము అని మనవిచేస్తున్నాను.

భూదాన ఉద్యమం ద్వారా సేకరించిన భూమి

202-

*354-సర్వశ్రీ కె. ప్రభాకరరావు, కె. రాంరెడ్డి (పరిగి), పి. జనార్దన్ రెడ్డి (వైరతాబాద్):- రెవెన్యూశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) భూదాన ఉద్యమం ద్వారా సేకరించిన మొత్తం భూమి విస్తీర్ణం ఎంత; లబ్ధిదారులకు కేటాయించిన భూమి విస్తీర్ణం ఎంత;

(ఆ) సదరు భూములను ప్రియవేటు వ్యక్తులకు అమ్మివేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) ఆయినచో, అందుకు బాధ్యులైన వ్యక్తులపై తీసుకొన్న చర్య ఏమి?

రెవెన్యూశాఖ మంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):- (అ) భూదాన యజ్ఞం పథకం క్రింద రాష్ట్రంలో 12,981 మంది దాతలు 1,95,509.67 ఎకరాల భూమిని దానంగా ఇచ్చారు. ఇందులో 1,02,125.35 ఎకరాల భూమిని లబ్ధిదారులకు కేటాయించడం ముయింది.

(ఆ) అటువంటి సంఘటనలు ఇంతవరకు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, ఇందులో ఇంకా పంపకుండా మిగిలిపోయి నటువంటి 95 వేల ఎకరాల బిల్లర్ వస్తుంది. ఈ భూమిలో పెన్షన్ ఉన్నది కల్పింపబడిన పనిచేయకపోయినా సముద్ర తీరప్రాంతంలో ఉండే భూమి అయితే అది రాయల్ పెంష కాసికి బాగా ఉంటుంది. మార్పుగోదావరి డిల్టాలో ఏమాత్రం ఎక్స్‌టెంట్ ఆఫ్ లాండు ఈ భూదాన యజ్ఞం క్రింద వచ్చింది? అది సముద్ర తీరప్రాంతంలో కనుక ఈ భూమి ఉన్నట్లయితే ఆ మిగిలిన భూమి వాలిటికల్ సఫరర్సుకి ఇవ్వమని వెంటనే ఈస్టు గోదావరి కలెక్టరుకి ఆదేశాలు ఇస్తారా? అలాగే ఈ భూదాన యజ్ఞానికి పేరు ప్రఖ్యాతి భారతదేశంలో వచ్చినటువంటి పోషంపల్లిలో ఉన్నటువంటి భూములు అన్నీ కూడ ఈవేళ ఇవ్వబడుతుంటే

భూములు అట్లానే ఉన్నాయా? లేకపోతే ఇతరులకు వాటిని బీనామీగా అమ్మకం చేసేసి దానిని మీసీయూజ్ చేయడం జరిగిందా, దానిని ఎంక్వయిర్ చేయిస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొత్తంగా పంపగా మిగిలినటువంటి భూములు 93,384.32 ఎకరాలు అని గౌరవసభ్యులకు నేను మనవిచేస్తున్నాను. దాంట్లో అన్ఫిట్ ఫర్ కర్మివేషన్ అనే కేటగిరీ క్రింద 86,280.29 ఎకరాలు జాలెన్సు టుబీ డిస్ట్రిబ్యూటెడ్ ఈజ్ 7,104.403. ఈ అన్ఫిట్ ఫర్ కర్మివేషన్ అన్న ఫార్మ్ వేవరాలు అయితే నా వద్దలేవు. అయినా గౌరవసభ్యులు ఇచ్చిన సలహామేరకు ఈ పోలిటికల్ సభ్యుల సమీక్ష తీరప్రాంతంలో కాబుర్లైనా తోపు లేకపోతే మిగతా కార్యక్రమాల కోసం పంచదానికి వేలు అవుతుందేమో పరిశీలనచేసి వేస్తాము. గౌరవసభ్యులు అడిగినది ఫేవరబుల్ గా కన్సిడర్ చేస్తామని వారితో సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ట్యాంక్ బండ్స్ పేర్లలో పరిశీలన

203-

*190-సర్వే శ్రీ పి. జనార్దనారెడ్డి. ఎం.పి. మైసూరారెడ్డి, శ్రీమతి డి. కుమారామ్మ (వేపంజేరి), సర్వే శ్రీ పి.పి. రంగారావు (హనుమకొండ), ఎ. మోహన్ రెడ్డి (మదన పల్లె), బి. కేవన్ రెడ్డి (జగిత్యాల):- ఉపాధికల్పన మరియు పర్యాటకశాఖ మంత్రి దయ చేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాదు, ట్యాంక్ బండ్స్ పేర్లలో పరిశీలనకు ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చుచేసింది;

(ఆ) ఆ పేర్లలో ఎవరివద్ద కొన్నారు;

(ఇ) ట్యాంక్ బండ్ వద్ద బుద్ధిపేర్లలో పరిశీలనకు యింతవరకు ఎంత నోము ఖర్చుచేశారు; దానిని నిలబెట్టుటకు ఇంకా ఎంత నోము కావాలి ఉన్నది?

పర్యాటక శాఖమంత్రి (శ్రీ జె. విత్తరంజన్ దాస్):- (అ) హైదరాబాదు: ట్యాంక్ బండ్స్ 33 పేర్లలోను పరిశీలనచేయడానికి ప్రభుత్వం రూ. 54.09 లక్షలు ఖర్చుచేసింది.

(ఆ) తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని జిల్లులు ఈ పేర్లలోను అర్దుమేరకు తయారుచేశారు. వారి పేర్లను అనుబంధంలో పేర్కొనడమయింది.

(సి) హన్మంతపేటలోని సరస్సులోని జీర్ణాంతరరాజ్ వన బుద్ధిపేర్లలో పరిశీలనచేయడానికి ప్రభుత్వం వద్దనున్న ట్యాంక్ బండ్స్ పేర్లలోను పరిశీలనచేయడానికి ప్రభుత్వం రూ. 343.62 లక్షల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడమయింది. ప్రభుత్వం రూ. 558.20 లక్షల మొత్తాన్ని మంజూరుచేసింది. ఇందులో రూ. 13.70 లక్షల మొత్తం మనహా మిగిలిన మొత్తాన్ని ప్రభుత్వం నిర్వహణ ఏజెన్సీలకు విడుదల చేసింది. నేటికీ బుద్ధిపేర్లలోని తమిళనాడు వెళ్ళుతూ ఉండగా ఆ పేర్లలోని సరస్సులో పడిపోయిన విషయం గౌరవసభ్యులకు తెలిసిందే. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం ఈ పనిపై ఇంకా ఖర్చుచేయవలసి ఉంటుందని భావించడంలేదు.

అనుబంధం

విగ్రహాలను ఈ క్రింది వ్యక్తుల నుండి పొందడం జరిగింది. వారి పేర్లు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

1. శ్రీ డి. ఎస్. రత్నశిల్పి	14. శ్రీ గోకబాలు
2. శ్రీ జి.వె. గిరి	15. శ్రీ డి. శంకర్
3. శ్రీ సి.వి.కె. పాదరి	16. శ్రీ సి.ఎస్.కె. పట్నాయక్
4. శ్రీ ఆర్. గంగాధర్	17. శ్రీ హెచ్. బ్రహ్మ
5. శ్రీ ఎ. యాదగిరిరావు	18. శ్రీ ఎం.ఎస్. జయరామ్
6. శ్రీ హెచ్.కె. బాలు	19. శ్రీ కె.జి. రవి
7. శ్రీ హెచ్. శాంతారామ్	20. శ్రీ ఇక్బాల్ మిసార్
8. శ్రీ ఓ.ఎస్. కుమార్	21. శ్రీ జి. గంగాధర శిల్పి
9. శ్రీ బి.ఎస్. వెంకటేశం	22. శ్రీ బి. శంకర్
10. శ్రీ వి.కె. సుబ్బారామ్	23. శ్రీ సి.ఎస్.ఎస్. పట్నాయక్
11. శ్రీ యు. త్యాగరాజు	24. శ్రీ మిర్జా జబ్బార్ బేగ్
12. శ్రీ కె.జి. వేలుస్వామి	25. శ్రీ ఎస్. నారాయణరావు
13. శ్రీ సి. నారాయన్	

శ్రీ ఎ. మోహన్రెడ్డి:- ఎప్పుడు బుద్ధుని విగ్రహము తీసివెడతారు, దానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది, అనేది ఖచ్చితముగా వెలుకారా? తిరిగి ఎప్పుడు పెడతారు?

శ్రీ జి. చిత్తరంజన్దాస్:- ఈ బుద్ధుని విగ్రహాన్ని వెలికితేయాలి అని ఎ.బి.సి. కంపెనీ ద్వారా ఇతర కంపెనీలను మనం ఇన్వైట్ చేయడం జరిగింది. తిండరు, ఇన్వైట్ చేయడం జరిగింది. ఆ తిండరును ఈ 12, 13 తేదీలలో తెరుస్తారు. తిండరు తీసిన తరువాత ఆ కంపెనీ ఎన్నిరోజులలో తీయడానికి ముందుకు వస్తుందో చెప్పలేము. దానిని బట్టి నాలుగు నెలలలో తీయవచ్చు అని అనుకుంటున్నాను.

ENQUIRY INTO THE LAND OF VICTORIA MEMORIAL HOME

204-

*1301-Q-Sarvasri N. Raghava Reddy, K. Bojji, B. Venkateswara Rao and D. Rajagopal:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether the Government conducted any enquiry into the illegal occupation of the land worth crores of rupees of Victoria Memorial Home and Industrial School, Saroornagar, Hyderabad; and

(b) if so, the findings of the enquiry and the action taken against the culprits?

Minister for Social Welfare (Dr. J. Geeta Reddy):- (a) Yes, Sir.

(b) The Collector, Ranga Reddy District who got enquired into the matter reported that there are no encroachments on the land belonging to Victoria Memorial Home and Industrial School, Sarooranagar, Hyderabad. Hence the question of taking action against culprits does not arise.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఇప్పుడు ఎటూ ఉండి అంతే వారిది వారు కాపాడుకుని బదులు మేము చెప్పినా కాపాడుకోలేని పరిస్థితిలో ఉండి పశ్చత్తం. ఆ భూమి 94 ఎకరాల సెంటు, దానికి ఇవ్వబడింది ఉండాలి కదా. ఇప్పుడు ఆ భూమి ఈ 94 ఎకరాల నుండి 73 ఎకరాలకు ఎటూ తగ్గిందో ఎటు వోయిందో, మిగతా భూమి? దీనికి ఎంత ఇవ్వాలి? ఇది సుల్తాన్‌బాగ్ అని సరుకునగరులో ఉన్న భూమి. ఇది పశ్చత్త భూమి. దీనిని 30 సంవత్సరాలు లీజుకి ఇచ్చినారు. దానిని ఇతరులు ఆక్రమించుకుని కూర్చున్నారు. అది కూడ మీ పశ్చత్తం రాలేదా? అది కూడ కలెక్టరుగారు గమనించలేదా? దయచేసి తిరిగి ఒకసారి నేరీయింగ్ ఎంక్వయిర్ చేయించి తెలుసుకోడానికి పశ్చత్తం పూనుకుంటుందా? అది కోట్ల రూపాయలు విలువైన ఆస్తి.

Dr. J. Geetha Reddy:- Sir, the total land is 69 acres - covered by Building; 8 acres - covered by Road; 6 acres; Balance open area is 55 acres. As far as Sultanabad, that has been open with, and an Advocate illegally got it. The case is over in 1985. So, the land has been taken back into our possession.

ఆర్థికంగా బలహీనవర్గానికి చెందిన ఏద్యార్థులకు ఏద్యార్థి వేతనం మొత్తాన్ని పొందిన పరిస్థితిపై పరిశీలన

205-

*489-శ్రీ మహమ్మద్ అలీ షబ్దీ (కామారెడ్డి):- మహా, శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపేదరా:-

(అ) ఆర్థికంగా బలహీనవర్గానికి చెందిన ఏద్యార్థులకు ఏద్యార్థి వేతనం మొత్తాన్ని పొందిన పరిస్థితిపై పరిశీలన ఏదైనా ఉన్నదా?

(ఆ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలివే?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- (అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ పశ్చకు కావులేదు.

స్వల్పవ్యవధి పశ్చ - వాగ్దాన సమాధానములు

నందికొట్కూరు యార్డుకు మార్కెటు పెట్టే పరిస్థితిపై

205-ఎ

1697-శ్రీ శ్రీ డి. శేషశయ్యారెడ్డి (నందికొట్కూరు):- గౌరవనీయులైన మార్కెటింగు శాఖామంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(ఎ) మార్కెటు యార్డు బయట అమ్మిన సరుకులకు నందికొట్కూరు యార్డుకు మార్కెటు రుసుమును చెల్లించిన మాట నిజమేనా?

(బి) నందికొట్కూరులో మార్కెటు ప్రాంతం వెలుపల వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను అమ్ముతున్న కొందరు వ్యక్తులు, రైతులపై ఫిర్యాదులు నమోదుచేసిన మాట నిజమేనా?

మార్కెటింగ్ శాఖామంత్రి (శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) అవునండీ.

శ్రీ పి. రాంభూపాల్‌వోదరీ:- అధ్యక్షా, నందికొట్కూరు మార్కెట్ యార్డులో అసలు షాపులేవు అన్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? షాపు లేక మేరు కొనలేదు. అలాంటిప్పుడు అప్పట్నుండి అమ్ముకునే దానికి సెస్సు కట్టుమని బోడర్సుపైన మేరు కేసులు పెడుతున్నారు. రైతులపైన మేరు కేసులు పెడుతున్నారు. అమ్మపెట్టుదు అడుక్కోనివ్వదు అనే పద్ధతిలో ఉంది. మార్కెట్ యార్డుని రో ఆర్గనైజు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుంది? ఈ రాష్ట్రంలో మార్కెట్ సెస్సు ద్వారా మనకు వస్తున్న డబ్బు ఎంత? ఈ డబ్బులో ఈరు గోదానులో ధాన్యము విలువవేస్తే 80 శాతము ఎద్దానుగా వేమంటు వేస్తాము అంటున్నారు. మరీ మే మాగ్జిమమ్ నోటింగు పదివేల వరకే ఇస్తున్నారు. 80 20 శాతం మేరు ఇవ్వడం లేదన్న విషయం వాస్తవమా? మరీ రూ. 10 వేలు మించి ఇవ్వడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- నూటికి ఒక రూపాయి చొప్పున మార్కెట్ కమిటీలు వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. మార్కెట్ కమిటీలు కొంత మార్కెట్ ఏరియాను నోటిఫై చేయడం జరిగింది. వోకే 80 శాతం - ఒక ఫార్మర్‌కి రూ. 10 వేల చొప్పున ప్రస్తుతం ఇస్తున్నారు, 6 శాతం ఇంటర్‌స్టేషన్ ఇప్పుడు రాంభూపాల్‌వోదరీగారు చెప్పినట్లు ఇంకా ఎక్కువ కావాలని చెప్పి అడుగుతున్నారు.

శ్రీ పి. రాంభూపాల్‌వోదరీ:- 80 శాతం - రూ. 10 వేలకు మించి ఇవ్వాలి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఈ మార్కెట్ ఫీ మార్కెట్‌లోనే కాకుండా మార్కెట్ బయటకూడా వసూలు చేస్తున్నారు అంటే 'అవును' అన్నారు. రైతులకు ఎలాంటి నౌకర్యం కలిగించ కుండా వారు మార్కెట్ యార్డుల బయట అమ్ముకొనే సరుకులకు మార్కెట్ ఫీ వసూలు చేయడం ఎంతవరకు వ్యాయం? వారికి మార్కెట్ నౌకర్యములేదు. వారు బయట అమ్మినా కలెక్ట్ చేయడం ఎంతవరకు వ్యాయం? ఇలా చేయడం మానేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- అన్ని ఫెసిలిటీస్ ఇవ్వడానికి - ఎక్కువ భాగం 80 శాతం ఇచ్చాము. మిగతా 20 శాతం కమిటీలకు ఈ ఫైనాన్సియల్ ఇయర్‌లోనే అన్ని నౌకర్యాలు కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డౌట్‌లెస్ కూడా మార్కెట్ సెస్ కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. కలెక్ట్ చేయవద్దని వారు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- అది పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు (ఉండి):- మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పకూ మార్కెట్ యార్మ్ వెలువల టాక్సు వసూలు చేయడం లేదని అన్నారు. ఈవేళ పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో, డెల్టా ఏరియాలో ఒక్క ధాన్యం బస్సు కూడా మార్కెట్ కి రావడం లేదు. రైతుల దగ్గర నుంచి మాత్రం వసూలు చేస్తున్నారు. ఎకరానికి రూ. 45 ప్రతి పంటకు పన్ను కట్టారీ. అక్కడ ఎలాంటి సౌకర్యం లేదు. దీనిమీద మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరు తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ ప్రశ్న నందికొట్కూర్ కు సంబంధించినది.

శ్రీ పి. రాంభూపాల్ చౌదరి:- సెనిసిఫిక్ గా నందికొట్కూర్ కు సంబంధించినదే. నంది కొట్కూర్ మార్కెట్ యార్మ్ లో షాప్స్ లేనన్న విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించిందా? మరి షాప్స్ లేనప్పుడు రైతులు అనుబీడ్డ్ అమ్ముకోడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు మీరు సెస్ ఎందుకు వసూలు చేస్తున్నారు? నందికొట్కూర్ మార్కెట్ యార్మ్ లో ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ పూర్తిగా లేదు లేదు, అక్కడ షాప్స్ లేవు. అలాంటప్పుడు బోర్డ్స్ అమ్ముకోవే వస్తువులపైన సెస్ కలక్ట్ చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం? కొందరు రైతులు వారి ధాన్యం మన గోడౌన్స్ లో నిల్వ చేసినప్పుడు మీరు 80 శాతం ఇస్తాము అంటున్నారు. వారి యొక్క నిల్వలకు మరి రూ. 10 వేలు నీలింగ్ చెల్లి 80 శాతం ఇస్తాము అంటున్నారు. మరికొన్ని సందర్భాలలో రూ. 10 వేల కన్నా ఎక్కువ అవకాశం ఉంటుంది. మీరు 80 శాతం నిబంధన ప్రకారం రూ. 10 వేలు పెట్టారు. ఆ నిబంధన రూ. 10 వేలు కాకుండా 80 శాతం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- ప్రతి మార్కెట్ యార్మ్ కి మార్కెట్ ఏరియా నోటిఫై చేయడం జరిగింది. అది 25 కిలోమీటర్స్ దూరములో ఉన్న వేరెజిస్ అన్నీ కూడా నోటిఫై చేయడం జరిగింది. ఈ షాప్స్, ఇవన్నీ కూడా ఈ ఫైనాన్సియల్ ఇయర్ లోనే కట్టడానికి బడ్జెట్ ప్రొవిజన్ చూపబడుతున్నాము. రూ. 10 వేలు కాకుండా రూ. 25 వేల వరకు ఫార్మర్స్ కి 6 శాతం ఇంటరెస్ట్ మీద ఇవ్వడానికి ఇప్పుడు వర్తమా జరుగుతున్నాయి. బహుశా కొద్ది రోజులలో ఫుల్ ఫెర్ అవుతుంది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- ఈ నోటిఫైడ్ కమెడిటీస్ అన్నీ కూడా ఈ మార్కెట్ యార్మ్ కి తీసుకురావడానికి అవకాశంలేని కమెడిటీస్ ఉన్నాయి. అలాగే తూర్పు గోదావరి జిల్లా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కొద్దిరికాయ పండుకుంటే రాష్ట్రం మొత్తం మీద కొద్దిరికాయ మార్కెట్ కు తీసుకువచ్చే పరిస్థితి లేదు. అయినప్పటికీ నోటిఫైడ్ కమెడిటీస్ అని మార్కెట్ యార్మ్ కు రాకపోయినా దీనిమీద కొట్టాది రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. దీనివల్ల నయాషెస్ రైతుకు లాభం లేదు. ఈ కొకోనట్లను మార్కెటింగ్ కమెడిటీస్ పరిధి లోంచి, నోటిఫైడ్ కమెడిటీస్ లోంచి డిలెట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? అలాగే ఇతర ప్రోడక్టుస్ వివయిత మార్కెట్ యార్మ్ యూజ్ చేయకుండా ఉన్నవి. అలాగే ధాన్యం ఉభయ గోదావరి జిల్లాలో ఒక్క బస్సు కూడా మార్కెట్ యార్మ్ కు రారు. అటువంటప్పుడు ఆ రైతు నుంచి ఎందుకు టాక్సు వసూలు చేయారీ? ఈ కొద్దిరికాయలను, ధాన్యాన్ని డిలెట్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- ఇది ప్రస్తుతం చేసినది కాదు. ఇది దాదాపు 14 సంవత్సరాల నుంచి ఉంది. ఇది తప్పకుండా సభ్యులతో సంప్రదించి, అభిప్రాయాల్నితో కూడా సంప్రదించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- నందికొట్కూరు సంగతే అడుగుతున్నాను. బయట వాటికి ఎందుకు వసూలు చేస్తున్నారంటే 25 కిలోమీటర్స్ ఏరియాను మొత్తం మార్కెట్ యార్డ్ ఏరియాగా ప్రకటించామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అసలు మార్కెట్ యార్డ్ పెట్టినది దేనికి? రైతులకు సరయిన ధర రావడానికి, సౌకర్యములు కలిగించడానికి, తూకం సరిగా ఉండేదానికి, నెట్ కాఫ్ పెట్టించేదానికి, ఇటువంటి సౌకర్యములు ఏవో లేకపోగా బయట అమ్ముకుంటే 25 కిలోమీటర్స్ మార్కెట్ యార్డ్ పరిధిని మంత్రిగారు చెప్పితే ఇది రైతులకు సౌకర్యం కలిగించడానికే లేక వారి నుంచి పిండి వ్యాపారస్థులకు, ఇతరులకు మేలు చేయడానికే? ఎవరి సౌకర్యానికి ఇది దయచేసి చెబుతారా? అసలు బయట అమ్ముకుంటూ ఉంటే తూకములో ఒకటి రెండు కిలోలు అదనముగా తీసుకున్నా పట్టించుకొనే నాధుడు లేడు. అసలు దీని మీద పన్ను వసూలు చేయడమే తప్పంటే ఇంకా ఒకటి రెండు కిలోలు తీసుకున్న వారికి ఏమీ ఇబ్బంది లేదు. ఒక అర్థ రూపాయి కడతారు. దీనివల్ల రైతులకు నష్టం వస్తుందనే విషయాన్ని మంత్రిగారు గుర్తిస్తారా? ఇలాంటి పద్ధతి ఆపేస్తారా, లేదా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- 216 మార్కెట్ యార్డ్లలో రైతులకు విశ్రాంతి భవనాలు, రైతులు దోపిడీకి గురికాకుండా వెయిట్స్ అండ్ మెజిస్ట్రేట్ డిపార్ట్మెంట్ వారిని కూడా పిలిచి గ్రామాలలో రైతులు దోపిడీకి గురికాకుండా మార్కెట్ యార్డ్ల అయితే అలాంటి దోపిడీ ఉండదనే అభిప్రాయముతో 25 కిలోమీటర్స్ రేంజ్ పెట్టడం జరిగింది. రైతులకు విశ్రాంతి భవనాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కొన్న రేటు ప్రకారం రైతులకు సాయం తాగినకల్లా డబ్బు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. రైతులు ఉత్సాహముతో ఉన్నారు. ఇక్కడ తెలంగాణా జిల్లాల విషయం రాఘవరెడ్డిగారికి తెలుసు. ఏ కమిటీలో చూసినప్పటికీ కూడా రైతులు ఉత్సాహముగా ముందుకు వస్తున్నారు. రైతులు మార్కెట్ యార్డ్లలోనే అమ్ముతున్నారు. వారికి నష్టం వస్తే అక్కడికి రారు. 216 కమిటీలే కాకుండా, మార్కెట్ కమిటీలలో, నందికొట్కూర్లలో కూడా అరు మాసాలలో షాపు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. వేంకటరెడ్డి:- చట్ట వ్యతిరేకముగా మార్కెట్ యార్డ్లలో కాని, మార్కెట్ యార్డ్ల అవతలగాని రైతుల నుంచి సేస్ వసూలు చేయడానికి వేలులేదు. చట్ట వ్యతిరేకముగా వసూలు చేస్తున్నారు. కాబట్టి దానిని ఆపేయందుకు మీరు ఏమీ పర్యలు తీసుకోబోతున్నారు? మార్కెట్ యార్డ్లలో కాని, మార్కెట్ యార్డ్ల అవతల కాని రైతులు ధాన్యం కాని, ఏ వస్తువులు కాని తెప్పినా రైతుల నుంచి టాక్స్ వసూలు చేయడానికి వేలులేదు. కాబట్టి మీరు రైతుల నుంచి వసూలు చేయడానికి వేలులేదని వెంటనే ఆదేశాలు ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- సెక్షన్ 4 క్రింద వసూలు చేస్తున్నారు. అది తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. వేంకటరెడ్డి:- రైతుల నుంచి వసూలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- జనరల్ గా రైతుల దగ్గర నుంచి కూడా.....

శ్రీ సిపావ్. వితల్ రెడ్డి:- రైతుల నుంచి వసూలు చేయడానికి వేలులేదు. ఎవరైతే దానైనా, వస్తువులు రైతుల నుంచి ఖరీదు చేస్తారో వారి దగ్గర నుంచి వసూలు చేయాలి. అలా వసూలు చేయాలని చట్టం ఉంది. దానిని ఆపేటందుకు ఏకైకమైన వారి నుంచి వసూలు చేసేది ఆపేటందుకు ఆదేశాలు ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- దానిని సంపూర్ణముగా ఆలోచిస్తాము - వేరైనంత త్వరలో.

Mr. Speaker:- Questions and answers are over.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, అతి తక్కువ వర్షపాతం కలిగి నిరంతర కరువుపడితే ప్రాంతమైన అనంతపురం జిల్లాకు వరప్రసాదంగా ముద్దిలేరు రీజిస్ట్రారును గత ఉ ప్పభుత్వం శాంక్లెన్ చేసి నిర్మాణం ప్రారంభించాలనుకొన్నది. అయితే నిర్మాణం ప్రారంభించే దశలో ప్పభుత్వం మారి ఈ ప్పభుత్వం వచ్చి దానిని రాజకీయంచేసే ఉద్దేశంతో వ్యవహరిస్తూ ఆ పనిని ప్రారంభించలేదు. గత నెల 28వ తేదీ నుంచి అక్కడ రిలే నిరాహార దీక్షలుగాని, ధర్మాలుగాని, బంద్లుగాని నిర్వహించబడుతున్నాయి. ఆ జిల్లాలో ఆందోళన జరుగుతున్నది. ఈ నెల 10వ తేదీ నుంచి ఆమరణ నిరాహార దీక్ష కూడా ప్రారంభించబడబోతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో ముద్దిలేరు రీజిస్ట్రారుకు ప్రత్యేకమైన డివిజన్ ను మంజూరుచేసి వెంటనే పనిని ప్రారంభిస్తున్నట్లు మంత్రిగారు ప్రకటన చేయాలి. ఈ ప్పభుత్వం ఎన్ని రోజులలో పని ప్రారంభిస్తుందో ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈరోజు ఇరిగేషన్ మినిస్టరుగారు లేరు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- We will inform the Hon. Minister for Irrigation.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:- అధ్యక్షా, హెల్త్ డిపార్ట్ మెంట్ లో పనిచేసే వేలాది మంది ఆక్సిజన్ నర్సులు, మిడ్ వైచ్, హెల్త్ విజిటర్స్, హెల్త్ నర్స్ గత 10 సంవత్సరాలుగా తమ ప్రమాప్తన, విషయంతోగాని, జీతభత్యాల విషయంతోగాని ఎన్ని విశ్పల్లులు చేసినా ఇంత వరకూ పరిష్కారం కాలేదని రేపు డైరెక్టరేట్ ముందు ఆమరణ నిరాహార దీక్షలు, నిరసన వ్రతాలు చేయబోతున్నారు. అందువల్ల ఇది ఉన్నత దశకు వెళ్ళకముందే పరిష్కరించకపోతే ఆరోగ్య రంగంలో ఒక ప్రతిష్టంభన ఏర్పడబోతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు ఒక సర్వేన అవగాహనతో వారి కోరికలను సత్వరం పరిష్కరించ దానికి ఒక ఆశాజనకమైన స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- We will inform the concerned Ministers.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇటీవల పశుభుత్వం నుంచి వచ్చిన ఆదేశాలను బట్టి బోగస్ గ్రీన్ రేషన్ కార్డులను తీసివేయాలని నల్లగొండ జిల్లా కలెక్టరు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. అయితే ఒక కులీ ఆయన భార్య వుంటే 265 రోజులు పని దొరుకుతుంది. రోజుకు 15 రూపాయల వొప్పున వస్తాయని చెప్పి భార్య భర్తలకు సంవత్సరానికి ఆరు వేలకు పైగా ఆదాయం వస్తుందని లెక్కవేసి ఆదాయం ఆరువేల రూపాయలకు మించుతోంది కాబట్టి వారికి గ్రీన్ కార్డ్ వుండకూడదంటున్నారు. ఇట్లా కులీవాళ్ళకు కూడా గ్రీన్ కార్డ్ తీసివేసి, రైతులకు కూడా గ్రీన్ కార్డ్ తీసివేసి ఇక ఎవరికి ఇస్తారు ఈ రెండు రూపాయలకు కిలో బీయ్యం? ఈ విధంగా వేయడంలో మీ ఉద్దేశం ఏమిటి? మొత్తం ఉడబెరకదలీస్తే స్పష్టంగా చెప్పండి కానీ ఇదేమిటి? జనం ఆందోళన చెందుతున్నారు కాబట్టి ఈ విషయంలో మేము రూల్ 304 క్రింద నోటీసు ఇవ్వాము.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- రూల్ 304 క్రింద నోటీసు ఇవ్వామన్నారు. అది వచ్చినప్పుడు జవాబు చెప్పాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మేము పోస్ట్ చేసినప్పటికీ రూల్ 304 క్రింద అంశాలు డిస్కస్ చేయబడడంలేదు. అన్నీ పోస్ట్చోస్ అయి ఓవర్ లాప్ అవుతున్నాయి. అందువల్ల మనం జరగ న్నట్టే చాలా రిలాక్స్ అవుతుంది. సిస్టమెంటిక్ గా అన్నీ 304 అంశాలు వస్తాయి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఈ రోజుల జరగవలసిన వాని అంశా జరిగిపోతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కిలో రెండు రూపాయల పథకంపై హాఫెన్ అవర్ డిస్కషన్ ఉంది, అందులో పర్మిటాం అధ్యక్షా.

డాక్టర్ బి. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నల్లగొండ పట్టణంలో 1974 నుంచి కొన్ని అంశాలను విగ్రహాలు వస్తాయి. ఆ పట్టణంలో పూజలు పూజలు జరుపుతుండేవారు. అయితే 1989 జూలైలో నడన్ గా ఒకరోజు మెడికల్ అక్కడి ఎస్.పి. గారు పోలేను యంత్రాంగంతో వచ్చి ఆ విగ్రహాలను ఆర్కియాలజీ డిపార్ట్మెంట్ కు తరలించారు. అక్కడి పూజలు ఈ విషయంలో ఆందోళన జరిపితే తరువాత ఆర్కియాలజీ డిపార్ట్మెంట్ వారు ఆ విగ్రహాలను కలెక్టరు ఆఫీసుకు తేవడం జరిగింది. ఆ విగ్రహాలకు పూజలు జరపడంలేదు. విగ్రహాలను రెస్టోర్ చేయడానికి ఇంతవరకూ ఏ చర్య తీసుకోలేదు. అందువల్ల అక్కడి పొందవలసిన ఆందోళన పడుతున్నారు. గత ఐదురోజులుగా ముగ్గురు వ్యక్తులు ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నారు. నిరాహార దీక్ష చేస్తున్న ముగ్గురు వ్యక్తులలో ఒక మహిళ కూడా ఉంది. అయినా ఇప్పటివరకూ పశుభుత్వం ఏ చర్య తీసుకోలేదు. ఈ విషయంలో పశుభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొంటుందో వెల్లడించి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఎండోమెంట్స్ మినిస్టరుగారికి ఈ విషయాన్ని గురించి ఇన్ ఫాం చేస్తాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నగరంలో పదాల రామిరెడ్డి లా కాలేజీ ఉంది. దానిలో దాదాపు 500 మంది ప్లేబిలుకు విద్యార్థులు అడ్మిట్ కావడం జరిగింది. అయితే శాంక్షన్

స్థాంక మాత్రం 320. పరస్పరతం మేలో ఎగ్జమినేషన్స్ జరగబోతున్నాయి. అందులోని దాదాపు 200 మంది విద్యార్థులను ఎగ్జమినేషన్స్ కు కూర్చోవడానికి అనుమతించడంలేదు. దానివల్ల విద్యార్థులకు నష్టం జరుగుతోంది. ఈ విషయంలో విద్యార్థులకు సౌకర్యం కల్పించే ఆలోచన పశుభూత్యానికి ఉందా?

శ్రీ ౩. రోతయ్య:- అధ్యక్షా, ఆ విద్యార్థులు, పశుపక్ష సాయకులు, మిత్రులు కూడా నాతో మాట్లాడడం జరిగింది. ఈ సమస్య కేవలం ఐనోలేబిడ్గా విద్యార్థులు పడుతున్న ఇబ్బందులకు మాత్రమే పరిమితమై లేదు. దీనికి ముడిపడిన అనేక ఇతర సమస్యలు ఉన్నాయి. లాసేట్ ఎగ్జిమినేషన్తో మెరిట్ వచ్చిన విద్యార్థులకు రికగ్నిషన్ వున్న కళాశాలలో నేర్చు ఇబ్బందులు. అయితే ఈ విద్యార్థులు మాత్రం రికగ్నిషన్లేని కాలేజీలో చేరడం జరిగింది. వారికి పరీక్షలు వాయిదానికి అనుమతీస్తే వచ్చే పరిణామాలు ఎలా వుంటాయో, అసలు ఈ లాసేట్గానీ, కాలేజీలకు రికగ్నిషన్గానీ ఎందుకు అన్న ప్రశ్నలు కూడా ఉన్నాయి. అందువల్ల ఇది సున్నితమైన సమస్య. మాకు విద్యార్థులపై సానుభూతి వున్నా కూడా ఏమీ చేయాలన్నది ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది. తొందరపడి ఇక్కడ హామీ ఇవ్వడం సాధ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- విద్యార్థులు ఇచ్చిన ఈ రిప్రజెంటేషన్ ను తమ ద్వారా మంత్రి గారికి అందజేస్తున్నాను.

(రిప్రజెంటేషన్ ను సభాపతికి అందజేయు)

శ్రీ 3. విద్యాధరరావు:- మెరిటోరియస్ స్కూడెంట్స్ను ఐదుగురు పంపారు. ఇతరులను ఉంచారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు కూడా రిపజెంటేషన్ ఇచ్చారు. నేను కూడా పంపించాను.

شہزاد ابراہیم بن عبداللہ مستطی:۔۔ جناب اسپیکر صاحب۔ ننگرہ میں نیک مسلم قبرستان ہے وہاں پر ایک مورق کوٹھا دیگیا تھا پھر مورق کو وہاں سے ہٹا دیگیا تھا۔ ننگرہ میں بھوک ہسپتال چل رہی ہے۔ پھر مورق کو ہسپتال کی کوشش کی جا رہی ہے۔ وہاں کے ایس پی اور کلکٹر پر بریشر ٹال رہے ہیں۔ ننگرہ کے حالات خراب ہونے کا خدشہ ہے۔ یہ وقفہ پورٹ کی زمین ہے۔ وہاں پر مسلم قبرستان ہے۔ دیول بنائی نہیں جاسکتی۔ آج کانگریس یہاں پر اقتدار میں آنے کے بعد پراس دیول کو مسلم قبرستان میں ہسپتال کیلئے ایس پی اور کلکٹر پر دباؤ ڈالا جا رہا ہے۔ وہاں پر ہندو اور مسلمانوں میں فساد ہونے کا خدشہ ہے۔ مسلمانوں کی پرپرٹیاں برباد ہو رہی ہے۔ وقفہ پورٹ کے مندر میں موجود ہیں۔ جواب دیں۔

مشرقی عمر جانی :- جناب اسپیکر صاحب۔ یہ مسلم قبرستان ہے یہ وقت بورڈ کی جائیداد ہے۔ وقف بورڈ کے سکریٹری کو لکھڑے بان چین کرتے کیلئے کہا ہوں۔ اس قبرستان سے میں واقف ہوں۔

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్, పరిస్థితులు విషమించకుండా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. హోం మినిస్టరుగారు చెబుతారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పింది కనెక్టిడ్ మేటర్ సార్...

మిస్టర్ స్పీకర్:- లెట్ మినిస్టర్ వే.....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- గౌరవసభ్యులకు మహ్మద్ జానీగారు, కన్సలర్స్ మినిస్టరుగారు చెప్పారు. కానీ, అక్కడ ఏమిటంటే, లా అండ్ ఆర్డర్ ప్రొబ్లమ్ ఉందని చెప్పారు. నేను తక్షణమే డిల్లీ కలెక్టరుగారితో, ఎస్.పి. గారితో మాట్లాడతాను. దాని విషయంలో, అక్కడ లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవడానికి, ఈ సమస్య విషమించకుండా ఉండడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలో కోరతానని గౌరవసభ్యులకు మనవే చెబున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- గవర్నమెంటు నుంచి ఒక అధికారిని పంపించి వెర్రిఫై చేయించండి.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- కలెక్టరుగారికి చెప్పుతామంటున్నారు. It is a sensitive issue. Please leave it there.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Once we ask the District Collector, he will take care of all those matters.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, లా అండ్ ఆర్డర్ ప్రొబ్లమ్ కాకుండా, నల్లగొండ నా కానెస్టిట్యూయన్స్ కాబట్టి, మంత్రిగారు పికాప్ నర్ మెజిస్ట్రేట్ తీసుకుని జాగ్రత్తగా డిల్ వేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- హోం మినిస్టరుగారికి సంబంధించింది. మేకా బాపిరాజు అనే వ్యక్తి అనేక వేలమంది ప్రజల దగ్గర నుంచి మేరు కంపెనీలో షేర్స్ కొనివేస్తానని చెప్పి ఇప్పటికే రూ. 2 కోట్లు ఒక్క పౌడరాబాదు సిటీలోనే వసూలు చేశాడు. పె్గా ఆ డబ్బును అంతా కూడా వేరే వారి పేరు మీద దీనామీ బ్యాంక్ లో వేశారు. ఈయనకు రాష్ట్రం మొత్తం మీద 20 డిల్లాలలో, పబ్లిజాలలో 'మేకా కన్సల్టెన్సీ' ఏజెన్సీలు కూడా ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 74 క్రింద నోటీసు ఇవ్వారు. ఇట్ యాక్ కమింగ్.....

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ఒక విషయం సార్, ఇది రాష్ట్ర వ్యాప్త సమస్యగా ఉన్నది. కాబట్టి, ఎ.పి.సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిర్ చేయించడం మంచిది. లోకల్ సిబి.సి.ఐ.డి.తో అయ్యే పని కాదు. రెండవది, 20 మందిని బదిలీ చేశారు. ఒకరిని మాత్రమే ఆరెస్టు చేశారు. మిగతా 19 మందిని ఫేగా తిరిగి జవాన్ బెదిరిస్తున్నారు.

సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి ఏమీ సహకారం దొరకకుండా వేస్తున్నారు. నేను రెండు డిమాండ్లు అడుగుతున్నాను. ఎ.పి. సి.బి.సి.ఐ.డి. రాష్ట్ర శాఖకు అప్పజెప్పాలి. ఐడెంటిఫై అయిన 20 మందిలో ఒక్కరే అరెస్టు అయ్యారు. మిగతా 19 మందిని అరెస్టు చేయించాలి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సార్, అల్లరేడ్ ఎడ్మిట్ అయింది ఇంటున్నారు. జవాబు చెప్పుతాను. ఎక్కడ నుంచి తెచ్చుకోవాలి అనే దాని గురించి నాకు తెలుసు. రాష్ట్రంలో సి.బి.సి.ఐ.డి రాష్ట్ర మొత్తానికి ఉన్నది. సిబికి పరిమితి అయి ఏదీ లేదండి. సిబి సి.బి.సి.ఐ.డి.తోగానీ, లోకల్ గా ఏదో ఒకదానితో మాట్లాడి రిపోర్టు తెప్పించు కుంటాము. జవాబు చెప్పినా అప్పుడు సంక్లిష్టతరంగా లేకుండా ఏమీ చర్యలు తీసుకోవాలి అప్పటికప్పుడు నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- అధ్యక్షా, విజయనగరం జిల్లా, ఓన్న వెంకటేశం, ఓన్న సూర్యకాంతం అనే మద్ద దంపతులు, ఒకరికి 30 సం.లు, ఒకరికి 65 సంవత్సరాల వయస్సుగల దంపతులు ఒక ట్రావెల్ ఏజెన్సీ ద్వారా వెళ్తారు. సుమారు మూడు మాసాలు అయింది. ఆ ట్రావెల్ ఏజెన్సీ గోల్డు అర్జుమెంటు నేజీ చేయబడ్డాయి. ఇంతవరకు, కిడినాపే అయినవారి అమాకే తెలియడం లేదు. గౌరవ మంత్రిగారు విశాఖకుటుం వచ్చి నప్పుడు వారి తాలూకు కుమారుడు అర్జు ఇమ్మకున్నారు. ఎఫ్.ఐ.ఆర్. రిజిస్ట్రేషన్ చేయ బడింది. కానీ, పోలీసును కూడా వారి హాండ్స్ ఉన్నాయని నమ్మి వేస్తున్నారు. గౌరవ మంత్రిగారు సి.బి.సి.ఐ.డి.చే ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయించి వారికి న్యాయం చేయాలి. ఎంక్వయిరే కాదు. వారు అడ్డుతగ్గం అయ్యారు. వారి కుమారులు ఏమైనా వేసుకోవాలంటే వారి అమాకే తెలియాలి. ఆ ప్రాంతంలో చాలా ఆందోళనగా ఉన్నది. కాబట్టి, నేను మీకు మరొక అర్జీని పంపిస్తున్నాను.

(అర్జీని అందజేచారు)

గౌరవ మంత్రిగారు సి.బి.సి.ఐ.డి.చే ఇన్వెస్టిగేషన్ చేసి వాస్తవ పరిస్థితులను చూరే కుమారులకు తెలియచేయాలని మేధావూ ప్రభుత్వాన్ని అర్హిస్తున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఐబిల్ లుక్ ఇన్టు ఇట్ సార్.....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- రాష్ట్రంలో కొన్ని ఏండ్లు ఒక పద్ధతి ప్రకారం వందల కొట్ల కుంభకోణం జరిగింది. దాని గురించి ఇప్పుడు ప్రస్తావిస్తాను. మంత్రిగారు దీనికి సరైన సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. సుమారు 100 కొట్లు విలువ చేసే భూములు ఒక వెయ్యి ఎకరాలదాకా ఒక గౌరవపూర్వులు, వేరు కూడా ప్రస్తావిస్తున్నాను. శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుగారు అతని పేరు మీద, అతని బంధువుల పేరు మీద వివిధ ఉర్లలో, పట్టణాలలో, గ్రామాలలో.....

(ప్రతిపక్షము నుంచి అధికారపక్షం నుంచి అరుపులు)

ఐ హావ్ గాట్ డాక్యుమెంటు ఆల్సో..... అధ్యక్షా.....

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am on point of order....

(Interruptions)

(Large number of Hon'ble Members from the Treasury Benches were on their legs)

Mr. Speaker:- Please resume your seats. This is not the way.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- భీమునిపట్నంలో 200 ఎకరాలు కూడా శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడుగారు స్వాధీనం చేసుకున్న ఈరోజు 'అంధ్రభూమి' పేపర్లో వచ్చింది అధ్యక్షా. డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు కూడా ఇస్తాము సార్ తమకు...

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- Please resume your seats. Hon. Deputy Leader of Opposition is on his legs. I have permitted him.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సార్, ఆయనను కంప్లైట్ చేయనేయండి....

(ఇంటరప్షన్)

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am not yielding.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సార్, ఒక్క మనవి....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- డాక్యుమెంటు ఇస్తాము చూడండి.

Mr. Speaker:- This House has got some decorum and Rules.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- We are thankful to the Hon. Speaker. రూల్స్ ప్రకారం వోకాషు, ఎప్పుడూ రూల్స్ను వయోలెట్ చేయము. నేను మావారిని కూర్చోబెడుతున్నాను. Members are agitated. I am not going into the merits. I do not also know. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యుడు ఒక పాయింటు రెయిజ్ చేస్తున్నాను. Let him say what he wants to say. పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ జేరో అవరీలో రెయిజ్చేసే సంప్రదాయంలేదు. లేట్ హిం కంప్లైట్ ఇట్. అయిపోయిన తరువాత చెప్పండి? నేను అడ్డంరాను. I am not coming in the way. Let him complete it. మా సభ్యులనుకూడా ఊరుకోమంటున్నాను.

Mr. Speaker:- Unless any authentic record is there...

(Interruptions)

Any member of this House, if he belongs to a political party, let him maintain the decorum of that political party, otherwise everybody will shout.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- కూర్చోమనే చెప్పుకున్నాను. I am joining with Hon'ble Speaker on this issue. గౌరవసభ్యులు ఈరోజు పేపర్లో ఈ

విషయం చాలా పెద్దగా వచ్చింది; సంగతి ఏమిటని వారు చెప్పాలని అడుగుతున్నారు. Let him complete. Then he can raise his point of order.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Don't create chaos.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రిగారిని కూర్చోనీయండి.. సార్, ఇప్పుడు టేడర్లెస్ పార్ట్ ఏదో తెలుసున్నది ప్రజలకు. ఇప్పుడు మన శాసనసభ రూల్సు ప్రకారం ఒక పథ్యుడి మీది అభియోగంచేసే ముందు తమ ద్వారా నోటీసు ఇచ్చి అభియోగం చేయాలని స్పష్టంగా ఉన్నది.

(ఇంటరప్షన్)

నేనే డిమాండు చేస్తున్నాను. వె ఆర్ యు ఇన్ హర్రీ.. నన్ను కంప్లెట్ చేయనీయండి?..

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Be calm. Let us do the business.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధికారం వారి చేతిలో ఉన్నది. చితుకమ్మకుంటకు చక్కగా పూజామూయం తీసుకువచ్చారు. అధికారం వారి చేతిలో ఉన్నది కాబట్టి, వారే చర్చించి అధికారులపై తగిన చర్యకేసుకోవాలని మేము డిమాండు చేస్తున్నాము. వీరికి ధైర్యం, సాహసం ఉంటే, చితుకమ్మకుంట విషయంలో ఒక జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్ వేయండి?...

(Several Hon'ble Members from the Treasury and Opposition Benches were on their legs)

Mr. Speaker:- What is that Point of Order, let me hear it. I will give chance to you again. Please resume your seats.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Mr. Speaker, Sir...

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let me complete. Why the Minister is in such a hurry?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am not interrupting him, Sir.

Sri K. Vidyadhara Rao:- (Pointing to Sri D.K. Samarasimha Reddy) you are getting up every time....

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am not interrupting him Sir. I am only addressing the Hon'ble Speaker as well as appealing to all the Members to maintain calm. I am asking all the Hon'ble Members. I am appealing to all the Members.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Our people are maintaining decorum. వారు అన్నీసార్లు లేస్తే, మీరు మమ్మల్ని అంటే ఎట్లా? వారు ఆ విధంగా లేవవచ్చు మంత్రిగారు లేచి, చంటిపెల్లవానిలాగా యింటర్ఫెయర్ అవుతున్నారు.

Sri E.K. Samarasimha Reddy:- Sir, in the guise of point of order is it fair on his part to throw challenges?

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, on the point of order....

(Interruptions)

వారు అన్నీసారు, లేస్తే. మీరు మమ్మల్ని అంటే ఎలా? వారు ఆ విధంగా లేవవచ్చా? మంత్రిగారు లేవే చంటిపిల్లవానిలాగా ఇంటర్ఫియర్ అవుతున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Please resume your seat.

(Interruptions)

The Hon'ble Minister will agree with me that it is I who has to make the decision and not he. Therefore, what is the point of order I have to hear. It is a pre-matured point raised. What he is going to say, let us hear.

(Interruptions)

Yes, Ramachandra Reddygaru,....

(Interruptions)

I request the Members on this side also. This would bring in dignity to you. If from any party each Member shouts it seems to be a leader-less party. I commented on this side. The same will be applicable to you also. I appeal to you. I will hear everybody. I will give you chance. Let us function. Even serious and provocative language you have to consume and bear. Please co-operate. We have to do big business today. Over-lapping of demands and today's demands are there. Therefore, let us behave properly. Let us see what outside public comment on యస్. రామచంద్రారెడ్డిగారు రాసికి ప్రోక్లముండు కొత్తమెంబర్ కనుక రూల్ 277

చదివే వెబుతాను. తరువాత మీరు చెప్పండి. Mr. Ramachandra Reddy, you are a new Member. Please see Rule 277. 'While the House is in sitting, a Member:- shall not read any book, newspaper or letter except in connection with the business of the house. Shall not interrupt any Member while speaking by disorderly expression or noises or in any other disorderly manner. Shall bow to the Chair while entering or leaving the House and also when taking or leaving his seat. This is for all of you.'

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా సీరియస్ ప్రాబ్లెం. నేను రూల్ 304 క్రింద నోటీసు కూడా యిచ్చి ఉన్నాను. ఒక గంటలో, ఒక రోజులో చర్చించే విషయం కాదు. గత ఏడు సంవత్సరాల కాలంలో, రోజూ, అధికారం వారి పేతుల్లో ఉండి కదా అని డిఫిక్ట్ చేఫ్ మినిష్టర్ గా ఆయన ఈ భూములన్నీ కాజేయడం జరిగింది. ప్రతి జిల్లాలోను, ప్రతి అర్బన్ ఏరియాలోను, ప్రతి రూరల్ ఏరియాలోను పేదలకు నిర్దేశించిన భూములను కూడా ఆయన కాజేయడం జరిగింది. నెల్లూరు జిల్లాలో 200 ఎకరాలు....

(అధికార పార్టీ నుండి షేమ్, షేమ్ అంటూ కేకలు)

నెల్లూరు జిల్లాలో 250 ఎకరాలు....

Mr. Speaker:- This is a general remark. Have you got any specific instance?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- నా దగ్గర సర్వే నెంబర్లు కూడా ఉన్నాయి. వదులు తాను. విశాఖపట్నంలో బోటీక్లన్ దగ్గర 7 ఎకరాలు, అందులో నాలుగు వేల చదరపు గజాలు, ఒక్కో చదరపు గజం రూ. 10 వేలు అమ్మేడి. అది కూడా ఆయన పేరుమీదనే ఉంది. ఆయన బినామీ పేర్లమీద ఉంది. బాలక్రష్ణ పేరు మీద జూబిలీహిల్సులో రెండువేల పిల్లల చదరపు గజాలు.....

Mr. Speaker:- Is it possible to answer your point raised in a Zero Hour?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- మంత్రిగారికి వదలండి. ఆయన అన్నర్ చెబుతారు.

Mr. Speaker:- Whether the Revenue Minister wants to answer anything?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- విజయవాడ బస్ స్టేషన్ దగ్గర 30 సెంట్స్.....

(శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి, ఇతర అధికారపార్టీ గౌరవసభ్యుల నుండి ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- It is not going on record. Mr. Jeevan Reddy, please sit down. You have mentioned. Please resume your seat.

Sri D.K. Samarasingha Reddy:- Sir, what I could understand from the statement made by the Hon'ble Member in the Zero Hour is that he has been very much agitated along with other Members as to what has appeared in the Press today that one of the Members of this August House had misused his position in the earlier years in his earlier capacity and has gone in accumulating wealth/prosperity for himself. It is the sum and substance of it. He has been quoting instances one after another as to how he has taken away the land which was to be given to the poor people, how he was accumulating the wealth and how he was purchasing plots after plots in Twin Cities. He has been going on record. If he gives some instances and if the Hon'ble Member wants to say, let him say. I want to say something after the opinion is expressed by the Hon'ble Member. Then, we are prepared to say. Let him complete it, Sir. Before that I do not want to say anything right now, Sir.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Now, the Zero Hour is over.

(Interruptions)

Nothing will go on record. I am withdrawing the mikes from all the Members.

(Interruptions)

Nothing will go on record. Please maintain order. Nothing will go on record.

(Several Hon'ble Members from the Treasury Benches were on their legs)

Mr. Speaker:- Please resume your seats. Only one from each party. You have mentioned and the Minister has replied. Krishnaiah Garu,...

(Many Members from the Treasury Benches were on their legs)

Mr. Speaker:- This is not the way. Only one Please resume your seat.

(Sri T. Jeevan Reddy was on his legs)

Mr. Speaker:- Mr. Jeevan Reddy, please resume your seat.

(Interruptions)

Nothing will go on record. I request the Chief Whip and the Whips of this side to control their Members. I request all the Members to maintain silence.

(The Hon'ble Speaker was on his legs)

The House is adjourned for 15 minutes for Tea Break.

(The House then adjourned at 11.03 A.M. for Tea Break)

సభ తీరిగి ఉదయం 11.30 గంటలకు సమావేశమైనది.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

(Even before the Hon'ble Speaker announces anything, many Hon'ble Members from both the sides stood up and shouted that they should be allowed to speak)

Sri K. Vidyadhara Rao:- Point of Order, Sir. When I say 'Point of Order', I must be allowed to speak.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- సర్ - సభ నడవాలి కదా? ఒకరి తరువాత ఒకరు మాట్లాడాలి కదా? వాళ్లనయినా మాట్లాడమనండి. మాకయినా అవకాశం ఇవ్వండి. మీరలా నిశ్శబ్దంగా ఉంటే ఎలా? సభ నడిపించాలి కదా?

(Many Hon'ble Members from the Congress-I benches stood up and there were cries of 'WE DEMAND....' from Sri R. Damodar Reddy and Sri T. Jeevan Reddy and the remaining slogan from the other Members was not audible)

(All through the above proceedings, the Hon'ble Speaker maintained silence)

Mr. Speaker:- Zero Hour is over. Only....

(Many Members from the Congress-I benches were on their legs and there were cries of 'No, No.')

All the Members, please resume your seats. Please resume your seats. Please resume your seats. Please resume your seats.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Point of Order Sir.

(Sri P. Ramachandra Reddy was on his legs) -

Mr. Speaker:- Please resume your seats. Mr. Ramachandra Reddy, please resume your seat. All the Members resume your seats. I will ask Mr. Vidyasagar Rao to suggest some way.

శ్రీ నివాహ-విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ సభ నడవడానికిగాను కిక్కిరిస్తూ ఉన్న సభ్యులను మేరు 'జేర్ అవర్' అవకాశం ఇవ్వాలి. దయచేసి తప్పదు. రూల్ 281. మాటలకి సార్. రూల్ 281. మా సిని తరువాత మేరు రూలింగ్ చేసి- అ తరువాత తమరు 304లు తీసుకోవచ్చు. As per Rule 281, 'No allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given intimation to the Speaker and also to the Minister concerned.

Provided that the Speaker may at any time prohibit any member from making such allegation if he is of the opinion that such allegation is derogatory to the dignity of the House or that no public interest is served by making such allegation.' ఒక సభ్యుడు అది తీర్మాదనే, ఇది తీర్మాదనే - అనవసరమని అంటూ కూడా మన మేద చేసి ఎలిగేషన్లు అన్నా, కుంభకోణం అన్నా విధియినా కానీ ఈ హౌసుకు డిగ్నిటీ కాదు. దాని మేద మేరు రూలింగు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. సభ్యులు ఎవరూ కూడా నోటీసు ఇవ్వలేదు కాబట్టి, యాక్ పరీ 281. I am not going to defend anybody else. మన డిగ్నిటీ మనం కాపాడుకుందాము.

Mr. Speaker:- Mr. Ramachandra Reddy has mentioned what-ever appeared in the Newspaper and the Minister for Legislative Affairs has replied to that.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Without giving notice, that should not have come.

Mr. Speaker:- What we have to deal with, we have dealt with. Then, there ends the matter.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మై హౌసుల్ సబ్జిషన్ ఈజ్ సర్. అది రికార్డులోకి వోయింది. సభ్యుడు నోటీసు ఇవ్వలేదు. మన హౌస్ మన మెంబర్సు డిగ్నిటీకి సంబంధించినది. కానాలంటే వేరే ఎంక్వయిరీ చేయించుకోవచ్చు. వేరే సందర్భంలో చేయవచ్చు.

Mr. Speaker:- My personal problem is, the moment we raised for tea-break, in fact, we must come for discussion on the Demands. I wanted to seek your discretion because matters under Rule 304 and other matters are there.

(Interruptions)

No further interruptions. Let us go to business.

(Many Hon'ble Members from Congress-I benches were on their legs)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అది ఎక్స్‌పంక్షన్‌వేసి మేరు 304 తేసుకోండి. మేరు ఇదివరకు అడ్మిట్ చేసింది రూల్స్‌కి వ్యతిరేకం. రికార్డులోకి వోయింది.

Mr. Speaker:- The difficulty of the Chair should be realised. Whenever any matter is there, unless you speak out, either the Chair knows or any member knows.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అందుకోసము, గౌరవసభ్యులు నోటీసు ఇవ్వలేదు కాబట్టి దాని ప్రకారం ఇంతకు ముందు జరిగిన దానినే మేరు తేసేసి 304, 74 రూల్సు ప్రకారం ఇచ్చిన నోటీసులలోకి వెళ్ళండి.

(Many Hon. Members from Cong. I Benches interrupted)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I must clarify my position also Sir. As the Hon'ble Member Mr. Vidyasagar Rao has put it, if there has been no notice, I would not have got up, because the Hon'ble Member has said that he has given the notice. Otherwise, I would not have said anything on the Floor of this House Sir.

Mr. Speaker:- Please stop it. We are dealing.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- When the Chair speaks, nobody should interrupt. Zero Hour matters we are dealing in a way. If something is raised, if the Minister wants he is responding; otherwise, he is keeping quiet. Someway the matter is dealt with. Mr. Ramachandra Reddy's matter is over. Whether that is defamatory or something else, that is over now. Now, you please help me. The moment tea break is over, in fact, everyday we are postponing the matters under Rule 304 and others. We accumulated 304 matters and others. Therefore, If you agree, I will go to matter under Rule 304. Otherwise.....

(Many Hon. Members from the Cong. I benches tried to speak)

Mr. Speaker:- That is not discipline. It is clear indiscipline. I will name the persons and they have to go.

(Sri R. Damodar Reddy, Sri T. Jeevan Reddy and other Hon. Members from the Cong. I benches were on their legs)

Sri K. Vidyadhara Rao:- Point of order.

Mr. Speaker:- If there is order in the House, point of order arises. If there is no order in the House, point of order does not arise.

(Big cries of 'Speaker Sir, Speaker Sir' from Sri Damodar Reddy and Sri T. Jeevan Reddy)

(Interruptions)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఎవరికి చెబుతారు. నాకా?..... దయచేసి కూర్చోండి..... ఏమీ చేయమంటారు..... ఎవరు చెబుతున్నారు. ఎవరు చెప్పనిస్తున్నారని.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము చెప్పేది వింట్ వారికి అర్థం అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎవరికి చెప్పాల్సి?

శ్రీ పి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సభ గడవాలి గదా, సభ సడవకపోతే ఎట్లా సభ నడవాలి గదా, లేకపోతే ఎడ్డూర్ని చేసుకోవడం బెటర్. వారిని అయినా మాట్లాడనివ్వండి. ఎవరినైనా మాట్లాడనివ్వండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము చెప్పేది కూడ వింట్ ఉపయోగం ఉంటుంది.

(Sri R. Damodar Reddy and Sri T. Jeevan Reddy continued shouting 'Speaker Sir, Speaker Sir')

Mr. Speaker:- I once again appeal to the Chief Whip to control the Members.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము చెప్పేది వింట్ బాగుంటుంది.

(Sri R. Damodar Reddy and Sri T. Jeevan Reddy continued standing and trying to speak)

శ్రీ ఆర్. దామోదరరెడ్డి (తుంగతుర్తి):- కోర్టు రూపాయల కుంభకోణం చేస్తే మాట్లాడకుండా ఎట్లా ఉండాలి?

Sri P. Nageswara Rao:- You please give me permission.

శ్రీ ఆర్. దామోదరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మమ్ములను మాట్లాడనివ్వరా?

Sri K. Vidyadhar Rao:- Point of order.

(Sri R. Damodar Reddy waved some Newspaper and shouted something which was not audible)

Mr. Speaker:- Twice I appealed to the Chief Whip. They failed. Atleast, I request the Legislature Minister to help me.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు లేస్తే వారు కూర్చుంటారు.

Mr. Speaker:- Nageswara Rao garu!

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, చాలా సీరియస్ నేచర్ కలిగినటువంటి ఎలిగేషన్లు పెట్టారు.

(ప్రొజర్ జెంచెస్ నుండి యింటరప్షన్స్)

దయచేసి వినండి. మీకు కూడ వుపయోగపడుతుంది. వినండి. Please be patient to hear us.

(Sri T. Jeevan Reddy tried to speak)

మీ యిద్దరే కాదుగదా, మేము ఉన్నాము. మధ్యలో. ఏమండి మంత్రిగారు మేము చెప్పేది వినరా? Some suggestion we are giving. It may help you also.

అధ్యక్షా, సమీ సీరియస్ నేచర్ కలిగినటువంటి ఎలిగేషన్లు గౌరవ సభ్యుడు యిక్కడ పెట్టారు. ఆయన యివ్వవలసిన రూలు క్రింద యివ్వలేదు. మీరు రూలింగు యివ్వండి. 281 క్రింద యిస్తే, పోస్ట్ 304 క్రింద యిచ్చారని ఏదో చెప్పారు. విట్ యాక్ట్ నాట్ కరెక్ట్ exactly. అయినానరే, పేదపర్చాలకు భూములు దక్కుకుండా ఒక గౌరవ సభ్యులు కాశ్మీరన్స్ ఎలిగేషన్ చేశారు. మీ కేటికో గవర్నమెంటు వుండి, మీ గవర్నమెంటు ద్వారా మీకు వున్నటువంటి హక్కుల ద్వారా ఏ పద్ధతి ద్వారా విచారణ చేసి పర్య తీసుకుంటారో చెప్పండి. దయచేసి. సంబంధిత మినిస్టరుగారు వున్నారు. మేము కోరేది, ఒక ఎలిగేషన్ ఒక సభ్యుడి మీద చేసిన తరువాత 284 క్రింద ఎక్స్ప్లెనేషన్కు కూడ అవకాశం వుండి. ఆయనను కూడ వినండి. మనకు వుపయోగపడుతుంది. ఎందుకంటే ఆయన ఏమీ చేశాడో let him also say. రూలు 284 క్రింద వర్సన్స్ ఎక్స్ప్లెనేషన్ యిచ్చే అవకాశం వుండి. ఆయనను కూడ వినండి. వీన్న తరువాత ప్రభుత్వము ఏ రకమైనటువంటి ఎంక్వయిర్ ద్వారా దానిని సెట్లైట్ చేస్తుంది, సీరియస్ ఎలిగేషన్ which I also take అందుకని దయచేసి, నేను కోరేది, ఒకవేళ వారికి ఏదైనా ఎంక్వయిర్ వుంటే వేయవలసింది. లేకపోతే మేము సజెస్ట్ చేసేది, వారు వేరే గాకుండా మేము కూడ వున్నాము. ఇతర ప్రతి పక్షాలవారు వున్నారు. దయచేసి. మా మీద నమ్మకం వుంటే పోస్ట్ కమిటీని వేయండి. మేము ఎంక్వయిర్ చేస్తాము, ఇది, చితకమ్మకుంటకు, డిస్ యాక్ట్ ఆల్స్ - యీ ఎలిగేషన్లు, చంద్రబాబునాయుడుగారి మీద మీరు చేసినటువంటి ఎలిగేషన్లు, మొన్న చితకమ్మ కుంట మీద చేసిన ఎలిగేషన్ మీద, యీ రెండింటికీ ఒక పోస్ట్ కమిటీని వేయండి లేకపోతే

న్యాయ విచారణ చేయండి. or something else should come out. I am only requesting the Minister through the Chair.

(Interruptions)

మే. మేద మేము ఏమే అనలేదు. గౌరవసభ్యులను మేము ఏమే అగౌరవరించేట్లు మాట్లాడడం లేదు. దయచేసి ఈ బిజినెస్ను కొనసాగించడానికి ఒక నోల్ట్యాషన్ చెబుతున్నాము. మీకు ఏదీ ఇష్టం అయినా సరే - మీరు రెయిజ్ చేసింది 281 క్రింద కాకపోయినా - ఒక ఎలిగేషను రెయిజ్ చేశారు కాబట్టి సభ్యుడికి రిప్లయి యివ్వడానికి అవకాశం కల్పించి, ప్రభుత్వం మే చేతిలో ఉంది. ఏ రకమైనటువంటి ఎంక్వయిరీకి మీరు సిద్ధము అని అడుగుతున్నాను. We want it. Some enquiry should be there. ఎందుకంటే ఎలిగేషన్ను సీరియస్ గాబట్టి, అందులోను భూమి పేద ప్రజలకు దక్కవలసింది కాజేశారని చెప్పారు గాబట్టి it should come under some purview. మేము అడుగుతున్నాము. హౌస్ కమిటీని ఏమైనా వేస్తారా? దయచేసి మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే there will be some solution, otherwise, counter allegations will be there.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నేను తమ ద్వారా హౌస్ లో ఉన్న సభ్యులందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను - అందులో ప్రధానంగా అధికారవర్గానికి - నేను తమ ద్వారా మనవిచేయదలచుకున్నదేమంటే - ఇటు సభ్యులు ఎలిగేషన్ను పెట్టడములో అటు సభ్యులు ఎలిగేషన్ను పెట్టడములో వారికి ఉన్న రైట్స్ను మేము కాదనడంలేదు. మన సభా వ్యవహారాల మంత్రిగారు రూల్సు, రెగ్యులేషన్సు, లా, చాలా సమర్థవంతంగా చెప్పగలిగిన వ్యక్తి. అందుకనే రూలు కూడ పెప్పడములో తమరు అపార్థం చేసుకోవద్దు - 304 యివ్వడం కాదు, రూలు 281 క్రింద సభలో ఉన్నటువంటి శాసనసభ్యుడి మీద ఎలిగేషన్ను పెట్టేప్పుడు, ఆయనకు నోటీసు యివ్వాలి, తమరికి నోటీసు యివ్వాలి. ఆ తరువాత 284 క్రింద ఎలిగేషన్ను రాబడిన సభ్యుడికి సమాధానం చెప్పకోడానికి అవకాశం కల్పించాలి. ఎక్స్ప్లెనేషన్ చెప్పుకునే అవకాశం కల్పించాలి. ఆ తరువాత ఎంక్వయిరీ. నేను మీ ద్వారా ప్రత్యేకంగా మనవిచేయదలచుకున్నది, గౌరవసభ్యులు చెప్పారు, సహనంవహించేట్లు ఉండాలి. మీరు లీడర్లెస్, వారికి లీడర్లెస్ అని మేము చెప్పదలచుకోలేదు. ఆ వెప్పేది ఏదో సభాపతిగారికి అప్పజెప్పాము, సభాపతిగారు చెప్పాలి ఆ విషయము ఎవరికి లీడర్లెస్ అనేది - తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ హౌస్ను కంట్రోలు చేయవలసిన బాధ్యత శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రిగారికి ఉంది. ముందే మనవిచేశాను. ఆయనకు రూల్సు తెలుసు, రెగ్యులేషన్సు తెలుసు, చట్టం తెలుసు. సమర్థవంతంగా యిటు, అటు కూడా వాదించగలిగిన సమర్థుడైన వ్యక్తి. ఈ హౌస్ నడవాలనే అభిప్రాయం తమకు ఉంటే ఎందుకు ఈ పరిస్థితిని ఆహోదించరు - మేము అనేది - ఈ రెండు ఎలిగేషన్స్, సీరియస్ ఎలిగేషన్ను - ఐతకమ్మకుంట, యిది - జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ - అన్ని పార్లమెంట్ కూడిన హౌస్ కమిటీని వేయండి, మొత్తం తెలుస్తారు, ప్రజలకు చెబుతారు, దానివల్ల ఉపయోగముండుందని మనవిచేస్తున్నాను. కనీసం దీనికి అయినా, దానికి అయినా ఆహోదించమని వాచ్మెన్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, నేను దానిలోకి పోవడంలేదు, ఈ ఎలిగేషన్నులోకి పోవడంలేదు - ఆ పేషర్లు - మీకు నేను సహకారము యిచ్చి, మీ మీద

వదలిపెడుతున్నాను. మొన్న కూడ ఒక పత్రికలో వార్తవచ్చింది, ఈనాడు కూడ పత్రికల వార్తలను ఆధారముగా మనము చేసుకున్నాము. ఆ పత్రికలలో వార్త ఆధారముగానే, అందులోనే, చిరకమ్మకుంట గురించి మాట్లాడుతున్నారు మీరు, కానీ దీని సంగతి ఏమిట అని అందులో స్పష్టంగా చెప్పబడింది - దానిలో మీక్కిడే అయి ఉన్నాయి రెండు...

(ఇంటరప్షన్స్)

కాబట్టి మీరు డిస్మిషన్ ఉపయోగించుకొని ఒకవేళ ఎక్స్ప్లెనేషను యిస్తే యివ్వండి - 281 క్రింద విటోల్ గిపింగ్ ఎన్ నోట్స్ యిచ్చారు - అయినప్పటికీ మే దృష్టికి వచ్చింది. మీరు అడ్మిట్ చేశారు కాబట్టి దానిని ఒప్పుకుందాము. ఒకసారి ఎక్స్ప్లెనేషను యిచ్చే అవకాశము ఆయనకు యివ్వండి. ఇచ్చిన తరువాత పృథుత్వం ఎంక్వయిర్ చేయవచ్చు. అన్నింటికంటే ఎక్కువ యివ్వే అన్నీ సబ్బయిడ్ కావడానికి, దానికి ఒక ఫుల్స్టాప్ ఉండడానికి మీకు ఒక సజ్జెషను యిస్తున్నాను. చల్లా కొండయ్యగారి రిపోర్టు ఉంది, ఆ రిపోర్టు పేపర్లో వచ్చింది, కానీ సభముందు వారు పెట్టలేదు. చల్లా కొండయ్యగారి రిపోర్టును సభముందు ఒకవేళ పెట్టినట్లయితే ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి పెన్నారెడ్డిగారు ఒక క్షణము కూడ పరిపాలనచేసే అవకాశంలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

తేమరువారిని కావాలంటే అడగండి - ఒకనాడు ఈ ఎలిగేషను, ఒకనాడు ఆ ఎలిగేషను కాదు. You must come to our rescue. మా గౌరవం పోతుంది. As a B.J.P. Member, I am insulted in the House. మెంబర్సు అందరు కూడ - వేరీ కుంభకోణం వారి కుంభకోణం అని కాదు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Now, I have the responsibility to intervene...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈనాడు వంద్రబాబునాయుడుగారి మీద యాక్షను తీసుకొండి.

50 శ్రీ కె. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, శ్రీ విద్యాసాగరరావుగారు మాట్లాడుతూ ఉండగా శ్రీ సమరసింహారెడ్డిగారికి మైక్ ఎలాగ వస్తుంది? మీరు చెప్పకుండా ఆయనకు మైక్ ఎలాగ వస్తుంది?

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, Sir.... Now I have the responsibility to intervene.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు నాకు పర్మిషను ఇచ్చారు. నాకు మైక్ లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, may I have your permission?

(Interruptions)

Mr. Speaker:- There is a Business Advisory Committee meeting at 12-00 noon. We will again meet here after half-an-hour. I request the Floor Leaders to assemble in my Chambers.

The House is adjourned to meet again after half-an-hour.

(The House then adjourned at 11.53 a.m.)

సభ తీరిగి 1.15 గం.లకు సమావేశమైనది.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ ఆర్. దామోదరరెడ్డి:- అధ్యక్షా....

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా అభిప్రాయం చెప్పలేదు - అందరి అభిప్రాయాలు కేసుకున్నారు కాబట్టి....

మిస్టర్ స్పీకర్:- డెబర్ లేట్ ఇట్ డేర్ - అక్కడ వదిలివేయండి, నర్సిరెడ్డిగారు టిడిఎస్కు పోదాం....

(ఇంటిరప్షన్లు)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అందరినీ చెప్పనివ్వారు....

(శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి లేచి మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి, రామచంద్రారెడ్డిగారు....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక మనవి - డి.వి.సి. లో తమతో మాట్లాడిన సభ్యులందరూ దానికి కట్టుబడి ఉంటారు - రామచంద్రారెడ్డిగారు తాను చెప్పవలసింది ఇంకా పూర్తి కాలేదు, రెండు నిమిషాల్లో చెప్పేస్తాను అని వారు కోరుతున్నారు - వారు చెప్పిన తరువాత కానివ్వండి.

Mr. Speaker:- That is not the agreement.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Subject to what the other Members....

(Interruptions)

I am sorry for deviation from what had happened in your Chambers.

మీస్పర్ స്പీకర్:- రామచంద్రారెడ్డిగారూ, చెప్పండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి (వేలేరు):- అధ్యక్షా, మా జిల్లాలోనే కాకుండా మిగతా జిల్లాలో తేసుకున్న మొత్తం డిక్టేట్స్ అన్నీ కూడా నేను పూర్తిచేసి చెప్పాలంటే, హాఫ్ ఎన్ అవర్ డిస్కషన్ ఎలావేయాలని కోరుతున్నాను. మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించింది - అందులో పేద హరిజనులకు సంబంధించింది - సింగెల్స్ దగ్గర నెల్లూరు జిల్లాలో తేసుకున్న 355 ఎకరాలు హరిజన భూములే - అవి క్యాన్సిల్ చేసి బీనామీ పర్సన్తో తేసుకోవడం జరిగింది. ఇది హరిజనులకు సంబంధించిన సేరియస్ విషయం కాబట్టి హాఫ్ ఎన్ అవర్ డిస్కషన్ కు ఎలావేయమని కోరుతున్నాను. ఏర్పేట దగ్గర తేసుకున్న భూముల మీద మామిడితోట పెట్టడం జరిగింది - నాబార్డ్ నుండి లోన్ తేసుకోవడం జరిగింది - ఆ లోన్ కూడా ఇంకా రిఫ్ చేయలేదు. అవన్నీ కూడా ఎవిడెన్సులు ఉన్నాయి. ఇవి కాక వారి ఉరుదగ్గర ఫారెస్టు దగ్గర తేసుకున్న 70 ఎకరాలకు ఆర్.అండ్.బి. రోడ్డు కూడా డివైయ్ చేసి 60,70 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఫెన్సింగ్ వెంబటి ఆరు, ఏడు కిలోమీటర్లు ఎక్సెస్ అయ్యేట్లు తోట చుట్టూ రోడ్డు వేసుకున్నాడు. ఆ రోడ్డు కూడా 60,70 లక్షల రూపాయలు పెట్టింది కూడా ఆర్.అండ్.బి. మంత్రి చెప్పాల్సి.

Mr. Speaker:- This cannot be converted into a subject to discuss individuals and their properties. ఈ హౌస్ ఉన్నది ఒక ఇండివిడ్యువల్ కోసం కాదు - ఇంకా ఏమన్నా మెన్షన్ చేసింది ఉంటే చెప్పండి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఇది మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించింది - ఇది పేద హరిజనులకు సంబంధించిన విషయం - హాఫ్ ఎన్ అవర్ డిస్కషన్ కు ఎలా వేయండి - sir, it is not about individuals. It is a problem of Harijans. Kindly allow us for half-an-hour discussion.

(ఇంటరప్షన్లు)

జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్ లేక హౌస్ కమిటీ, ఏట్ ఎవర్ ఈజ్ ఎప్రాప్రియేట్, మంత్రిగారిని వేయమని చెప్పండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక్కమాట....

మీస్పర్ స്പీకర్:- మళ్లీ ఎందుకు నర్సిరెడ్డిగారూ.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- వారి ఇద్దరికి పనికివచ్చేమాట....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- I will ask Mr. Chandra Babu Naidu to give his personal explanation because his name is mentioned.

శ్రీ ఎన్.వి. క్రిష్ణయ్య (నిరిసిల్ల):- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్....

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్.వి. క్రిష్ణయ్య:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు సార్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. సహకరించండి. I am requesting you all to resume your seats and cooperate with me. ఆర్డర్స్ టీడీఎస్ జరిగేటప్పుడు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఉండదు. ఇది అంతా డేవియేటెడ్ టీడీఎస్. వారి మీద కొన్ని నేరాలు చెప్పినారు. కనుక సెల్ఫ్ ఎక్స్ప్లనేషన్ కొరకు వారికి టైము యివ్వాలి.

శ్రీ ఎన్.వి. క్రిష్ణయ్య:- గౌరవ అధ్యక్షులుగారు నిన్న నర్సింపులగారిని ఆయన మీ ఫ్లోర్ను డిఫెండ్ చేస్తున్నారని మీరు నేరియస్గా వారిని వారం రోజులు సస్పెండ్ చేసినారు. ఆయన అనీకండిషనల్గా అపాలజీ యివ్వేవరకు మీరు ఉరుకోలేదు. తప్పనిసరిగా మేమందరము కూడా ఆయన ఫ్లోర్ డిఫెండ్చేసినారని ఆయనను ఒప్పించి అన్ కండిషనల్ అపాలజీ యిప్పించినాము. అటువైపు ట్రైబియల్ బెంచెస్ నుంచి కానీ యిటువైపు అపొజిషన్ బెంచెస్ నుంచి కానీ ఎక్కువ మంది మీ ఫ్లోర్ను పడేపడే ఎక్కువ గంటలు వాడుకుంటే నేను అడుగు తున్నాను - ఒక విషయం. ఈ అసెంబ్లీలో అగ్రవర్ణాల వారికి, భూస్వాములకు, డబ్బు కలిగిన వారికి, ఒక న్యాయము, పేద వారిజనుడు అయినటువంటి నర్సింపులగారి పేదవారికి ఒక న్యాయమా అని దీనిని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ ప్రక్కపాతంగా అసెంబ్లీ జరుగు తున్నది. మిమ్ములను కూడా ఈ పాపుస్లో ఉన్నటువంటి ధనవుంతులు, భూస్వాములు డబ్బు కలిగినవారు అగ్రకులాలవారు ఉపయోగించుకుని నర్సింపులగారి వారి నోరు నొక్కి వేస్తున్నారు. ఇక్కడ రెండు ధర్మాలు నెరవేరుతున్నాయి. ఈ రెండు ధర్మాలకు మీరు అవకాశం యివ్వకూడదని. నేను మిమ్ములను అడుగుతున్నాను. దీనిమీద సమాధానం చెప్పాలి. నేను దీనిమీద నా నిరసన తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఈరోజు జేరో అవరీలో ముఖ్యంగా నన్ను గురించి మాట్లాడుతూ కొన్ని ఆరోపణలు చేసినారు. యివన్నీ కూడా పేపర్స్ వచ్చిన ఆరోపణలే. జేరో అవరీలో ప్రస్తావనకు తేవడం...

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ మీద ఎలీగేషన్స్ వచ్చినప్పుడు మీరు కూడా పెర్మిట్టెడ్ అని వస్తుంది. అది దృష్టిలో పెట్టుకుని యిక్కడ దయచేసి వినండి. I have permitted him to explain himself.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- కొన్ని ఆరోపణలు వేయడం జరిగింది. ఈ పేపర్స్ ఏ విధంగా వచ్చినాయో విషయం అందరికీ తెలుసు. ఈరోజు ఏడైతే చెప్పినారో బాలావరకు

వైజాగ్ లోని, గన్నవరంలోని కొంతమంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ రాష్ట్రంలోని అన్ని ముఖ్య పట్టణాలలో లేక నగరాలలో యేవైతే భూములు హరిజనులకు, గిరిజనులకు చెందినవో ఆ భూములను నేను ఆక్రమించుకున్నానని చెప్పుడం జరిగింది. దీనిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను అంతేకాదు నేను ఈరోజు అందరినీ అడుగుతున్నాను. గవర్నమెంటు మీ చేతిలో ఉంది. మీరు గవర్నమెంటు అనుకుంటే యివన్నీ కూడా వెంటనే తీసి పేద పృజలకు యిచ్చే అధికారం మీకు ఉంది. ఆ విధంగా పేదపృజలకు పంపమని డిమాండు చేస్తున్నాను. ఒక విధంగా అలోచిస్తే మీరు ముందుగా వెంటనే అవన్నీ కూడా హౌస్ డోవర్ చేసుకుని ఉంటే నేను సంతోషించేవానని. ఆ విధంగా చేయకుండా ఈ విధంగా మాట్లాడితే కొంత బాధగా ఉంది. ఎందుచేతనంటే మామూలుగా స్విస్ బ్యాంక్ ఎక్కౌంట్స్ అయితే కనుక్కోవడం చాలా కష్టం. చాలామందిని చూస్తున్నాము 2,3 సంవత్సరాలు నుంచి స్విస్ బ్యాంక్ ఎక్కౌంట్స్ బయటకు తేవాలంటే ఎంత కష్టపడాలో అంత కష్టపడుతున్నారు. ఈరోజు పెట్టిన ఆరోపణలన్నీ....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- I have taken note of it. The Member is corrected. మీరు వేరే విషయాలు చెప్పకండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను చెప్పింది కూడా స్విస్ బ్యాంక్ ఎక్కౌంట్స్ కనుక్కోవడం కష్టం. యిన్వెస్టిగేషన్ కష్టం. ఈనాడు ఏవైతే చెప్పినారో అవన్నీ రాష్ట్రంలోనే ఉన్నాయి. అధికారంలో కాంగ్రెసు పార్టీ వారే ఉన్నారు. ఆ విధంగా వర్గతీసుకోవాలని డిమాండు చేస్తున్నాను. ఈరోజు మనము సభలో చూస్తున్నాము. ఈ సభను పెట్టినప్పటి నుంచి మమ్ములను పృజలు అపొడిషన్ గా ఎన్నుకున్నారు. మా రోల్ మేము చేస్తున్నాము. పృథుత్వం తప్పులుచేస్తే అవన్నీ కూడా మీ దృష్టికి తేవడం ఆ విధంగా చేయవలసిన బాధ్యత మా మీద ఉంది. ఆ విధంగా అన్నీ మేము ఫైట్ చేస్తున్నాము. ఈరోజు బతుకుమ్మకుంటు యిన్యూ కానీ తాడిపత్రి యిన్సిడెంట్ కానీ, నగర్ యిన్యూ కానీ యిటువంటి యిన్యూలు యిక్కడ మాట్లాడినాము.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, is it part of his personal explanation? I would appeal to the Chair, let the Hon'ble Member confine himself only to the allegations made against him.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- రెవెన్యూ మినిష్టరుగారు మీ గౌరవసభ్యులు నిశ్చయంగా ఉండడానికి - the Chair has taken note of it. దయచేసి మీ మీద ఎవైతే బార్జెన్ చేసినారో దానిమీద మీరు చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఎన్ నా మీద బార్జెన్ ఏ పరిస్థితులలో పెట్టినారో చెప్పవలసిన బాధ్యత నా మీద ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వేరే విషయం చెప్పకండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను యిర్రెలవెంటు చెప్పలేదు. నా మీద ఛార్జెస్ పెట్టినప్పుడు యే పరిస్థితిలో పెట్టినారో చెప్పినాను. ఈ రోజు ఒక అపోజిషన్ లీడర్ పెన్న.....

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- He is not a leader.

(Interruptions)

Sir, I am on a Point of Order.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అపోజిషన్ పార్టీ నాయకుని మీద పెట్టారు. ఛార్జెస్ ఆఫ్ ది లీడర్ కాదు. 200 ఎం.ఎల్.ఏ.లు నా మీద పెట్టిన ఛార్జెస్ కు సమాధానం చెప్పాలి.

(యింటరప్షన్)

యీ సభలో నా నోరు మూయలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నాది పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఈ రోజు నా మీద యే ఆరోపణలు పెట్టినారో తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను గవర్నమెంటును వీటి అన్నిటి మీద చర్య తీసుకోవాలని, యే ఎంక్వయిరీకి అయినా సిద్ధంగా ఉన్నానని చెబుతున్నాను. ఈ రోజు మరక్తిగారు, వారందరూ మాట్లాడిన విషయాలు తమకు తెలుసు. ఇటీవల బయట బెదిరింపడం అదేవిధంగా లోపల నా మీద యీ విధంగా చేయడం మంత్రిగారు కావాలని వివరాలు యిస్తూ ఒక పద్ధతి ప్రకారం నన్ను అప్రెహెన్డ్ చేయాలని పెట్టినారు. ఏ ఎంక్వయిరీకయినా, జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీకయినా హాఫుస్ కమిటీకి అయినా సిద్ధంగా ఉన్నాను. వారి మీద చేసిన బతుకమ్మ కుంత యిఘాత విషయంలో ఎంక్వయిరీకి సిద్ధంగా ఉన్నారా అని డిమాండు చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- The House is adjourned to meet again at 4-00 p.m. to-day.

(The House then adjourned at 1-28 p.m.
to meet again at 4-00 p.m.)

(సభ తిరిగి సాయంత్రం 4-00 గం||లకు సమావేశమైనది)

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష సా.నములో ఉన్నారు)

ప్రభుత్వ బిల్లు: 1990, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానిక
ప్రాంతంలోకి సరుకుల ప్రవేశ పన్ను (రద్దు)
బిల్లు.

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Mr. Deputy Speaker:- All the papers to be laid on the Table are deemed to have been laid on the Table.

Report of the Andhra Pradesh Public Service Commission for the period from 1-4-1986 to 31-3-1987.

1. A copy of the Report of the Andhra Pradesh Public Service Commission for the period from 1-4-1986 to 31-3-1987 together with the Memorandum in pursuance of clause (2) of Article 323 of the Constitution of India.

Copies of notifications issued in G.O.Ms.No. 42, P.R. & R.D. (Mandals-I), Dt. 24-1-1990 and G.O.Ms.No. 164, P.R. & R.D. (Mandals-I), Dt. 8-3-1990.

2. Copies of notifications issued in G.O.Ms.No. 42, P.R. & R.D. (Mandals-I), dt. 24-1-1990 and G.O.Ms.No. 164, P.R. & R.D. (Mandals-I), dt. 8-3-1990 with which certain Rules have been made as required under sub-section (2) of Section 92 of the Andhra Pradesh Mandala Praja Parishads, Zilla Praja Parishads and Zilla Pranalika and Abhivrudhi Sameeksha Mandals Act, 1986.

Copy of notifications issued in G.O.Ms.No. 518, Ind. & Com. (SP & S), dt. 27-11-1989, G.O.Ms.No. 519, Ind. & Com. (SP & S), dt. 27-11-1989.

3. A copy of notifications issued in G.O.Ms.No. 518, Ind. & Com. (SP & S), dt. 27-11-1989, G.O.Ms.No. 519, Ind. & Com. (SP & S), dt. 27-11-1989, G.O.Ms.No. 520, Ind. & Com. (SP & S), dt. 27-11-1989 and G.O.Ms.No. 521, Ind. & Com. (SP & S), dt. 27-11-1989, as required under Section 6 of the Andhra Pradesh Relief Undertakings (Special Provisions) Act, 1971.

A copy in each of G.O.Ms.No.39, H.M. & F.W., dt. 21-1-88, G.O.Ms.No. 290, H.M. & F.W., dt. 10-6-1988 and G.O.Ms.No.421, H.M. & F.W., dt. 1-7-1989, as required under Section 15 (2) of the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fees) Act, 1983.

ప్రభుత్వ బిల్లు

1990, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానిక ప్రాంతంలోకి
సరుకుల ప్రవేశ పన్ను (రద్దు) బిల్లు.

Sri K. Rosaiah:- Sir, with your permission and on behalf of the Minister for Endowments, I beg to move:

గ్రాంట్లు కొరకు అభ్యర్థన.

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entry of Goods into Local Area Tax (Repeal) Bill, 1990."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved:

The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entry of goods into Local Area Tax (Repeal) Bill, 1990."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

1990-91 సంవత్సరానికి బడ్జెటు గ్రాంట్లు కొరకు అభ్యర్థన

(1) అభ్యర్థన నెం. XIX - సాంకేతిక విద్య

(2) అభ్యర్థన నెం. XVIII - సాధారణ విద్య, క్రీడలు, కళ మరియు సంస్కృతిపై వర్ష

శ్రీ డి. నర్సయ్య (అనిఫాబాద్):- విద్యాశాఖామూఖ్యులు, సాంకేతిక విద్యాశాఖా 4 మూఖ్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లను నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ తమ ద్వారా నే కొన్ని సూచనలను చేయదలచుకున్నాను. విద్య అజ్ఞాన కిమిరాన్ని పారదోలి, విజ్ఞాన జ్యోతిని వెలిగిస్తుంది. "తమనోమ జ్యోతిరగమయ" జాతి జాన్మత్యాన్ని, చరిత్ర సాంప్రదాయాన్ని కాపాడడానికి ఈ దేశంలో అభ్యుదయాన్ని పెంపొందించడానికి ఈ విద్య ఎంతో అవసరం. ఐక్యరాజ్య సమితి ఈ సంవత్సరాన్ని అక్షరాస్యత సంవత్సరంగా పాటించాలని సర్వసభ్య సమావేశము ప్రతిపాదించింది. అదేవిధంగా మనదేశంలో నిరక్షరాస్యతను తొలగించి అక్షరాస్యతను పెంపొందించడానికి 20వ శతాబ్దములో అటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, యిటు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎంతో గణనీయమైన కృషిని చేశాయనడంలో ఎట్టి సందేహం లేదు. వర్షమాన దేశాలతో పోల్చి చూసినట్లయితే యితర రంగాలతో మనదేశం సమతుల్యత పోయినా విద్య, వైజ్ఞానిక రంగాలలో ఏమాత్రము తేసిపోదని చెప్పక తప్పదు. బ్రిటిష్ వారి హయాములో ఇంగ్లీషు విద్యా విధానము వలన గుమాస్తాగిరి కొనము పెట్టిన విద్య కావడం వలన మనదేశంలో విద్యావ్యాప్తి జరగలేదు. లార్డ్ మెకాలే గుమాస్తాగిరి విద్యా విధానము వలన మన దేశానికి జానీసత్వము పోయినా యీ విద్యా విధానము వలన యింకా జానీసత్వ విధానము కొనసాగుతున్నదని చెప్పడంలో ఎట్టి సందేహం లేదు. జాతిపిత మహాత్మా గాంధీ కలలు కన్న విద్యా విధానాన్ని 1986 సంవత్సరములో పూర్వపు ప్రధాని రాజీవ్ గాంధీ గారు ప్రవేశపెట్టారు. దీనివలన విద్యా రంగములో ఏదో ఒక మార్పు వస్తుందని చెప్పక తప్పదు. యీ విధానము విద్యారంగములో విప్లవానికి నాంది పలుకుతుందని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. స్వాతంత్ర్యము తరువాత భారతదేశ రాజ్యాంగములో 45వ పరిచ్ఛేదము క్రింద అందరికీ ఉచిత నిర్బంధ విద్య నేర్పించాలని రాజ్యాంగములో నిర్దేశించినప్పటికీ, ఈనాడు జనాభా పెరుగుదల వలన అందరికీ విద్యను నేర్పించలేక పోతున్నారు. పల్లె ప్రాంతాలలో బీదరికము వలన వారి సాంఘిక, ఆర్థిక కారణాల వలన పిల్లలను తమ తల్లిదండ్రులు బడికి పంపించలేకపోతున్నారనేది ఒక కారణం. ప్రాథమిక విద్య 5 వర్సే 2 వర్సే 3 సూత్రము ప్రకారము, అపరేషను బ్యాక్ బోర్డు పథకము అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రములో

అన్ని పాఠశాలలో విద్యార్థులకు యీ పథకము ఎంతో దోహదము చేస్తుంది. దీని మూలముగా పాఠశాలలు లేనిచోట, అక్కడ బిల్డింగులు కట్టడానికి అవరోధము బాగాలేదు. ద్వారా కేంద్రపృథుత్వము నిధులు సమకూర్చుతున్నది. విద్యా విధానములో యిది ఒక భాగము. డాక్టర్ జాకీర్ హుస్సేన్ కమిషన్ వారు సిద్ధపరిచిన పృథుత్వము ఎకడమిక్ ఇయర్ లో పాఠ్యాంశములు ఏవిధంగా ఉండాలి వారు తయారు చేయడం వలన ఆ పాఠ్యాంశములు విల్లలకు తెలియక విల్లలు చెప్పడానికి బీవరుకు తెలియక నానా అవస్థలు వడుతున్నారు. వారికి ఆర్థుమయ్యే రీతిలో పాఠ్యాంశములు లేకపోవడం వలన వారు చదువుకునే పరిస్థితిలో లేకుండా ఉన్నారు. విల్లలకు నేర్పడానికి తల్లితండ్రులకు, బీవరుకు ఎంతో కష్టము అవుతున్నది. మనరాష్ట్రంలో ఆడియో విజుయల్ విద్యా విధానము ప్రవేశపెట్టారు. యితర దేశాలలో అయితే విల్లలు స్కూలుకు వారు. యింటికి కేస్ బ్లీ తెచ్చుకుని యింటిలో పెట్టుకుని పాఠాలు నేర్చుకుంటారు. ఈవిధంగా మన రాష్ట్రములోని విద్యార్థులకు నేర్పవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అనియత విద్యద్వారా బలపొందవచ్చునని 914 సంవత్సరాల వయస్సులోపు గల విద్యార్థులకు దీనిద్వారా యింకా కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. గామాల్లో, పల్లెల్లో ఆర్థిక కారణాలు వలన తల్లితండ్రులు స్కూలుకు పంపలేకపోతున్నారు. అటువంటి వారికి యిటువంటి విద్యా విధానము వలన చదువు నేర్చుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మృత్తివిద్య విషయానికివస్తే, మృత్తివిద్య నేర్చుకోగానే ఆ విద్యార్థి తనకున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం తన కాళమీద తాను నిలబడి జీవనోపాధి సమకూర్చు కొనే అవకాశం కలుగుతున్నది. వాకేషనల్ ట్రైనింగు కొరకు అభివృద్ధి చేయడానికి పృథుత్వము కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. పొందే భాష విషయంలో త్రిభాషా సూత్రము పృథుత్వము భారతదేశములో అమలు చేస్తున్నారు. 1986 సంవత్సరములో మన రాష్ట్రములో పొందే 8వ తరగతి నుంచి ప్రవేశపెట్టి త్రిభాషా సూత్రానికి తీరికపాటివ్వండి గత పృథుత్వము. అందువలన పృథుత్వ సాధిస్తుంది పొందే నేర్చుకోవడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది మన రాష్ట్రములో. 1986 సంవత్సరానికి ముందు మనరాష్ట్రములో పృథుత్వ విద్యలో పొందేని బిచ్చికంగా ఫస్ట్ లాంగ్వేజ్ గా తీసుకునే అవకాశం ఉండేది. 1986 నుంచి ఆ అవకాశం లేకుండా చేయడం అనేది పృథుత్వ శక్తిముతోనో, పృథుత్వ దురభిమానంతోను చేసిన నిర్ణయమని మనవి చేస్తున్నాను. త్రిభాషా సూత్రము పేరిట పొందేని పృథుత్వ విద్యలోనే ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. జూనియర్ కళాశాలలు ఉన్నాయి. యిన్నిఉన్నా విద్యార్థులకు యీ జూనియర్ కళాశాలలు సరిపోవడం లేదు. కోఆపరేటివ్ జూనియర్ కళాశాలలు స్థాపించిన తరువాత పృథుత్వకాలేజీలలో విద్యార్థులకు సీట్లు దొరకక కోఆపరేటివ్ జూనియర్ కళాశాలలో చదువుకుంటున్నారు. కోఆపరేటివ్ జూనియర్ కళాశాలల మీద పృథుత్వ అణమాయిషే. పృథుత్వ అడిట్ తేనందువలన విద్యార్థుల దగ్గరనుంచి విపరీతమైన ఫీజులు వసూలు చేసివారికి ఎడ్మిషన్లు కలుగ చేస్తున్నాను. దీని మూలంగా విద్యార్థులు ఒక విధంగా డబ్బు పెర్మింపలేనివారికి సీట్లు దొరకడం లేదు, పెర్మింపిన వారికి సీట్లు దొరుకుతున్నాయి. అందువల్ల వాటిని పృథుత్వ అధీనంలోకి తీసుకొని ఒక కమిటీని వేసి, కోఆపరేటివ్ జూనియర్ కాలేజీలు ఏవిధంగా నడవాలి పృథుత్వము వాటిమీద అణమాయిషే తీసుకొనవలసినవి కోరుతున్నాను. ఈ రోజు డిగ్రీ కాలేజీలు ఎన్ని పెట్టినా డిగ్రీ కాలేజీలు వున్నవోటి బిల్డింగ్స్ లేవు. బిల్డింగ్స్ వున్నవోటి రెక్యూర్స్ లేవు. ఎక్కడయితే బిల్డింగ్స్ లేవో వారికి డబ్బు ఇచ్చి, బిల్డింగ్స్ ను సమకూర్చితే, షిఫ్ట్ పద్ధతిని పెట్టి అవసరం పోతుంది. కనుక పృథుత్వంగా జూనియర్, డిగ్రీ కాలేజీలకు బిల్డింగ్స్ ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను.

గత పృథుత్వములో కళామీద దురభిప్రాయంలో అప్పుడు ఎకాడమీలను రద్దు చేశారు. కళ అనునది బీవెతంలో ఒక భాగము. కళాభిమానులు, బీవెతంలో కళద్వారా

బ్రతికిన వారు అందులో కృతకృత్యులైనవారు అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎకాడమీలను రద్దుచేశారు. రద్దు చేయడంవల్ల, ఉదాహరణకు గ్రీన్లో జెన్స్ అనునతను ఈ కళపై దురభిమానంతో, కళాభిమానులకు, కళాకారులకు ద్రోహము చేశారు. అదేవిధంగా గత ప్రభుత్వములో ప్రభుత్వాధినేతలు కళాకారులను, ఎకాడమీలను రద్దుచేసి, 'ఆంధ్ర జెన్స్' అనిపించుకున్నారు.

భారతదేశములోగానీ, మన రాష్ట్రములో గానీ, అక్షరాస్యతను పెంచడానికి, ఎన్నో కోట్లు ఖర్చుచేసినా, అది సరిపోదు. ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేసినా, ఈ విద్యా వ్యాప్తికోసము చాలా తక్కువేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంత డబ్బు అయినా ఫరవాలేదు. విద్యా వ్యాప్తికి ఖర్చు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకో విషయం ఏమంటే, గిరిజనులను వెయ్యి బీవర్లను ఎపాయింట్ చేశారు. పదవ తరగతి పాసయినబీవరును నియమించారు. అతను ప్రాథమిక విద్యలో ఒక సబ్జెక్టు కూడా చెప్పలేని వారిని ఉపాధ్యాయులుగా వేస్తే, అతను విద్యార్థులకు ఏమి చెప్పగలడు? విద్యార్థుల మనసులను ఏవిధంగా ఆకర్షించుకొని, వారికి బోధన చేయగలడు? ఇది ఉద్యోగాలు కల్పించడం కోసమే పనికి వస్తుంది గానీ, విద్యావ్యాప్తికి గానీ, విద్యను అభివృద్ధిచేయడానికి వారు ఉపయోగపడరని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ ఎయిడ్ లేని కాలేజీలు అనేకం ఉన్నాయి. వాటికి ప్రభుత్వము ఎయిడ్ ఇచ్చి, వాటి అభివృద్ధికి తోడ్పడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, విద్యకు సంబంధించిన పద్దుమీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అన్నింటికంటే నిధులు ఎక్కువగా కేటాయించడం జరిగింది. నాకంటే ముందుగా మాట్లాడిన పెద్దలు రంగారావుగారు, నరసయ్యగారు విద్యయొక్క అవశ్యకతను గురించి అదేవిధంగా సమాజంలో విద్యయొక్క అవసరాన్ని గురించి చాలా వివరంగా చెప్పారు. But unfortunately the Government i.e., the present Government - the present political party - i.e., the Congress-I the Ruling party that ruled the country and the state for so many years. అదేవిధంగా 7 సంవత్సరాలు ఈ రాష్ట్రములో, రెండు సంవత్సరాలు కేంద్రములో తప్పు, కాంగ్రెసు పార్టీ దేశాన్ని పరిపాలిస్తూ, విద్య విషయంలో ఏదో కొంత కేటాయించినప్పటికీ, చిత్తశుద్ధి లేకనా లేక ప్రజాకా లోపమా దేనివల్ల? ప్రభుత్వము వారిచ్చిన లెక్కలను బట్టి చూస్తే, అర్థమవుతున్నది. ప్రాథమిక విద్యలేగానీ, లేక వృత్తివిద్యలే గానీ, అక్కడ ఏరకంగా లోటుపాట్లు జరిగాయి? ఏవిధంగా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. మనము గ్రూపించి తెలుసుకోవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రములో వున్న నిరుద్యోగము గానీ, నిరక్షరాస్యత గానీ, ఈ రెండూ చాలా కొట్టవచ్చినట్లు, కనబడుతున్నవి. ప్రాథమిక పాఠశాలల సంఖ్య పెరిగింది. అందుకు కేటాయించుట బాగానే జరుగుతున్నాయి.

గ్రామాల్లో వున్న బాల బాలికలు ఏ స్కూలులో చదువుకోవాలో ఆ స్కూలులో చదువు కోవడం లేదు. ప్రభుత్వమిచ్చిన పుస్తకాలను బట్టి తెలుస్తున్నది. విద్యలేని వాడు వీరిత పశువు అని బోర్డులమీద వ్రాస్తున్నాము, గోడలమీద వ్రాస్తున్నాము. అనియత విద్య వయోజన విద్య కార్యక్రమాలు గోడలమీద రకరకాలుగా నినాదాలతో కనబడుతున్నవి. అన్ని నినాదాలు వ్రాసినా ఎక్కడ డిఫిక్టీ వుంది? ఇప్పటికీ కూడా ఈ దేశములో అక్షరాస్యతను

పెంపదానికి నిరుద్యోగులను తొలగించడానికి తేసుకున్న కార్యక్రమం ఎక్కడ ఫెయిల్ అవుతున్నదో అందుకు కారణం ఇంట్రాస్ట్రక్చర్ లేకుండా పోతున్నదా? రాష్ట్రప్రభుత్వము గానీ, కేంద్రప్రభుత్వము గానీ, ఎక్కడ ఫెయిల్ అవుతున్నాయో ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం వుంది. శాస్త్ర పరిజ్ఞానము అభివృద్ధి చెంది వుంది. ఒకవైపు అన్నిరకాల పురోగతిని సాధించాము అని చెబుతున్నాము. స్కెనుస్ బిక్కాలజీ, ఇంప్రూవ్మెంటు గానీ, గ్యామీజ్ ప్రాంతాలలో వన్న నిరుద్యోగ యువకులు గానీ, ఇతర జనానికి అందుబాటులో వుందా? ప్రభుత్వ పాలకులు గానీ, రెజిస్ట్రార్లు గానీ, ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇప్పుడు మన దేశములో లీటరసీ 36.22 వుంది. దురదృష్ట వశాత్తు మన రాష్ట్రములో 29.34 అక్షరాస్యత వుంది. మన రాష్ట్రము దేశం అక్షరాస్యతకు వెనకబడి పోయినట్లు.....

(ఇంటరప్షన్)

ప్రధానంగా నిరక్షరాస్యత గ్యామీజ్ ప్రాంతాలలో కొట్టవచ్చినట్లు కనబడుతున్నది. 5వ తరగతి వరకు చదువుకొన్న తరువాత కూడా, ఐదవ తరగతి దాటిన తరువాత - 6-7 తరగతులు చదవడం చాలా కష్టమయిపోతున్నది. 6-11 తరగతి వరకు ఒక గ్రూప్ అని, తరువాత 11-14 రెండవ గ్రూపు అని వుంది. 6 నుండి 11 ఏడయితే గ్రూపువుందో అది ప్రాథమిక విద్య. ఈ విద్యకొరకు ఆ గ్రూపులో 70-75 శాతం అని లెక్కలు చేశాము. పాఠశాలలో పేరు నమోదు చేసేంతవరకు విద్యార్థులు నమోదయి వున్నారు. ఆ తరువాత స్కూళ్ళలో చదువుతున్నారా, లేదా, రెగ్యులర్ అటెండెన్స్ వుందా, లేదా ఇన్ స్ట్రక్చర్ లేదు. చాలా మంది 1-2 తరగతులు చదవడానికే - ఎందుకంటే పిల్లలు ఇంట్లో వుంటే తల్లిదండ్రులకు ఇబ్బంది అవుతుందని, వారు ఇంటిలో ఉండేదానికంటే బడిలో వుంటే పని చేసుకోవడానికి వెలుంటుందని చెప్పి, - కాబట్టి ఇంట్లో వదిలి స్కూలులో దింపడానికే ఆ 1-2-3 తరగతులు చదివే కుర్రవాళ్ళనే స్కూలుకు పంపుతున్నారు. ఆ తరువాత దానిలో దాదాపుగా చాలా ఉన్నాయి. ఆ దాదాపుగా ఓవరేకమే చేయడానికి, రాష్ట్రప్రభుత్వము గానీ, ఇతర ప్రభుత్వాలు గానీ, ఆలోచన చేస్తున్నారా అని పెద్ద క్వెస్టన్ మార్చీగా మిగిలి పోయింది. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిరాగానే, బార్నెట్ ను 40 సంవత్సరాలలో మొత్తం ఇల్లిటరసీని తీసివేయాలని అన్నారు. ఇది కూడా సాధ్యము కాదని, ఒక కమిషన్ ని వేశారు. ఆ కమిషన్ కేర్ కమిషన్. వారు 16 సంవత్సరాలు within 16 years we have to eradicate the illiteracy అని కేర్ కమిషన్ వారు అన్నారు. తరువాత, కేర్ కమిషన్, ఇతర కమిటీలు 16 సంవత్సరాలు అనేది లాంగ్ పేరియడ్ అవుతుందని చెప్పి, 10 సంవత్సరాలలో ఇల్లిటరసీని దూరం చేయాలని కేర్ కమిషన్లు చేసినవి. నిజంగా చాలామంది సంకోచించారు. నిరక్షరాస్యత పోకుందని అనుకొన్నారు. ఈ దేశములోకి అక్షరాస్యత వస్తే తరువాత అభివృద్ధి కొద్దో, గొప్పో గ్యామీజ్ ప్రాంతాలలోకి వస్తే, బాగుంటుందని సంకోచించారు. ఇప్పటివరకు ప్రాథమిక విద్య 70-75 శాతం మించలేదు. ఇది ప్రభుత్వము చెబుతున్న లెక్కలు. ప్రాథమిక విద్య ఆఫీసు 5వ క్లాస్. ఇది 70-75 శాతం వుందా లేదా? మరల ఒకసారి ప్రభుత్వము చూడాలని డిమాండు చేస్తున్నాము. షెల్స్ లేబర్ యాక్టోని సరిగా ఇంప్లీమెంట్ చేస్తే, బాలురు గానీ, బాలికలు గానీ, ఇంట్లో నౌకర్యము వుండుకొనే పరిస్థితి పోయినట్లయితే, స్కూళ్ళలో పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనము ఇతర నౌకర్యాలు తప్పిస్తే, అందరూ స్కూళ్ళకు వస్తారు. ఈవార గ్యామీజ్ వుండే వాళ్ళు స్కూళ్ళకు పంపే పరిస్థితిలో లేరు. చాలామంది మందిగా వున్నవారు, కొద్దో గొప్పో నాలెడ్జి వున్నవారు, పిల్లలకు

చదువు చెబితే, ఏవిధమైన ఉద్యోగము లేకుండా ఏ విధమైన పోషణ లేకుండా ఆలోచన లేకుండా వుండడం వల్ల, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన సామాన్య మానవుడు వారి పిల్లలను బడికి పంపేవానికి రెడీగా లేడు. ఎందుకంటే అంతో ఇంతో చదువుకున్న వారు తమ పిల్లలకు ఇంటర్మీడియట్, డిగ్రీ, పోస్టుగ్రాడ్యుయేషన్ వేయిస్తే వారు ఈవేళ గామాలో వాటిగా నిరుద్యోగులుగా ఉంటున్నారు కాబట్టి, మన పిల్లలను పంపిస్తే మాత్రం ఏమీ లాభం అనే ఒక అభిప్రాయముతో ఈవేళ గామాలో ఉన్నవారు ఉన్నారు. దీనిని మనం మార్చాలంటే మన ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్ను మనము మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే మన మంత్రివర్గులు చెప్పినట్లుగా still we are following the good old system of Lord Maucaulay. ఆ సిస్టమ్ను అవలంబిస్తున్నాము కాబట్టి ప్రతి ఒక్కరూ చదువు అయిన తరువాత నాకు ప్రభుత్వం ఉద్యోగం ఇస్తుందో, ఇవ్వదో, ఏదైనా ప్రయివేటు కంపెనీ ఉద్యోగం వస్తుందో, రు. 300, రు. 400, రు. 500ల ఉద్యోగం వస్తుందో ఎందుకు చేయాలి అనే ఆలోచన వచ్చి వారికి సంబంధించిన వృత్తి కులవృత్తి కానీ సెల్ఫ్ కాన్సిడెన్స్తో ప్రయివేట్ ఎంటర్ ప్రయిజ్ కానీ ఇంకో ప్రయివేట్ బిజినెస్ చేసుకోవాలని ఒక అత్యుత్కృష్ట, నిగ్రహం లేక పూర్తిగా గవర్నమెంట్ మీద డిపెండయిన విధానాన్ని ఈవేళ ఉన్న ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్ తీసుకువచ్చింది. ఈ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్ను కనక మనము మార్చకపోతే, మనం పాత విధానాన్నే అవలంబిస్తే ఎప్పుడూ ఈ దేశములో డిపెండెన్సీ పోకుండా ఇండిపెండెన్సీ లేకుండా ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వాలమీదే ఆధారపడవలసిన ప్రరిస్థితి ఏర్పడుతోందని చెప్పి నేను తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈవేళ వాస్తవానికి 40 వేలకు పైగా ప్రాథమిక స్కూల్స్ ఉన్నాయని చెప్పి నోట్లో ఇవ్వడం జరిగింది. అది వాస్తవమే. నేను కాదనడం లేదు. అదేవిధంగా ఒకటిన్నర కిలోమీటర్లకు స్కూల్ ఉందని అన్నారు. అది కూడా వాస్తవమే. కానీ, ఇది ప్రభుత్వ రికార్డులో ఉంది. మన రికార్డులో ఉన్నాయి కానీ వాస్తవంగా గామాలో స్కూల్స్ లేవు. ఉన్నా కూడా 4 టేబుల్స్, చిన్న గుడిసె తప్ప అక్కడ ఇంకేమీ కనిపించవు. కానీ రికార్డులో నమోదు అయి ఉంది. అదే విధంగా స్కూల్ ఉంటే టీచర్ ఉండడు. టీచర్ ఉంటే స్కూల్ ఉండదు. ఈ రెండూ ఉంటే విద్యార్థులు ఉండరు. ఈ రకంగా విద్యార్థులు లేని స్కూల్స్ ఎన్నో ఉంటే ఆ స్కూల్స్ వేరే దగ్గరికి డెప్యూట్ చేసిన సంఘటనలు మనకు ఎన్నో కనిపిస్తూ ఉంటాయి. ఈవేళ 41 వేల స్కూల్స్ సరిగ్గా ఫంక్షన్ అవుతున్నాయో, అక్కడ టీచర్స్ ఉన్నారో, విద్యార్థులు ఉన్నారో దీని గురించిన రిపోర్టు ప్రభుత్వం దగ్గర ఉందా అని అడుగుతున్నాను. డి.ఇ.వో.లు ఇన్స్పెక్టర్స్ ఆఫ్ స్కూల్స్ గామాలను రెగ్యులర్గా విజిట్చేసి ఆ స్కూల్స్ ఫంక్షన్ అవుతున్నాయో అని చూస్తున్నారో, రెగ్యులర్గా వారు విజిట్ చేస్తున్నారో అంటే అది మాత్రం లేదని చెప్పి తమరీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా సినిమాలో మనం బహుపాత్యాభినయం చూస్తాము. డబుల్ ఏక్సన్, ట్రిబుల్ ఏక్సన్, మల్టీపుల్ ఏక్సన్ చూస్తాము. కానీ ఈవేళ ప్రాథమిక పాఠశాలలోనే టీచర్స్ బహుపాత్యాభినయం చేస్తున్నారు. ఒక టీచర్ ఉంటే 'అ.ఇ.'లు ఆయనే చెప్పతాడు. ఒకటవ తరగతికి ఆయనే చెప్పతాడు. రెండవ తరగతికి ఆయనే చెప్పతాడు. మూడవ తరగతికి ఆయనే చెప్పతాడు. 5 క్లాసులు ఉన్న స్కూల్లో ఒకే టీచర్ ఉన్న ఇన్సిడెంట్స్ దేరారే సో మెన్. ఈవేళ ప్రయిమరీ స్కూల్స్లో ఒకే టీచర్ నడిచే స్కూల్స్ను ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాల అని, అలాగే ఇద్దరు టీచర్స్ ఉంటే ఒకాయన లేవేమీద ఉంటాడు. దీనేకీ ఏ ప్రాక్టికల్ ప్రోబ్లమ్. ఈ ప్రోబ్లమ్ మీద ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా? టీచర్స్ రిక్రూటింగ్మెంట్లో ఈ ప్రభుత్వం ఏ రకమైన విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నా ఇది ఆలోచించవలసిన

అవసరం ఉందని నేను తమరిద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా మరి టేవర్ - స్టూడెంట్స్ రేషియా కూడా పృథుత్వ లెక్కల ప్రకారంగా అది కొంతవరకు మెరుగ్గా అనిపిస్తోంది. ఎందుకంటే స్టూడెంట్స్ మో 102 లక్షలు, టేవర్స్ సంఖ్య 2.19 లక్షలు అని చెప్పారు అంటే ఈ లెక్కలు కానీ మనము మాస్టే 1:50 ఉంటుంది. ఒకవేళ ఈ దామాషా ఉన్నా కూడా కొంతవరకు ఫరవాలేదు. కానీ, ఈ దామాషా లేదని చెప్పి నేను ఈ పృథుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా ప్రాకిసారి బడ్జెట్ పద్దులు ప్రవేశ పెట్టడం, మేము ఏదో మాట్లాడుతూ ఉండడం - ఇవి స్టేరియో టైప్ ఉపన్యాసాలు అయిపోయినట్లు అనిపిస్తోంది. మంత్రులు వారి పద్దులు ప్రవేశపెడతారు. వారికి మెజారిటీ ఉంది. మేము ఏమీ చెప్పినా డిఫినిట్ అడ్మిట్ అవుతాయి. ఓకే అవుతాయి. స్టేరియో టైప్ ఉపన్యాసాలు కాకుండా మళ్ళా వచ్చే సంవత్సరం కూడా ఇవే రీజన్లు కాకుండా ఉండేలా చూడవలసిన బాధ్యత ఈ పృథుత్వం మీద ఉందని ఈ పృథుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.....

Mr. Deputy Speaker: - Please see that the Members should not move here and there during debate.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:- అదేవిధంగా కొంతమంది సభ్యులు మరి ప్రయిమరీ స్కూల్ స్టూడెంట్స్ కు ఉండే మోత, వారికి ఉండే పుస్తకాల బరువు గురించి పాయింట్ అవుట్ చేయడం జరిగింది. ఒకవైపు ఇల్లిబరన్ ఉంటే కనీసం వారికి వరిత్ర గురించి, భూగోళం గురించి, దేశం గురించి, ఎల్లల గురించి లేకపోతే కొంత స్పెన్స్, నోషల్ స్పెన్స్ చెవితే బాగుండేది. ఒక్కొక్కరికి మూడు లాంగ్వేజెస్ చెవితే ఆ మూడింటిలో ఏ ఒక్కటి సరిగా రాని పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. మా ఊరి నుంచి 60 కిలోమీటర్స్ దూరం ఉన్న వేరే ఊరికి మా ఊరి నుంచే కాదు. ఇక్కడ ఉన్న సభ్యులకు కూడా ఇంచుమించు ఇట్లాగే ఉంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను. 60, 70 కిలోమీటర్స్ పోయి వచ్చిన వారినీ, బాబా నేవు ఎక్కడికి పోయి వచ్చావంటే నేను దేశం పోయి వచ్చానని అంటాడంటే, he does not know the difference between the State and the district; village and taluk. ఈ పరిస్థితులలో ఈవేళ మన గ్రామాలలో ఉన్నవారు ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితి నుంచి వోవరకమ్ కావడం కోసం పృథుత్వం ఏరకంగా ఆలోచిస్తుంది అనేది పాలకులు నేరియస్ థాట్. ఇచ్చినట్లయితే తప్ప - లేకపోతే మన స్పెన్స్, బెక్కాలజ్, మన డెవలప్ మెంట్.....

(బెల్)

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:- నాకు 20, 25 నిమిషాలు అన్నారు. 10 నిమిషాలే అయింది. నేను గడియారం చూసే మాట్లాడుతున్నాను.

ఆ తరువాత సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయానికి వస్తే సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ గా 75 శాతం ఉన్నది 25 శాతానికి తగ్గిపోయింది. దీనికి కారణం ఏమిటనేది పృథుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందా, లేదా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఎందుకంటే సడన్ గా 75 శాతం ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్ ది సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కు వచ్చేవరకు 25 శాతం అంటే 50 శాతం ఆగిపోతుంది. దీనికి కారణం ఏమిటంటే ఈవేళ గ్రామాలలో ఉన్న వారి ఆర్థిక స్థితి కానీ లేకపోతే వారికి పెల్లలను స్కూల్స్ కి పంపే పరిస్థితి లేనందువల్ల సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ 25 శాతానికి తగ్గిపోతూ ఉంది. ఇప్పుడు నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే స్కూల్స్ సంఖ్య పెంచడం

కాదు. స్కూల్స్ యొక్క క్వాలిటీ పెంచాలి. క్వాలిటీ ఇదివరకే పెరిగిపోయింది. సఫిషియంట్ స్కూల్స్ ఇప్పటికే ఎస్టాబ్లిష్డ్ అయినట్లు రికార్డ్స్ లో ఉంది. నేను అనేది ఏమిటంటే - నెంబర్ ఆఫ్ పోస్ట్ సఫిషియంట్ గా ఉన్నాయి. పోస్టులను ఫిలప్ చేయండి. క్వాలిటీ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ పెంచండి. ఈవేళ ఒక విద్యార్థి తన కాళ్ళమీద తాను నిలబడే పరిస్థితి తేసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేయండని నేను ఈ ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఇంటర్ ఎడ్యుకేషన్ కానీ, హైస్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ కానీ - టెంత్ కానీ చూస్తే మన ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఫస్ట్ కాలలో ఈ గురుకుల పాఠశాలల గురించి ఇతర స్కూల్స్ రిజల్ట్స్ క్రింద చాలా చక్కగా గ్రాఫ్ ఇచ్చారు. కానీ ఇతర స్కూల్స్ లోను, జూనియర్ కాలేజీలలోను, ఆలాగే ప్రభుత్వ స్కూల్స్ లోను టెంత్, ఇంటర్ మీడియట్ ఎంతమంది పాసవుతున్నారనే దాని గురించి తెక్సులు మాత్రం లేవు. ఈవేళ

We have to compare with the results to private institutions. గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ లో రిజల్ట్స్ ఎంత, ప్రైవేటు స్కూల్స్ లో రిజల్ట్స్ ఎంత? అదేవిధంగా ప్లైవేటు జూనియర్ కాలేజీలలోను, గవర్నమెంట్ జూనియర్ కాలేజీలలో రిజల్ట్స్ ఎంత? దీనిని మనము కంపేర్ చేసుకోకపోతే who is responsible for it? మరి టీచర్స్ ను, లెక్చరర్స్ ను రెస్పాన్సిబుల్ చేయకపోతే, రెస్పాన్సిబిలిటీ ఫిక్స్ చేయకపోతే మినిమమ్ రిజల్ట్స్ స్కూల్స్ లోకానీ, కాలేజీలలోకానీ రాకపోతే దానికి మనం బాధ్యత వహించ వలసిన అవసరం లేదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మరి దీనివిషయమై కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించి టీచర్స్ నుకానీ లెక్చరర్స్ నుకానీ మినిమమ్ రిజల్ట్స్ రాకపోతే వారికి తప్పకుండా పనిష్మెంట్ ఇవ్వడంకానీ వారిమీద ఏక్షన్ తీసుకోవడం గానివేస్తే ఆరకంగా కొంతమేలు జరుగుతుందని ఈ ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ట్రైడిషనల్ ఎడ్యుకేషన్-బి.ఎ., బి.కామ్, బిఎస్.సి. ఆలాగే ఎమ్.ఎ., ఎమ్.కామ్., ఎమ్.ఎస్.సి., కాకుండా ఈవేళ మనం టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ గురించి కానీ వాకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్, వాకేషనల్ ట్రైనింగ్ ఇనిస్టిట్యూట్స్ - వీటిని పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఇంటర్ మీడియట్ చదివిన స్టూడెంట్స్ వారి కాళ్ళమీద వారు నిలబడేలా, వృత్తి చేసుకుంటూ తమ ముందుకు పోయి స్వంతముగా వృత్తి చేసుకుంటూ ఉండేదానికి విద్య ఉపయోగపడాలి తప్ప parasites on the society, parasites on the Government and parasites on somebody. లాగే ఉండకుండా మనకు విద్య ఉండాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈవేళ కాలేజీలకు గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ గురించి ఆలోచిస్తే కొంత వివక్షత చూపిస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే కొన్ని కాలేజీలకు గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ ఇచ్చారు. కొన్ని కాలేజీలకు ఇవ్వలేదు. అట్లా కాకుండా సీనియారిటీని పరిగణనలోకి తీసుకొని, స్పెన్స్ సెక్షన్స్ ఏక్సడయత్ ఉన్నాయో వాటికి ఏక్సీమెంట్ కొనసాగి, ఇతర ఫెసిలిటీలకు గానీ according to the establishment, according to the seniority ఉన్న దానిని బట్టి కొద్దో, గొప్పో, గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ అందరికీ ఇవ్వాలి కానీ షేరబే చేస్తున్న వారికి, పెంతున్న వారికి ఇప్పుడు ఈ పరిస్థితి ఉండకూడదని నేను తమరితో మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషన్ విషయానికి వస్తే మా వరంగల్లులో కాకతేయ యూనివర్సిటీ ఉంది. కాకతేయ యూనివర్సిటీతో సమానంగా నాగార్జున యూనివర్సిటీకానీ, కృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీకానీ, స్మార్ట్ చేయడం జరిగింది. ఈవేళ కాకతేయ యూనివర్సిటీ ఈ రెండింటికంటే చాలా వెనకబడివుంది. కాకతేయ యూనివర్సిటీ అకడమిక్ కౌన్సిల్ లో ఉన్నవారు they are misusing that opportunities ఒక యూనివర్సిటీలో బడ్జెట్ ప్రవేతపెట్టాలంటే షేర్-ధాన్సులర్ పెట్టాలి కానీ ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలర్

ప్రవేశపెట్టే విధానం ఎక్కడ ఉందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలర్ he has proposed the Budget of the University. That is unfortunate, Sir. మరి దానిని మార్చివేయాలని, ఈ ప్రభుత్వం సెనేట్ కు, సిండికేట్ కు ఎలక్ష్షన్ పెడతామని చెప్పిన ప్రామిస్ ను నిలుపుకోవాలని నేను మనవి చెన్నున్నాను. సిండికేట్ కు, సెనేట్ కు ఎలక్ష్షన్స్ జరిపించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ విషయానికి వస్తే పాలిటెక్నిక్స్, ఐ.టి.ఐ.ల సంఖ్య పెంచవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. జూనియర్ కాలేజీలు, డిగ్రీ కాలేజీలు, యూనివర్సిటీల సంఖ్య పెంచడంకంటే ఐ.టి.ఐ.లు, పాలిటెక్నిక్ ల సంఖ్య పెంచితే దానివల్ల కొంత స్థావలంబన, స్వయంతక్తి పెరిగే అవకాశం వుంది. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు కేవలం 45 కోట్లు కేటాయించారు. ఇది సరిపోదు. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ మీసెన్మరుగారు నాలాగా కొత్తవారు, నిధులు కేటాయించే విషయంలో టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ను నెగ్లెక్ట్ చేశారని నేను భావిస్తున్నాను. పాలిటెక్నిక్ లకుగాని, ఐ.టి.ఐ. లకు గానీ ఎక్కువ నిధులను కేటాయించి వాటిని స్పెంజెన్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఈనాడు ట్వెంటి ఏరియా అయిన అదిలాబాదులో స్కూల్ టీచర్స్ స్ట్రైక్ చేసే పరిస్థితి ఉంది. అక్కడి టీచర్స్ కు డైరెక్ట్ పేమెంట్ ఇవ్వకుండా గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ పద్ధతిలో పేమెంట్ ఇస్తున్నారు. ఫలితంగా వారికి పేమెంట్ సరిగా రాక ధర్మాలు, పికెటింగ్లు, రకరకాల వుద్యమాలు చేయాడానికి ముందుకువస్తున్నారు. అందువల్ల ట్వెంటి ఏరియాలోని ఉపాధ్యాయులకు ఇబ్బందిలేకుండా రెగ్యులర్ గా ప్రభుత్వం నుంచి డబ్బు రిలీజ్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే కౌన్సిల్ స్కూల్స్ కు చెందిన ఏడవ తరగతి విద్యార్థులు పరీక్ష ఫలితం అలస్థంగా చెల్లించారనే నెపంతో వారికి హాల్ టీకెట్స్ ఇవ్వకుండా ఇబ్బందిపెడుతున్నారు. ఈ విషయం విద్యాశాఖా మంత్రిగారు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే హైదరాబాదులోని డి.ఇ.ఓ. ఆఫీసును-టైఫ్టైజేట్ చేశారు, కానీ అది సక్రమమైన పద్ధతిలో పనిచేయడంలేదని నాకు సమాచారం వుంది. అక్కడ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సరిగా ఉండేట్లు చూడ వలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక న్యూఢిల్లీ విద్యావిధానం కాకుండా రాబోయే రోజులలో ప్రాథమిక స్థాయినుంచి విద్యా విధానాన్ని మార్చేందుకు ప్రయత్నించాలని, అదే విధంగా వృత్తి విద్య ప్రాధాన్యతను గురించి ఆలోచించాలని, నిరక్షరాస్యతా నిర్మూలనకు చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకోవాలనే, ప్లాట్ లేబర్ విషయంలో గానీ, కంపలర్ ఎడ్యుకేషన్ ను ప్రవేశపెట్టే విషయంలోగానీ సరైన తగ్గద తీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Mrs. Christine Lazarus (Nominated):- Mr. Deputy Speaker, Sir, I thank you for giving me this opportunity to make my maiden speech in this August House. I am particularly happy that it is on the subject that I mind most, Sports, Art, Culture and Education.

On this first occasion, I feel that it is my duty to acknowledge the Anglo-Indian community's gratefulness to the wise guidance and astute leadership provided by Sir Henry Gidney, the first leader of the Anglo-Indian Association and

గౌరవ కోరకు అధ్యక్షుడు.

Sir Frank Anthony who had nurtured it ever since. The Anglo-Indians are proud of them because they not only brought a recognition and provided an identity but helped them to mould themselves into a homogenous community with a specific social and cultural heritage of which we are proud of. I stand here today as a representative of the Anglo-Indian Community inspired by the great precept of Sri Henry Gidney 'the impossible is possible'. It should be our motto in undertaking our tasks.

The State Government, I must say, had justly accorded a high priority to universalisation of elementary education and equipping the students with modern skills so as to enable them to stand on their own feet and eke out a livelihood without being a burden on the parents or on the society. Our literacy rate is 6 per cent below the national average and much so when compared to some other States. During the last four decades since independence, we were able to achieve only 29 per cent of literacy while our target is to achieve hundred per cent literacy by the turn of the century. This almost looks impossible but this is where the wise precept of Sir Henry helps. If the necessary manpower is mobilised and is organised on scientific lines in every village and town and is approached with a missionary zeal by the governmental and voluntary agencies, it should be well within the realm of possibility. In this context, the effective step up of estimates for education by Rs. 145 crores is in the right direction. But, even this amount of Rs. 995 crores which sounds quite impressive falls short of the actual requirements because most of the amount would go towards the payment of salaries of teachers and others, and the rest towards the maintenance of residential schools and colleges.

The establishment of five new residential schools is very much welcome and I am sure I will not be misunderstood that one of them would be an Anglo-Indian Christian Residential School.

I have mentioned the role of voluntary agencies in such tasks as the spread of literacy and it requires no special mention in this forum which is well informed that the christian voluntary agencies have been playing a commendable role in providing the elementary and secondary education to all sections of society irrespective of religion and caste. I must also bring to the notice of the House and also the Government that G.O. 542 and G.O. 526 of 1988 have been proving a great impediment for these voluntary agencies in carrying out their legitimate function. These G.Os. are inhibiting and discouraging all promotional activities and the best thing that could be done is to scrap them. The approach should be to encourage the starting of more schools as in Kerala, Karnataka and Tamil Nadu. G.O. 524 lays down a lengthy procedure for recognition based on need, distance, population, etc. Every Institution is forced to create an endowment fund of at least Rs. 50,000, which only helps blocking the funds in bank deposits in stead of making them available for improving infrastructural facilities. G.O. 526, which is more reprehensible, relates to the take over of the

control and administration by the competent authority of minority institutions, by insisting that christian minority institutions should admit substantial number of christian students. This G.O. is completely at variance with the rights guaranteed under the Constitution to the minorities under Art. 30(1) to establish and administer their educational institutions. This defect has not been rectified in spite of policy norms by the Government of India in their Circular dated 5th October, 1989 issued by the Ministry of Human Resources Development under the regime of Sri Rajiv Gandhi. It is clearly stated that the minority managed institutions need not be confined to members of minority. The Government should make it obligatory on the part of well established voluntary institutions in the cities and towns to adopt rural schools and develop them to spread education in rural areas, particularly among women and the scheduled castes, tribes and backward communities. The Wesley Boys School in Secunderabad adopted a school at Siddipet and is meeting its financial needs and I hope other institutions would emulate the management of this school. The Christian schools should ensure compulsory free education for the poor of the community to eradicate illiteracy.

I should bring to the notice of the Government, as well as the House that there is a misnomer that the Anglo-Indian community is an affluent community. There are many among them who are as badly placed as members of other sections of society. Therefore, I urge that if possible certain percentage of pre and post-matric scholarships be earmarked for them.

There is a particular problem relating to SGBT teachers. There are many well established and well managed English Medium Schools. They employ a large number of SGBT teachers we mostly come from outside the State as there is not a single English medium SGBT training institution in Andhra Pradesh. Therefore, it is imperative that in order to provide employment to women teachers, the Government should take steps to establish an English medium SGBT training institution at the earliest in the State. If the Government feels that its finances do not permit, it could at least encourage voluntary agencies to establish such institutions. The Deccan Chronicle of April 5 had carried a news item under the caption "700 fake teachers to be sacked". Why encourage such rackets?

The Minority Commission should be made a statutory body headed by a known public figure from any minority by rotation and it should have on it representatives of all minorities, religious as well as linguistic. A certificate issued by that Commission alone should be considered a valid minority certificate. I am told that the Rules framed under the A.P. Education Act of 1952 had been done in a hurry and there is a lot to be done so that they could be modified, amended and improved to enable the spirit of the act to be implemented. There is a need for a Committee consisting of eminent educationists, representatives of managements of well established educational institutions, teachers, parents and administrators

గౌరవ కోరకు అభ్యర్థన.

to go in detail into the rules and make necessary changes with the prime objective of achieving hundred per cent literacy by 2000 AD and at least 60 per cent literacy by 1995.

Sports has always been my favourite subject and I am proud that the Anglo-Indian community had contributed a great deal to the development of sports in the country and in our State. It is worth recalling the Hockey team that represented India in 1928 Olympics and put India on the world map of sport. The team consisted of 11 players, out of whom 8 were Anglo-Indians. In the present times, the Anglo-Indians had contributed to the glory of Hyderabad Cyclists. The Anglo-Indians have a natural talent for sports and that the Government should exploit it and encourage Anglo-Indians in every field of sport.

The Anglo-Indian community has an inborn aptitude for music and it should be nurtured from a very young age. A training institute is required for imparting training in modern and classical music. The conductors of the Nizam's Classical String land, Henry Ludwitz and Hatty Bright were Anglo-Indians. The theatre workshops on the basic facts of India's glorious culture and heritage, Indian sculpture and Sanskrit literature will raise the consciousness of the Anglo-Indians as citizens of India. It is necessary for the people I represent as well as for others to support and further the three language formula and develop proficiency in Telugu and Hindi.

The Government should render financial assistance to Anglo-Indian organisations along with others so that the distinct cultural heritage of the community which dates back to a few centuries could be preserved and furthered. In this connection, a community hall should be provided for the Anglo-Indian community in Twin Cities as also in other major towns where there is considerable number of people of this community. These community halls could be the centres for promoting art and culture. The Government is also requested to restructure, on an experimental basis, the syllabus not only to reduce the burden on every child but also to substitute with topics of Art and Culture.

In conclusion, Mr. Deputy Speaker, Sir, our society is in the midst of the crisis of confidence, heritage, profession and casteism and as a new Member, here also I see with a heavy heart another type of crisis. As such, salvation is impossible. But, when we meditate on it positively and move in the right direction, definitely the impossible is possible. Thank you, Sir.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, వేద్యారంగానికి మన బడ్జెట్లో కేటాయించిన డబ్బు ఇతర రాష్ట్రాలతో పోలిచానో, దాదాపు అన్నీటికంటే ఎక్కువగానే ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. చాలా మంచిదే. ఈ రోజు నిజంగా దేశంలో ప్రగతి సాధించాలంటే, వేద్య ఎంతో అవసరం. ఈ విధంగా డబ్బు కేటాయించడం కూడా చాలా అవసరం. దానికి సంకల్పమేకాని,

దురదృష్టం ఏమిటంటే, డబ్బు కేటాయింపడమే కానీ విద్యార్థులలో ప్రగతి మాత్రం సాధించడం జరగలేదని చెప్పడానికి చాలా విచారంగా ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి కారణం ఏమిటి? మనం యీ విద్యావిధానంలో గతాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని సాధించినటువంటి ప్రగతి ఏమిటో ఒకసారి చూస్తే, ఆంధ్రరాష్ట్రం భారతదేశంలో ఈ రోజు ఎంతో వెనుకబడి ఉన్నది. భారతదేశం కాకుండా, చుట్టుప్రక్కల ఉండే రాష్ట్రాలు అయిన మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రాలను చూస్తే అక్కడ విద్య ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందిందో, మన రాష్ట్రంలో ఎంత వెనుకబడి వోతుందనే విషయం చాలా ముఖ్యమైన విషయం. అల్ ఇండియా ఏవరేజ్ అక్సరాసుల సంఖ్య 36.23 శాతం ఉన్నదని మనకు తెలుసు. అయితే, యీ సందర్భంలో మన రాష్ట్రంలో అక్సరాసుల శాతం ఎంతయినో ఒకసారి చూస్తే అది కేవలం 29.94 మాత్రమే. అంటే ఏవరేజ్ కంటే కూడా మన రాష్ట్రం వెనుకబడి ఉంది. మన రాష్ట్రం ఎంతో అభివృద్ధి చెందిందని చెప్పుకుంటున్నాము. కానీ, అల్ ఇండియా ఏవరేజ్ కంటే మనం ఎంత క్రింద ఉన్నాము? ఇంకా ఏవరేజ్ కు నేటివరకు కూడా రాలేకపోయాము అంటే చాలా విచారకరమైన విషయం. - సిగ్గు చేటు అంటే, అందులో బాధపడవలసిన అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకా కొంచెం దూరం పోయి అలోవ్స్, గుజరాత్ రాష్ట్రం తీసుకుంటే, అక్కడ 43.70 శాతం ఉన్నది. కర్ణాటక రాష్ట్రంలో 38.46 శాతం అక్సరాసుల సంఖ్య ఉన్నది. కేరళను చూస్తే దాని దగ్గరికి పోగులుగుతామా అనే అనుమానం ఉత్పన్నం అవుతుంది. అక్కడ 70.74 శాతం ఉంది. మహారాష్ట్రలో 47.18 శాతం, తమిళనాడులో 46.76 శాతం ఉన్నది. చుట్టుప్రక్కల ఉండే వాతావరణాన్ని చూస్తే ఆ రాష్ట్రంలో విద్య ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందిందో దానిని మనం చూసుకుని కనీసం యీ వాతావరణంలో జరుగుతున్న అభివృద్ధిని అందుకోలేక పోతున్నాము. కారణాలు ఏమిటి? ఈ ప్రభుత్వాలు ఎంతవరకు విఫలం అయ్యాయి అని ఒకసారి ఆలోచించకతప్పదు. చివరకే: అర్థికశాఖామంత్రులు, కొత్తగా వచ్చిన మంత్రులు చెప్పవచ్చు - గత ఏడు ఏళ్ళలో ఏమి జరగలేదని చెప్పవచ్చు. ఇది ఏడు ఏళ్ళకంటే ముందు ఉన్నది 1981లో వ్యాసినది చెప్పుతున్నాను. కాంగ్రెసు వారు ఏమి చేయలేదు; తెలుగుదేశం వారు కూడా ఏమి చేయలేదు. ఏక్కడ వెనెన గొంగళి అక్కడే ఉన్నది. చాలా విచారంగా ఉన్నది. ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ఊల్లాలను ఒకసారి చూస్తే, యీ రాష్ట్ర ఏవరేజ్ 29.94 అయితే మహబూబ్ నగర్ ఏవరేజ్ కేవలం 19 శాతం మాత్రమే ఉన్నది. అల్ ఇండియాలో ఆంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడి ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మహబూబ్ నగర్ ఇంకా వెనుకబడి ఉన్నది. దానికంటే వెనుకబడి అదీలాదురు ఉన్నది. అక్కడ 18 శాతం మాత్రమే. ఇలాంటి పరిస్థితులలో రాష్ట్రం అభివృద్ధిని సాధించడానికి ఏమైనా ప్రత్యేకమైన పథకాలు ఉన్నాయో? వెనుకబడిన తన్నాన్ని దూరం చేయడానికి ఆలోచించారా? ఒక్క మాట ఎక్కడా చెప్పినట్లు కనిపివడం లేదు. కేవలం డబ్బు కేటాయించిన తరువాత పాఠశాలలను నిర్మాణం చేసినంత మాత్రాన యీ విద్యాభ్యాసం జరుగుతుందన్న నమ్మకం లేదు. ఈ రోజు నీజంగా హైదరాబాదులో గానీ, ఊల్లాలలో గానీ, గ్రామాలలో గానీ ఎక్కడ చూసినా మనకు కనిపించేది ఏమిటంటే, గవర్నమెంటు స్కూల్స్ ఏవీ అయితే ఉన్నాయో అక్కడ కేవలం ఉపాధ్యాయులు పాఠశాలలకు వెళ్ళడం, వెళ్ళి ఎటువంటి పదుపు చెప్పకపోవడం, వారి పిల్లలను మాత్రం హైదరాబాదులో ఉండే ప్లేవేటు స్కూల్స్, మిషన్ స్కూల్స్, మండిమండి స్కూల్స్ లోనో, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లోనో వారికి నేట్లు సంపాదించి పదుపు చెప్పించుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇవాళ అక్కడ విద్యాప్రమాణాలు పెంబాలంటే ప్రత్యేకమైన తృప్తి

శ్రీమంత్రిగారిని అవసరం ఉన్నది. ఈ అవసరం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినట్లు కనిపించడం లేదు. వారు ఏమీ చేస్తున్నారు. ఎవరు అయితే విద్యారంగంలో ఉద్యోగులు పనిచేస్తున్నారో ఉపాధ్యాయులు అయినాసరే, రైరెక్టరులు అయినాసరే, సెక్రటరీలు అయినా సరే, ఎవరు అయినాసరే వారి పిల్లలను మాత్రం తప్పకుండా గవర్నమెంటు పాఠశాలలో చదివించాలని కోరుతున్నాను. పైవేట పాఠశాలకు పంపించకూడదని నిర్ణయం తీసుకుని నేషనల్ విధిస్ట్రీయా పాఠశాలల ప్రమాణాలు పెరిగే అవకాశం ఉన్నది. అప్పుడు సక్రమంగా ఆలోచిస్తారు..

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- బ్రీఫ్ ఆఫ్ ఫండమెంటల్ రైట్స్ అవుతుంది.....

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- వాటిని గురించి నేను మాట్లాడడం లేదు. వివిధంగా మనకు ఉండే పరిస్థితుల్లో విద్యా ప్రమాణాలు పెంచుకోవాలనే విషయాన్ని గురించి చెప్పేటప్పుడు ప్రత్యేకంగా విద్యార్థులకు సంబంధించిన అధికారుల పిల్లలు తప్పకుండా చదవాలని నిర్ణయించాలని ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, అప్పుడు కానీ వారికి యీ పాఠశాలల వదుపు ఏ విధంగా జరుగుతున్నది? విద్యాప్రమాణాలు ఏ విధంగా పెరుగుతున్నాయి? ఉపాధ్యాయులు వదుపు చెప్పుతున్నారా, లేదా అనే విషయం తెలుసుకోవడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అది లేకుంటే, ఏదో జరిగితే జరుగుతుంది, ఉపాధ్యాయులకు ఖాతాలు ఇస్తున్నాము, విద్యార్థులు వస్తున్నారు; గడిచిపోతున్నది. పనికిరాని పిల్లలు మాత్రమే ఎక్కడ వదుపు కుంటారు; పనికి వచ్చే పిల్లలు మంచి మంచి స్కూలుల్లో, మేజన్ స్కూలుల్లో, రెసిడెన్షియల్ స్కూలుల్లో వదుపుకుంటారు. ఖచ్చితంగా అదేకాలు ఇవ్వాలి. మనం ప్రజల డబ్బును వినీయోగించేటప్పుడు సర్వీసియోగం చేయాలి. చాలా పెనుకబడిన ప్రాంతాలలో విద్యావిధానాన్ని అభివృద్ధి సాధించేటటువంటి ప్రయత్నం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో మాత్రమే యీ మాటలు చెప్పుతున్నాను.

ఈ సందర్భంగా మరో సలహా కూడా యివ్వదలచుకున్నాను. విద్యా శాఖలో రెండు తెగలు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఈనాడు ఎంతయినా వుంది. ఒకటి ఎడ్మినిస్ట్రేషన్. కేవలం బ్యాన్స్ ఫర్స్, ప్రమోషన్స్, ఏయే పాఠశాలలో ఎంతమంది ఉపాధ్యాయులు అవసరం, మొదలైనవన్నీ చూడడానికి ఒక తెగ ఏర్పాటు చేయాలి; అదే విధంగా విద్యాప్రమాణాలు ఏ విధంగా వున్నాయి; ఎందుకు పెరగడం లేదు మొదలగు విషయాలను చూడడానికి మరొక తెగ ఏర్పాటు చేసి, ఆయా పనులను ఆ తెగలకు అప్పజెబితే తప్ప, ఈ కార్యక్రమం సక్రమంగా సాగడానికి అవకాశం లేదని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇవి చాలా ముఖ్య విషయాలు. కేవలం డబ్బు ఖర్చు చేసినంతమాత్రాన పగటి సాధ్యం కాదు. కేవలం పని తీరిపోతోంది అనుకోవడం సమంజసం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

పెనుకబడిన ప్రాంతాల విషయం ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించదలచుకున్నాను. పెనుకబడిన ప్రాంతాలను గుర్తించి, ఆ ప్రాంతాలను కూడా బాగా అభివృద్ధి పెందిన ప్రాంతాలలో సమానంగా అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. కానీ ఆ ప్రాంతాలను ప్రభుత్వం గుర్తించడం లేదు. వారి మేనేజ్మెంట్లో పెనుకబడిన ప్రాంతాలను గుర్తిస్తాము, అవమానశంకు తగ్గిస్తాము, అన్నిటిని సమానంగా అభివృద్ధి చేస్తామని చెప్పారే గానీ అమలులో ఎక్కడా కనబడడం లేదని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా కొన్ని ఖేర్మీ తమకు మనవి చేయదలచుకున్నాను.

కోస్టల్ ఏరియా లేసుకుంటే, కోస్టల్ ఏరియాలోని 9 డిల్లాలలో 49.485 మంది టీచర్స్ వున్నారు. రాయలసీమలోని నాలుగు డిల్లాలలో 20.622 మంది టీచర్స్ వున్నారు. తెలంగాణా విషయానికి వచ్చినట్లయితే, తెలంగాణాలో వున్న తొమ్మిది డిల్లాలలో 23,756 మంది టీచర్స్ మాత్రమే వున్నారు. అంటే, ఆంధ్రప్రాంతంలో 49 వేల ప్లెచిలుకు టీచర్స్ వుంటే, తెలంగాణాలో 23 వేల ప్లెచిలుకు మంది టీచర్స్ మాత్రమే వున్నారు. అంటే సగం మంది కూడా కోస్టల్ ఏరియాలో పోల్చితే టీచర్స్ లేరు. విద్యారంగంలో చాలా వెనుక బడి వుంది. లీటరసీ రేటు చాలా పూర్తిగా వుంది. వీటన్నింటినీ దృష్టిలో వుంచుకొని, యిప్పుడున్న అసమానతలను ఏ విధంగా తగ్గించబోతున్నారు? తాము సమాధానం చెప్పే సందర్భంలో, ఒక బాధ్యతగా గుర్తించి తప్పకుండా, ఈ విషయంలో ఒక్క మాట చెప్ప వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా యింకా కొంత వివరాలలోకి వెళ్లి, జూనియర్ కళాశాలల విషయం చూసినట్లయితే, జూనియర్ కాలేజీస్ ఎగ్జిక్యూటివ్ యిన్ ది స్టేట్, ఆ లెక్కలోకి వెడితే మన రాష్ట్రంలో కోస్టల్ ఏరియాలో వున్న 423 మండలాలలో 264 జూనియర్ కళాశాలలు ఆల్ రెడీ వున్నాయి. డెఫిషియన్సీ యాజ్ పెర్ గవర్నమెంట్ నార్మల్ 159 వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమ విషయం పరిశీలన చేసినప్పుడు, రాయలసీమలోని 233 మండలాలలో 136 జూనియర్ కళాశాలలు వున్నాయి. గవర్నమెంట్ నార్మల్ పూకారం డెఫిషియన్సీ 97 వుంది. తెలంగాణా విషయం పరిశీలించినప్పుడు, తెలంగాణాలోని 444 మండలాలలో 174 కాలేజీస్ మాత్రమే వున్నాయి. ఆంధ్రప్రాంతంలో 423 మండలాలలో 264 కాలేజీస్ వుండగా, తెలంగాణాలో 444 మండలాలకు గాను 174 కాలేజీస్ మాత్రమే వున్నాయి. గవర్నమెంట్ నార్మల్ పూకారం డెఫిషియన్సీ 270 వుంది. ఆంధ్రలో 159 డెఫిషియన్సీ వుంటే, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 270 డెఫిషియన్సీ వుందనే విషయం తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇవి చాలా పెద్ద అవకతవకలు. ఈ అసమానతలు ఏవయితే వున్నాయో, అవి ఎక్కడా పోలిక లేని అవకతవకలు. ఎక్కడా పోలిక లేని అసమానతలు. ఈ విషయాలేవో ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదా? పరిశీలించడం లేదా? ఈ యొక్క అసమానతలను తగ్గించకపోతే వెనుకబడిన ప్రాంతం ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందుతుందనే విషయం తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

డిగ్రీ కాలేజీస్ విషయం పరిశీలించినప్పుడు ఆంధ్రప్రాంతంలో 165 డిగ్రీ కాలేజీస్ వున్నాయి. రాయలసీమ లోని నాలుగు డిల్లాలకు కలిపి 67 డిగ్రీ కాలేజీస్ వున్నాయి. తెలంగాణాలోని తొమ్మిది డిల్లాలకు కలిపి కేవలం 74 డిగ్రీ కళాశాలలు మాత్రమే వున్నాయి. ఆంధ్రలో 165 వుంటే తెలంగాణాలో 74 వున్నాయి, అంటే అందులో సగం కూడా లేవు అధ్యక్షా. ఎంత అవకతవకలు, ఎంత అసమానతలు ఇవి. ఈ అసమానతలను తొలగించవలసిన అవసరం లేదా అని ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ అసమానతలు యిదే విధంగా కొనసాగుతే తీవ్ర పరిణామాలను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. దానికి బాధ్యులు మీరే అవుతారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తప్పకుండా ఆలోచించాలని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. తప్పకుండా ఆలోచిస్తారనే నమ్మకం నాకు వుంది. వచ్చే సంవత్సరం మరలా లెక్కలు చూసుకోవాలి. రేపు మరలా అడగడానికి అవకాశం వుంటుందనే వద్దేశంతో వారికి చెబుతున్నాను. ఈ విషయాల పైన వారు దృష్టికి తేందీగ్గరే అసమానతలను తొలగించ దానికి సంపూర్ణ ప్రయత్నం చేస్తారనే ఆశ, నమ్మకం నాకు పూర్తిగా వుంది.

గ్యాంబ్లర్ల కొరకు అభ్యర్థన.

రూరల్ ఏరియాస్‌లో ఎడ్యుకేషన్ ఏ విధంగా వుంది అనేది ఒక ముఖ్య సమస్య. ఈనాడు గ్యామాలలోని పాఠశాలలను చూసినట్లయితే పిల్లలకు సరిపోయినంతమంది ఉపాధ్యాయులు అక్కడ వుండడం లేదు. ఉపాధ్యాయులు వున్న బోర్డు కుర్సీలు, బడి భవనము వుండవు. బడి భవనం వుంటే, క్వాలిఫైడ్ ఉపాధ్యాయులు వుండరు. విద్య సక్రమంగా జరుగదు. అభ్యాసం సక్రమంగా జరుగదు. ఈ మధ్య విద్యార్థులలో డ్రాప్ ఔట్స్ కూడా ఎక్కువగా వుంటున్నారు.

ఉన్నత విద్యాశాఖామంత్రి (శ్రీ కె.రోశయ్య):- చాలా అంశాలు చెబుతున్నారు. నోట్ చేసుకొని రివ్యూ చేప్పారీ కదా. వారు కొన్ని అంశాలు చెప్పారు. తెలంగాణా, రాయలసీమ, ఆంధ్ర, ఇక్కడ ఈ మధ్య కొత్తగా పెట్టినవా, లేక కొంత కాలంగా వున్నవేనా? క్రియర్గా చేబీత కరెక్షన్ చేసుకొని జవాబు చెబుతాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఈ అంశాలు చాలా కొత్తవి. పాతవి కావు. కాబాఅంటే శ్రీ రోశయ్యగారు, నేను కూర్చోని తెక్కలు తేలుకుంటాము అధ్యక్షా, అందుకు నిద్రంగా వున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మూడు నెలల్లో పెట్టిన కాలేజెస్ అన్ని పెట్టామంటున్నారా? లేక ఇదివరకే వున్న అంశాలు యిప్పుడు చెబుతున్నారా?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఎగ్జిస్టింగ్ కాలేజెస్ మన రాష్ట్రంలో ఈ విధంగా వున్నాయని చెబుతున్నాను అధ్యక్షా.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- నర్సిరెడ్డిగారు ఒక విషయం చెప్పడానికి సంకోచిస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ వారి హయాం నుండి యిప్పటివరకూ కొనసాగుతున్న కాలేజెస్ అనేది వారి వద్దే ఉంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఓంకార్గారు, వారికి యిష్టం లేకపోయినప్పటికీ ఒక విషయం యిరవ్వరెక్కుగా అంగీకరించారు; గత ఆరు సంవత్సరాలుగా ఒక్క కాలేజీ కూడా పెట్టలేదని. ఏ కాలేజెస్ వున్నా కాంగ్రెస్ హయాంలోనే వున్నాయని అంగీకరిస్తున్నారు.

(అధికార పార్టీ నుండి హర్షధ్వనాలు)

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అసమానతలు కొనసాగుతున్నాయని అంగీకరిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ హయాంలో రాబోయే అసడం లేదు. చాలా కాలేజెస్ వచ్చాయి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఎవరి హయాంలో ఏ కాలేజీ వచ్చినా, కాంగ్రెస్ పార్టీ వారి జేబు నుండి గానీ, లేదా తెలుగుదేశం వారి జేబు నుండి కానీ డబ్బు ఖర్చు పెట్టలేదు. ప్రజల జేబు నుండి డబ్బు తీసుకొని ఖర్చు పెట్టారు. ప్రజల డబ్బు ఖర్చు చేయడం విషయంలోనే ప్రయారిటీనేను, ఫిక్స్ చేసుకొని, ఏ విధంగా ఖర్చు చేయాలనేది ఆలోచించ వలసి వుంటుంది. ఈ సందర్భంగా శ్రీ రోశయ్యగారికి ఒక సలహా యివ్వదలచుకున్నాను.

ప్రజల ధనం దుర్వినియోగంవేస్తే మేరు ప్రజలకు సమాధానం చెప్పవలసివుంటుంది. అందుకు తగిన పరిణామం కూడా మేకు ప్రజలనుండి అందుతుంది. అది చర్చనీయాంశం కాదు. తెలుగుదేశం వారు పెట్టినా, వేరు పెట్టినా, డబ్బు మాత్రం ప్రజలదే. వేరే స్వంత డబ్బు కాదు. వారిని డబ్బు పెట్టుమని కాదు. ఈ మధ్యన గామీజి పాఠశాలలో స్కూల్స్ను అప్గ్రేడ్ చేస్తున్నారు. అప్గ్రేడ్ చేసిన తరువాత, ఆ స్కూల్స్లో క్యాన్ టీచర్స్ ఉండరు. ఉంటే క్వాలిఫైడ్ ఉండరు. ఒకవేళ క్వాలిఫైడ్ ఉన్నా కానీ స్టేబిలైజ్డ్ పరికరాలుండవు. కూర్చోడానికి స్థలం ఉండదు. ఇవన్నీ ఆలోచించకుండా అప్గ్రేడ్ చేస్తున్నారు. మేమూ వెళ్ళి అడుగుతాం. అప్గ్రేడ్ చేయాలని డైరెక్టరుగారి వద్దకు వెళ్ళి అడిగితే "మేరు అక్కడ అప్గ్రేడ్ చేయవద్దు అంటారు, ఇక్కడకు వచ్చి పెయింట్ అడుగుతారు" అని అంటారు. నిజమే. అడుగుతాము. అప్గ్రేడ్ చేయాలి. చేసేటప్పుడు కావలసిన సౌకర్యాలు సమకూర్చు వలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. వనరులు సమకూర్చాలి. ఈ హంగులన్నీ సమకూర్చుకొనే విద్యాప్రమాణాలు మెరుగుపడతాయి. లేకపోతే లేదు. స్కూల్స్ అప్గ్రేడ్ చేసే విధానం సక్రమంగా లేదు. కొన్ని చోట్ల 5 లేక 6 గురు టీచర్స్ ఉంటారు. 10వ తరగతి వరకూ అప్గ్రేడ్ చేస్తారు. పరీక్షలకు వెడితే రిజల్ట్ మాత్రం రాదు. ఊర్ ఉంటుంది. అవసరమైన హంగులు సమకూర్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. దీనిని తప్పకుండా గమనించి, అవసరాలు తీర్చేస్తే, అప్గ్రేడ్ చేసినందుకు ఫలితం ఉంటుంది. అవసరాలను తీర్చినట్లు అవుతుంది. లేకపోతే ప్రయోజనం ఉండదు. మండలంలో ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్ ఇవ్వారు. మండలంలో పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా ఉంది. పాఠశాలల్లో పిల్లలు వస్తే కూర్చోడానికి లేని పరిస్థితిగా ఉంది. ఏ పాఠశాల చూసినా ఇంతే. పాఠశాలలు క్లౌస్ చేసే పద్ధతి లేదు. కంటింజెన్సీ ఫండ్ మండల ఉపాధ్యాయుల మొత్తం జిల్లాలలో 6 శాతం రిలీజ్ చేయాలి. కానీ ఆ డబ్బు రిలీజ్ చేయడం లేదు. స్వీపరుకు రూ. 150 మాత్రమే ఇస్తారు. దానితో వారు ఏం పనిచేస్తారు? రోజుకు రూ. 5 కూడా లేకుండా పాఠశాలల్లో పని చెయ్యమంటే ఎట్లా చేస్తారు? ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? ఈ విషయాలను ప్రభుత్వం గమనించిందా? ప్రభుత్వానికి అర్థమయిందా? అర్థం కాకపోతే ఇప్పుడయినా ఆలోచించి తగిన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. స్వీపర్స్ సరిగ్గా జీతాలు ఇచ్చి, పాఠశాలల నిర్వహణకు తగిన పిర్వాట్లు చేస్తారా? మేము పర్యటనలకు వెళ్ళినప్పుడు చూస్తాం. గామీజిలో పాఠశాలలకు సరిగ్గా ఉపాధ్యాయులు రాకపోవడం, వచ్చినా అలస్యంగా రావడం, లేదా అసలే రాకపోవడం, ఇంకా కొందర్నైతే చదువు చెప్పడానికి తమ స్థానంలో వేరే వారిని నియమించడం కూడా జరిగిన సందర్భాలున్నాయి. ఇవన్నీ విద్యాశాఖ వారి దృష్టికి రాలేదా? ఏం జరుగుతున్నది అనే విషయాన్ని పర్యవేక్షించి, అవకతవకలను దూరం చేసే ప్రయత్నం పిమ్మియనా చేస్తున్నారా? ఇది వరకు చెయ్యకపోయినా, ఇకముందు చేస్తారా? ఈ విషయం మండలాలకు అప్పజెప్పేము కమిషన్ వారిదే బాధ్యత, తమదేం లేదు అంటారా? ఆ రికమేషన్ దృక్పథం పిమ్మియనా ఉందా? అప్పగించినా కానీ, అక్కడ గల ఎం.డి. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ పాయింట్ ఆఫ్ హౌజింగ్, పాఠశాలలను, ఉపాధ్యాయులను, స్టాఫ్ను చూస్తున్నారా? విద్య సక్రమంగా చేర్చబడుతున్నదా లేదా అనేది చూసే బాధ్యత విద్యాశాఖాధికారులది అనేది మరచి పోతున్నారు. పాకు తెలిసే ఒక ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్ ఉంటారు. గామీజిలో తిరిగి, ఉపాధ్యాయులు విద్య సరిగ్గా చెబుతున్నారా. సరిగ్గా ఉపాధ్యాయులు వస్తున్నారా లేదా. సరైన సదుపాయాలు ఉన్నాయా లేదా అనేది చూడాలి. కానీ సక్రమంగా ఆ విధులు నిర్వహించడం లేదు. అందువల్ల గామీజిలో ఉండే విద్యార్థులకు బాగా సెషన్ల జరుగు తున్నది. తర్జిదందుకు తమ పిల్లలను పాఠశాలకు పంపి విద్యనెక్కడుంటున్నారో అనే

భావన ఉండడం లేదు. విల్లుల టీవీతాలు వుద్దా అవుతున్నాయి అని, వదువు చెప్పడం లేదన్న భావన గాంగులలో కలుగుతోంది. పృత్యేకంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో తల్లిదండ్రులు వదువుకోని వారు కనుక వారి విల్లులను పాఠశాలలకు పంపితే, ఆ విల్లులు అధోగతిపాలు కావడమే అవుతుంది. ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది.

బ్యాంక్ బోర్డు ఆపరేషన్స్ టీవర్స్ అని కొందరిని ఈ మధ్యనే అప్పాయింట్ చేశారు. చాలా బాగుంది. ప్లాన్ క్యాల్క్యులేట్ టీవర్స్. టి.ఇడి., ఎం.ఇడి. వారు వచ్చారు. వేరినీ ఎక్కడకు పంపారు? ఏ మారుమూల ప్రాంతాలకో, ఏ విల్లులూ లేని పాఠశాలలకో పంపుతున్నారు. సరిగా పాఠశాలలు కూడా ఉండవు. సరిగా పాఠశాలలు నడుపుతున్నారో లేదో తెలియదు. అట్లా కాకుండా ఎక్కడ ఉపాధ్యాయులు ఉండరో, ఉన్నా బిగ్గియిన్నీ వారుండరో ఆ పాఠశాలలకు వేరినీ పంపి, సక్రమంగా విద్య గరిపే అవకాశాలను కల్పించారీ. దానిని గమనించడం లేదు. చెప్పవలసిన విషయాలు చాలా ఉన్నాయి. సమయాభావం వల్ల చెప్పలేకపోతున్నాను. చెప్పిన కొన్ని విషయాలకు సరైన జవాబు వెదితే, మీకు, మంత్రిగారికి కూడా ధన్యవాదాలు.

شری سید سجاد :- محترم اسپیکر صاحب۔ آزاد ہندوستان میں تعلیم آج بھی غلام ہے۔ لوگ کہتے ہیں کہ کھانا کچڑا ممکن بنادی ضرورت ہے۔ لیکن آزاد ہندوستان عروم ہے۔ دستوریند کے دفعہ ۴۵ کے ذریعہ لازم ہے کہ ہر سال عمر کے تمام لوگوں کیلئے مفت تعلیم کا انتظام کرے۔ ۴۴ سال کے بعد بھی کمزور طبقات مفت تعلیم سے عروم ہے۔ (۲) حکومت خانگی طبیباء جو سرکاری خزانہ پر بار ہیں بننے ایگزامینیشن انڈسٹری کے نام پر ۱۵۰ روپے فیس وصول کرتی ہے۔ ۵۰ روپے ساتویں کیلئے وصول کرتی ہے۔ حکومت جو تعلیمی جملہ پیش کی ہے وہ حقیقی یٹ نہیں ہے۔ امدادی طبیباء سے فیس وصول کرے اور وصول شدہ امداد سے فیس منہا کی جاتی ہے۔ حکومت امدادی اسکولوں کو جو امداد دینے کا جو اعلان کرتی ہے وہ غلط ہے۔ (۳) مائٹریٹرز دستور کی حقوق سے عروم ہیں۔ مرکزی حکومت میں کانگریس برسر اقتدار تھی جب قومی تعلیمی پالیسی بنائی تھی وہی کانگریس اب ریاستی حکومت کی باگ ڈور سنبھالی ہے۔ ۵ مہینوں کے طویل عرصہ میں آج تک قومی پالیسی کی عمل آوری نہیں ہونے پائی ہے۔ قومی سطح پر مسلمان بدهٹ تعلیم میں یہ کورڈ قرار دیئے گئے ہیں لیکن بدهٹ کوئیڈلڈ کاسٹ شیڈلڈ ٹرائیڈب کے مراعات دیئے جاتے ہیں ایک مسلمان کو سہولت و مراعات نہیں ہے۔ دکن ڈیپارٹمنٹ کالج دیگر تمام ایگزیکٹنگ کالجوں سے ہر لحاظ سے مکمل ہے ایکے باوجود ۹۰-۱۹۸۹ کے داخلوں کی اجانت نہیں ملتی۔ ریورسٹی میں اب سنگ داخلہ جاری ہیں۔ مائٹریٹرز کے ادواروں کے ساتھ امتیازی سلوک کیا جارہا ہے۔ اسی سے قومی یکجہتی کو نقصان پہنچے گا۔

جاپان میں دو خاتونیں ایک ڈاکٹر اور ۹۲ مریضیں کا تائب ہے۔ اور ہمارے ملک میں ایک ڈاکٹر اور ۱۵۰۰ مریضوں کا تائب ہے۔ لیکن انہوں نے اسکے باوجود دکن میڈیکل کالج کے طلباء کو ہاؤس سرجن شپ کیلئے گورنمنٹ کو اخراجات کی اجازت نہیں دی گئی ہے۔ تنگلار کے شریفانہ معاہدہ اور لاہور میں قادیان کے یونیورسٹی کے حدود کا خیال کئے بغیر سدا جارتیڈل کالج کے طلباء کو ہاؤس سرجن شپ کا موقع دیا گیا۔ میٹر اسپیکر صاحب کوئیے میٹر صاحب میں رہے ہیں یہ ٹیکسٹ بک ریویژن کا معاملہ ہے۔

مدھارتہ میڈیکل کالج یونیورسٹی کے حدود میں نہیں ہے۔ اسکے باوجود انکے طلباء کو ہاؤس سرجن شپ کرنے کا موقع دیا ہے۔ دکن میڈیکل کالج یونیورسٹی کے حدود کے اندر ہے اسکے باوجود یہاں کے طلباء کو گورنمنٹ ہسپتال میں ہاؤس سرجن شپ کرینیکا موقع نہیں دیا ہے۔ دکن میڈیکل کالج ایک اقلیتی اقلیت ہے حکومت اسکو تعصب کی نظر سے دیکھتی ہے حکومت اقلیتی تعلیمی اداروں کو نظر انداز کر رہی ہے۔ اقلیتوں کو بھی نظر انداز کرتے ہوئے دور کر رہی ہے۔ یہاں کے اقلیتوں کے بھوکے بڑھنے کیلئے تنگنا کی جو کنسلٹنٹ تحریک ہے پڑھیں انھیں اقلیتوں اس میں شامل ہونا چاہیے۔ اقلیتوں کو نظر انداز کرنے کی کوشش نہیں کرنا چاہیے۔ آپ سے میں مطالبہ کرتا ہوں کہ اپنے موقف کو بدلئے۔ میڈیکل کالج کے طلباء کو گورنمنٹ دواخانوں میں ہاؤس شپ کرنے کا موقع دیں۔ محکمہ تعلیم کے بٹ پر تقریر کرتے ہوئے مجھے یہ احساس ہوتا ہے کہ یہ وہ محکمہ ہے جو اردو زبان کا تعلیم کے ساتھ عجمانہ عقلیت برت رہا ہے۔ اس پالیسی اور جانبداری کا نتیجہ یہ ہے کہ اب ہماری ریاست میں اردو میڈیم سے پڑھنے والے طالب علموں کی تعداد ڈھائی لاکھ سے کم ہوگئی ہے۔ جبکہ ۱۹۸۳ء تک ان طلباء کی تعداد ۵ لاکھ سے زائد ہو چکی تھی۔ اسی محکمہ کے تمام بڑے عہدوں پر جہاں پالیسی فیصلے کیے جاتے ہیں اردو سے واقف یا اس زبان سے جلدی دیکھنے والوں کا وجود ہی نہیں ہے۔ ڈاکٹر کز، ڈی ایچ او، انسپکٹر اور ڈپٹی انسپکٹس کے عہدوں کی بھی یہی حالت ہے۔ حکومت ننگو میڈیم کو فروغ دے رہی ہے۔ اور سینکڑوں کوڑوں روپیوں کا خرچہ رسالہ تعلیم پر خرچ کیا جا رہا ہے لیکن میں یہ نہیں جانتا کہ اردو میڈیم کی ضرورتوں کیلئے اس بٹ میں کتنا حصہ فراہم کیا گیا ہے۔ اردو زبان کی جڑوں کو کاٹنے کے مقصد سے حکومت اردو میڈیم کے مدارس کو اپنا نشانہ بنایا اور گزشتہ دس برس میں اردو میڈیم کے تین ہزار سے زائد مدارس کی برخواستگی عمل میں لائی گئی۔ اردو میڈیم پڑھانے کے لئے ٹرینڈ ٹیچرس کا انتظام نہیں کیا جا رہا ہے۔ اور ریاست بھر میں اردو ٹیچرس کی (۵) ہزار سے زائد جانیادیں خالی دکھائی گئی ہیں۔ اردو میڈیم کے بچوں پر زبانوں کا غیر معمولی بوجھ لاد دیا گیا ہے۔ جبکہ ننگو میڈیم کے پڑھنے پر ایسا کوئی بوجھ نہیں ہے۔ ہم لسانی انصاف جمہوریت اور مساویانہ سلوک کا صرف ڈھونڈ رہے ہیں۔

انٹر میڈیٹ، ایس ایس سی اور ساتویں جماعتوں کے اردو میڈیم کے نتائج کا تناسب ہر سال گرتا جا رہا ہے کیونکہ اس محکمہ کی طرف سے معائنہ کنندہ انسپکٹر، اسٹاف کا وجود ہی نہیں ہے۔ کیس درسیہ ہے تو شجر نہیں ہے۔ ٹیچرز ہیں تو فریڈ غائب ہے اور کہیں دونوں بھی ہیں تو شجر کو پڑھانے سے کوئی دہلی نہیں ہے۔ اسکا یہ نتیجہ کہ غریب عوام بھی دوسرے میڈیم سے اپنے بچوں کو تعلیم دلانے پر مجبور ہو رہے ہیں۔ ہم لسانی فارمولہ پر مظنرہ انداز میں عمل کیا جا رہا ہے۔ جس کے نتیجہ میں ہمارے طلباء اپنی مادری زبان سے محروم ہوتے جا رہے ہیں۔ نئی وزیر تعلیم نے اردو تعلیم کے سائنسی کو جاننے کے لئے آج تک کوئی کوشش نہیں کی اور نہ ہی وہ اردو کے تاریخی پس منظر اور دستوری و فطری حقوق کے بارے میں کوئی جانکاری رکھتی ہیں۔ میں چاہتا ہوں کہ وہ مجھے تمام مسائل پر اردو چارٹرنگ کے قانون سے فوری بات چیت کریں اور جن سے شروع ہونے والے تعلیمی سال سے پہلے اردو میڈیم کے بنیادی اور فوری حل طلب سائنسی و مطالبات کی یکسوئی کی جائے۔ میں یہ مطالبہ کرتا ہوں کہ حکومت اردو تعلیم کے سسٹم کو بہتر بنانے کیلئے اردو ایکشن پلان سے متعلق ایک علیحدہ ڈائریکٹریٹ تشکیل دیں اور اسکے لئے ضروری فنڈس مختص کئے جائیں۔

اس حکومت نے اردو تعلیم سے متعلق اچھے پالیسی کی وضاحت نہیں کی ہے اور سرکاری زبان کمیشن میں ہماری زبان کے کسی ماہر نامزدہ کو شامل نہیں کیا گیا ہے۔ میں یہ چاہتا ہوں کہ شہر حیدر آباد کے علاوہ تلنگانہ اور آندھرا کے ان تمام اضلاع میں اردو کو ایک علاقائی سرکاری زبان تسلیم کیا گیا ہے ڈی ای او کے مہندس پر تلنگو اور اردو دونوں سے واقف افراد کو مامور کیا جائے یا کم از کم ڈپٹی ایجوکیشنل آفیسر اس لازمی طور پر اردو دان ہوں۔ اس ریاست میں اردو زبان کے خاتمہ کے لئے جو کوشش کی گئی تھی اسے اردو بچاؤ تحریک نے بڑی حد تک ناکام کر دیا اور اردو کی اس عظیم اور جمہوری تحریک کی تائید موجودہ حکومت میں شامل کئی افراد نے کی تھی لیکن وہی افراد آج اردو کیلئے کچھ بھی نہیں کر رہے ہیں اور بالکل افغان ہیں۔ جامعہ عثمانیہ کو یہ اعزاز حاصل ہے کہ اس نے اس ملک کو اردو میں اعلیٰ ذریعہ تعلیم کی روشنی دکھائی اور اسی جامعہ لا احسان ہے کہ آج تلنگو مرہٹی اور دوسری زبانوں میں اعلیٰ تعلیم کی راہ ہموار ہوئی اور اب عثمانیہ یونیورسٹی کا اردو کورس ختم ہو چکا ہے اور تلنگو یونیورسٹی کام کر رہی ہے۔ اس یونیورسٹی میں اردو کا کوئی الگ شعبہ تک موجود نہیں ہے کیا یہ مناسب نہیں ہوگا کہ ایک ایسے وقت جبکہ آپ کی حکومت حیدر آباد کا ۱۰۰ سالہ جشن شانہ والی ہے۔ اردو زبان اور کلچر کے ساتھ نا انصافی کا وہ احساس کریں اور ان تعارض کے موقع پر ریاست کے لئے کوئی موشاوم اردو بولنے والوں کو ایک اردو یونیورسٹی کا ایک لازوال تحفہ پیش کیا جائے۔ پرانے شہر میں بھی مدارس ہیں انکے لئے کوئی ذاتی بلڈنگ نہیں ہے۔ ماحکمان ملکوں اور میسجنٹ میں ملا جلا رہی ہے جسکی وجہ سے اسکولس کے بلڈنگ خالی کر دیئے گئے ہیں۔ اعلیٰ مہدوں پر ملاجکت چل رہی ہے اس طرف توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ ہم بھی پیچھے رہے ہوئے طبقات میں شامل ہیں۔ ہماری زبان کی اور تعلیم کی ذمہ داری حکومت پر ہے۔ ہمارے بچوں کو بھی اسکالرشپ دیا جائے۔ ہمیں بھی آگے بڑھنے اور ترقی کرنے کے مواقع دیئے جائیں۔ جب ایکشن آتا ہے تو حکومت کھلے دلو سے کرتی ہے اور ہمیں اچھے اچھے خوابیں بتاتی ہے۔ ایکشن کے بعد بالکل نظر انداز کر دیتی ہے۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ ہماری طرف خصوصی توجہ دیں۔

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మిదేవి (కళాజ్ఞురంగం):— అధ్యక్షా, విద్య పై ప్రవేశ పెట్టినటువంటి బడ్జెటును చలపరస్నా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేయడము కొన్నాను. విద్యారంగంలో ప్రాథమిక విద్య బహు ప్రధానమయినది. గ్రామస్థాయిలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ పరిపాలనలో 'విద్య లేని వాడు వీరిత పశువు' అన్నటువంటి నానుడి ఉంది. విద్యను ప్రాథమిక స్థాయిలో గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి వారికి విద్యను అందించాలన్న ఉద్దేశ్యంతో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఎవరేని పథకాలు రూపొందించడం జరిగింది. తరువాత ఈనాడు మధ్యలో 6 1/2, 7 1/2 సంవత్సరాల కాలంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత నా దృష్టికి వచ్చిన విషయాలు మీకు మనవిచేస్తాను.

గ్రామీణ ప్రాంతంలో విద్యనందించడానికి ఏదో ఎలక్షన్లును దుష్టిలో పెట్టుకొని ఆయా గ్రామాల్లో స్కూలు బిల్డింగులు కట్టించడం జరిగింది. ఎందుకంటే గ్రామీణ ప్రజలంతా ఎంతో ఉత్సాహంతో ఉ్టు వేసారన్న ఉద్దేశ్యంతో ఆ స్కూలు బిల్డింగులు కట్టడం జరిగింది. అక్కడ ఉపాధ్యాయులు ఉండరు. మూడు నెలల క్రితం నా నియోజకవర్గంలో కుందుర్చి మండలం బండమేడ పల్లిలో వెళ్ళినప్పుడు ఆ స్కూలు బిల్డింగు లాకే వేసి ఉంది. పన్నెండు క్లాసులున్న స్కూలు బిల్డింగు కట్టించారు. అక్కడికి వెళ్ళి పేచారన్న బిల్డింగయితే బాగా క్షుణ్ణించారు కానీ బీతర్లను నియమించలేదు. పిల్లలను ఎక్కడికి పంపారో అని

తరీదందులు ప్రశ్నించారు. గ్రామీణ ప్రాంతంలో విద్య ఆ విధంగా సాగుతున్నది. పిల్లలకు విద్య చాలా ముఖ్యమయినది. అందుకని ప్రాథమిక విద్యా సంస్థలో ఉన్నటువంటి ఈ లోటు పాట్లను సరిదిద్దవలసిన అవసరం ఉంది. తరువాత నేను గట్టిగా మందలించి అడిగితే కుందుర్తి - బండమీద పత్రాకు 1 1/2 కిలో మీటరు దూరంలో ఉన్న స్కూలు నుంచే తీసుకువచ్చి ఒక బీచర్ను డెప్యూటీషన్ పైన వేసారు. స్కూలు ఓపెన్ చేసారు. అంటే ఆ ప్రభుత్వ హయాంలో బీచర్లు లేరు. పదుపులు రామా అన్న అభిప్రాయం ఉండేది. కనుక మనం ఉపాధ్యాయులను పోస్ట్ చేసి, ఫర్నిచర్ ఏర్పాటు చేసే పద్ధతి సమంజసమయినది. అవన్నీ లేకుండా చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఇప్పటి మన ప్రభుత్వానికి అవన్నీ చేయక తప్పదు. ఆ లోటు పాట్లన్నీ కవరేజీ చేయాలనే, సర్దుబాటు చేయాలనే, ఆ భారం వహించాలనే ప్రభుత్వాన్ని ఆర్జిస్తున్నాను.

ఈనాడు విద్య బాలికలకు చాలా ముఖ్యమయినదని చెబుతున్నాను. గత ప్రభుత్వంలో కూడా ఆదరణలకు వారి అభివృద్ధి కోసం అన్నగారు బ్రహ్మాండమయిన స్పెషల్ ఇవ్వారు. కానీ బాలికల పదుపు ఏ పరిస్థితిలో ఉంది అంటే 5వ తరగతి వరకూ పదుపుకొని ఆ తరువాత షేక్రి పదుపుకోవాలంటే గ్రామాల నుంచే వేరే ఊళ్లకు పోవాలి. మండలి పాడ్ క్వార్టర్లలో ఆడపిల్లల హాస్టల్స్ లేవు. ఆడపిల్లలను పంపించాలి అంటే బస్ సౌకర్యాలు లేవు. దానితో దాగపడుతున్నారు. పనికి గ్రామంలో దగ్గర దగ్గర 20, 30 మంది ఆడపిల్లలు మేము ఇంకా పదుపుకోవడానికి అవకాశం లేదని బాధపడుతున్నారు. వారి తరీదందులు కూడా చాలా బాధపడుతున్నారు. మండలి పాడ్ క్వార్టర్లలో బాయస్ హాస్టల్ ఉంది. తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్లలో గరల్స్ హాస్టల్ ఎక్కడో గానీ ఉండవు. ఈ విధంగా ఆడపిల్లల పదుపు వెనుకపడడానికి అవకాశం ఉంది. బడ్జెటులో కూడా ఆడపిల్లల ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో చాలా తక్కువగా కేటాయించారు. మేము ఉన్నప్పుడు 11 శాతం ఉంది. ఇప్పుడు 14 శాతానికి పెరిగిందో లేదో తెలియదు. ఎస్సీమేషన్ ప్రకారం పెరిగినట్లు కనపడలేదు. ఆడపిల్లలు లాభ పడాలంటే విద్య వారికి చాలా అవసరం. ఎందుకంటే వరకట్న బాధలు మనం చూస్తున్నాము. ఆడపిల్లలు స్వతంత్రంగా వారి కాళ్ల మీద వారు నిలబడాలి అంటే వారికి పదుపు ఉండాలి. ముక్తి విద్యలు నేర్పాలి. అందుకు అవకాశం కల్పించాలి. ఆ లోటు పూర్తి చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం తృప్తి తీసుకొని మహిళలకు ఎక్కువ అవకాశం కల్పించాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. మేము ప్రపంచ మహిళా సంవత్సరం జరిపాము. ఆ కాలంలో మేము ఇంటర్మీడియట్ వరకూ బీద సాద అనకుండా, కులం మతం అనకుండా ఫ్రీ ఎడ్యుకేషన్ ఇవ్వారు. మేము కూడా రిప్రజెంటేషన్ నేసాము. ముఖ్యమంత్రిగా ఎస్.టి. రామారావుగారు ఉన్నప్పుడు మీ హయాములో ఆడపిల్లలకు డబ్బు లేకుండా కనీసం బి.ఏ. డిగ్రీ వరకూ అందరికీ అందుబాటులో ఉండేలా చేయమని, ఉచిత విద్యను ఇవ్వమని ఆడగడం జరిగింది. ఏ స్థాయిలో కూడా మహిళలకు తగినంత ఎంకరేజ్మెంట్ ఇవ్వడం లేదు. అంతేకాకుండా అమ్మాయి తరీదందులకు భారం కాకూడదు. డిగ్రీ పదుపుకోవడంలో ఎన్నో సాధకబాధకాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్వారికి నేను మనవివేసేది ఏమిటంటే పాలిటెక్నిక్ టెక్నికల్ ఇన్స్ట్రక్షన్స్ సంఖ్య పెంచాలి. ఈనాడు టిల్లా పాడ్ క్వార్టర్లలో మహిళలకు టిల్లా పాడ్ క్వార్టర్లలో ఎస్.సి. ఎస్.టి. అభ్యర్థులకు ఫ్రీగా నేర్పిస్తున్నారు. మిగతా కులాలవారికి అంతగా అవకాశం దొరకడంలేదు. ఏ కులం వారైనా మహిళలు ఉన్నత స్థాయి విద్యను అభ్యసించే అవకాశం

గ్యాంబు, కొరకు అభ్యర్థన.

అంతగా లేదు కాబట్టి మహిళలకు కేవలం కుటుంబ సభ్యులు, డ్రెస్ మేకింగ్ సెంటర్స్ వంటివి కాకుండా టైప్ రైటింగ్ ఇతర టెక్నికల్ కోర్సులలో శిక్షణ ఇవ్వడానికి ప్రతీ తాలూకా కేంద్రంలోనూ ఒక పాలిటెక్నిక్ ఏర్పాటుచేసి వారిని ఎంకరేజ్ చేస్తే వారు అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఈనాడు ఆశ్రమ పాఠశాలలు, గురుకుల పాఠశాలలు అంటున్నారు. గురుకులం, ఆశ్రమం అంటే నాకు తెలిసినంతవరకు ఊరికి దూరంలో మంచి వాతావరణంలో, మంచి సౌకర్యాలతో విద్యార్థులకు విద్యా బోధనావకాశాలు కల్పించాలి. కానీ హైదరాబాదులో మాస్టే, రోడ్డుకు ఇరువైపులా పెట్టారు, అలాంటప్పుడు వారికి విద్య ఏ విధంగా అబ్బుతుంది? ప్రశాంత వాతావరణం వుండే అవకాశం లేదు. కాబట్టి ఎక్కడైనా కాస్త ఎక్కువ స్థలం తీసుకొని మంచి టీల్లింగ్ కట్టి విద్యా బోధనచేస్తే కొంచెం స్వాందర్భి పెరిగి అవకాశం వుంటుంది, వారు అభివృద్ధి చెందే అవకాశం వుంటుంది. లీస్ట్ ప్రకారం ఈనాడు 100 గురుకుల పాఠశాలలు ఉన్నాయి. అయితే వాటిని అభివృద్ధి చేయాలంటే టీల్లింగ్స్ చాలా అవసరం. వాటికి సర్వేన టీల్లింగ్స్ ఏర్పాటు చేసి సక్రమమైన పద్ధతిలో నడిపించాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ప్రాథమిక విద్యావిషయానికి వచ్చేసరికి ఈనాడు పాఠశాలలకు టీ.వి.లు ఇస్తున్నారు. అవి ఎందుకు ఇస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. కానీ అయ్యవారికి బిరుదు పెడుతున్నారు. కొన్నిచోట్ల స్కూల్ టీల్లింగ్స్ లేక అయ్యవారు టీ.వి.లను ఇంటికి పట్టుకెళుతున్నారు, మళ్లీ స్కూలుకు తీసుకువస్తున్నారు. ఎక్కడైనా పవర్ ఫుల్ సర్పంచ్ వున్నచోట ఆయన ఇంటికి తీసుకువెళ్లే అవకాశం ఉంది. గామీజ్ ప్రాంతాలలోని బాల బాలికలు మంచి దేశ పౌరులుగా తయారుకావాలని మన ధ్యేయం. ఈనాడు ఇంట్లో టీ.వి. ఉంటేనే అది పిల్లల చదువులకు అటంకంగా తయారైందని అనుకుంటున్నాం, అలాంటిది పాఠశాలలో కూడా పెడుతున్నారు. ఏమైనప్పటికీ స్కూల్స్ కు మంచి టీల్లింగ్స్ కట్టించి, టీ.వి. కోసం ప్రత్యేకంగా టెన్సు గది కట్టించి అందులో టీ.వి.ని పెట్టించండి. లీజర్ టైంలో విద్యార్థులకు టీ.వి. చూపించండి. అలా అయితే విద్యార్థుల నాలెడ్జ్ పెరగడానికి అవకాశం వుంటుంది. కాబట్టి ఆ విధంగా చేయాలని విద్యా శాఖమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. బాలికలకు ఉన్నత స్థాయిలో విద్య గరవడానికి తగిన సలహాలు తీసుకొని వాటిని పాలించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ఈనాడు హాస్టల్స్ లో వుంటున్న బాలికల చదువు విషయం మాస్టే, నాకు బాధ అనిపిస్తుంది. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వుండగా ఒక సిస్టంను ఏర్పాటు చేశాం. అదేమిటంటే భోజనం టైంలో వార్డెన్ తప్పనిసరిగా హాస్టల్ లో వుండేట్లు చూడాలని ఇన్ స్పెక్ ట్ క్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే పిల్లలు చదువుకొనే టైంలో కూడా వార్డెన్ ఉండాలి. ముఖ్యంగా 7వ తరగతి, 10వ తరగతి పిల్లలు ఏ విధంగా చదువుతున్నారో వార్డెన్ వాళ్ల చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కానీ అసలు వార్డెన్ ఎప్పుడు ఉంటారో తెలియదు, వారిని విచారణ చేసిన పాపాన వోలేదు. యం.ఎల్.ఏ.ల పెగ్గర్ ఎక్కువ, అధికారులకు కూడా సర్వేన ఎంకరేజ్మెంట్ లేదు. గత ప్రభుత్వంలో అలాంటి పరిస్థితిని నేను కళ్యాణా మాశానని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ఈనాడు అధికారులకుగానీ, వార్డెన్ కు గానీ అలాంటి అడ్డు లేకుండా వున్నట్లు అయితే విద్యాభివృద్ధి జరిగే అవకాశం ఉంది. ఇకపోతే ఆడపిల్లలకోసం ఎక్కువ కాలేజీలను ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ఒకటి నుంచే 5వ తరగతి వరకు వున్న పాఠశాలల్లో ఒకే టీచర్ వుంటున్నాడు. నేను సుమారు 25 స్కూల్స్ చూశాను, అక్కడ ఒకే ఒక టీచరు వుంటున్నాడు. కనీసం ఇద్దరు టీచర్స్ అయినా ఉండాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇలా స్కూళ్లలో ఒక డీవరు వుంటే గత 3 సంవత్సరాలుగా ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్ అధికారులు ఏమీ చేసినట్లు? ఈ ఎం.ఎల్.ఏ.లు ఏమీచేసినట్లు? ఈ మంత్రులు ఏమీ చేసినట్లు? నాకు అర్థం కావడంలేదు. అక్కడికి వెళ్లి 5వ తరగతి పిల్లవాడిని ఒక పక్క వేస్తే జవాబు చెప్పేడు సరికదా అసలు అ, ఆ లు కూడా అ నుంచి ఆ: వరకు రావు. అలాంటి పరిస్థితిలో గ్రామాలలో వుండే పిల్లలు గ్రామాలలోనే ఉండిపోతున్నారు, కనీసం మండలానికి వచ్చే పరిస్థితి కూడా లేదు. అలాంటప్పుడు ఇక కాలేజీ చదువులు ఏం చదువుతారు? ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందుతారు? కాబట్టి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ బిరువును మోయవలసిందే. వీద్య విధానంలో ఏ లోపం లేకుండా చేయవలసిందే. ముఖ్యంగా ఆడ పిల్లల చదువు విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మనకు తెలుసు 'ఐహిక, ముష్టిక సుఖంబునీపేది వీద్య. వీద్య వలన వినయము, వినయము వలన పాత్రత, దాని వలన ధనము' అనే పద్యం మనకు తెలుసు. అలాంటి వీద్య పట్ల మనం శ్రద్ధ వహించాలి. జూనియర్ కళాశాలలోగాని, డిగ్రీ కళాశాలలోగాని వీద్యార్థిని, వీద్యార్థుల చదువు ఏ విధంగా కొనసాగుతుందో చూడవలసిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా ఈనాడు ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా చాలా అవసరం. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారు అన్ని కులాలలోనూ వున్నారు. రెడ్లు, బ్రాహ్మణులు మొదలైన కులాలవారిలో ఆర్థికంగా వెనుక బడిన వారు ఉన్నారు. హరిజనులకు, గిరిజనులకు ప్రభుత్వం ఏదో విధంగా సహాయం చేస్తూనే ఉంది. కానీ అగ్ర కులాలలో కూడా ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారు, వీడియో ఉన్నారు. అలాంటి వారిపై ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించి వాళ్లకు కూడా వోకేషనల్ ట్రైనింగ్ సెంటర్లపై పెడితే వాళ్ల కాళ్లమీద వాళ్లు నిలబడడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం అందుకు హనుకోవాలని మనవిచేస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మేకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవుతోనుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):— అధ్యక్షా, వీద్యశాఖామంత్రిలు, సాంకేతిక విద్యశాఖామంత్రిలు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ డిమాండ్లను వ్యతిరేకిస్తూ మంత్రీవరులకు కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ఈ ప్రపంచంలో అన్నింటికంటే ముఖ్యమైంది వీద్య అని మనం చెప్పుకొంటున్నాం. అటువంటి సందర్భంలో అన్ని రాష్ట్రాల కంటే 9 రాష్ట్రాలు వెనుకబడి ఉన్నాయని, ఈ రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రం చాలా వెనుకబడి ఉందని మనం చెప్పుకొంటున్నాము. మన రాష్ట్రంలో ఈ వీద్యను అభ్యసించినవారు 30% ఉన్నారని చెప్పుకొంటున్నాము. ఇప్పుడే సోదరీమణి చెప్పింది. మహిళలకు వీద్య ఎంతవరకు వచ్చిందని చూస్తే వారి ప్రభుత్వంలో 11% ఉందని, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఎంత ఉందో మాకు తెలియదని సోదరీమణి చెప్పింది. నేను ప్రభుత్వం గురించి మాట్లాడదలచుకోలేదు. ఇక్కడ నాకు కావలసింది మహిళా విద్యావిధానం. ఏ ప్రభుత్వం కానీ మహిళలకు ఎంతవరకు వీద్యలో ఎంతరేఖింపింతు ఇస్తున్నారు అనే దానిని నేను ఇక్కడ చెప్పదలచుకున్నాను. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉంది. మధ్యలో తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చి 7 సంవత్సరాలు ఉంది. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు మహిళలకు వీద్యా విధానంలో మార్పులు వచ్చాయని నేను అనుకొంటున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మహిళలకు తెలుగు మహిళా పృగతి ప్లాంగ్గణాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తెలుగు మహిళా యూనివర్సిటీ ఇవ్వడం జరిగింది. మనమందరం తెలుగువాళ్లం. ఇతర దేశాలనుంచి వచ్చివచ్చారం కాదు. అందుచేత

తెలుగు అని చెప్పడంలో తప్పు లేదని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన శ్రీ రంగారావుగారు నన్ను మాట్లాడారు. అర్థరాత్రి వేళ, తెల్లవారు జామున ఏదో ఒక తలంపు వస్తే ఈ యూనివర్సిటీలు మొలకలేత్తాయని ఇండ్లైరెక్టుగా చెప్పారు. అర్థరాత్రి అయితేనేమీ, తెల్లవారు జామున అయితేనేమీ ఏదో ఒక మంచి వేయాలి. మహిళలకు విద్య చాలా అవసరమని చెప్పుకొంటున్నాము. నేను ప్రభుత్వాల గురించి చెప్పడంకోలేదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఇన్ని సంవత్సరాలు అయినా మహిళలకు యూనివర్సిటీ ఎందుకు లేదని అడుగుతున్నాను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మహిళా యూనివర్సిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తెలుగు యూనివర్సిటీ ఎందుకు వచ్చిందని వారు అడిగారు. రూపాయికి 16 అణాలు అంటే అప్పుగా మనం 16 అణాల తెలుగు వారమే కదా. అటువంటప్పుడు తెలుగు యూనివర్సిటీ ఎందుకు ఉండకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. తెలుగు సాహిత్యంతో పారంగతులుగా ఉన్న శ్రీ పి.వి. రంగారావుగారు, అప్పు తెలుగులో ఉధృతంగా మాట్లాడిన వారు తెలుగు యూనివర్సిటీ వద్దని అంటున్నారు. అది ఎంతవరకు న్యాయమో విచారించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. మెడికల్ యూనివర్సిటీ విషయం కూడా వారు చెప్పారు. ఆరోగ్యం భేకపోతే మనం ఇక్కడ ఎలాగ ఉంటాము, ఏమే చేస్తామని అడుగుతున్నాను. మెడికల్ యూనివర్సిటీ పెడితే అది అర్థరాత్రివేళ వచ్చిన అలోపన అని చెబుతున్నారు. ఇది ఎంత న్యాయమని సభాముఖంగా అడుగుతున్నాను. దానిని ఎవరు అనుభవీస్తారో ఒకసారి మనం అలోచించాలి. మహిళా యూనివర్సిటీ పెడితే ఎందుకు పెట్టారని అడుగుతున్నారు. అక్కడ ఎస్టాబ్లిష్మెంటు లేదు, స్టాఫ్ లేదు, సూపర్వైజర్లు లేరు, అక్కడ హంగులేమీ లేవని అడుగుతున్నారు. అన్నీ ఒకసారి ఎలాగ వస్తాయని అడుగుతున్నాను. బిడ్డ పుట్టిగానే బిడ్డకు కావలసిన కోరికలన్నీ మనం తీసుకొని రాలేము కదా. దినదినాభివృద్ధి జరుగుతూ ఉండాలి. ఏ ఎడ్యుకేషను సెంటరు పెట్టినా, ఏ యూనివర్సిటీస్ పెట్టినా ఒకసారి అన్ని అవసరాలు తీర్చే విధంగా ఉండవు. అది ఏ ప్రభుత్వానికే వేలు కాదని సభాముఖంగా మనవి చేస్తున్నాను. సోదరీమణి ఒక విషయం చెప్పారు. దృశ్య శ్రవణ కావ్యాల గురించి ఒక విషయం చెప్పారు. రెడియో, టీ.వీల్లో విద్య నేర్చుకుంటారా అని అమె అడిగారు. వారు చెప్పినట్లుగా ఈ రోజున గామాల్లో ఎవరూ స్కూల్స్ కు వెళ్లడం లేదు. ఎందుకంటే అక్కడ విద్య చాలా తక్కువగా ఉంది. అందరికీ అవే బాధలు ఉన్నాయి. ఒకే ఉపాధ్యాయుడు స్కూలులో ఉండడం జరుగుతున్నది. నిజంగా అలాగుంటే విద్య ఎలాగ అభివృద్ధి చెందుతుంది. ఆ విధంగా ఉండడంవల్ల విద్యాభివృద్ధి జరగడానికి అటంకం జరుగుతున్నది. ప్రతి గామంలో చిన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఏకోపాధ్యాయుడు కాకుండా ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు ఉంటే విద్యను పిల్లలకు అందజేయుటకు అనుకూలంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్రం మొత్తం మీద 5 1/2 వేల హైస్కూల్స్ ఉంటే 49 టీచింగ్ స్కూల్స్ మాత్రమే ఉన్నాయి. 354 డిగ్రీ కళాశాలలు ఉన్నాయి, 669 జూనియర్ కళాశాలలు ఉన్నాయి. అవన్నీ మీ ప్రభుత్వంలోనే ఉన్నాయి కదా, ఇప్పుడు ఈ నాలుగు మాసాలలో మేము ఏమే పెట్టలేదు, వాటికి కావలసిన వసతులు ఎలాగ చేకూరుస్తామని ఆర్థిక శాఖామంత్రిలు శ్రీ రోశయ్యగారు చెప్పారు. రేపల్లె తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ లు, అక్కడ గవర్నమెంటు డిగ్రీ కళాశాలలో ఇంతవరకు బీఎస్సీ కోర్సుకు పరీక్షను ఇవ్వలేదు. మేము వచ్చిన తరువాత విద్యా ప్రమాణాలు పెంపుతామని మీరు అంటున్నారు కనుక రేపల్లెలోని డిగ్రీ కళాశాలలో బీఎస్సీ కోర్సు తప్పకుండా ఇవ్వవలసిందని కోరుతున్నాను. విద్యా శాఖామంత్రిలను ఈ విషయం అడిగిదానీ, ఇంతకుముందు ఒక సామెత చెప్పారు. దీనికి

బడ్జెటు పెరగాలంటే ఆర్థికశాఖామాత్యుల సహాయం కావాలి. ఇక్కడ మేము నామ మాత్రంగానే చెప్పదలచుకున్నాము కానీ మేము బడ్జెటు పెంచేవారం కాదు, బడ్జెటు ఇవ్వవలసింది ఆర్థికశాఖామాత్యులైననీ ఇతర మంత్రులు చెప్పడం జరిగింది. కనుక రెవెన్యూలోని దిగు కళాశాలలో బీఎస్సీ కోర్సుకు పరీక్షను ఇవ్వవలసిందిగా వారినీ కోరుతున్నాను. పృథుత్వ పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు బాయిస్కు 28 ఉంటే గర్లకు 14 ఉన్నాయి. ప్రియవేటు పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు, పృథుత్వ ఆశ్రమ పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు బాలురకు ఉన్నాయి కానీ బాలికలకు లేవు. బాలికలకు పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు కనీసం మండలానికి ఒకటి ఇస్తారా. జిల్లాకు ఒకటి ఇస్తారా అనే విషయం మంత్రిగారు తెలియ జేయాలి. పృథుత్వ ప్రత్యేక సాంకేతిక సంస్థలు బాలురకు 5 ఉన్నాయి, కానీ బాలికలకు లేవు. మృత్తి విద్యాసంస్థలు బాలికలకు 2 ఉన్నాయి. పృతి మండలంలో బాలికలకు మృత్తి విద్యా కేంద్రాలు పెట్టించవలసిందని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఈ రాష్ట్రంలో సగ భాగంగా బీసీలు ఉన్నారు. బీసీలకు ప్రత్యేకించి ఏమైనా రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ పెట్టదలచుకున్నారా అని ఈ పృథుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఇదివరకు ఉన్న పృథుత్వం అయిదు రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ పెట్టింది. వాటిలో నాలుగు వేల మంది బాలురకు ప్రవేశం ఇవ్వడం జరిగింది. బి.సి.లకు పృతి జిల్లాకు ఒక రెసిడెన్షియల్ స్కూలు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆ స్కూల్స్లో బి.సి.లకు ప్రవేశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు మహిళలకు మండలానికి ఒకటి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. నిజాంపట్నం మండలం పల్లెపట్నం గ్రామంలో సమీప భవనం 15 లక్షల రూపాయల విలువ చేసింది ఉంది. కాబట్టి అక్కడ మహిళలకు పాలిటెక్నిక్ కాలేజీ గానీ ఐ.టి.ఐ. గానీ మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. దృశ్య శ్రవణ విభాగం మా పృథుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. 15 వేల స్కూల్స్లో ఈ విద్యా విధానం ప్రవేశపెట్టింది. గ్రామంలో ఉన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలోని పిల్లలకు చదువు మీద ఆసక్తి పెంచాలంటే ఇలాంటి బి.సి.ల ద్వారా కేసుల్ని ద్వారా విద్యా బోధన ఎంతైనా ఉపయోగంగా ఉంటుంది. మామూలు చదువుకు ఇవి ఏ మాత్రం ఆటంకంరావు. బొమ్మలతో పేర్లు చూపించడం జరుగుతుంది. చిన్న చిన్న పిల్లలు మనసు కేంద్రీకరించే విధానం ఇది - చాలా మంచి విధానం. కనుక ఈ దృశ్య శ్రవణ విధానాన్ని అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలో ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. నలభయే ఏళ్ల నుంచి చూస్తున్నాము - విద్యా విధానంలో ఏ విధమైన మార్పులు అప్పటి పృథుత్వాలు తీసుకురాలేదు. అలాంటిది తెలుగుదేశం పృథుత్వం మృత్తి విద్యలో గానీ పాలిటెక్నిక్లలో గానీ దృశ్య శ్రవణ విధానంలో గానీ తెలుగుదేశం పృథుత్వం నూతన విధానాలు తీసుకురావడం జరిగింది. బి.ఇడి. కాలేజీలు ఎక్కువ లేవు - 49 మాత్రమే ఉన్నాయి. మహిళలకు బి.ఇడి. కాలేజీలు ఎన్ని ఉన్నాయి. చాలా తక్కువ ఉన్నాయి. మహిళలకు బి.ఇడి. కాలేజీలు ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేయాలి. ఇదివరకటి పాత తాలూకా పొడి క్వార్టర్స్లో అయినా ఏర్పాటు చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. మహిళలకు ఎందుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వరు? ఒక మహిళ విద్యావంతు రాల్సేతే కుటుంబం అంతా విద్యావంతులను చేస్తుంది. మహిళలకు బి.ఇడి. కళాశాలలు మండల పొడి క్వార్టర్స్లో అన్ని బోర్డు కాకపోయినా ప్రధానమైన బోర్డు పెట్టాలి. క్వార్టర్లలో కొండల మీద పనిచేసే కార్మికులలో బి.సి.లు, ఎస్.సి.లు, ఎస్.టి.లు చాలా మంది ఉన్నారు. వారు చిన్న చిన్న గుడిసెలు చేసుకుని అక్కడే నివసిస్తూ ఉంటారు. వారి

పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యం లేకుండా ఉంది. అందువల్ల మొబైల్ విద్యా విధానం ప్రవేశపెట్టి ఒక సంవత్సరం పాటు ఒక టీచర్ను వేసి, వారి పిల్లలకు విద్య నేర్పించాలి. చిరంజీవ సుఖభవ అని ఒక పథకం గత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. చిన్నపిల్లలకు జబ్బులు వస్తూ ఉంటాయి. ఒకటవ తరగతి నుండి అయిదవ తరగతి వరకు ఉన్న పిల్లలకు వైద్య సౌకర్యం కల్పించడానికి చిరంజీవ సుఖభవ పథకం క్రింద డాక్టర్లు వచ్చి పరీక్ష చేస్తారు. దాని గురించి ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో ఏమీ లేదు. ప్రభుత్వం ఈ పథకం కొనసాగించి పిల్లలకు ఆరోగ్యం చేకూర్చాలని కోరుతున్నాను. అనియత విద్య - వయోజన విద్య విషయంలో చూస్తే వయోజన విద్య ఏమీ ఉపయోగపడటం లేదు. ఈ స్కూల్స్ ఎక్కడ ఉన్నాయి. నాకు కనిపించడం లేదు. పెద్ద వారికి ముఖ్యంగా మహిళలకు విద్య కల్పించాలి. అనియత విద్య ఎక్కడ ఉంది? ఏ ప్రాంతాలలో ఉపయోగపడున్నది? ఒక కమిటీ వేసి ఇవి సక్రమంగా నడుస్తున్నాయా లేదా పరిశీలన చేయించాలి. అనియత విద్య, వయోజన విద్య పెళ్ళిదొడ్డు చూపించాలి. ఊళ్ళ పరిషత్తు వాళ్ళ స్కూల్స్లో టీచర్స్ లేరు. ఒక్కొక్క క్లాసులో 150 మంది పిల్లలు ఉంటున్నారు. అంతమంది పిల్లలకు ఒక టీచర్ చదువు ఎలా చెప్పాడు? టీచర్స్ను తొందరగా నియామకం చేస్తారా? లేకపోతే విద్యా ప్రమాణాలు పెంచలేము. ఒక్క పాఠశాల భవనం కూడా బాగాలేదు. వాళ్ళ స్కూల్స్లో మరుగు దొడ్లు లేవు. మహిళలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వాళ్ళ స్కూల్స్లో మరుగు దొడ్లు ఏర్పాటు చేయాలి. స్కూల్స్లో కుర్చీ ఉంటే బల్బు ఉండదు. బల్బు ఉంటే కుర్చీ ఉండదు. మా అమ్మాయి టీచర్గా పనిచేస్తున్నది - తెనాలి నుంచి కుర్చీ తీసుకెళ్ళి కూర్చుంటున్నది. విద్యా ప్రమాణాలు పెంచకపోతే ఇబ్బాగే ఉంటాము అన్నీ సంవత్సరాల్లా. విద్య లేకపోవడంవల్ల వరకట్నాల సమస్య వస్తున్నదని నోడరీమజి చెప్పారు. పేపర్లలో ఆత్మహత్యల విషయం చూస్తున్నాము. ఇవి ఎక్కువగా చదువు రాని వారిలోనే జరుగుతున్నాయి. వృత్తి విద్యా స్కూల్స్ను మహిళలకు ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. హనుమంతరావు:- మా మహిళా సభ్యురాలు అన్నీ మాట్లాడినారు కానీ ఒకటి మరచిపోయినారు. తెలుగు మహిళా గర్భస్థ శిశు సంక్షేమ పథకం గురించి కూడా మాట్లాడితే బాగుంటుంది. అది హాల్ పెట్టింది; కనుక దానిని గురించి చెప్పడం మరచి పోయినారని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఇ. నీతారామమ్మ:- అది కూడా హాల్స్ డిపార్ట్మెంటు డిమాండు వచ్చినప్పుడు చెబుతాను. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత యీ 42 సంవత్సరములలో మహిళా విధానంలో కానీ మహిళా ప్రగతిలో కానీ మహిళలకు కావలసిన వనరులు కల్పింపబడి తెలుగుదేశం అనే సభాముఖంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు 42 సంవత్సరములలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం తైములో మహిళలకు యూనివర్సిటీ ఉందా? అని అడుగుతున్నాను. తెలుగుదేశం మహిళా యూనివర్సిటీ పెడితే, ఎక్కడయితే మహిళామ తల్లి ఉందో ఆ మహిళామ తల్లులు ఉత్పత్తిలోనే వచ్చినారు యీ జనాభా యిక్కడ కూర్చున్న వారు అంతా. మహిళా యూనివర్సిటీనే పెడితే, మహిళా యూనివర్సిటీనే పెట్టాలని అర్థరాత్రి ధాటి వచ్చినాయా అని రంగారావుగారు అన్నారు. ఇటువంటి తెలుగుదేశం పక్షమే కార్యక్రమాలను కాంగ్రెసు పార్టీ విమర్శించే పద్ధతి వీరమందుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شرعی ڈی سرپرڈ رائے :- جناب صدر میں نے ۱۹۸۳ء کی جریڈیٹل کھائی دیکھا تو ایسا معلوم ہوا۔

شرعی ڈی اشوک گنجپور رائے :- اردو میں ہندی میں بول سہے ہیں۔ ہماری سمجھ میں نہیں آ رہا ہے۔

شرعی ڈی سرپرڈ رائے :- آپ کی سمجھ میں نہیں آیا ٹھیک ہے۔ ۱۹۸۳ء سے ۱۹۸۹ء کی دیکھیں تو معلوم

ہوا کہ کھیلیں گے کوئی گے تو ہونگے خراب اور پڑھیں گے مکس گے تو ہونگے نواب۔ اب یہ چیز ہائیڈرو پاور سمجھ میں نہیں آئی۔ جہریت میں کوئی بھی حکومت رہے دیکھتے تھے اس میں کوئی فرق معلوم نہیں ہوتا۔ لیکن پڑھائی کھائی کو دیکھا گیا تو ۱۹۸۳ء سے تعلیم کی طرف کوئی دھیان نہیں دیا گیا۔

1983 సంవత్సరం వరకు యేద్యేతే విద్యా ప్రమాణాలకు విలువ యివ్వబడిందో అది యేదో విధంగా యివ్వలేదు అనుకుని 1989 వరకు విద్యా ప్రమాణాలు పెరిగినాయని యేద్యేతే అనుకుంటున్నారో అది తప్పు. అది పెరగలేదని చెప్పడానికి నేను యొక్క వ సమయం తేసుకోకుండా 2 నిమిషాలు మాత్రం చెబుతాను. నేను వెనుకబడిన ప్రాంతాల గురించి వారి దృష్టికి తేసుకురాదలమకున్నాను. మీకు తెలుసు సహకార జూనియర్ కళాశాలలో యేదైనా క్లాస్ యివ్వాలంటే రూ. 12,500 లు కట్టినప్పుడే క్లాస్ దొరుకుతుంది. ఇళ్లు యొక్కవగా ఉన్న పెద్ద గ్రామాలలో యీ విద్యా ప్రమాణాలు పెరగడానికి పనికి వచ్చింది కానీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో యే విధంగాను పనికి రాలేదన్నది అతిశయోక్తి కాదు. మీకు తెలుసు పరిస్థితి యెట్లా ఉన్నదో. వెనుకబడిన ప్రాంతం శ్రీకాకుళం మొదలు అదిలాబాదు కొన వరకు చెప్పకుండా నా ప్రాంతం గురించి చెబుతాను.

మంతెన మహదేవ్ పూర్ గురించి మీకు తెలుసు. అది అడవి ప్రాంతం. సామాన్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతం మారుమూల గ్రామాలలో యొక్క పాఠశాల లేదంటే ఆశ్చర్యంగా కనపడవచ్చును. కనీసం ఒక గది ఉన్న పాఠశాలలు లేకుండా విద్యా ప్రమాణాలు పెంచినాము అంటున్నారు. మీకు ఆ ప్రాంతంలో యీ నాటి పరిస్థితి యెట్లా ఉందో తెలుసు. విద్యా ప్రమాణాలు పెరిగినాయని గత 7 సంవత్సరములలో 10 సార్లు చెప్పినా కానీ మీరు జూనియర్ కళాశాలలు పెట్టలేదు. సహకార కళాశాలలు పెట్టాలనుకున్నప్పుడు పెద్ద పెద్ద శ్రీమంతులు పెన్సన్లు కట్టవారు లేరు. కనుక ఐ.టి.ఐ.లు కానీ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు కానీ కనీసం ప్రారంభిస్తే యీ విద్యా ప్రమాణం పట్టించు యొక్కవగా జరుగుతుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతంలో నేటికీ జూనియర్ కళాశాల కానీ ఐ.టి.ఐ. కానీ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీ కానీ నిర్మించడం జరగలేదంటే అదిలాబాదులో చూడండి, కరీంనగర్ లో మహదేవ్ పూర్ లో చూడండి అక్కడ కూడా నేటివరకు లేదు. ప్రభుత్వం మీది అయినా మాది అయినా యే విధంగా అయినా యీ వెనుకబడిన ప్రాంతంలో పాలిటెక్నిక్ స్కూల్స్, యిండస్ట్రియల్ ట్రయినింగ్ యినిస్టిట్యూషన్స్ తేసుకుని రావాలని కోరుతున్నాను. ప్రాథమిక విద్యా స్థానం గురించి చెప్పాలంటే నేను యింతకు ముందే చెప్పినాను ఆడితే పాడితే మంచిగా ఎట్లా అవతారు? ఆ విధంగా పాఠశాలలు పెట్టి ఉపాధ్యాయులకు ఎస్.జి.టి.టి., వి.జి.టి.టి.లలోను బిగ్గియినంగు యిచ్చినారని చెబితే ఒక స్కూలులో ఒక డివరు సరిగా చెప్పే ప్రమాణానికి ఎదగకుండా పున్నవారని స్కూలులో పెట్టి పిల్లలకు వదువు అంటే యింతకు ముందు ఒక సభ్యురాలు చెప్పినారు ఆ. ఆ లు రాసి పిల్లలు స్కూలులో ఉంటున్నారు అంటున్నారు. ఈ విధంగా విద్యా ప్రమాణాలు పెంచుతూ ఉంటే విద్య యీ విధంగా యింత దూరం పోతున్నదో మీరు

గ్రాంట్లు కొరకు అభ్యర్థన.

గమనించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల పట్టింపు విషయం తీసుకోకుండా ఉంటే నేటికి యీ సమాజంలో బడుగువర్గాలకుకాని వెనుకబడిన వర్గాలకు కాని ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు కాని మనము సహాయం చేయకుండా యింకా ద్రోహం చేసినట్లు అవుతుంది. ఈ ప్రభుత్వం వెనుకబడిన ప్రాంతాల పట్టింపు తీసుకుని మారుమూల గ్రామాలకు ప్రత్యేకంగా కేవలం మహదేవ్ పూర్ ప్రాంతం గురించి చెప్పడం లేదు, వెనుకబడిన ప్రాంతాలుగా ఉన్న శ్రీకాకుళం నుంచి అదిలాబాదు వరకు ప్రత్యేకంగా వేటి పై దృష్టి ఉండుతూ పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు ఓపెన్ చేయాలని తమ ద్వారా కొరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. పురుషోత్తంరావు (సిరిపూర్):- అధ్యక్షా, ఎదుకేషను శాఖామంత్రిలు 6. ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లు వలన మార్పుకు అవకాశం కలిగిస్తుందని ఆశిస్తూ ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లను పి.డి.యఫ్. తరఫున బలపరుస్తూ నేను లెక్కల్లోకి వోకుండా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో బాగా వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల యొక్క సమస్యలను మే దృష్టికి తీసుకుని వచ్చేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాను. ప్రాథమిక విద్య సరిగా అమలు జరగడం లేదనేది నగ్న సత్యము. మండలాలలో మండల ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసర్లు లేక సరియైన సూపర్విజను లేక సరియైన విద్యా బోధన జరగడం లేదు. సరియైన సూపర్విజను లేని కారణంగా నెలల తరబడి స్కూల్స్ మూతపడి ఉంటున్నాయి. నాలుగైదు మండలాలకు ఒక మండల ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరు వనిచేస్తున్నారు. ఆ విధంగా నాలుగైదు మండలాలకు ఒక మండల ఎడ్యుకేషను ఆఫీసరు ఉండేటప్పటికీ తీవ్రమైన కంట్రోలు లేక సరియైన సూపర్విజను లేక స్కూల్స్లో సరిగా విద్యాబోధన జరగడం లేదు. కాబట్టి ప్రతి మండలానికి ఒక మండల ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరును ఏర్పాటు చేసి సరియైన సూపర్విజను జరిగేటట్లు చూడవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. 1984 సంవత్సరము నుంచి యన్.ఆర్.ఇ.పి., ఆర్.యల్.జి.పి. ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు, మొదలైన పథకాలు ద్వారా సెంటర్లు గవర్నమెంటు యిచ్చినటువంటి ఫండ్లు ద్వారా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యిచ్చినటువంటి ఫండ్లు ద్వారా స్కూలు డిర్లెక్టర్లు శాంక్ష్లను అయినా - శాంక్ష్లను అయిన వాటిలో నూటికి 20 శాతము కూడా కంప్లీటు కాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. యిప్పటికీ మండలానికి 20 శాంక్ష్లను అయి ఉన్నట్లయితే అందులో 20 శాతము - అంటే నాలుగైదు స్కూల్స్ డిర్లెక్టర్లు కంప్లీటు చేయని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి వేటిని వెంటనే పూర్తి చేసినట్లయితే అటువంటి బోర్డు విద్యా వ్యాప్తి జరగడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఉపాధ్యాయుల విషయంలో - అదిలాబాదు జిల్లాను అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ యన్.టి. రామారావుగారు అదర్బ జిల్లాగా ప్రకటించారు. 1000 తీవ్రమైన పోస్టు గిరిజనుల గురించి క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. వారిని చాలా రోజులుగా రెగ్యులర్లైడ్ చేయకుండా అట్లాగే ఉంచారు. వారికి గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ నాలుగైదు మాసాలకు ఒక్కసారి యిస్తున్నారు. వారికి నాలుగైదు నెలలకు ఒకసారి ఊతాలు యిస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా యీ ప్రభుత్వము అయినా కనీసాలిడేబ్డ్ పే ప్రతి నెలా యిచ్చినట్లయితే ఆ ఉపాధ్యాయులకు సహాయం చేసినట్లువుతుంది. వారికి విద్య సక్రమంగా చెప్పే అవకాశం ఉంటుంది. జూనియర్ కళాశాల మండలానికి ఒకటి ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. అదిలాబాదు జిల్లాలో ఆరు మండలాలు ఉంటే ఈ ఆరు మండలాలకు, అదిలాబాదు మున్సిపాలిటీకి కలిపి ఒక్కటే జూనియర్ కళాశాల ఉంది. బాల శారీకలకు కలిపి ఒక్కటే కళాశాల. అది కూడా నిఫ్ఫే నిస్తాము. హైస్కూలు క్రింద, జూనియర్ కళాశాల క్రింద పొదున, మధ్యాహ్నము విప్పు ఏర్పాటుచేసి నడుపుతున్నారు. అట్లాకాకుండా ప్రతి మండలానికి ఒక జూనియర్ కాలిజి

అక్కన్నర జనాభా ఉన్న అదీలాబాదుకు ఒక్క జూనియర్ కాలేజీ ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడున్నటువంటి వారికి చదువుకోవడానికి వీలు ఉంటుంది. కోఆపరేటివ్ బేసిస్ మీద పెన్షన్లు తీసుకుని కోఆపరేటివ్ కాలేజీలు పెట్టారు. అందులో ఆర్థికంగా బాగా ఉన్నవారే చదువుకోగలుగుతారు కానీ అందరూ పోయి చదువుకోలేరు. కొన్ని స్కూల్స్ అప్ గ్రేడు చేశారు. 7వ తరగతి వరకు యివ్వారు. కానీ టీచర్లు వోల్టేజీ ఫిలప్ చేయలేదు. అయిదు సంవత్సరములైనా కూడా ఫుల్ పెన్డెంట్ గా టీచర్లను ఎపాయింట్ చేయలేదు, ఫర్మీషరు యివ్వలేదు. ఆరు ఏడు సంవత్సరాల్లో కొన్ని చోట్ల యివ్వలేదు. హైస్కూల్స్ లో పి.ఇ.టి.లు లేవు. అందువలన స్కూల్స్ లో ఆటలు నేర్చుకునే సౌకర్యము లేకుండా పోతున్నది. పి.ఇ.టి.లు లేని చోట వెంటనే పి.ఇ.టి.లను నియమించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. పోయిన సంవత్సరము అయిదు నుంచి 7 వరకు హిందీ నేర్చుతున్న గ్రేడు 2 హిందీ పండితులను తీసి వేయడం జరిగింది. దాని వలన విద్యార్థులు హిందీని నేర్చుకునే అవకాశాన్ని కోల్పోయారు. వారిని తిరిగి ఎపాయింట్ చేసే ప్యూర్పుర్వేషం చేయాలి. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లకు ఎక్కువగా ఇంఫార్మేషన్ యివ్వాలి. గురుకుల పాఠశాలలు, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో విద్యా బోధన బాగా ఇంఫూర్వ్ అయినది. మండలాలలో వేటిని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రిఫరెన్స్ యివ్వాలి. పృథుత్వ హైస్కూల్స్ ఉన్న చోట యస్.సీలకు, యస్.బీ.లకు, బి.సీ.లకు వాస్తవ సౌకర్యము ఏర్పాటు చేయాలి. అక్కడ బీసీ, యస్.సీ., యస్.బి. వాస్తవ్యుల ఓపెన్ చేయడానికి పృథుత్వము కృషి చేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. మూల మూల ప్రాంతాలకు కమ్యూనికేషన్స్ లేవు. అక్కడున్నటువంటి విద్యార్థులకు సౌకర్యాలు లేవు. అట్లాంటి ప్రాంతాల్లో బ్యాంక్ వర్కు ఏర్పరచాలి. అదీలాబాదు డిల్లను, శ్రీకాకుళం డిల్లను - యిందాక శ్రీపాదరావుగారు చెప్పినట్లుగా - ఆ డిల్లను తీసుకోవాలి. అక్కడున్నటువంటి విద్యార్థులకు, యువకులకు తమ పయనం ఎటో తెలియని పరిస్థితులున్నాయి అక్కడ. వారి పయనం ఎక్కడకో వారికే తెలియదు. నిర్మల్ లో వాస్తవ గ్రామ్యులే సెంటర్ ఉంది. అక్కడ కొద్దులు హార్మిగా చేయలేక పోతున్నారు. ఇంగ్లీషు కొద్దు హార్మి చేయలేకపోతున్నారు. ఆ కొద్దులను వెంటనే కంప్లెట్ చేయాలి. అక్కడున్నటువంటి ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాల్లో పారిశుధ్యం కాల్వలు ఏర్పాటు చేయాలి. సేవరు మేల్లు ఉన్న చోట పారిశుధ్యం కాల్వలు తక్కువగా యిస్తున్నారు. ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాల్లో పారిశుధ్యం కాల్వలు, ఇ.టి.ఇ.లు ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడనే వారికి వృత్తిపరంగా జీవించే అవకాశం ఉంటుంది. బ్ల్యూబీ టీచర్లకు ప్రోమోషన్ 1000 మంది టీచర్లకు పృథుత్వము ట్రైజర్ ద్వారా కనీసాటిడెంట్ సెలెక్షన్ చేయాలి. 1984 సంవత్సరములో తీసుకున్నటువంటి స్కూలు బిల్డింగు కంప్లెట్ చేయాలి. కొరత యింతటితో నా ఉపన్యాసాన్ని ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. రెడ్డానాయక్ (డోర్నకల్): - అధ్యక్షా, విద్యాశాఖామంత్రిలు ప్రవేశపెట్టిన విద్యా రిహ్మాండ్లను నేను ప్రాథమికంగా సమర్థిస్తున్నాను. పెద్దలు చాలా విషయాల చెప్పారు. మన దేశానికి స్వతంత్ర్యము వచ్చి 40 సంవత్సరాల్లోనే దేశ అక్షరాస్యత శాతము చూసినట్లయితే సంవత్సరానికి ఒక శాతము వాపున కూడా పెరగలేదు. 42 శాతమైనా కూడా పెరగలేదేనే విషయం దృష్టిలో ఉంచుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మన దేశములో అక్షరాస్యత 36 శాతము మాత్రమే. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యత శాతము చూసినట్లయితే 29 శాతము మాత్రమే. యిందులో బడుగువర్గాల అక్షరాస్యత యిందులో దాదాపు సగము కూడా ఉండదు. జనాభా

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన.

50 శాతము స్త్రీలు ఉంటే - అక్షరాస్యత శాతము మానెట్లయితే ఏవరేజీలో 10 శాతము కూడా రావడం లేదు. విద్యా విధానములో ఎక్కడ, లోపము ఉందో గ్రహించాలి. మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత మన యొక్క రాజ్యాంగాన్ని ఏర్పరచినప్పుడు పెద్దలు రాజ్యాంగంలో నిర్దేశించారు. అందులో నిర్బంధ విద్యా విధానము ప్రవేశపెట్టాలని, విద్యా వ్యాప్తి జరగాలని చెప్పడం జరిగింది. మనం ఏదో రాజ్యాంగములో నిర్దేశించుకోవడము చెప్పుకోవడము తప్ప అమలుపరచడం లేదు. 36 శాతం మన దేశం యొక్క శాతముతే అందులో గ్రామీణ ప్రజలలో శాతం యింకా చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. విద్యా విధానములో లోపము ఎక్కడ ఉందో విద్యా బోధన మాన్వే కనపడుతున్నది. ప్రయివేటు పాఠశాలలు, రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ప్రాథమిక పాఠశాలలు 2-3 రకాలు అమలు చేస్తున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని ప్రాథమిక పాఠశాలలను తీసుకొని, ప్రయివేటు పాఠశాలలను తీసుకొని, రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలతో పోల్చితే, గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని పాఠశాలలకు భవన వసతులు లేవు. ప్రయివేటు పాఠశాలలకు అన్ని వసతులు లేవు. ప్రయివేటు పాఠశాలలకు అన్ని వసతులు ఉన్నాయి. బీదర్లు మాసినట్లయితే, ప్రయివేటు స్కూళ్లలో బీదర్లు అన్ని సబ్జెక్టులకు ఉంటారు. అదే గ్రామీణ ప్రాంతంలో 5వ తరగతికి ఒకే బీదర్లు ఉంటారు. కూర్చోడానికి కుర్చీలు ఉండవు. పిల్లలకు బల్బులుండవు. పుభుత్వపరమైన స్కూళ్లలో సరియైన సౌకర్యాలు లేవు. ప్రయివేటు స్కూళ్లలో అన్ని వసతులున్నాయి. ప్రయివేటు స్కూళ్లలో యూనిఫారమ్ డ్రస్సులుంటాయి. పుభుత్వ స్కూళ్లలో అది లేదు.

కంటిన్జెన్సీ ఫండు మాసినట్లయితే మా మర్చిపల్లి మండలంలో నేను మండలి అధ్యక్షులుగా వున్నప్పుడు, మొత్తం కంటిన్జెన్సీ ఫండు క్రింద సంవత్సరానికి 38 వేలు రిజీడ్ చేస్తే, 29 వేలు స్వేచ్ఛరుకే పోతున్నది. మిగతీ 10 వేలు కుర్చీలకు, బాకీవేసులకు, బ్యాక్ బోర్డులకు, రిజిస్టర్లకు వేటిని కొనడానికి ఎట్లా సరిపోతుందో ఇవన్నీ పరిశీలన చేస్తే, మనము ప్రవేశపెట్టే విద్యా పద్దుల మీద నమ్మకము కల్గిందే విధంగా కనిపించడం లేదు. ప్రయివేటు స్కూళ్లలో అర్థిక సౌమతువున్న పిల్లలే చదువుకొంటారు. గ్రామాలలో నివశించే పేద పిల్లలు డబ్బు చెల్లించి చదివే పరిస్థితి లేదు. గ్రామ జనాభా 70 శాతం ఉంది. అటువంటిప్పుడు ప్రాథమిక స్కూళ్లకు ప్రయివేటు స్కూళ్లవలె, వాటికి అన్ని వసతులు కల్పించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది.

అక్షరాస్యతను పెంచడానికి వయోజన విద్య, అనియత విద్య, దృశ్య శ్రవణ విద్యా బోధన ఇవన్నీ ఎన్నో రకాలుగా ప్రవేశపెట్టారు. అనియత విద్య విషయంలో వాళ్లకు లొంతరు బీదర్లు వాటికి ఆయిట్ కొని కిరసనాయిట్ పోసి, పిల్లలను కూర్చోబెట్టి, వాళ్లకు చదువు చెప్పే అవకాశం ఉందా అలోచన చేయాలి. రు. 105 లు ఊతం క్రింద బోధనకు గాను బీదరుకు ఇస్తున్నారు. సూపర్వైజర్ గట్టిగా అతనిమీద చర్యలు తీసుకుంటే, నాకు ఈ ఊతం వద్దు, ఉద్యోగము వద్దు, నేను ఈ రు. 105 లతో బాతకడం లేదని చెప్పి, రెహ్మాజీ చేసే పరిస్థితి ఉంది. దృశ్య శ్రవణ విద్య కొరకు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. ఈ రోజు వరకు టి.వి.లు ఇస్తే, వేడియోలు ఉండవు. వేడియోలుంటే, టి.వి.లు ఉండవు. 5వ తరగతి పిల్లలకు ఉపయోగపడకుండా, అంటే నాకు తెలిసినంతవరకు, ఆ క్యాసెట్లో వున్న విద్యను వారు నేర్చుకొని పేకెట్ వచ్చి అక్షరాస్యతను పోగుతుంటారనే వసుతగా వేరు. అదే గానూ పెరగకపోవడానికి ముఖ్య కారణం.

ప్రయమరీ - 1988-99 లెక్క ప్రకారం మాస్టే, 56 లక్షలు పిల్లలుంటే హెన్సుకు వెళ్ళేసరికి, 26 లక్షలు అయిపోతున్నారు. అంటే 30 లక్షల పిల్లలు వదువుకోకుండా, ఏ వ్యవసాయం చేయడానికో, ఏ కూలివని చేసుకోవడానికోపోతూ వుంటారు. ఇటువంటి లోపాలను సరిదిద్దినప్పుడే, అక్షరాస్యత పెరుగుతుంది. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ మాస్టే, ఈ పాఠ్యపుస్తకాలు గానీ, స్టెనుస్, మాస్టే, ఆర్ట్స్ గానీ, వాటి స్టాండర్డ్ బాగా పెంచారు. అందులో కఠినమైన ఎక్సర్సైజులు ఇచ్చారు. ఆ మాస్టే ప్రాప్రెమ్స్ సాల్వ చేసి టీచర్లు అక్కడ లేరు. ఇటువంటి పాఠ్యపుస్తకాలను ప్రవేశపెట్టడంవల్ల, ఏమీ ఉపయోగం లేదు. ముఖ్యంగా స్టెనుస్, మాస్టే టీచర్ల అవసరం ఎంతయినా వుంది.

7వ తరగతి పిల్లవాడికి కార్పస్ డయాక్నాయిడ్ ఏమిటో ప్రయోగాత్మకంగా చూపితే తప్ప, తెలుసుకొనే పరిస్థితిలో లేదు. అటువంటి అవకాశాన్ని విద్యార్థికి కలుగ జేయాలి. అప్పుడే వారికి ఈ విధంగా వుంటుందనే భావన కలుగుతుంది. హెన్సుకు తీసుకుంటే, ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో, ఒక చోట పి.ఇ.టి. టీచరు, యింకోచోట మాస్టే టీచరు లేరు. మాకు 15 హెన్సుకుల్ని వున్నాయి. ఎవరో ఒక టీచరు ఎక్కడో ఒకచోట కొరత అనేది వుండడం భాయం. 100-150 పిల్లలు వున్నచోట సరియైన డిల్లీంగ్స్ లెక కూర్చోనే పరిస్థితి లేదు. సెక్షన్స్ ను పెంచవలసిన పరిస్థితి వుంది. అదేవిధంగా పిల్లలకు తగ్గట్టుగా టీచర్లను కూడా పెంచవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. ముఖ్యంగా మా కాకతీయ యూనివర్సిటీలో మొత్తం అక్కడ పరిస్థితి మాస్టే అంతా ఇంచార్జి పరిస్థితే వుంది. వెస్ చాన్సలర్ గానీ, రిజిస్ట్రార్ గానీ ఇంచార్జిగానే వున్నారు. ఫయినాన్స్ ఆఫీసరు అతను కూడా ఇంచార్జిగా వున్నారు. ఈ విధంగా ఇంచార్జిగా వుండడంవల్ల యూనివర్సిటీ యొక్క మంచిపెట్టెలు, విద్యార్థుల యొక్క బాగోగులు విద్యాభివృద్ధి విషయంలో ఆలోచించే వారు లేకుండా పోయారు. పి.ఇ.టి.ల విషయంలో ఇదివరకే ఐదుగురు ట్రైయినింగ్ అయిన వారు వున్నారు. ప్రభుత్వపరంగా విద్యాబోధన చేశారు గానీ, పి.ఇ.టి.ల ఖాళీలను నింపడం లేదు. వారి స్థానంలో ఎస్.జి.టి.లను నియమిస్తున్నారు. అందువల్ల ముఖ్యంగా అక్షరాస్యత పెరగాలంటే, గ్రామాల్లో వున్న ప్రాథమిక స్థాయిలో నిర్బంధ విద్యా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి, స్కూళ్లకు తగిన వసతులను కల్పింబి, ప్రతి సంవత్సరం ఎంత రేషియా పెరుగుతున్నది? ఎంతమంది పిల్లలు చదువుకొంటున్నారు? ఈ విషయం గుమనిస్తూ, తగిన వసతులు కల్పిస్తూ పోతే విద్యాభివృద్ధి చెందుతుంది. విద్యాభివృద్ధి చెందితేనే, ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా అభివృద్ధి చెందే అవకాశముంది. నా నియోజక వర్గములో ముఖ్యంగా 15 హెన్సుకుల్లున్నాయి. ఒక జూనియర్ కళాశాల కూడా లేదు. దానిని స్థాపించవలసిన అవసరం వుంది. ఎన్నో రెసిడెన్షియల్ కాలేజీలు, స్కూళ్లు వచ్చాయి. 87 వేలు గిరిజన ఇనాథా వున్నప్పటికీ, ఎస్.సి. రెసిడెన్షియల్ స్కూలు గానీ, ఎస్.సి. రెసిడెన్షియల్ స్కూలు గానీ లేవు. తప్పనిసరిగా ఈ ఆర్థిక సంవత్సరములో ఎస్.సి. ఎస్.టి. రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లను తరువాత జూనియర్ కాలేజీని స్థాపించవలెనని నోషబిల్టేబిల్ మరీయు విద్యాశాఖామంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మన ప్రభుత్వము వారు రానున్న 10 సంవత్సరాలలో నిరక్షరాశ్యతను నిర్మూలించాలని పెద్ద ఉద్యమాన్ని చేపట్టారు. అది

అంతవరకు ఫలితాన్ని ఇస్తుందో చూడాలి. కానీ గ్యామింగ్ కి వోయినా, పట్టుబాల్స్ కి వోయినా, స్పష్టంగా కనబడేది ఏమిటంటే, వీద్య రెండు రకాలుగా వుంది. ఒకటి ధనికుల వీద్య, రెండవది పేదోళ్ళ వీద్య. డబ్బులున్న వారి వీద్య వేరుగా వుంది. సర్కారు బడులు పంచాయితీ వ్యవస్థ నడిపేవి కానీ, ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు నడిపేవి కానీ, ఆ స్కూళ్ళలోని వీద్య చాలా దారుణంగా వుంది. దయచేసి, ధనికుల వీద్య, పేదోళ్ళ వీద్య అనే అంతరాన్ని తొలగించడానికి, ప్రభుత్వము పాఠశాలలను చాలా పెద్దెత్తున మెరుగుపరచవలసిన అవసరం వుంది. మొదటి విషయం ప్రాథమిక వీద్య చూస్తే, 20 శాతం పిల్లలు మాత్రమే స్కూళ్ళకు వస్తున్నారు. వచ్చిన వారు ఎందరు పెక్కి పోతున్నారంటే? మిగతా 80 శాతం పేదరికం వల్ల, రావడం లేదు. అందువల్ల వారి పిల్లలను తొలగించడానికి వారికి అవసరమైన ప్రోత్సహకాలు ప్రభుత్వము చూపట్టాలి. ఉపాధ్యాయుడు వీద్యార్థుల యొక్క నిష్పత్తి ఇదివరకు 25 మంది వీద్యార్థులకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు వుంటే, దాన్ని 40 వరకు పెంచారు. ఇప్పుడు 50 పిల్లలకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు అన్నారు. చదువు దీనివల్ల నడవదు. 30 పిల్లలకు ఒక ఉపాధ్యాయుడుగా పునర్వ్యవస్థీకరించండి. ఉర్దూలోకి వెళ్ళితే, ఎక్కడకు వెళ్ళినా పంతుళ్ళు లేరు, పంతుళ్ళు లేరు. ఎన్నికలప్పుడు గ్యామింగ్ కి వెళ్ళితే, పంతుళ్ళు లేరు, పంతుళ్ళు వెంటనే తోలిస్తారా, తోలిస్తేనే ఓట్లు పోస్తాము అని జనం నీలేయడం జరుగుతున్నది. 7వ తరగతి అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూళ్ళలో కొన్నిచోట్ల ఇద్దరు టీచర్లు నడుపుతున్నారు. అక్కడ 200 వీద్యార్థులుంటారు. 7వ తరగతి నడుపుతూ వున్నారు. మన చదువు ఎట్లా వుందో తెలుసుకోండి. పాఠశాలలో వీద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుతున్నది. కొన్ని చోట్ల ప్లాస్ట్రాట్ లో ఎక్కువ సంఖ్యలో ఫెయిల్ అవుతున్నారు. అప్ గ్రేడ్ డి ప్లాస్ట్రాట్ విషయంలో జెడ్.పి.పి., ఎం.పి.పి. స్కూళ్ళలో కూడా చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో వీద్యార్థులు ఫెయిల్ అవుతున్నారు. కొన్ని స్కూళ్ళను గ్యాంబ్లర్ ఇన్ ఎయిడ్ క్రింద చేర్చవలెనంటే, 5 సంవత్సరాలు అయిన తరువాతనే అడ్మిట్ చేస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా, 3 సంవత్సరాలు కాగానే గ్యాంబ్లర్ ఇన్ ఎయిడ్ కు అడ్మిట్ చేయండి. ప్రతి స్కూలుకి కనీసం ఒక స్పోర్స్ ఉండేటట్లుగా చూడండి. అప్పర్ ప్రైమరీకి ఒక ఎటెండరు, ఒక స్పోర్స్ విభాగా ఉండేటట్లు చూడమని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ట్రయిబల్స్ ఉన్నటువంటి గ్యామింగ్ కోయలు, గోండ్లు, లంబాడీలు గానీ ఉన్న దగ్గర అక్కడ ఆ జాతి వాళ్ళనే మీర్చి ఉద్యోగులుగా కనుక నియమించినట్లయితే తప్పక వట్టుదలగా ఉంటారు. పిల్లలు చదువుకుంటారు. బేకపోతే మీగిరిన వాళ్ళంతా పట్టుబాల్స్ పెట్ట చూస్తారు; కానీ పల్లెటూర్లకు పోరు, అందులో ట్రయిబల్స్ ఏరియాకి ఒక్కడూ పోడు. అది దృష్టిలో ఉంచుకోండి. ఈ స్కూళ్ళని తనిఖీ చేయడానికి ఉన్న ఇన్స్పెక్టర్లుగానీ డెప్యూటీ ఇన్స్పెక్టర్లు కూడా ఉన్న మొత్తం మీద ఏ కారణం చేతనో జరగడంలేదు. దీనిని పగడ్డందీగా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పుస్తకాలు వీద్యా సంవత్సరం ప్రారంభం కాగానే అందించేటట్లుగా మీరు చూడాలి. ఉపాధ్యాయుల సత్ప్రవర్తన బాగా పెరగాలి. బేకపోతే వీద్యార్థులు చెడిపోతారు. నా నియోజకవర్గం నర్సంపేటలో గ్రదల్లు జూనియర్ కాలేజీ, గూడూరులో జూనియర్ కాలేజీ ఉండాలి, ఈ కార్పొనేషన్లు, జాగ, వగైరా ఉన్న నిబంధనలు సడలించకపోతే మా పెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలో మేము ముందుకు పోలేము. ఈ ఐ.టి.ఐ. (పోలిటెక్నిక్) లను విస్తృతపరచాలి. నా నియోజకవర్గం నర్సంపేటలో ఒక పోలిటెక్నిక్, అట్లాగే దుగ్గొందిలో ఒక ఐ.టి.ఐ. నెలకొల్పాలి. దీనికి ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి కఠిన నిబంధనలను సడలించాలి. పెనుకబడ్డ ప్రాంతాల కోసము ప్రత్యేకమైన

రాయితీ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంటుంది. 1981 లో ఎస్.సి. ఎస్.టి.లనుంచి 18 మందికి అప్పుడప్పుడు బ్యాంకింగ్ పూడ్చడం కోసం స్పెషల్ ఎంపాయిమెంటు స్కేము క్రింద టి.ఇడి టె్రియినీంగు ఇచ్చారు. ఆ తరువాత ఈ రోజు వరకు ఎస్.సి.లు 8 మందిని ఇంతవరకు స్కూలు అనిస్టెంటుగా వాళ్లని ప్రమోట్ చేయలేదు. నాన్ ఎస్.టి.లను చేశారు గాని వాళ్లని చేయలేదు. ఎస్.టి. వారికి మాత్రం ఎడ్జ్యుక్టు అయ్యారు. ఇంకా 8 మంది ఎస్.సి.లు ఉన్నారు. దయచేసి వాళ్లకు అదీ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కాకతేయ యూనివర్సిటీని స్పెషలైజ్ చేయడానికి, అదిలాబాదు, కరీంనగరు ఖమ్మం జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి ఐదు పి.జి. సెంటర్లను దాని క్రింద చేర్పండి అయితే ఉద్యోగస్థుల సర్వీస్ కండిషనులు దృష్టిలో పెట్టుకుని దీనిని ఆపాము అని మొన్న మంత్రిగారు చెప్పారు. దయచేసి సర్వీస్ కండిషన్లు తోటి యూనివర్సిటీని స్పెషలైజ్ చేయడానికి అటంకము ఏర్పడ కూడదు అని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్యనే కాకతేయ యూనివర్సిటీకి శ్రీ దొర్నె స్వామిగారు ఇన్చార్జ్ వెస్ట్ భాన్సలర్గా ఉండగా ఈ లెక్చరర్ వోస్థులకు ఈ రీడర్లు వోస్థులకు ఇంటర్మీడియట్ ఇరిగింది. ఇవి 7వ పంచవర్షప్రణాళిక యొక్క వోస్థులు గాని ఈ రోజు వరకు భర్తీ చేయకుండా అట్లాగే నడుపుతున్నారు. అందులో రాజకీయాలు నడపడం మంచిది కాదు. వాళ్లకు మెరిట్ మీద సెలెక్టు చేశారు. రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషను పాటించారు. వరంగల్లులోనే కాకతేయ మెడికల్ కాలేజీని 17 సంవత్సరాల క్రిందట ప్రభుత్వం టేకోవర్ చేసింది. అందులో ఒక భాగము మన విద్యాసంస్థ క్రిందకు వచ్చింది. వాళ్లయొక్క సర్వీస్నినూ ఈ రోజుకి కూడ ఎటేజియర్లు చేయలేదు. దానివల్ల వాళ్ల సేనీయారిటీ దెబ్బ తిన్నది. ప్రమోషన్ దెబ్బ తింటున్నది. అదీ వెంటనే చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. మా వరంగల్లు జిల్లా ఐ.టి.డి.పి వారు 20 స్కూళ్లను అంటే అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూళ్లను ప్లాస్ట్రాఫ్టలో కూడ హయ్యర్ క్యాసెస్ ప్రారంభించడానికి 1989 జూన్, జూలైలో లెటర్లు వ్రాశారు. ఈ రోజు వరకు వాటికి శాన్క్షన్ ఇవ్వలేదు. ఆ కారణం చేతనో ఈ కారణం చేతనో దీనిని ఆదుగుతున్నారు. దయచేసి అట్లా జరగకుండా చూడండి. జవహర్లాల్ నెహ్రూ బిక్కులాజికల్ యూనివర్సిటీ పి.జి. కోర్సు కరెస్పాండెన్సు నడపడాని కోసం ఎంట్రీన్సు ఎగ్జామినేషన్ తీసుకున్నారు. ఆరు నెలలు అయింది. ఇంతవరకు ఆ కోర్సు ప్రారంభించలేదు. ఏమిటి దాని గతి. ఇప్పటికైనా దీని విషయంలో చూడమని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నమెంటు ఓరియంటల్ మాన్యుస్క్రిప్టు లైబ్రరీ అండ రేసర్చి ఇన్స్టిట్యూట్ ఉంది. దాంతో ప్రధానమైనది ఏమిటంటే ఈ రోజు వరకు అంటే 1987 నుంచి ఇప్పటివరకు దానికి డైరెక్టరు లేదు పెర్మనెంటుగా. దయచేసి వెంటనే ఒక పెర్మనెంటు డైరెక్టరుని మీరు ఏర్పాటు చేయండి. దీనికి బిల్డింగు ఏర్పాట్ల ఉండో, స్వంతం లేదు. ఈ మధ్య దీనికి 8 లక్షల రూపాయలు శాన్క్షన్ అయినట్లు తెలుస్తున్నది. దానిని వెంటనే నిర్మించండి. అందులో స్టాఫ్ బాలా దయనీయ పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వాళ్లని పండిట్లు అన్నారు మీరు. ఈ పండిట్లు అనబడే వారు బీటెంగు స్టాఫ్ క్రిందకి రావడం లేదు. గవర్నమెంటు ఆఫీషియల్ క్రిందకి రావడం లేదు. వాళ్లు స్కూలు లేకుండా కన్వల్డెబెడ్ వే బహు తక్కువ డీకాలలో ఉన్నారు. వారంతా టి.ఓ.ఎల్., ఎం.ఓ.ఎల్., విద్యాప్రవేశ, తిర్మిమిటి వగైరా వగైరా సంస్కృతంలోను, హిందీలోను తెలుగులోను పెద్దపెద్ద డిగ్రీలు పొందుకుని ఉంటున్నారు. అలాంటి వారందరికి కూడ ప్రమోషన్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యంగా ఓరియంటల్ కాలేజీలో వాళ్లందరిని లెక్చరర్లుగాను, రీడర్లుగాను పంపించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటికి తిరుపతిలోను అట్లాగే కొవ్వూరులోను

గ్రాంట్లు కొరకు అభ్యర్థన.

ఈ రెండూ తెల్లబర్నీ ఉన్నాయి. వేటన్నిటికీ కూడాను ఈ సంస్థ క్రిందకే తీసుకువచ్చి కన్సలేటరీడేట్గా చేసి దీనిని అభివృద్ధి పరచాల్సినటువంటి అవసరం ఎంతో ఉంది. ముఖ్యంగా లఘు శబ్దార్థ సర్వస్వం అని అంటే ఎన్నెక్కోవేడియూ అని ఉంది. 175 కట్టులుకొన్న లక్షల పేజీలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికీ కొన్ని విశ్లనుంబీ ఆ తెల్లబర్నీలో పడి ఉంటున్నాయి. పెత్త అయిపోతున్నాయి. దయచేసి వాటిని త్వరగా ప్రింటు చేయించే ఏర్పాటు చేయండి. లేకపోతే చాల వీలువైన సాపాత్యం ఉన్నది. పెద్దగా దెబ్బ తింటున్నది. నేను ఈ మానుస్క్రిప్టు తెల్లబర్నీకి సంబంధించినటువంటి దాని మీద ఇదివరకు చాలా కంప్లయింటు పాశాను. దురదృష్టము ఏమిటంటే ఈ కంప్లయింటు ఈ రోజువరకు ఎవరూ పట్టించు కోవడం లేదు. ఇప్పటికైనా అందులో జరుగుతున్న అవినీతి వాస్తవాలు, కొనుగోలు లోను నిర్వహణలోను అవే అన్ని జరుగుతూ ఉన్నాయి. దయచేసి వేటన్నిటిమీద విచారణ జరిపించమని నేను కోరుతున్నాను. చివర, ఏమిటంటే విద్యాశాఖలో కూడా అధ్యక్షా, సెక్రటరీయట్ ఉంది, డైరెక్టరేట్లు ఉన్నాయి. ఒక డిపార్టుమెంటుకి మరొక డిపార్టుమెంటుకి మద్యన సమన్వయం ఉండడంలేదు. మీరు సెక్రటరీలను, డైరెక్టర్లను తరచు మార్చేస్తున్నారు. క్లర్కులు మాత్రం దశాబ్దాల తరబడి కదలకుండా ఉంటున్నారు. అసలు ఆఫీసర్లు క్లర్కులు అయ్యారు. క్లర్కుల క్రింద ఇ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లు గుమాస్తాలుగా తయారైన దుస్థితి ఏర్పడింది. ఏ అధికారిని కించపరిచే ఉద్దేశం నాది కాదు గానీ వాస్తవం అక్కడకు దిగింది అన్న మాట ఇప్పుడు. దయచేసి మీరు సెక్రటరీలను మాటి మాటికి మార్చకండి. డైరెక్టర్లను మాటి మాటికి మార్చకండి. క్రింద స్టాఫ్ మీద సరి అయిన అదుపు ఆజ్ఞతో నడిపేటట్లుగా వారికి అవకాశం కల్పించండి. అధ్యక్షా, మనం వీన్న వినకున్నా మనకు నచ్చినా నష్టకున్నా విద్యాశాఖలో అవినీతి అంతులేకుండా పేరుకుపోయింది నిజాయితీ గల ఆఫీసర్లు బాధపడుతున్నారు. చస్తున్నారు. ఇక క్రింద మాత్రం ఎవరి రాజ్యం వారికి సాగుతున్నది. అలాంటి అవకతవకలు లేకుండా చూడాలి. ఇప్పుడు ఏ గ్రామానికి పోయినా మా ఊరికి అనియత పాఠశాల లేకపోతే వయోజన పాఠశాల కావాలి, కావాలి అనే అర్హి బాగా పెరిగింది. దీనిని గురించి బాగా పెంచమని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిపాథ్. వెంకటేశ్వరెడ్డి (సర్వేపల్లి):— విద్యాశాఖామాత్యులు శ్రీ రోశయ్యగారు శమంతకమణిగారు, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టర్ యువకుడు ఉత్సాహవంతుడు ఈశ్వర కుమారుగారు ప్రతిపాదించిన పద్ధతులను ఉన్న వనరులలో తయారుచేసిన ఉత్తమ బడ్జెట్గా నేను అభిమానిస్తూ నేను బలపరుస్తున్నాను. మీతుడు సోదర శాసనసభ్యుడు నర్సి రెడ్డిగారు, ఓంకార్గారు ప్రాథమిక విద్యను గురించి అనేకమైన, అమూల్యమైన సూచనలు చేశారు. నేను మనవిచేసేది, కేవలం బ్యూరోక్రసీ వారు ఈ ప్రాథమిక విద్యలో ఉద్యోగంలో ఉండే వారు తమ బిడ్డలను ప్రాథమిక పాఠశాలలోనే చదివేస్తే ఆ విద్య బాగుపడుతుంది ప్రగతిపథంలో పురోగమిస్తుంది అని చెప్పి నడిపిరెడ్డిగారు చెప్పడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, గ్రామాలలో మనం నిత్యము సంచరిస్తున్నాము. గ్రామాదులలో ఉండే పాఠశాలలలో గానీ అక్కడ ఉండే జనాభాలో గానీ నిత్య సంబంధాలు ఉన్న ఈ ప్రజా ప్రతినిధులు తమ సంతానాన్ని, తమ బిడ్డలను ఎవరిని అయినా ప్రాథమిక పాఠశాలకు పంపుతున్నారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రజా ప్రతినిధులుగానీ ఉద్యోగులుగానీ, ఉన్నత

ఉద్యోగులు గాని అదే విధంగా కనీస సంపద కలిగిన నడమంత్రపు వ్యవసాయదారుడు కూడా ఈనాడు ప్రాథమిక పాఠశాలకు తమ బిడ్డలను పంపడంలేదు. అంటే ఆశీతయోక్తి కాదు అని మనవిచేస్తున్నాను. కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఈ ప్రాథమిక విద్యకు మంతులను కూడ మనం ఇక్కడ పెట్టి ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టిన తరువాత ప్రాథమిక విద్యలో ఏవిధమైనటువంటి అభివృద్ధిని మాత్రము మనం పొందలేకపోయానాము. 1985లో ఎన్.టి. రామారావుగారు అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత ఈ విద్యను 35 సంవత్సరాల స్వతంత్రం తరువాత ఈ విద్యని బజారులో అమ్ముతున్నారా అని చెప్పి ఆక్రోశించిన రోజు, ఉపన్యాసాలు ఇచ్చిన రోజు, రామారావుగారు భయంకరంగా ఉపన్యాసాలు ఇస్తుంటే విద్యావిధానంలో సమూలంగా మార్పులు తీసుకువస్తాడు ఈ విద్యా విధానంలో మనం పగతినే సాధిస్తాము అని చెప్పి మేము అందరము కూడ ఆశించినాము. ఏడు సంవత్సరాల పరిపాలన తరువాత సానాటికి తేసి బొట్టు నాగంబొట్టుగా ఆ విద్యా ఎట్లా వోయిందీ అంటే ప్రాథమిక విద్యలో కూడ పృతి గ్రామంలో కాన్వెంట్లు, అదే విధంగా రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు, దిన దిన ప్రవర్ధమానమయి ప్రాథమిక పాఠశాలలలో విద్యార్థులు ప్రవేశించలేని పరిస్థితికి ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కూడ తీసుకురావడం జరిగింది. ప్రాథమిక విద్యలో సమూలమైన మార్పులు తీసుకురావాలి. ఇప్పుడు ఓంకారీగారు చెప్పినట్లుగా ఆ విద్య రెండు విధాలుగా ఉన్నదీ సంపన్నులకు ఒక పాఠశాల, అదే విధంగా మేద ప్రజానీకానికి ఒక పాఠశాల అయిపోయాయి. ఈ ప్రాథమిక పాఠశాలలో విద్యను అభ్యసించే వారు వారిజన, గిరిజన బాలబాలికలు అదే విధంగా బలహీన వర్గాల వారు తప్పితే ఇతరులు ఎవ్వరూ కూడ ప్రాథమిక పాఠశాలకు పోవడంలేదు. దాని మీద పెట్టిన 50 డబ్బు అంతా కూడా పుధాగానే ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. దీనిలో ప్రమేయం సా. ముఖ్యంగా రాజకీయ నాయకులదని నేను ఈ సందర్భముగా మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యముగా ఈ ప్రతిపక్షములో ఆసీనులైన అధ్యాపక వర్గాల నాయకులు కేవలం ఉపాధ్యాయుల హక్కుల కొరకు, శివరామరాజుగారి లాంటి పెద్దలు అంతా కూడా వారి హక్కుల కొరకు వోరాడతారే కాని వారి బాధ్యతలను ఏనాడైనా వేరయినా ప్రజలకు చెప్పారా, ఆ ఉపాధ్యాయ సంఘాలకు బోధించారా అని ఈ సందర్భముగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. నెన్న మాట్లాడిన ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా ఉపాధ్యాయుల జీతాలు తక్కువ అని చెప్పారు ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు రావలసిందే. కాని వారు ప్రాథమిక పాఠశాలకు నీజముగా పోతున్నారా అని చెప్పి నేను పశ్చిస్తున్నాను. అదే విధంగా మండలాధ్యక్షులు, రాజకీయ నాయకులు నెరంతరం ఓట్ల కొరకు ఆ ఉపాధ్యాయులను ఉపయోగిస్తూ వారు మన ఇంటి దగ్గరకు వచ్చి ఆ పార్టీ, ఈ పార్టీ అని రాజకీయాలు చెబుతూ ఉంటే వారినంతా ఎంతదేశే వేసి ఈ విధంగా విద్యను పాడు వేసి కేవలం ఆభీసర్వీ - బ్యూరోక్రాసీలో మార్పులు రావాలని ఇనస్పెక్టర్స్ ఆఫ్ రిటైన్మెంట్ పంపితే అది బాగుపడుతుందని చెప్పి ఎక్కువగా ఇనస్పెక్టర్స్ పంపితే అంత ఆరావకం, అంత అవినీతి పెరుగుతుంది. ఆ మార్పు రావలసింది సాంఘికపరంగా సమూలంగా రాజకీయ నాయకులలో వ్యతనం తీసుకువచ్చి గ్రామాదులలో ఉత్సాహ పథకాలు ప్రవేశపెట్టి గ్రామాలలో నిత్యం బోధించిన రోజున మనం జనావళిలో మార్పులు తీసుకువచ్చిన రోజే ప్రాథమిక విద్య బాగుపడుతుంది కాని కేవలం ఆభీసర్వీ మీద తోసి వేతులు దులుపుకోవడం రాజకీయ నాయకులకు మాత్రం మంచిది కాదని ఈ సందర్భముగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ బాధ్యత మండలాధ్యక్షుల నుండి ఈ విద్యా విధానాన్ని ప్రక్కకు నెట్టి ఏదో స్పొక్ట్గా, ఇంకో విధంగా ఏ ఐ.ఎ.ఎస్.ఆఫీసర్ల కంట్రోలు లోనో ఈ విద్యావిధానం పెట్టిన రోజు, వారిని బదిలీలు చేసి బాధ్యత ఆభీసర్వీకు

పెట్టిన రోజు బాగుపడుతుంది. ఏనాడైనా పూజాపూజినిధులు వేతుల్లో ఈ పాత ప్రక్రియ ఉంటే పురోగమించేది లేదు. బాలబాలికలకు విద్య వచ్చేది లేదని ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ప్రాథమిక పాఠశాలల అవసరములు మీకంతా కూడా తెలుసు. మీరు కూడా నియోజకవర్గంతో సత్సం సంబంధాలు కలిగిన వ్యక్తులు. పత్తి ప్రాథమిక పాఠశాలకు కూడా భవనాలు లేకుండా నానా బాధలు నడడం జరిగింది. హర్యం - 1978-83 మధ్యలో ఆనాడు బీబీఐ ప్రభుత్వం ఎయిడితో తీసుకువచ్చిన డబ్బుతో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎకోపాధ్యాయ పాఠశాలలను రెండు భవనాలు కలిగే పాఠశాలలో ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు ఉండే పాఠశాలలుగా కొంతవరకు మార్పు చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా విద్యా విధానంలో మార్పు జరిగింది. ఇకపోతే దృశ్య శ్రవణ యంత్రాల కొనుగోలులో ఎక్కడ చూసినా కుంభకోణాలే. ఎక్కడ ఈ దృశ్య శ్రవణ యంత్రాలు పెట్టినా కుంభకోణాలే. అవి సరిగా పనిచేయవు. కమిషన్ ఎక్కువ తీసుకొని పనికిమాలిన సరుకును తీసుకువచ్చి పాఠశాలలో నింపడం జరుగుతోంది. ఏ వస్తువుయినా ప్రభుత్వపరంగా కొనుగోలుచేస్తే ఆ వస్తువుయొక్క మెరీట్ను, ఓరిజినాలిటీని, దానియొక్క శాశ్వతను పరీక్షించే పరిస్థితులు ఈ రోజులలో లేకుండాపోయినా దానివల్ల వీటిలో అనేక అవకతవకలు జరిగాయి. ఇకపోతే ఈ దృశ్య శ్రవణ యంత్రాలను ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఉంచితే ఎక్కడికక్కడే ఎన్నో దొంగ తనాలు జరిగాయి. ఎన్నో కేసులు కూడా రిజిస్టర్ అయి ఉన్నాయి. వస్తువులు ఎత్తుకు పోవడం జరిగింది. దాని విషయములో కూడా ఆలోచించవలసిందిగా నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే సెకండరీ విద్యకు సంబంధించి హర్యం 10వ క్లాసు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్లు జరిగితే 25 మంది పిల్లలు ఉన్నా కూడా అక్కడ ఒక ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్ ఉండేది. ఇటీవల ప్రభుత్వం 10వ క్లాసు ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్స్ నిర్ణయించడముతో ఎక్కడయినా సరే అక్కడ టెజర్ ఆఫీసు కానీ, పోలీసు స్టేషనుకానీ ఉంటేనే అక్కడ ఈ 10వ క్లాసు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్ పెట్టాలి కానీ లేకపోతే పెట్టకూడదని ఒక జి.ఓ. ఇస్యూ చేసారు. తమరికి తెలుసు. పల్లె ప్రాంతాలలో చదివిన బాలబాలికలు 50 మంది 10వ క్లాస్ పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్కి పట్టణ కేంద్రానికి పోవాలంటే వారికి ఎన్నో ఇబ్బందులు, కలుగు తాయి. మారిన వాతావరణ పరిస్థితులలో వారు భయభ్రాంతలయి వారు పరీక్షలు బాగా వ్యాసే అవకాశం లేదు. ఈ ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టి విద్యార్థులకు సక్రమమైన పరీక్షా నిర్వహణకు, విద్యార్థుల వెల్ఫేర్కు ఇంత ఖర్చవుతోంది కాబట్టి మేము కేవలం పోలీసు స్టేషన్ దగ్గరలోనే పదవక్లాసు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్స్ పెడతాము అని చెప్పడం ధర్మం కాదు. ఈ ప్రభుత్వం, ఈ మంత్రీవర్గులు ఆలోచించి సక్రమంగా 10వ క్లాసు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్స్కు సంబంధించినంతవరకు 25 మంది ఉన్న సరే అక్కడే పరీక్షలు నిర్వహించాలి. ఖర్చుకు వెనకాముందు చూడకూడదు. పల్లెలలో పెడితే సేపర్స్ అవుట్ అవుతాయి. సేపర్స్కు భద్రత లేదని ఉద్యోగులు గుడ్డి సాకులు చెబుతున్నారు. అధికా. తమకు తెలుసు. ఏ సేపర్ అవుట్ అయినా సిటీలోనూ, టౌన్స్లోనూ అవుట్ అవుతాయి కానీ పల్లె ప్రాంతాలలో అలాంటి అరాచకం జరగదు కాబట్టి 10వ క్లాసు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్స్ 25 మంది బాలబాలికలు ఉన్నా అక్కడ పరీక్షా కేంద్రాన్ని పెట్టాలని చెప్పి నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ రాష్ట్రములో పారిశుక్తిక కారణాలు, అదే విధంగా ఐ.టి.ఐ.లు లేక్క చూసినప్పుడు లేక్కకు మించి ప్రివేటు ఐ.టి.ఐ.లు ఉన్నాయి. ఈ ఐ.టి.ఐ.ల గురించి

తమకు మనవివేస్తున్నాను. అక్కడ ఉన్న ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ సర్వీస్ ఏ విధంగా వేటికి సర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చారో నాకు అర్థం కాదు. ఏ ఐ.టి.ఐ.లోనూ బోధనా పరీకరాలు, కావలసినటువంటి ఇన్స్పెక్టర్ మెంట్స్ అనేవి ఏ ప్లేవేటు ఐ.టి.ఐ. లోనూ లేవు. ప్లేవేటు ఐ.టి.ఐ.లలో ఎగ్జామినేషన్ సెంటర్లు పెడితే ప్రభుత్వ నియంత్రణలో జరుగుతుందనేది మామూలు ప్రశ్నే కానీ అక్కడ మాత్రం పరీక్షలు జరగడంలేదు. వారు కావేలు కొడుతున్నారు. కేవలం డాక్యుమెంట్ సివల్ ఇంజనీరింగు పాస్ అయిన విద్యార్థి స్కేలు అంటే ఏమీటో తెలియని అమాయక పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. కేవలం సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడానికి మాత్రమే ఈ ఐ.టి.ఐ.లు ఏర్పాటు అయ్యాయి. నీజమైన పరీకరాలు మాత్రం అక్కడ లేవు. నీజమైన విద్యార్థిని అక్కడ లేదు. విద్యార్థులకు కావలసిన పరీకరాలు, ఏ ఐ.టి.ఐ.లలో కానీ ప్లేవేటు పాలిటెక్నిక్ లో కానీ లేవు కాబట్టి వేటి విషయములో మనం ప్రత్యేక శ్రద్ధతోనూకోవాలి. ఏ ప్లేవేటు ఐ.టి.ఐ. పెట్టినా, బి.ఇ.డి. కాలేజీ పెట్టినా, అల్పసంఖ్యాక కాలేజీలు పెట్టినా కేవలం కోర్సులకు పోయి రికార్డుషన్ తీసుకోవడం అనవాయితీ, అలవాటు అయిపోయాయి. రికార్డుషన్ తీసుకువచ్చిన తరువాత మనము సమన్వయంచేసి వాటిని మనలో కలుపుకొని కలుపుగోరుతనంగా ఉండడం చెడు విధానాన్ని మనమే ఎంకరేజ్ చేసినట్లు అవుతుంది.

ఇకపోతే అన్నిటికీ మించి పూర్వం రామారావుగారు డౌనేషన్ కాలేజీల గురించి చేసిన ఉపన్యాసాలు అన్నీ మీకు తెలుసు. ఈరోజు ప్లేవేటు ఇంజనీరింగు కాలేజీలు, ప్లేవేటు మెడికల్ కాలేజీలలో విద్యార్థులను చదివించుకుంటున్నారు, కోట్లాది రూపాయల డబ్బు తీసుకుపోయి మన రాష్ట్రంలోనో, కర్ణాటకలోనో మనము డబ్బు ఖర్చుపెట్టి అక్కడ ఉండి పాస్ అయిన వచ్చిన విద్యార్థులకు ఇక్కడ ప్రవేశం మనం కలిగిస్తున్నాము. డౌనేషన్ కాలేజీలను ఎందువల్ల రద్దు చేశారో కోట్లాది రూపాయలు విద్యాపరంగా డౌనేషన్ పెట్టి సంపాదించుకున్నది మనము చూస్తున్నాము. అదేవిధంగా ట్యుజీరియల్ కాలేజీలు, ఒక్కొక్క రెక్కరే కోట్లు ఖరీదైన సాధనాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. నడిబొకరిలో విద్యను అమ్ముతూ ఉంటే ఈ విధుల సంవత్సరాలుగా చూస్తూ ఉండినాడు. దీనికి కృమబద్ధంగా డౌనేషన్ కాలేజీలు పెట్టి ఆ విద్యా విధానాన్ని అభివృద్ధి చేసిన దానివల్ల కోట్లాది రూపాయలు మన రాష్ట్రములో మనమే ఖర్చుపెట్టుకొని ఉన్నతమైన విద్యను పొందడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి డౌనేషన్ కాలేజీల విషయములో మరొకసారి ఆలోచించమని మనవి వేస్తున్నాను. ఈ నాలుగు మాటలు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చిన తమరికీ కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ లేవు తీసుకుంటున్నాను - థ్యాంక్స్.

శ్రీ పి. కృష్ణారెడ్డి (నారాయణపేట): - అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి విద్యా డిమాండ్ హృదయపూర్వకంగా విలపిస్తున్నా, మీరు నాకు మాట్లాడే దానికి ఒక నిమిషమే అవకాశం ఇవ్వినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నేను ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా కొన్ని సూచనలు ఇవ్వడంలాకొన్నాను. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మాయాముతో 1979 ఆగస్టు 8 వాడు మన పీఠాధిపతి నాయకులు ఇప్పుడు ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారే అప్పుడు కూడా ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. వారి మాయాముతో జి.వో.సెం. 1286 ఎదుర్కొన్న డిపార్ట్మెంట్ నుంచి ఇప్పుడు అయింది. ఆ జి.వో. ప్రకారం కర్ణాటకలో బి.టి.సి. చేసిన వారు మన ఆంధ్రా స్టూడెంట్స్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బి.టి.సి. చేసినటువంటి వారికి ఈ క్షుణ్ణంగా విడిచిపెట్టే వేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా 1979 నుంచి అధ్యక్షా, ఈ విద్యార్థులు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇంటర్మీడియట్ చేసి కర్ణాటకలో బి.టి.సి. జైయినాంగు చేసి ఉద్యోగాలు పొందుతున్నారు. కానీ దురదృష్టవశాత్తూ గత ప్రభుత్వం, ఎన్.టి. రామారావుగారి ప్రభుత్వము 14-8-1989 వాడు ఒక జి.ఓ. జారీచేయడం జరిగింది. ఆ జి.ఓ. ద్వారా వేల మంది ఎవరైతే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇంటర్మీడియట్ చేసి కర్ణాటక బి.టి.సి. చేసినవ్వున వారు ఉద్యోగం పొందే అర్హతలేదు అని జి.ఓ. జారీచేసినారు. దాని మూలాన వేల మంది విద్యార్థులు ఇక్కడ ఇంటర్మీడియట్ చేసి కర్ణాటకలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కేటాయించిన నటువంటి నేటిలో జైయినాంగిచేసి ఇక్కడకు వచ్చి ఉద్యోగం అడిగితే ఎన్.టి. రామారావుగారు

గాంధీ, కొరకు అభ్యర్థన.

ప్రభుత్వము చెప్పినారు మీకు ఉద్యోగాలు దొరకవు అని. అధ్యక్షా, అటువంటి విద్యార్థులు వేల సంఖ్యలో రోడ్ల మీద తిరుగుతూ ఇప్పుడు నక్సల్స్, రేడికల్స్ అయ్యే అవకాశం ఉన్నదని మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను. ఇదివరకు విద్యామంత్రిగారు పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు నారాయణపేట వచ్చినప్పుడు చెప్పారు. నేను మంత్రిగారికి మెమోరాండం కూడ సమర్పణ చేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇది ముఖ్యమైన విషయము. మన ప్రభుత్వము మన నాయకుని కాలములో ఉన్నటువంటి ఓ.ఓ. ఏడైతే కర్నాటకలో చేసిన టి.టి.సి. గానీ మన టి.టి.సి.గానీ అన్ పార్ వీక్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో టి.టి.సి.కి సమానం అని ఎప్పుడైతే చెప్పినారో అది తిరిగి రెసోల్వు చేయాలని మీద్యారా ప్రభుత్వము వారికి మనవిజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రెండవ విషయము. మన దేశంలో 80 కోట్ల జనాభా ప్రపంచములో రెండవ స్థానం ఉన్న కూడ ఒకలంపేక్కు. గేములలో మాత్రము ఒక్క స్వర్ణ పతకం కూడ మనకు లభించలేదు. కాబట్టి ప్రాథమిక స్థాయినుంచి క్రీడలను ప్రోత్సహించాలని మీద్యారా ప్రభుత్వానికి నేను సూచన చేస్తున్నాను. బెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వ పాయాములో ఇచ్చిన ఓ.ఓ.ను తిరిగి రెసోల్వుచేయాలని నేను తమరిద్యారా ప్రస్తుతం ఉన్న బెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వానికి మరొకసారి విజ్ఞప్తిచేస్తూ నాక ఈ అవకాశం ఇప్పించుకుం హృదయ పూర్వకంగా కృతజ్ఞతలు చెబుతూ శలవు కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం.బి. చౌహాన్:- అధ్యక్షా, నేను నాకంటే ముందు మాట్లాడిన స్పీకర్లు గౌరవనీయులు ఆరోపణలు చేసినట్లుగా కాక అలాంటివాటికి తావీయకుండా ప్రభుత్వానికి కూడ సలహాలు ఇచ్చే మాట్లాడుతాను కాబట్టి కాస్త ఎక్కువ టైము ఇవ్వవలసిందిగా కోరు తున్నాను. అధ్యక్షా, ఇది 1990. ఇది ప్రత్యేక సంవత్సరం. ఈ 1990ని అంతర్జాతీయ ఉక్తరాస్యత సంవత్సరముగా గుర్తిస్తామని పాటిస్తామని డిమాండు బుకల్బేలో ప్రభుత్వము వాసుకున్నటువంటి సంవత్సరం ఇది. ఈ రాష్ట్ర జనాభాలో బాలబాలికలు విద్యార్థులు పెరిగిన సంఖ్యకు తగినట్లుగా గానీ, ఈ రాష్ట్రంలో ఈ స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ ఉన్నటువంటి గతములో నాకంటే ముందు మాట్లాడిన స్పీకర్లు మాట్లాడిన ప్రకారంగా నేను నా అభిప్రాయం ప్రకారంగా ఈ స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ ఉన్న అధ్యాన్న పరిస్థితిని బాగుచేసితిట్లు గానీ ఈ కేటాయింపు జరగలేదని నేను మీ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వానికి గుర్తుచేయదలచాను. అధ్యక్షా, సాంఘిక ఆర్థిక పరివర్తనకు ప్రధాన సాధన అయిన విద్యకి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తూ ఉందని ఉచిత నిర్బంధ విద్యకి సంబంధించిన రాజ్యాంగ నిర్దేశానికి అనుగుణంగా ప్రాథమిక విద్యని అందరికీ బోధించాలి అనే ఉక్త్యానికి ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రాధాన్యం ఇస్తోందని బుకల్బేలో చెప్పినట్లుగా కేటాయింపులు జరగలేదని నేను చెబుతున్నాను. అయితే అధ్యక్షా, మంత్రివర్యులు ఏ పద్ధతి కేటాయింపిన దానికంటే, అన్నిటికంటే గతములో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన దానికంటే ఎక్కువ ఇబ్బాము కదా అని చెప్పవచ్చు గానీ ఈ సంవత్సరం కాస్తంత విడితడంత ఎక్కువనే కేటాయింపారు దానికి సంతోషమేగానీ నేను ముందుగా చెప్పినట్లుగా ఈ బాలబాలికల సంఖ్య పెరిగినట్లుగా అధ్యాన్నం పరిస్థితి సౌకర్య విద్య ఉన్నట్లుగా ఈ 1990వ సంవత్సరం ఈ ఇంఫర్మేషన్ ఉన్నట్లుగా లేదని నేను మళ్ళీ రివేట్ చేయదలచాను. ఈవేళ ఈ ప్రభుత్వము వారే కారణమని నాలుగు నెలల నుండి ఉన్న ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను అనడంలేదు. నాకంటే ముందు మాట్లాడిన స్పీకర్లు చెప్పారు. ఈ దేశానికి స్వతంత్రం వచ్చిన నాటినుండి నేటివరకు ఈ దేశాన్ని, రాష్ట్రాన్ని పాలించిన పాలకవర్గాలు ప్రభుత్వాలు ఈ నీరక్షరాస్యత 29-94 అని బుకల్బేలో ముప్పించిన ఈ దౌర్భాగ్యానికి కారణం అంటూ ఈ స్వతంత్రం వచ్చిన నాటినుండి మొన్నటి దాకా ఈనాటి వరకు పాలించిన ప్రభుత్వాలని చెప్పదలచాను. అధ్యక్షా, ఒకరేపే ఒకరు విమర్శలు చేసు పొంటున్నారు నేను ఆ విమర్శల బోటికి వెళ్ళి సమయం ఎక్కువ కోసుకోనుగానీ నేను ఒకటి చెప్పదలచాను. ఈవేళ మాకు రైలు స్టేషన్లలో ఉన్నవారు విదేశీ నుండి అని బాలా నుండి వచ్చి మాట్లాడినారు. విదేశీ నుండి ఒక భాగము కరకులయితే అంటే విదేశీయితే ఈ వాడు నాకు ఎడమ భాగములో ఉన్నవాడు, విదేశీయితే 35, ఈ రాష్ట్రాన్ని 35 ఏళ్లు

పాఠించిన మీదట, 7 ఏళ్లు పాఠించిన వారు అని నేను చెప్పదలచాను. ఇక ఈ విద్యా విధానం గురించి చాలామంది చెప్పారు. ఈ విద్యా విధానం బీబీబీవారు చదువుకున్న వారిని గుమాస్తాలుగా పెట్టడానికి ఈ దేశంలో పెట్టారు. దానికి నేను చెప్పదలచింది ఏమిటంటే పెత్తన మెరుగులు పూచీ ఏదో దాన్నే కొనసాగిస్తున్నాము. ఇదీ నా అభిప్రాయము విద్యా విధానం గురించి. ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పాలి. బుకిలెట్లో వ్యాఖ్యలు. దానికి నేను విచారించున్నాను. 1990-91 వ సంవత్సరంలో రాష్ట్రములోని మూడు ప్రాంతాలలో మూడు జిల్లాలలో గట్టి కృషి జరుగుతుంది. దేనికోసం అంటే? వేరందరినీ అక్కరాసులు చేయాలి అనే అంకితం లక్ష్యము అనే పాయింటు క్రింద వ్యాయోబద్ధం. అధ్యక్షా, మూడు ప్రాంతాలలో మూడు జిల్లాలలో చేసింది అనేది ఎవరు నమ్ముతారంటే నిరక్షరాసులు అయిన వారు, అంధులు అయిన వారు, వెచిటివారు నమ్ముతారు గానీ నేను నమ్మలేకపోతున్నాను. నేను ప్రభుత్వాన్ని నమ్మేవాడిని, ప్రభుత్వాన్ని పొగడేవాడిని ఏనాడు అంటే ఈ రాష్ట్రములో అన్ని జిల్లాలలో గట్టి కృషి అని, మీరు మూడు జిల్లాలకు అన్నారే దానిని రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాలకు మీరు ఏర్పాటు చేసినాడు నేను ఇదే సభలో మీరు ఉండే 5 సంవత్సరాలలో అయినా ఎప్పుడు వెన్నె అనాడు హార్విస్సాను, మేములను అభినందిస్తాను గానీ ఈనాడు అభినందించదలచుకోలేదు. ఇక అధ్యక్షా, ఈ ప్రాథమిక విద్యను గురించి చాలామంది మీతులు చెప్పారు. ఈ ప్రాథమిక విద్యయొక్క విద్యార్థుల సంఖ్య మధ్యలో స్కూళ్ళను మానుకోవడం జరిగింది; గతములో. కానీ ఒక 4 ఏళ్లు బ్రహ్మాండముగా పెరిగింది. అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. అర్థికశాఖమంత్రి అట్లాగే వారు హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కి ఇన్చార్జ్ కాబట్టి అట్లాగే విద్యాశాఖమంత్రులు కాస్త దయచేసి వినాలి. ఇది ముఖ్యమైన పాయింటు. ఈ ప్రాథమిక విద్యలో 1982 అక్టోబరు 2, గాంధీ జయంతి నాడు ఈ రాష్ట్రంలో మధ్యాహ్న భోజనాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. 1982 అక్టోబరు 2, అంటే విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి. తరువాత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కూడ మూడేళ్లు దానిని కొనసాగించింది. అప్పుడు నేను ఉపాధ్యాయునిగా ఉన్నాను. అనుభవంతో చెబుతున్నాను. మంత్రివర్గులకు, ఏమిటంటే ప్రయిమరీ సెక్షనులో పచ్చికార్డు కలిగిన పిల్లవాడికి మధ్యాహ్న భోజనము పెడితే తల్లిదండ్రులు కూల్చినాటికి వెళ్ళినాక వినపిల్ల వాళ్ళని ఎత్తుకోడానికి మధ్య ఉన్నవాళ్ళు అంతా పలకలు పట్టుకుని బడికి వచ్చేవారు. నేను ఆ బడిలో మధ్యాహ్న భోజనము కంటే ముందు ఉన్నాను, వచ్చినాక ఉన్నాను. వరంధాలో కూర్చోపెట్టడంకాక బయటదాకా కూర్చోబెట్టి పెట్టాల్సిన పరిస్థితి వచ్చేది. అందువల్ల అలాంటి పిల్లలను ఇన్స్పెరుచేసి ఈ మధ్యాహ్న భోజనాన్ని తీరిగి ఇప్పుడు ప్రారంభించాలి అని నేను ఈ ప్రభుత్వానికి సూచనచేస్తూ దాని స్థానంలో ఒకటి పెట్టాము కదా అని గౌరవనీయులు మంత్రివర్గులు ఇవాళు చెప్పవచ్చు. ఏమీ అంటారు, అలాంటి పిల్లవాడికి మేము పుస్తకాలు, కావీలు ఇస్తున్నాము కదా, పుస్తకాలు కావీలు 4, 5 రూపాయలవీ గానీ, 20, 22 రోజులు మధ్యాహ్న భోజనంపెడితే ప్రయిమరీ సెక్షనులో ఈ విద్యార్థుల యొక్క సంఖ్య పెరుగుతుందని మాత్రమే నేను ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వదలచాను. ఇక ఈ పాఠశాల విద్య మొత్తంగా ఈ ప్రయిమరీ, అప్సర్ ప్రయిమరీ, సెకండరీ స్కూల్సులో ఉన్నటువంటి 25 వేల ఉపాధ్యాయుల ఖాళీలను మీరు భర్తీచేయనంతవరకు ఈ స్పెషల్ టీచర్లుగా నీయమింపబడ్డవారిని 398 రూపాయలు మనం ఇచ్చి బాండ్ డి రేజరుగా ఉన్న వాళ్ళని రెగ్యులర్ చేయనంతవరకు బాగుపడదు. ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థుల నిష్పత్తి 50 చేస్తే బాగుంటుంది. వారు హోంవర్కు ఇస్తే తెల్లవారే వచ్చాక కరెక్టుస్ చేయడం, వొండిరా అని చెప్పి మళ్ళీ పాఠం మొదలుపెడతారు. 5 రోజులకు ఒకసారి హాజరు తీసు కోవడం జరుగుతుంది. ఈ రకంగా నిష్పత్తిని తగ్గించే ప్రయత్నం చేయాలని సూచించున్నాను. ఈ ఉపోద్ఘాతంలో బ్రహ్మాండముగా వ్యయబద్ధం. ప్రాథమిక విద్యలో సదుపాయాలను గణనీయంగా అభివృద్ధిపరచడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం జాతీయ విద్యా విధానాన్ని - ఒక పథకాన్ని రూపొందించింది. అది మనందరికీ తెలుసు. స్కూలుబోర్డు అవరేషన్. ఇది ఎంత అంధకారంగా ఉన్నదంటే, దాంతో కొన్ని సూచనలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. నేను ఒకటి, రెండు, మూడు విషయాలను మాత్రమే చెబుతాను.

ఎక్కువ సమయం తీసుకొను. విడివిడిగా, బాలబాలికలకు ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. ఇంకా, మ్యూజియం, భార్యలు పెట్టాలన్నారు. ఇవాళ గ్యామీజి ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా, పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థ కంట్రోలులో ఉండే పాఠశాలలో నల్లబిల్లు ఉండదు, సుద్దుముక్కు ఉండదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ మాస్ప్ ఉండదు; భారతదేశం మాస్ప్ ఉండదు. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా గోల్లు ఉండదు. గోల్లుకు చాలా ఇంఫార్మేషన్లు ఉన్నది. భూమి గుండ్రంగా ఉంటుందని ఉపాధ్యాయుడు చెప్పినప్పుడు, ఎట్లా ఉందని వెల్లవారు అడిగితే కొడిగుడ్డులాగా, నీ తలకాయ, నా తలకాయలాగా ఉంటుందని పంతులు చెప్పాల్సి తప్ప గోల్లు లేదు సార్. ఇదే సెకండరీ విద్య గామాలలో ఉండేటటువంటిది. ఈ రకంగా ఉన్న తరుణంలో యీ కేటాయింపు బాగాలేదని చెప్పుతున్నాను. ఈ రకంగా యీ పాఠశాలలు ఉంటే - సెంట్రల్ వారు ఇచ్చిన విద్యావిధానం క్రింద ఇద్దరి పంతుళ్ళను ఇస్తున్నారు. ఒకాయన మెట్; ఒకామె ఫిమిలు. సరే - ఇద్దరు ఉన్నారండి - ఈ ఇద్దరు ఉంటే, ప్రాథమిక స్కూళ్ళలో 5 తరగతులుంటాయి. ఇందులో ఇద్దరికి 22-22 రోజులు సెలవు పెట్టుకోవడానికి వాళ్ళు ఉన్నది. సెలకు రెండుసార్లు మండలానికి పోతారు, జిల్లానికి, బిల్లుకు అని. పాఠశాల జరిగేది 156 రోజులు మాత్రమే. ఈ 156 రోజులు ఒక్కరే ఉంటారు. వేరు అప్పుడు బహు ప్రాత్యాభినయం చేయాలి. మిగతా రోజులలో ద్వీప్రాత్యాభినయం చేయాలి. కాబట్టి, ఈ ప్రాథమిక పాఠశాలలో కేంద్ర విద్యావిధానం ప్రకారంగా, వారు యిచ్చిన సూచనలు మనం పాటించి మన నీరక్కూరంత 29 ఉండగా అది మరీకాస్త తగ్గి 19కే వస్తుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను. కాబట్టి, ప్రాథమిక స్కూళ్ళలో కాన్సుకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండాలిందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇక, పాఠశాల విద్య ఎట్లా ఉన్నదంటే, నా కంటే ముందు మిత్రులు ఒకటి, రెండు చెప్పారు. నేను మొత్తం చెప్పుతాను. ఆ విషయం ఏమిటంటే, ఒకటి డి.ఇ.ఓ. అధ్యర్థంలో, రెండు - మునిసిపల్, మూడవది పంచాయితీరాజ్ కు సంబంధించిన స్కూళ్ళు, నాలుగవది - ట్యూబర్ వెల్ ఫేర్, సోషల్ వెల్ ఫేర్ కు సంబంధించినవి - గుట్టల ప్రాంతాలలో, ప్లెన్ ఏరియాలలో, తండాలో పాఠశాలలు ఉన్నాయి. అధ్యక్షా, వీటి ఒక్కొక్కదాని భాగోతం చెప్పాలంటే చాలా ఉన్నది. ముఖ్యంగా మునిసిపల్ స్కూలు భాగోతం నా దగ్గరకు రిట్రీన్ కావే వచ్చింది. భాగోతం అంటే ఒకటే పాయింటు. దీంతో రామచంద్రాపురం పురపాలక పాఠశాల, కొత్తూరు మునిసిపల్ యొక్క భాగోతం ఉన్నది. ఇది ఏమిటంటే, యీ కొత్తూరు యు.పి.ఎస్.ఎస్. యొక్క హెడ్ మోస్టర్ కు ఫేఫిక్సు చేయండి, జీతం ఇవ్వండని సెక్రటరీయట్ లో ఉన్న ఎడ్యుకేషన్ సెక్రటరీ నుండి పోయింది. మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అఫీసు నుండి వెళ్లింది. డి.ఇ.ఓ. ఇచ్చారు. లోకల్ ఫండు అడిగేవారు కూడా ఇచ్చారు. ఇస్తే ఆ మునిసిపల్ షెర్మన్ కు, ఆ టీచర్ కు ఏమీ ఉందో ఏమో కక్కగానీ, చేయడంలేదు. రేపు 16వ తారీఖు నుండి సతే సమేతంగా మునిసిపల్ అఫీసుముందు ధర్నా చేయబోతున్నారు. రయచేసి మీ ద్వారా యీ ప్రభుత్వానికి కావే సమర్పిస్తున్నాను.

(కావే అందజేశారు)

రెండవది - స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించిన మునిసిపల్ షెర్మన్, జిల్లా ప్రజాపరిషత్తుకు సంబంధించిన షెర్మన్ల యొక్క దయదాక్షిణ్యాలతో టేవరు, పనిచేయడం జరుగుతున్నది. ఒక టేవరు అప్పాయింటు అయి వచ్చాడు అనుకోండి - ఈ షెర్మన్ కు ఇంకరెస్ట్రీడ్ కాన్డీషన్ అయితే మండలాఫీసు ప్రక్కన ఉన్న పాఠశాలలోనో, లేదా ఒక క్రిలోమిటర్ దూరంలో ఉన్న పాఠశాలలోనో పంపడం జరుగుతుంది. ఇంటర్యుట్ లో, గుట్టలలో ఉన్న బిల్లు ముందమోస్తున్నాయి. అధ్యక్షా, ఈ రకంగా షెర్మర్ స్కూళ్ళు ఉన్నాయి.

నేను ప్రభుత్వానికి ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, రోజయ్యగారు చాలా అనుభవజ్ఞులు. మన ప్రభుత్వం మీద బెల్లగవ్వ అర్థికభారం పడనటువంటి సలహా చెప్ప దలచుకున్నాను.

(ఇంటరవ్యూ)

నేను సలహా ఇవ్వదలచింది ఏమిటంటే, మనకు అనేకమైన ప్యానింగు బోర్డులు ఉన్నాయి. మొత్తం సెకండరీ విద్యకు లాభం అయ్యే ఒకే బోర్డును పెట్టాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు - బోర్డు ఆఫ్ స్కూల్స్ అని పెట్టి కలెక్టరును ఛైర్మన్ గా పెట్టండి. డి.ఇ.ఓ.ను ఉండనేయండి, ఈ పంచాయితీరాజ్ కు ఇచ్చే నిధులు, మున్సిపాలిటీ లకు ఇచ్చే నిధులు యీ డి.ఇ.ఓ.కు ఒక్కడికే ఇచ్చి ఒకే మేనేజ్మెంటు ఉండాలి తప్ప ఈ పాఠశాల విద్యను వేర్పరిచడాడం ధర్మం కాదు. గతంలో ఉన్నవారు తెలియక చేశారేమో, మనం కూడా యీ తప్పిదం చేయకూడదని నేను యీ ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. నేను యీ సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ లో - బుక్ రైట్ లో బృహ్మాండమైన మాట వ్యాసినందుకు నేను సంతోషించాను. రెండవతైను వచ్చేసరికి నాకు చెమటలు వచ్చాయి అధ్యక్షా. అది ఏమి టంటే ఇవాళ ప్రతి పిల్లవాడు ప్రాథమిక విద్యను పూర్తిచేయాలన్నారు. సంతోషించాను, పై వరుసకు పోయే సెకండరీ విద్యార్థులకు దోహదం చేస్తుంది అన్నారు. చాలా సంతోష పడ్డాను. కానీ, అసలు పిలుస్తారంటే - ఏదైనా స్కూలు అప్ గ్రేడేషన్ అయ్యేటప్పుడు సెకండరీ స్కూలుకు యీ ప్రభుత్వం సహాయక గ్రాంటును ఇవ్వకుండా వారిని చేసుకోమని చెప్పుతూ ఉన్నారు. ది. 20-12-1988 తారీఖున ఒక డీవో ఎం.ఎస్.సెం. 524 ఇచ్చారు. దీంతో 69 ప్రశ్నలు వేశారు అధ్యక్షా. 69లో ఒకటి వాస్తవ్యవస్థముగా ఉన్నది. అది ఏమిటంటే, మీ పాఠశాలలో మూడుంటే ఉన్నదా? మీ పాఠశాలలో ఇండోర్ స్టేడియం ఉన్నదా? మన ప్రభుత్వ పాఠశాలలో అధ్యక్షా, ఎక్కడ అయినా ఉన్నాయా? ఎక్కడైనా స్కూలు బిల్డింగు ఉంటే పంతుళ్లు ఉండరు, పంతుళ్లు ఉన్నారనుకుంటే, బిల్డింగు ఉండదు. పెట్టికింద బిల్లు ప్లేటేటువాటిని పెట్టుకుని నడుపుతున్న వాటికి ఇలాంటి రిఫ్లెక్షన్స్ పెడితే, దీన్నిబట్టి నేను ఏమి అనుకోవలసి వస్తుంది అంటే - 'అమ్మ పెట్టినవ్వదు అడుక్కు తిననివ్వదు' కాబట్టి, ప్రభుత్వం ఇలాంటి రీటిగేషన్స్ 69 పెట్టారు. ఏదైనా అర్హతలు ఉన్నవారికి ఇవ్వాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక షెడ్యూలు ఏరియాలో ట్రైబల్ ఏరియాలో ఉన్నటువంటి పాఠశాలల దుస్థితి చెప్పుతున్నాను. మీకు సలహా ఇస్తున్నాను. షెడ్యూలు ఏరియాలో షేప్ ఏరియాలో తండాలో అనేక ట్రైబల్ టెల్ ఫేర్ వాస్టల్స్ పెట్టారు. అనేకమైన స్కూల్స్ ఉన్నాయి. అందులో ఎలాంటి పిల్లలు ఉంటారంటే పెండ్లి అయిన అమ్మాయి వేర్కొంటాయి. అత్తగారి ఇంటో సంతారం చేస్తుంది. వాస్టల్స్ లో కూడా ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఘండు డ్రావేయడానికి ఇలాంటి స్కూల్స్ ఉన్నాయి. కాబట్టి నేను మంత్రివర్యులకు మీ ద్వారా ఒక సూచన చేయదలచుకున్నాను. డి.ఇ.ఓ. యొక్క కంట్రోలులోకి తీసుకువచ్చే, ఇన్ స్పెక్షన్ టేవరకరం చేస్తే తప్ప బాగుపడవు. వాస్తవ్యవస్థ విషయం అయిపోయింది. ఇంకా ఇంటర్మీడియట్ బోర్డు, డిగ్రీ విషయం మాట్లాడేది ఉంది. స్వయం ఉపాధికల్పన విషయం చెబుతాను.

అధ్యక్షా, స్వయం ఉపాధికల్పనకు అవసరమైన ఆధునిక నైపుణ్యాన్ని విద్యార్థులు సంపాదించడానికి అనువుగా విద్యకు, మృత్తికి ఉన్న సంబంధాన్ని పటిష్ఠంచేసి స్వయం

ఉపాధి కల్పనకు అవసరమైన విద్యా విధానాన్ని అందించినాడే పూర్తి ఒక్కరూ ఉద్యోగం కోసం పోతుంటే, దొరక్క, నీరుద్యోగులు దొంగలుగా, ఇంకా యితర వక్రమార్గాలలో పయనించే వారు ఉన్నారు. రాష్ట్రంలో చాలా మంది ఏం.ఏ.లు, ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్ పూర్తిచేసినవారు కనపడుతున్నారు. వారు ఉద్యోగాలు లేకుండా వుండడం చూస్తున్నాము. నేను పృథుత్వానికి యిచ్చే సలహా ఏమంటే, 8వ తరగతి నుండి యింటర్మీడియేట్ వరకు, విద్యార్థి తన కాళ్ళమీద తాను నిలబడడానికి వీలుగా, స్వయం ఉపాధిని కల్పించుకునేందుకు వీలుగా, స్వయం ఉపాధికి అవసరమైన విద్యను ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా సూచిస్తున్నాను. ఆబీరేడి, వున్న స్కూలులలో ఒక సెక్షన్ పెట్టండి. పృథుత్వానికి పెద్ద భారం ఏమీ కాదు. గౌరవనీయులైన రోకయ్యగారు తేవ్ ఆలోచనతో వున్నట్లుగా ఉన్నారు. దయామయులైన తమరు ఆలోచించండి. నాన్నెప్పుడూడవలసిందిగా ప్రార్థిస్తూ ఉన్నాను.

అనియత విద్య గురించి తక్కువ చెబుతాను. అనియత విద్య ఎంత అధ్వాన్నంగా వుందంటే, దీనికి కేటాయించిన నిధులు సక్రమంగా వినియోగం కావడంలేదు. అనియత విద్య పెల్లర్స్ కాగితాలమీదే తప్ప, ఈ అనియత విద్య ద్వారా అక్షరాశ్యత పెరిగింది అనుకుంటే, వారు అమాయకులని నేను అంటాను. రాజ్యాంగ నిర్దేశం యిచ్చినటువంటి డైరెక్షన్లు నీరుకార్పడానికి, మరుగుపర్చడానికి పెట్టిందే ఈ యొక్క అనియత విద్య కంపలర్ ఎడ్యుకేషన్ పృజలకు యివ్వాలనేది రాజ్యాంగ నిర్దేశం వుంది కదా. దానికి బదులుగా యిది చూపించారే తప్ప దీనివల్ల లాభం ఏమీ జరగడం లేదు. ఒకవేళ అనియత విద్య సక్రమంగా సాగాలంటే, స్వచ్ఛంద సంస్థలకు కాకుండా, ఆ అనియత విద్య కూడా డి.యి.వో. పరిధిలోనికి తెచ్చి, వారి హ్యాండ్లలోకి తీసుకువస్తేనే బాగుపడుతుంది. ఈ శాఖ కేటాయింపులో రూ. 6 లక్షలు కట్టిరించారుఅంటే అనియత విద్య ఎక్కువ అయిందనా, లేక అక్షరాశ్యత పెరిగిందనా? ఇది చాలా అన్యాయం అని నేను భావిస్తున్నాను.

హిందీ విషయంలో కూడా ఒక మాట చెప్పదలచుకున్నాను. హిందీ మన జాతీయ భాష. ఆ విషయం మనం గుర్తించవలసి వుంటుంది. సాకంట్ ముందు ఒకరిద్దరు సభ్యులు చెప్పారు. హిందీని యింత చులకనగా, హిందీ వ్యతిరేక రాష్ట్రాలు చూసినట్లుగా మనం చూడడం భావ్యం కాదు. 8వ తరగతి నుండి హిందీని ప్రవేశపెట్టడం భావ్యం కాదు. గతంలోవున్న విధంగానే అరవ తరగతి నుండి హిందీని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా కోరుతున్నాను.

వ్యాయామ విద్య గురించి ఒక్క మాట చెప్పదలచుకున్నాను. పి.ఇ.టి.యి.వి.ఇ.డి.ల ఎక్కడ చూసినా కనపడడం లేదు. ఎక్కడో నూటికి ఒక్క బడిలోనో, కాలేజీలోనో వుంటారు. ఒక మీకుడు యిప్పుడే చెప్పారు. ఎథెలెట్స్ ఎక్కడా వుండడం లేదనే, ఏమీ పతకాలు రావడం లేదనే. బంగారం సంగతేమో కానీ, కంఠ, రాగి పతకాలు కూడా రావడంలేదు. పి.ఇ.టి.యి.వి.ఇ.డి.ల భాషలు రాష్ట్రంలో చాలా వున్నాయి. వాటిని భర్తీ చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా పృథుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అల్ప సంఖ్యాకులను గురించి యితరతాళి చాలా మంది నాయకులు చాలా డైలాగుస్ చెబుతూ వుంటారు. ఈ రాష్ట్రంలో అల్పసంఖ్యాకులైన ఉర్దూ చదివే విద్యార్థులకు సంబంధించిన పాఠశాలలు నాలుగే ఉన్నాయని మిక్కిలితో చెప్పారు. అల్పసంఖ్యాక

విద్యార్థులు ఏమి అన్యాయం చేశారు? వారికి తగినన్ని స్కూలులు లేవు. హైదరాబాదులో వారి జనాభా అత్యధికంగా వున్నందున, రెసిడెన్షియల్ స్కూలు పెడతామని గతంలో చెప్పారు. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్కు సంబంధించిన ఫైలు సంబంధిత సెక్రటరీగారి దగ్గర వున్నది. ఈ ప్రభుత్వం దీన్ని చేస్తే, హైదరాబాదులో వారి గౌరవ ప్రతిష్ఠలు పెరుగుతాయి. హైదరాబాదు పరిస్థితి మీకూ తెలుసు కదా. హైదరాబాదుకు చెందిన మంత్రిగారు కూడా వున్నారు. వారు యినిషియేట్వ్ తీసుకొని చేయాలని తమ ద్వారా ఒక సూచన చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మూడు దిన్న దిన్న విషయాలు వున్నాయి. తెలుగును మాట్లాడే ఈ రాష్ట్రంలో ఓరియంటల్ కళాశాలను చాలా వాటిని మూయించారు. కనుక వాటిని తిరిగి తెరిపించవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంటర్మీడియేట్ విద్య గురించి మాట్లాడదలచుకున్నాను. ఈ దశలో విద్యార్థి మానసికంగాను, శారీరకంగాను అభివృద్ధి చెందుతాడని తమరు అన్నారు. నేను ఈ మాటతో ఏకీభవిస్తున్నాను. అభివృద్ధి చెందడమే కాకుండా, ఇది జీవితంలో ఒక టర్నింగ్ పాయింట్. ఇది టోనెడ్, డెంజర్స్ ఏజ్. ఈ వయసులో ఏ దారిలోపడితే, తరువాత ఆ దారిలోనే వోవడం జరుగుతుంది. ఇంటర్మీడియేట్ స్థాయిలో వృత్తిపరమైన విద్యకు అవకాశాలను కల్పించండి. మే బుక్లెట్లో మీరు 335 కళాశాలల్లో వృత్తిపరమైన విద్యను, ఒక్క సెక్షన్ పరవేశపెట్టినట్లుగా తెలిపారు. ఈ రాష్ట్రంలోవున్న యావత్ జూనియర్ కళాశాలల్లో వృత్తి విద్యను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా, తమద్వారా ప్రభుత్వానికి సలహా యిస్తున్నాను. జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలలు ప్రభుత్వం యిచ్చిననీ చాలా వున్నాయి. చాలా వరకు కొన్ని సబ్జెక్టులకు సంబంధించిన లెక్చరర్స్ వుండరు. దేవరకొండ విషయం చెబుతున్నాను. అక్కడ బాలుర, బాలికల జూనియర్ కళాశాలల్లో, బీప్సం ఎత్తి తెచ్చిన డబ్బుతో పార్ట్ టైమ్ లెక్చరర్స్ను పెట్టి ఆయా సబ్జెక్టులను చెప్పించుకుంటున్నాము. ఎంతకాలం మేము ఈ విధంగా బీప్సం ఎత్తాల్సి? పార్ట్ టైమ్ లెక్చరర్స్ను రెగ్యులర్ లెక్చరర్స్గా చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

మెష్నర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ యం.బి. వాహాన్:- విద్యను ఏకీకృతం చేసే పనిని ప్రారంభించడం జరిగిందని విద్యను గురించిన డిమాండ్లో చెప్పారు. ఈ లైన్ పదివి చాలా సంతోషించాను. 5 కళాశాలలను తీసుకున్నామని డిమాండ్లో మాపించారు. దేవరకొండ డిగ్రీ కళాశాలలో బి.ఏ.సి., యం.ఏ.సి., పావ్.యి.సి., సి.ఇ.సి. వుంది. బాలికల, బాలుర కళాశాలలు రెండు వున్నాయి. డిగ్రీలో బి.ఎ., బి.కాం., స్నెల్స్లో బి.ఇడి.సి., మేథమెటిక్స్ లేవు. అవి చదవదలచుకున్న వాళ్లు ఏమి చేయాలి? ఇంటికి వెళ్లి మేకలు కాయాలా? ఈ ప్రభుత్వం కనికరించదా? మా విషయం ఒకటే కాదు, రాష్ట్రంలోని చాలా కళాశాలల్లో పరిస్థితి యిదే విధంగా వుంది. మీరు ఏకీకృతం చేస్తామనే మాట అన్నారు. దీన్ని యథాతథంగా వర్తింపజేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకున్నాను. డిగ్రీ కళాశాల విషయంలో మరో కొత్త మాట చెప్పారు. ఏకీకృతంకాని వాటికి, యం.బి.సి. రికగ్నిషన్ లేని వాటికి అర్హుని మీరు బిల్డింగు కట్టుకోండి. మేము యిస్తామని యూనివర్సిటీ వారు

చెబుతున్నారు. ఈ పద్ధతి ఎలా వుందంటే సువ్య అన్నం తెచ్చుకో, నేను కూర వడ్డిస్తాను' అన్నట్లుగా వుంది. ఆర్థిక సౌఖ్యం మాత్రం మేము కట్టుకోవాలట. స్టేన్స్ కు యు.జి.సి. యిస్తుందట. ఇది చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. ప్రభుత్వ జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాల భవనాలను కట్టించే ఏర్పాటును ప్రభుత్వమే చేయాలని, విద్యా పద్ధతి క్రింద కాకుండా, రోడ్డు భవనాల శాఖకు అప్పచెప్పవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వవలసినా.

టెక్నికల్ విద్య విషయం ప్రస్తావించడం వాను. టెక్నికల్ విద్యాశాఖామంత్రివారు శ్రీ ఈశ్వరకుమార్, స్వాములవారు, వారు ఏమైనా అబద్ధాలు చెప్పారు. ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పేటప్పుడు సత్యమే మాట్లాడతారు. వారికి ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పాలిటెక్నిక్, ఐ.టి.ఐ. విషయంలో, 1983 కంటే ముందే ఎక్కువ వచ్చాయి. ఆ తరువాత చాలా తక్కువ వచ్చాయి. అయినప్పటికీ అప్పటికి వన్న ఐ.టి.ఐ. పాలిటెక్నిక్ ల్యాబ్స్ లో కావలసిన పరికరాలు ఏమీ లేవు. కావలసిన పరికరాలు లేకపోగా, స్కాలర్ షిప్స్ విషయం కూడా చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. నేను ఒక విషయంలో స్వర్గీయ అంజయ్యగారిని అభినందిస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలోని 'డిండి' లో ఐ.టి.ఐ. రెసిడెన్షియల్ యిన్ స్టిట్యూట్ ఫర్ ట్రైబల్స్ అని పెట్టారు. అక్కడ ఒక పరికరం వుంటే, మరొక పరికరం లేదు. వారు ఇచ్చే ఉపకార వేతనం రూ. 70 మాత్రమే. అది రెసిడెన్షియల్స్ కు అట. రూ. 70 కి ఏమీ వస్తుంది? ఉపకార వేతనాన్ని రూ. 200 అయినా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కడుపు నిండి విధంగా ఇవ్వాలే తప్ప, వారం రోజులు హాస్టల్ లో భోజనం చేసి, మిగతా రోజులు, మూడు వారాలు మరెక్కడో బ్రతకవలసి వస్తున్నది. ఐ.టి.ఐ. గురించి మరొక విషయం కూడా చెప్పదలచుకున్నాను. డి.ఐ.ఇ.టి.లు ఈ రాష్ట్రంలో ఏనీమీదో, పదునాలుగో వున్నాయని చెప్పారు. ఎప్రిల్ 1989 నుండి సెంటర్స్ మేరు 23 టిల్లాలకు వర్తింప చేసేటట్లు చేయాలని అన్నారు. కేటాయింపుల విషయంలో సక్రమంగా లేనట్లుగా నాకు అనుమానం వస్తోంది. మేరు అన్న విధంగా చేసి చూపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఉపకార వేతనాల విషయంలో ఒకమాట చెప్పవలసి వుంటుంది. మన డిమాండ్ లో 1989-90 లో ఉపకార వేతనాలకు రూ. 2 కోట్లు 10 లక్షలు కేటాయించినట్లుగా చూపించారు. మేరు సరఫరాచేసిన బుక్ లెట్ లోనే వుంది. ఈ సంవత్సరం అది 64 లక్షలకు తగ్గింది. అంటే ఒక కోటి 46 లక్షలు కత్తిరించారు. యస్.సి., యస్.టి.లకు పాఠ్య పుస్తకాలకు గతంలో ఇచ్చిన దానికంటే, ఈ సంవత్సరం దాదాపు 19 లక్షలు కత్తిరించారు. ఈ రకంగా యస్.సి., యస్.టి.ల ఉపకారవేతనాలు కత్తిరింపుచేసి, ముప్పై గింజలు వేసినట్లుగా అనాటి ప్రభుత్వాలవారు కానివ్వండి. ఈనాడు వన్న ప్రభుత్వాల వారు కానివ్వండి. చేస్తూ వుంటే ఏమీ జరుగుతోందంటే, ఈ ఇచ్చే ఉపకార వేతనాల్లో కూడా మధ్యనే కాకేసేవారు వున్నారు. నేను గుంటూరులో జరిగిన దాన్ని ప్రభుత్వానికి ఇచ్చాను. గుంటూరులో వన్న పటాభిషరంలో యస్.సి., యస్.టి.ల ఉపకారవేతనం రూ. 7 లక్షలు అధికారులు మింగారు. నోషట్ వెల్ ఫేర్ డిమాండ్ సందర్భంలో కొంతమంది ఐ.ఎ.యస్., ఐ.ఏ.యస్. డాక్టర్స్, ఇంజనీర్స్ పేర్లు కూడా చెప్పారు. రాష్ట్రంలో వన్న పెద్దవారు, అగ్రవర్ణాలవారు యస్.సి., యస్.టి. రిజర్వేషన్ వోల్టేజీలను కాకేస్తున్నారు. గతంలో మేరు 1983 వరకు ప్రభుత్వంలో వున్నారు. మొన్నవన్న వారయినా, నేన్నటి వారయినా, ఈనాడు వన్న వారయినా ఒక్క రూలు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో కూడా స్వర్గీయ అంజయ్యగారిని అభినందిస్తున్నాను. యస్.సి., యస్.టి.ల

ఖాళీలు, రిజర్వేషన్ కోటా ప్రకారం వచ్చే ఏపిఎస్ యిన్నా వుంటే వారిలో క్వాలిఫైడ్ వున్నా, లేకపోయినా స్పెషల్ ఎంపాయిమెంట్ స్కేమ్ క్రింద ఆనాడు అంజయ్యగారు బి.ఎ. చేసిన వారిని బియిడి చేశారు. ఇంటర్మీడియట్ వారిని బి.బి.సి. చేశారు. అనేకమైన కొర్సులను ఆనాడు అంజయ్యగారు యిచ్చారు. ఈ ప్రభుత్వం కూడా అదే మార్గంగా స్పెషల్ ఎంపాయిమెంట్ స్కేము పెట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

కాకతీయ యూనివర్సిటీని గురించి గౌరవసభ్యులు ఓంకారీగారు చెప్పారు. యు.జి.సి.వారు యిచ్చిన 7 యస్.సి., యస్.టి. పోస్టులను, వారు చెప్పినట్లుగా, గతంలో వున్నటువంటి మన సెక్రటరీగారు ఏదో చేసి, యింటర్వ్యూ నిర్వహిస్తే, థిల్డ్, ఫౌదరాబాదుల నుండి ఫోన్ రావడం, తరువాత యస్.సి., యస్.టి. తెక్నరర్స్ పోస్టులను పోల్స్ అప్ చేయడం, ఆ భాగతం అంతా పత్రికల్లో రావడం జరిగింది. మంత్రిగారికి తమద్వారా పంపుతున్నాను. దీని గురించి ఎక్కువ వివరాలొకటి పోదలమకో లేదు. ఇతరత్రా మింగుతున్నారంటే ఏదో అనుకోవచ్చు. కానీ పంతుళ్ళ వేతనాల నుండి కూడా మింగుతున్నారు. ఉపకార వేతనాల విషయంలో, వాటి నుండి కూడా మింగుతున్నారు. అటువంటి వాటినిన్నీంటినే పరిగణనలోనికి తీసుకొని, కలిసే వరకు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అమరజీవీ అంజయ్యగారిని మరో విషయంలో కూడా తలచుకోవలసి వస్తున్నది. యస్.జి.టి.టి., స్కూల్ అనిస్కంట్గా నేను అంజయ్యగారి స్కేమువల్లనే అయ్యాను. ఆయన 'పెలివి పిల్లను యిచ్చినట్లుగా' ఉద్యోగం యిచ్చారు. స్కూల్ అనిస్కంట్ గేడ్బోకి ఆయన మమ్మల్ని బియిడి చేయించి పంపించారు. ప్రస్తుతానికి యస్.జి.టి.టి. యిస్తున్నాము, తరువాత అఫ్ గేడ్ చేస్తామని అన్నారు. బి.ఇ.డి. అయిన వారు పంతులుగిరి చేసిన తరువాత అఫ్ సుల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. సెకండరీ గేడ్ వారు స్కూల్ అనిస్కంట్గా రావడానికి డియన్ కి కావాలి. ఇదంతా ఏమిటో అర్థం కావడంలేదు. ప్రభుత్వానికి చివరగా ఒక సలహా యిస్తున్నాను. ఒకటి సలహా, ఒకటి అభినందన. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ ఫాన్సులర్గా ముఖ్యమంత్రిని ఈ ప్రభుత్వం తొలగించి నందుకు హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను.

ఈ రాష్ట్రంలో డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్, యింటర్మీడియట్ బోర్డు, డైరెక్టర్ ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్, సెక్రటరీయట్లో పిన్సిపల్ సెక్రటరీ, సెక్రటరీ వేరందరూ వుండగా, ఎడ్యుకేషన్ పద్దు నుండి కొట్టి కొలది డబ్బు అనవసరంగా ఖర్చుచేసే పద్దు ఒకటి వుంది. అది ఉన్నత విద్యా పరిషత్. ఇది అవసరం లేదు, రద్దు చేయండి. పేరు గొప్ప తప్ప ఎందుకండీ? ఉన్న విద్యా కమిషన్ వచ్చిన తరువాత కాదు, ఎ.సి. రూం, యివన్నీ పోవయిడి చేయడం, కొట్టి కొలది రూపాయలు ఖర్చు కావడం, అపహాశ్యంపాలు కావడంతప్ప ప్రయోజనం ఏమీ కనబడడంలేదు. రోశయ్యగారు చయతో, జవాబు యిప్పుడు చెప్పకపోయినా అమలు చేసినట్లుయితే విద్యాశాఖకు చాలా డబ్బు మిగులుతుంది. ఇది ఎవరికీ ఉపయోగపడే శాఖ కాదు. నేను యింతకు ముందు చెప్పినవన్నీ వున్నాక, ఇక యిది ఎందుకండీ? ఉన్న విద్యా పరిషత్తును రద్దు చేయవలసిందిగా నేను సూచన చేస్తున్నాను. నేను చెప్పినవన్నీ సహృదయంతో స్వీకరించి, జవాబులో యిప్పటికిప్పుడే అన్నీ చెప్పక పోయినా, కొన్ని అయినా చెప్పి, మిగతా వాటి విషయంలో ఆచరణలో అమలు చేయడానికి,

సెషన్లో అయినా, లేదా ఆర్డినెన్సు ద్వారా అయినా సరే పినిపిస్తే, సంకోచిస్తాము. ఈ అంశాలను గురించి వచ్చే బడ్జెటులో మీమ్మల్ని అభినందిస్తాను. ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు వృద్ధయ పూర్వకంగా ధన్యవాదాలను తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇప్పటివరకు విద్యాశాఖ పద్దుల మీద 19 మంది గౌరవనీయులైన సభ్యులు పూర్తిచేసారు. డాక్టర్ వేణుగోపాలాచారి, డాక్టర్ పి.వి.రంగా రావు, శ్రీ రజత్ అల్, రామచంద్రరావు, రాజగోపాల్, నరసయ్య, రాజేశ్వరరావు, క్రిస్టినా లాజరస్, శ్రీ నర్సిరెడ్డి, శ్రీ సజ్జద్ సయ్యద్, లక్ష్మీదేవి, శ్రీమతి సీతారామమ్మ, శ్రీపాద రావు, పురుషోత్తమరావు, రెడ్డానాయక్, ఓంకార్, శేషారెడ్డి, కృష్ణారెడ్డి, చివరి ఉపన్యాసకులు శ్రీ చౌహాన్ గారు. చౌహాన్ గారిని చూసినప్పుడల్లా మంచి, మిత్రుడు అనిపిస్తాడు. విద్యమీద యింత క్షుణ్ణంగా, యిన్ని వివరాలు చెప్పడం జరిగింది. మిగతావారు కూడా, అప్పుడప్పుడు అగ్రహించినా చాలా వరకు సలహాలు చెప్పడం జరిగింది. చౌహాన్ గారు చాలా వరకు సలహాలు చెప్పి, చివరకు అభినందిస్తూ, అంజయ్యగారిని గుర్తు చేస్తూ మాట్లాడారు. వారు చెప్పిన వాటిలో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన విషయాలు చాలా వున్నాయి. ఏదీ ఏమయినా, విద్యాశాఖకు సంబంధించినంతవరకు, హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్, ప్రైవేటులో ఎడ్యుకేషన్, ఈ మూడు స్థాయిల్లో కూడా స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన దగ్గర నుండి యిప్పటివరకు కూడా మనం నిరంతరం ప్రయత్నాలు చేస్తూనే వున్నాము. భారత రాజ్యాంగంలో డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపల్స్ క్రింద ఈ విధంగా ఉంది. 'Provision for Free and Compulsory Education to Children' "The State shall endeavour to provide within a period of ten years from the commencement of the Constitution for Free and Compulsory Education for all Children until they complete the age of fourteen years." ఇలా వ్యాసుకోవడం అయితే జరిగింది. కానీ ఇన్నాళ్లు గడిచి పోయినప్పటికీ కూడా ఆ గమ్యాన్నయితే చేరుకోలేకపోయాము, అన్నమాట ప్రతి ఒక్కరూ అంగీకరించవలసిందే. ప్రభుత్వంలో మేము ఉన్నా, వారు ఉన్నా, లేక ఎవరు ఉన్నప్పటికీ కూడా ఈ విద్యావ్యాప్తి అన్నది కేవలం ప్రభుత్వ అణమయిపోతో మాత్రమే జరిగి సంపూర్ణ మయిన ఫలితాలు సాధించగలుగుతామనే మన అనుభవరీత్యా భావించేదానికి వీలు లేదు. అధ్యక్షా తమకు కూడా తెలుసు. గత సంవత్సరం మన బడ్జెటులో రివెన్యూ ఎస్టిమేట్స్ ప్రకారంగా రూ. 1035 కోట్లు 30 వేలు ఖర్చు పెట్టుకోవడం జరిగింది. అలాగే 1990-91లో రూ. 1020 కోట్లు 39 లక్షలు పోవ్వెడి బేసుకొన్నాము. ఈ మొత్తం పెద్ద మొత్తంగా కనిపించినా, ప్లాన్, నాన్ ప్లాన్ కలిపి చేయడానికి గానూ అధ్యక్షా, ఇది ఏ మూలకు సరిపోతుంది? మన అవసరాలకు తగినట్లుగా ఉన్నదా, లేదా అని ఆలోచించి నప్పుడు - మాట్లాడిన గౌరవ పెద్దలందరూ చెప్పారు - ఇది చాలడంలేదని, ఏ మూలకూ పనికి రావడంలేదని. విద్యాలయాలకూ, సంస్థలకూ పెట్టవలసినది ఇంకా ఉంది. పాలిటెక్నిక్ ఎడ్యుకేషన్ కు పెట్టుకోవలసిన అవశ్యకత ఉంది. అలాగే ఉన్నత కాలేజీ ఎడ్యుకేషన్ అవసరం. పెద్దలందరూ చెప్పారు. అందుకని ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి అర్ధికవనరులను మనం ఎంత శ్రమ చేసినా కూడా మనం ఇంత కంటే హెచ్చుగా పోషించలేని పరిస్థితిని గౌరవ సభ్యులు అర్థం చేసుకొని సద్వగాహనతో ఆలోచిస్తారని భావిస్తున్నాను. అందుకని మనం ఏ ఫలితాలయితే రావాలని ఆలోచిస్తున్నామో ఆ ఫలితాలు రాకుండా పోతున్నాయి.

ఎందుకంటే ప్రత్యేకంగా ఇదివరకు కూడా నేను ఏ ఒక్కరినీ తప్పు పట్టడానికి కానీ లేదా గతంలో 30 సంవత్సరాల పరిపాలనలో కానీ ఇటీవలి కాలంలో తెలుగుదేశం పార్టీ అనీ - ఇలా కాదు - నేను మొత్తం ప్రభుత్వంగా ఆలోచించనప్పుడు కూడా, మనం మొట్టమొదటి నుంచీ కూడా హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ పెన శృద్ధి చూపుతున్నాము. ప్లైమరీ, సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కు తగినంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వకుండా విస్మరిస్తున్నాము. తమరు కూడా ఆలోచించండి. ఇందాక మిత్రులు ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయో చెప్పారు. ఏ కొద్దీ సందర్భాలలోనో తప్పు, చాలా సందర్భాలలో చాలా అసంతృప్తిగా ఉందనీ అన్న మాట ఆలోచించాలి. స్కూలు భవనాలు లేవు. భవనాలు ఉంటే ఉపాధ్యాయులు లేరు. ఉపాధ్యాయులు ఉంటే దురదృష్టవశాత్తు ఆయనకు కూర్చోవడానికి కుర్చీలేకుండా ఉంటోంది. విద్యార్థులకు కనీస ప్రాథమిక సదుపాయాలు కూడా లేనటువంటి ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎందుకంటే టీచరు - స్టూడెంట్ రేషియో ప్రాథమిక స్కూలులో రమారమి, యావరేజీ చెబుతున్నాను - అన్ని సందర్భాలలో అనీ కాదు. కానీ 100 మంది పిల్లలుంటే ఉపాధ్యాయుడు ఒక్కడే. అదే పెక్కి వెళ్ళినప్పుడు కళాశాల విద్యలో ప్రత్యేకంగా యూనివర్సిటీలో, పి.జి. సెంటర్స్ లో రేషియో, మరొక రకంగా ఉంటోంది. కొన్ని సందర్భాలలో నలుగురు, అయిదుగురు విద్యార్థులకు ఒక లెక్చరరు, ఒక ప్రొఫెసరు ఉన్నా కూడా ఆశ్చర్య పడవలసిన అవసరం లేదు. అందువల్ల మనం ప్రాథమిక విద్యను, సెకండరీ విద్యను సంపూర్ణంగా విస్మరించామనీ అంగీకరిస్తూ, మనం అవగాహన, ఆలోచనా కొంపెం చేయాలి. ప్రభుత్వం అన్నీ ప్రతిపక్షం అనే కాకుండా విద్యా రంగంలో ప్రావీణ్యత ఉన్న పెద్దలూ, విద్యా రంగంలో ప్రేమ కలిగిన వారూ, ఆలోచన కలిగిన వారూ అందరూ కూడా, సమాజం మొత్తం కూడా ఆలోచించవలసిన సమయం అసన్నమయిందీ అన్నమాట ప్రభుత్వపరంగా మనవి చేస్తున్నాను. అందుకని ఈ నూతన ప్రభుత్వం కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా రెండు సందర్భాలలో ఆ సత్యాన్ని, అవశ్యకతను చెప్పడం జరిగింది. కళాశాల విద్యను పోషించడం, ఇంకా అభివృద్ధి చేసుకొంటూ పోవడం అన్న దానిని అలాగే అట్టిపెట్టి, కావలసిన శృద్ధి చూపిస్తూ కూడా ప్రాథమిక విద్య, సెకండరీ విద్యకు ఇకొధికమయిన శృద్ధి చేయాలని అన్నమాట కూడా ముఖ్యమంత్రి చెబుతున్నారు. అదే మన-అందరి ఆలోచన కూడా మనవి చేస్తున్నాను.

కళాశాలలు చూచినప్పుడు ఇందాక మిత్రులు అందరూ కూడా చెప్పారు. జూనియర్ కళాశాలలు తీసుకొందాము. జూనియర్ కళాశాలల్లో ప్లైవేటు జూనియర్ కళాశాలలు 261 ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలు 407 ఉన్నాయి. రెండూ కలిపితే 668. అదీ కాకుండా కో-ఆపరేటివ్ రంగంలో గత రెండు సంవత్సరాలలో రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఫిర్మడినటువంటివి 144 కళాశాలలున్నాయి. ఇవన్నీ కూడా కలిపి చూచినప్పుడు, వాటికి ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్లు ఎలా ఉందో అన్నది ఆలోచించినప్పుడు సంతృప్తికరంగా లేదనీ అన్నమాట అంగీకరించాలి. ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో, డిగ్రీ కళాశాలల్లో కావలసిన వస్తువులను మనం ఏర్పాటు చేయలేకపోతున్నాము. భవనాలు ఏర్పాటు చేయలేకపోతున్నాము. ఫర్నిచర్ ప్రొవైడ్ చేయలేకపోతున్నాము. ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కానీ, తగిన ల్యాండ్ కానీ కేటాయింపు లేకపోతున్నాము. కారణం యు.జి.సి. స్టాండర్డ్ చాలా సందర్భాలలో ఈ సంస్థలకు రాకుండా ఉన్నటువంటి కారణంగా యు.జి.సి. గ్యాంట్లకు అర్హత కూడా పొందలేక పోతున్నాము. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి కళాశాలల్లో కనీసం ఈ ప్రాథమిక వసతులు కొంత

మరకయినా ఏర్పాటు చేయాలంటే రూ. 3 లేక 4 కోట్లు ఎయిమ్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. అందువల్ల ఉన్నటువంటి కళాశాలలను స్టేటిస్మైట్ చేసుకొని వాటిలో ప్రాథమిక వసతులనూ, సౌకర్యాలనూ ఏర్పాటు చేసుకోకుండా - అంతమాత్రంవేత నూతన కళాశాలలను ఇవ్వకూడదని అన్నది ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన కాదు.

అధ్యక్షా, నేను హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ బాధ్యత తీసుకొని సుమారు నెలకావస్తోంది. 10 రోజులు అటూ, ఇటూ ఉండవచ్చు. ఇప్పటి వరకూ గౌరవనీయ శాసనసభ్యులూ, ఇతర ప్రజా ప్రతినిధులు గానీ, మాజీ శాసనసభ్యులు కానీ, పార్లమెంటు సభ్యులు కానీ మాకు జూనియర్ కళాశాల కావాలనో లేకపోతే మా జూనియర్ కళాశాలను అప్గ్రేడ్ చేయాలనో, లేకపోతే మా ఊరిలో డిగ్రీ కళాశాల పెట్టించాలని కానీ, మా ప్రాంతంలో కళాశాల లేకుండా ఉందనో చెబుతూ వారు ఇచ్చిన దరఖాస్తులు నిన్నటివరకూ లెక్క చూస్తే 98 వరకూ వచ్చాయి. సమరసింహారెడ్డిగారు మా కాలేజీ విషయం మర్చిపోవడంలేదు కదా అన్నారు. ఇందాక మరొకాయన వచ్చి మాది అన్నారు. మొత్తం 100 పూర్తి అయ్యాయి. వీటినిన్నీటిన్ మనం ఆలోచించినప్పుడు 1990-91 ఆర్థిక సంవత్సరంలో మనం ఎన్ని నూతన కళాశాలలు ఇవ్వగలుగుతాము? కొన్ని పద్ధతులను ఏర్పాటు చేసుకోకపోతే చాలా కష్టం ఎన్ని కళాశాలలు ఇవ్వగలుగుతామూ అన్న పరిస్థితి, ఉన్న జూనియర్ కళాశాలలు అప్గ్రేడ్ ఎన్ని చేయగలుగుతామూ, ప్రాథమిక వసతులూ, సౌకర్యాలూ ఎంతవరకూ ఏర్పాటు చేయ గలుగుతాము? 144 జూనియర్ కళాశాలలుంటే వాటిలో విద్యార్థులు మొత్తం కూడా 14 వేలమంది ఉన్నారు. 14 వేల మందిలో కూడా నెంబరు ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ జూనియర్ కాలేజీలలో 200 పెచ్చిలుకు విద్యార్థులు ఉన్న విద్యా సంస్థలు - ఈ 144 కో-ఆపరేటివ్ విద్యా సంస్థలలో - కేవలం 16. అలాగే 100 నుంచే 200 మధ్య విద్యార్థులున్న జూనియర్ కళాశాలలు సంఖ్య 19. 100 లోపుగా విద్యార్థులున్న కళాశాలలు 109 ఉన్నాయి. అందువల్ల మనం ప్రారంభించిన ఈ కో-ఆపరేటివ్ జూనియర్ కళాశాలల్లో విద్యార్థుల ప్రవేశం కానీ, భవనాలూ, ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఎలా ఉంటే అని తరచి చూస్తే ఈ 144 జూనియర్ కళాశాలల్లో కూడా కో-ఆపరేటివ్ రంగంలో స్థాపించిన వాటిలో 9 నొన్నెటీలలోమాత్రం కావలసిన మేరకు 5 ఎకరాల చొప్పున ల్యాండ్ను వారు మాత్రమే సముపార్జించగలిగారు. భవనాలు ఎంత వరకూ ఉన్నాయనేది ఆలోచిస్తే, 6 నొన్నెటీలకు మాత్రమే స్యంత భవనాలున్నాయి. 102 నొన్నెటీలు అదే భవనాలలో ఉన్నాయి. 36 అదే భవనాలు కూడా లేకుండా జిడి.పి. ప్లాస్టర్స్లో నడుపబడుతున్నాయి. అందువల్ల ఇప్పుడు మనం ప్రారంభించిన ఈ సంస్థల పరిస్థితి, డిగ్రీ కాలేజీ విషయం తీసుకుంటే, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజీలు రాష్ట్రంలో 165 పనిచేస్తున్నాయి. ఎయిడెడ్ డిగ్రీ కాలేజీలు 150 ఉన్నాయి. అనే ఎయిడెడ్ 54 ఉన్నాయి. ఉన్నవోట, సంవత్సరం ప్రాంతాలలో కొంత హెచ్చు గానూ, మరికొన్ని ప్రాంతాలలో అసలు లేకుండా కూడా ఉంది. నీన్న, గౌరవ ముఖ్య మంత్రిగారు విజయనగరం నివాసులతో మాట్లాడిన సందర్భంలో ఒక శాసనసభ్యుడు చెప్పారు. వారి నియోజకవర్గంలో ఒక్క కళాశాల కూడా లేదని అన్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది. 1990-91 సంవత్సరంలో ఎంతవరకూ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయగలం అనేది, ఇచ్చేటప్పుడు ఏ రకమైన సూత్రాలు పెట్టుకోవాలి అనేది, అసలు కళాశాలలనే ప్రాంతాలకు ఇవ్వాలనేది ఆలోచించడం జరుగుతుంది. లేదా కళాశాల స్థాపించడానికి ప్యువేటు కమిటీపెట్టి, కొంత డబ్బు వోగుచేసి పెట్టాలని, విరాళం

రూపంగా మదుపపెట్టిన వారికే ఇవ్వాలంటే మళ్ళీ డబ్బు, సంపద ఉన్నవారికి ఇస్తే ఎక్కడెక్కడ వస్తాయి అన్నది కూడా కొంత జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. 1990-91 సంవత్సరంలో విద్యావిధానం ఎట్లా ఉండాలి, ఎట్లా ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలి అనే ఆలోచిస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. మనకు గల యూనివర్సిటీల సంగతి మీకు తెలుసు ఒకప్పుడు యూనివర్సిటీలకు స్వయం ప్రతిపత్తి ఉండేది. ఇది నోటిమాట కాదు. కాగితా మీద మాటలుకావు. వాస్తవంగా ఉంది. ఇటీవల చాలా మార్పులు వచ్చాయి. గతంలో యూనివర్సిటీలకు ఛాన్సలర్లుగా గవర్నర్స్ ఉండేవారు. అటువంటి పద్ధతిని మార్చి ముఖ్యమంత్రి ఛాన్సలర్గా ఉండే విధంగా చట్టం తెచ్చారు. అటువంటి విధానం సబబి కాదని విద్యవేత్తలు అనడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులు ఉండే విధానం మంచి కాదన్నారు. అయినా అప్పటి ప్రభుత్వంలోగల పెద్దవారి ఆలోచనలమేరకు చట్టాని సవరించారు. ఆచరణలో యూనివర్సిటీ వ్యవహారాలలో ప్రభుత్వ ప్రమేయం పెరుగుతూ వచ్చింది. యు.జి.సి. వారు కూడా, ముఖ్యమంత్రి ఛాన్సలర్గా ఉండే యు.జి.సి సహాయానికి అర్హతలేదని, గవర్నరు ఛాన్సలర్గా పాత పద్ధతిలో ఉంటే తప్ప, దే వ్యాప్తంగా గల పద్ధతుల ప్రకారం, రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా ఆలోచిస్తే తప్ప, యు.జి.సి. సహాయం వేయడానికి అంగీకరించడం జరగదని కూడా సలహా ఇచ్చారు. అది దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నది. యూనివర్సిటీ చట్టాన్ని మరొకసారి సవరించాలి. ఇదివరకే ఒకటి, రెండు సందర్భాలలో ఆర్డినెన్సుల ఇష్యూవేసి గవర్నరును తిరిగి ఛాన్సలర్గా పెట్టుకున్న సందర్భాలు గౌరవ సభ్యులకే తెలుసు. అన్ని విశ్వవిద్యాలయాల వైస్ ఛాన్సలర్స్ తో, విద్యవేత్తలతో ప్రభుత్వం సమ వేతాన్ని ఏర్పాటుచేసి, ఆలోచిస్తున్నాము. అందరి సలహాలు తీసుకుని ఈ చట్టాని సవరించాలనుకుంటున్నాము. యూనివర్సిటీలకు స్వయం ప్రతిపత్తి, నూతనతక్కి ఇవ్వాలి అనుకుంటున్నాము. యూనివర్సిటీ వ్యవహారాలు అక్కడే నిర్వహించాలనేది, ఆలోచన అ కనుక సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వవలసిందిగా వైస్ ఛాన్సలర్స్ ను పిలిచి, నూతనంగా సమావేశం ఏర్పాటుచేసి, వారి సలహాలు తీసుకున్నాము. అంతేకాదు. ఇతరతా పెద్దల సలహాలు ఇస్తే తీసుకుంటాము. ఈ సందర్భంగా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను చాలామంది విద్యారంగంలో మక్కువగలవారు, లోతుగా నేవవేసేవారు ఇక్కడ కూడా ఉన్నారు. వారు కూడా సలహాలిస్తే తప్పకుండా తీసుకుని, ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని ప్రభుత్వం వారందరి సలహాలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటుంది. యూనివర్సిటీ చట్టాలను సవరించడమే కాకుండా, సాధ్యమైనంత వరకూ వాకేషనల్ కోర్సెస్ పెంచాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. గౌరవసభ్యులు ఈ కోర్సెస్ ను కళాశాలలో పెట్టారని, అవి చాలామ అ అన్నారు. నేను అందుకు అంగీకరిస్తున్నాను. సాధారణ విద్యపట్ల శ్రద్ధ, ఆసక్తి చూడ కంటే మన ఆలోచనా సరళిలో మార్పురావాలి. వాకేషనల్ కోర్సెస్ ను సాధ్యమయినంత వరకూ పెట్టుకోవాలి. విద్యార్థులకు కేవలం చదువు పూర్తయి, ఆ తరువాత సాధారణ ఉద్యోగాల కోసం అతుగతపడి విద్య కంటే, వాకేషనల్ కోర్సెస్ పెడితే, అందుకు ప్రాధాన్యత ఇస్తే, వారి కాళ్ళమీద వారు నిలబడతారు. ఇదే ఆలోచిస్తున్నాము.

ఓపెన్ యూనివర్సిటీ ఉంది, దీని ద్వారా చాలామందికి వివిధ కోర్సెస్ ను ఆఫర్ చేస్తున్నాము. ఈనాడు సాధారణమైన డిగ్రీ కాలేజీలు కానీ స్కూల్స్ ను సంబంధించిన కళాశాలలు కానీ ప్రారంభించడానికి ఉత్సాహం చూపకపోతే ప్రభుత్వం అదుర్దామాపడం లేదనే భావన కలుగుతుంది. ఓపెన్ యూనివర్సిటీ ద్వారా చదువుకోవాలనే ఆసక్తిగలవారికి

అవకాశాలు ఇస్తూ, వాకేషన్ కోర్సిస్కు హెచ్చుగా అవకాశాలివ్వాలని ఆలోచిస్తున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు, నేను, రాష్ట్ర ఉన్నతాధికారులు పానింగ్ కమిషన్ చర్చలకు వెడితే, 1990-91 వార్షిక ప్రణాళికలు ఖరారుచేసే నిమిత్తం, వెడితే, వారు చాలా సూచనలు చేశారు. అక్కడ గౌరవ ఉపాధ్యక్షులు రామకృష్ణవెంగ్లగారు ఒకమాట అన్నారు. "మీ రాష్ట్రంలో విద్యారంగంలో చాలా వెనుకబడి ఉన్నారు. దేశంలోని చాలా రాష్ట్రాల కంటే వెనుకబడి ఉన్నారు. రాష్ట్రంలో మొత్తం మీద ఒక్క జిల్లాలో కూడా 100 శాతం లిటరసీని సాధించలేదు. కేరళలోని ఎర్నాకులంను ఆదర్శంగా తీసుకుని, ఆలోచించాలి. విద్యావ్యాప్తి పట్ల తగు శృద్ధవహించాలి" అని అనడం జరిగింది. విద్యావ్యాప్తిపట్ల తగు శృద్ధ వహించాలని ఉపాధ్యక్షులు, సభ్యులు కూడా సలహా ఇచ్చారు. దానిని దృష్టిలోపెట్టుకుని - ఈ సంవత్సరం ప్రపంచవ్యాప్తంగా లిటరసీ ఇయర్ కూడా కనుక మన రాష్ట్రంలోని మూడు ప్రాంతాలకు సంబంధించి అంటే హైదరాబాదు, నీకింద్రాబాదులను తెలంగాణాకు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాను కోస్తా ఆంధ్రాకు, రాయలసీమ నుంచి చిత్తూరును ఎంపికచేసుకుని, ఈ మూడు ప్రాంతాలలో 100 శాతం లిటరసీ ఉండేట్లుగా ఈ సంవత్సరం ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది.

శ్రీ బి. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, వరంగల్ సంగతి మరచిపోయారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- చెబుతాను. ఈ మూడు జిల్లాలో 100 శాతం లిటరసీ ఉండేట్లుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ ప్రయత్నాన్ని ప్రభుత్వం, యూనివర్సిటీ రెండూ కలిపి చేస్తేనే పరిపూర్ణత వస్తుందనే నమ్మకం నాకు లేదు. ప్రయత్నం అయితే చిత్తు శుద్ధితోనే చేస్తున్నాము. పట్నడలతో నిర్వహించాలని మేము అనుకుంటున్నాము. ఇదొక ప్రజా ఉద్యమంగా తీసుకోవాలని, వివిధ రాజకీయ పార్టీలు కూడా భాగస్వామ్యంవహించి, తరతమబేధాలు లేకుండా, భుజం భుజం కలిపి సాధించాలి. స్వాతంత్ర్య సమరంలో ఏ స్ఫూర్తితో స్వతంత్రం తీసుకురావాలని, అన్నీ మరచిపోయి, చేతులు కలిపి స్వతంత్ర ఉద్యమాన్ని నిర్వహించామా, అట్లాగే ఈనాడు కూడా నిర్వహించాలి. విద్యలేని ఏ రాష్ట్రం కానీ అన్నిరకాలుగా అనర్హదాయకం అనేది అంగీకరిస్తున్నాము. విద్యావ్యాప్తి జరగాలి. సంతుష్టికరంగా లేదు. ఈ విషయం పాలకపక్షం, ప్రతిపక్షాలు, ప్రజాపాల సంస్థలు, అందరూ కూడా అంగీకరించడం జరిగింది. 100 శాతం లిటరసీ కోసం చేపట్టే ఉద్యమంలో అందరూ కూడా భాగస్వాములు కావాలి. ప్రతిపక్ష పార్టీలకు, విద్యావేత్తలకు అందరికీ కూడా మనవిచేస్తున్నాను. అందరూ కూడా రావాలి అని వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా మీతులు ఎన్నో సూచనలు చేశారు. క్రింద ఉన్నటువంటి ప్రాథమిక విద్య, సెకండరీ విద్య సందర్భంలో చాలా చిక్కులు ఉన్నాయి, బాగోలేవనే మాట చెప్పారు. దానికి సంబంధించి ఒక ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఏదైనా జిల్లా సలహా సంఘాలు లాగిపట్టి జిల్లా కలెక్టరు కానీ డి.ఇ.ఓ. కానీ జిల్లా ప్రజాపరిషత్ అధ్యక్షులు కానీ శాసన సభ్యులు కానీ - నీరందరితో కలిపి అక్కడ మనం మెరుగుపరచేదానికి ఉన్నటువంటి సౌకర్యాలు ఏమిటి, వారి సూచనలు ఏమిటి అని తెలుసుకొనడానికి సూత్రప్రాయంగా ఒక ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఇది పెద్దలు బాగుంటుందనే భావనకలిగి ఉంటే తప్పకుండా ఆలోచించాలనే మాట మనవిచేస్తున్నాను. ఒక డిగ్రీ కళాశాల స్థాపించాలంటే రమారమి భవనాలు కూడా ఫస్టు ఫేజీలో ఉంటాయని అంచనా వేసినప్పుడు 66 లక్షల 25 వేల రూపాయలు అవుతుంది. ఎంత వ్యయంతో కూడిన కార్యక్రమమో ఆలోచించండి. అందుకని

ప్రభుత్వం ఏమైనా అర్జీలు వస్తున్నప్పుడు అనేకమందిని మంచిది, చూస్తాము, శాంక్షను చేస్తాము అని చెప్పలేకపోవడం ఒకరకంగా విచారకరమైన విషయమైనా ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని మీరు కూడా దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. ఎప్పీషియట్ చేయండనే మాట హృదయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన మిత్రులు మాట్లాడుతూ ఒకటి, రెండు మాటలు చెప్పారు. ముఖ్యంగా నర్సిరెడ్డిగారు ఒక మాట అన్నారు. ఆంధ్ర ప్రాంతం, తెలంగాణా ప్రాంతం - వీటిలో ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్లో చాలా వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయనే మాట చెప్పారు. ప్రయిమరీ అండ్ అప్పర్ ప్రయిమరీ - రెండూ కలిపి లెక్కలు తీసుకోవాలి. ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్ చాలా ఉన్నాయి. వారికి సమాచారం అందించడానికి తప్ప ఇంకొకరకంగా చెప్పడానికి కాదు. మొత్తం రాష్ట్రంలో ప్రయిమరీ అండ్ అప్పర్ ప్రయిమరీతో కలుపుకొని టీచర్స్ 1,40,936 మంది ఉన్నారు. దానిలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో తీసుకుంటే 48,329 మంది ఉన్నారు. అంటే రషే ఎటోట్ 35% రాయలసీమ ప్రాంతంలో తీసుకుంటే 28,227 మంది ఉన్నారు. అంటే రషే ఎటోట్ 20%.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- తెలంగాణా అంటే అందులో హైదరాబాద్ కూడా కలిపి ఉందా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- హైదరాబాద్తో కలిపే.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- హైదరాబాద్ను తెలంగాణా అనడానికి వీలులేదు. సభకు తప్పుడు సమాచారం అందిస్తే ఎలాగ?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నేను అందుకే చెప్పాను. నా ఇంటినన్నీవారి మాటలను కాంట్రాడిక్టరీ చేయడంకానే కాదు. నేను సమాచారం మాత్రమే అందిస్తున్నాననే మాట చెప్పాను. You can draw your own conclusion. కోస్తా ఆంధ్రలో చూస్తే, 64,392 మంది ఉన్నారు. అంటే 45%. ప్రభుత్వం ఆలోచన రమారమే ఉన్నటువంటి వ్యత్యాసాలను తొలగించాలని. ఏమైనా కొంతకాలంగా - నీన్న, మొన్న అని కాదు - అంతకుముందు మనమందరం కలసి ఒక రాష్ట్రంగా ఉండడానికి ఇష్టపడి ఏర్పడిన తరువాత అసమానతలు లేవని నేను అనను. కొన్నింటి అందవప్పు. వాటిని ఎలాగ తొలగించాలనే ఆశయంతో ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుంది. సాధ్యమైనంత మేరకు రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి అన్ని ప్రాంతాలను, రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలలో ఉన్న వెనుక బడిన ప్రాంతాలను ప్రత్యేకంగా దృష్టిలో పెట్టుకొని అభివృద్ధి చేయాలనేటువంటి ఆలోచన కూడా మనం వదేపదే చేసుకొంటున్నాము. డిగ్రీ కళాశాలలు చూస్తే - ఆంధ్రలో గవర్నమెంటు డిగ్రీ కళాశాలలు 63 ఉన్నాయి. ప్రయివేటు డిగ్రీ కళాశాలలు 112 ఉన్నాయి. మొత్తం 175 ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో చూస్తే - పెద్దలు అడిగారు - హైదరాబాద్ను మినహాయించి బెప్సమని. హైదరాబాద్ను మినహాయిస్తే 51 ఉన్నాయి. హైదరాబాద్లో 7 ఉన్నాయి. మొత్తం 58 ఉన్నాయి. కానీ హైదరాబాద్లో ప్రయివేటు కళాశాలలు 42 ఉన్నాయి. హైదరాబాద్తర - తెలంగాణా ప్రాంతంలో 20 ఉన్నాయి. మొత్తం 62 ఉన్నాయి. ఈ రెండూ కలిపితే మొత్తం 120 ఉన్నాయి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో తీసుకుంటే 4 జిల్లాలు కలిపి గవర్నమెంటు డిగ్రీ కళాశాలలు 44 ఉన్నాయి.

ప్రయివేటువి 30 ఉన్నాయి, మొత్తం 74 ఉన్నాయి. ఇవి సరిపోతాయనేమాట కాదు. మన అవసరాలు చాలా ఉన్నాయి. మనకు కావాలనే కాంక్ష, కోరిక ఉన్నటువంటి ప్రాంతాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అయినప్పటికీ మనకున్నటువంటి పరిస్థితుల దృష్ట్యా మనం చేసుకోలేక పోతున్నాము. ఎమ్.ఐ.ఎమ్. శాసనసభ్యులు శ్రీ మహమ్మద్ రసూల్‌ఖాన్‌గారు మాట్లాడక పోయినా నాకు ఒక ఉత్తరం వ్యాసి పంపించారు. దానిలో వారు ఒక మాట చెప్పారు. హైదరాబాద్‌లో గత 20 సంవత్సరాలుగా ఒక్క కాలేజీని కూడా స్థాపించలేదని వ్యాసారు. హైదరాబాద్‌లో, ఓల్డ్ నిటీలో హౌసేన్‌ఆలంలో గవర్నమెంటు డిగ్రీ కాలేజీ ఫర్ ఉమెన్‌ను 1984-85వ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అది చాలుతుందని నేను చెప్పడం లేదు. హైదరాబాద్ నిటీ అవసరాలు, ఓల్డ్ నిటీ అవసరాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటికి తగిన సంఖ్యలో ఏర్పాటు చేసుకోవలసిన అవసరాన్ని మాత్రం నేను అంగీకరిస్తున్నాను. 1988-89లో రెండు జూనియర్ కళాశాలలు - లంగర్‌హౌస్‌లో ఒకటి, యాకత్‌పూరాలో ఒకటి - ఈ రెండూ సహకార రంగంలో ఏర్పాటు చేసుకొనడం జరిగింది. అయినంతమాత్రాన హైదరాబాద్, నీకింద్రాబాద్ జంటనగర ప్రజల అవసరాలు, ఓల్డ్ నిటీ ప్రజల అవసరాలు తీరాయని నేను చెప్పాలని కాదు, ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని మాత్రం వినబరిచడానికి మనవి చేశాను. గౌరవనీయులైన సభ్యులు బైట 1, 2 సందర్భాలలో ఇప్పుడున్నటువంటి పార్టీలైం లెక్చరర్లు విషయం చెప్పారు. తమకు తెలుసు. ఇది తీవ్రమైన సమస్యగా ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్నది. పార్టీలైం లెక్చరర్లు ఎవరైతే ఉన్నారో వారిని ఎలాగ రెగ్యులరైజ్ చేయాలనే మాట ప్రభుత్వం ఫరిశీలన చేయడానికి ఒక క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. సబ్ కమిటీని సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ సమస్య పరిష్కారం కోసం ప్రయత్నం చేస్తుందనే మాట నేను వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ సమస్యను కొంచెము సమగ్రంగా చూసి ఇబ్బంది లేకుండా - ఇబ్బందులు ఉన్నటువంటి వాటిని అధిగమించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక వైపున కమీషనరీ ఆఫ్ కాలేజీ ఎడ్యుకేషనువారు నిర్వహించినటువంటి వ్యాత పరీక్షలు, వారు నిర్వహించినటువంటి ఓరల్ టెస్టులు ఇవన్నీ అయిపోయి లిస్టులు వారి దగ్గర కూర్చోని ఉన్నాయి. ఎప్పుడు ఎనొన్ను బేదామా అని వారు రెడిగా ఉన్నారు. దానిని ఏమీ చేయాలి. పార్టీలైం లెక్చరర్లు సమస్య ఏమిటి - ఇవన్నీ చూసి ప్రభుత్వానికి సలహా చెప్పడానికి ఈ క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని మొన్ననే వేయడం జరిగింది. ఆ సబ్ కమిటీ సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ సమస్య పరిష్కారం కోసం ప్రయత్నం చేస్తుందనే మాట నేను వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. బెక్కికల్ ఎడ్యుకేషను కాని సెకండరీ ఎడ్యుకేషను కానీ, మిగిలినవాటి గురించి గౌరవనీయులైన సహచర మిత్రులు ఇద్దరూ సమాధానం చెబుతారు. కొంతమంది మిత్రులు కొన్ని సలహాలు చెప్పారు. ఉదాహరణకు - భద్రావలంలో ఒక కాలేజీ కావాలని అన్నారు. దానికి ప్రాథమిక సౌకర్యాలు లేకుండా ఉన్నాయని అన్నారు. వాటిని పరిశీలన చేయించి వారికి ఇండివిడ్యువల్‌గా తెలియపరుస్తామనే మాట తెలియ జేస్తున్నాను. అవన్నీ మేము తీసుకొని వారికి తెలియపరుస్తాము. మేరు ఇచ్చిన అమూల్యమైన సూచనలను మనసులో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం తన విధానాన్ని రూపొందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవిచేస్తూ మేముందు ఉన్నటువంటి డిమాండును ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతూ సలహా తీసుకొంటున్నాను.

మార్గమిక విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీమతి పి. శమంతకమ్మ):- అధ్యక్షా, గౌరవ నేయులైన శ్రీ నేజుగోపాలచారిగారు, శ్రీ రామచంద్రరావుగారు, శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ ఆలీగారు, శ్రీ పి.వి. రంగారావుగారు, శ్రీ రాజగోపాలగారు, శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు, మిసెస్ లాజరస్గారు, శ్రీమతి లక్ష్మీదేవిగారు, శ్రీమతి శేతారామమ్మగారు, శ్రీపాద రావుగారు, శ్రీ పురుషోత్తమరావుగారు, శ్రీ రెడ్డానాయక్గారు, శ్రీ ఓంకార్గారు, శ్రీ కృష్ణారెడ్డిగారు, శ్రీ ఎమ్.బి. వాహాన్గారు - తదితరులు చాలా చక్కటి సలహాలు ఇవ్వడంతోబాటు సద్విమర్శలు కూడా చేసారు. వొగడ్డలనుకాక సద్విమర్శలను తీసుకున్నప్పుడే మేము మా శాఖలలో సర్వేన విధి నిర్వహణ చేయగలుగుతాము. వారు చేసిన సద్విమర్శలను సహృదయంతో మేము స్వీకరిస్తున్నాము. వారి సలహాలు పాటించి మా విధి నిర్వహణ చక్కగా నిర్వహిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. మానవునికి ఆహారం, వస్త్రం, ఆశ్రయం ఎంత ముఖ్యమైనవో విద్య కూడా అంత ముఖ్యమైనది. ఈనాడు మానవుడు సంపూర్ణమైన వ్యక్తిగా రూపొందడానికి విద్య ఎంతో దోహదకారిగా ఉంటుంది. సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందాలంటే అది కేవలం విద్య ద్వారానే సాధ్య మవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. తద్వారా రాష్ట్రాభివృద్ధి, దేశాభివృద్ధి కూడా జరుగు తుంది. సమశాఖావం, సంఘభావం పెరగాలంటే విద్య చాలా అవసరం. ఇంతకుముందు పెద్దలు శ్రీ రోశయ్యగారు విద్యా విధానం గురించి, విద్యా ప్రమాణాల గురించి అనేక విషయాలు తెలియజేశారు. సెకండరీ విద్యావిధానంలో చాలా అంశాలు గౌరవసభ్యులు అడిగిన వాటికి వారు సమాధానాలు తెలియజేయడం జరిగింది. ఈనాడు సుమారు కోటికిపైగా విద్యార్థులు ఉన్నారు. వారికి ప్రైవేటు పాఠశాలలు 46,891, అప్పర్ ప్రైవేటు పాఠశాలలు 5,878, ఉన్నత పాఠశాలలు 5,329 - మొత్తం 58,098 పాఠశాలలు ఉన్నాయి. వారికి విద్య బోధించడానికి ప్రైవేటు పాఠశాలలలో 9,969 మంది ఉపాధ్యాయులు, 26,996 మంది ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు. అప్పర్ ప్రైవేటు పాఠశాలలలో 41,967 మంది ఉపాధ్యాయులు, 13,337 మంది ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు. ఉన్నత పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయులు 69,951 మంది, ఉపాధ్యాయులు 27,773 మంది, మొత్తం 2 లక్షల 71 వేల 993 మంది ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు. స్కూలు భవనాలు విషయంలోను, ఉపాధ్యాయుల విషయంలోను, బోధనా సామగ్రి విషయంలోను చాలామంది సభ్యులు తమ సలహాలు ఇచ్చారు. ప్రాథమిక విద్య విషయంలో చాలా శ్రద్ధా చూపింపి అనేక మౌలికమైన మార్పులు తీసుకురావడం జరిగింది. ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు - మండల స్థాయిలో విద్యావిధానం గురించి ఈ పథకం అమలు చేయడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వంలో 60 శాతం మండలాలకు ఈ విద్యావిధానం అమలు చేయడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఆనాడు రాజీవ్ గాంధీగారు ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పటికీ, విద్య అనేది రాజకీయాలకు అతీతమైనదని గ్రహించి, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నా మన రాష్ట్రానికి కావలసిన నిధులు ఈ ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు ద్వారా అందించడం జరిగింది. సకాలంలో ఆ నిధులు మంజూరు చేయడం ద్వారా ఉపాధ్యాయులను, బోధనా సామగ్రిని మండల స్థాయిలో తీసుకురావడం జరిగింది. నేను ఒక ప్రశ్న పత్రికాపాకు చేస్తున్నాను - మిగతా 40 శాతం మండలాలకు ఈ పథకాన్ని అమలుపరిచే సందర్భంలో - జాతీయ విద్యావిధానాన్ని ఈనాటివరకు రెవ్వు చేయడం జరగలేదు. వారు ఎప్పుడు రెవ్వు చేస్తారు? వారు ఎప్పుడు నిధులు మంజూరు

వేస్తారు? వారు నిధులు ఎప్పుడు మంజూరు చేస్తారో తెలవండి. త్వరలో ఈ నిధులు మంజూరు చేస్తే మిగతా 40 శాతం మండల స్థాయిలో ఈ ఆవరణాని బాంక్ బోర్డు పథకాన్ని అమలు చేయడం జరుగుతుంది. సమూలంగా విద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నం చేస్తాము. రాష్ట్రస్థాయిలో నిధులు మంజూరు చేయడంలో ఏమాత్రం తగ్గించలేదు. ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితిలో కొద్దిపాటిగా ఏర్పాటు చేసినా విద్యకు కేటాయించింది ఏమాత్రం తక్కువ కాదు. కేటాయించిన మొత్తం నయాపెన్సలతో సహా ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా విద్యా విధానానికి ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది. తగ్గించడంగాని తక్కువ స్థాయిలో పాటుపడటంగాని జరుగదు. దృశ్య శ్రవణ విద్యావిధానం గురించి చాలామంది చెప్పారు. దృశ్య శ్రవణ విద్యా విధానం ద్వారా ఇప్పటికే పదివేల టి.వీ.లు సరఫరా చేయడం జరిగింది. వాటికి 6 వేల వీ.పి.పి.లు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. చౌహాన్ గారు వెప్పినట్లుగా బోధనా సామగ్రిలో గ్లోబులు కూడా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. వృత్తి విద్య విషయంలో చాలామంది సలహాలు ఇచ్చారు - చాలా సంతోషం. ఈనాడు విద్యావిధానం వృత్తిపరం అయినప్పుడు - ఉన్నత పాఠశాలలో 8, 9, 10 తరగతులకు వృత్తివిద్యా విధానం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో వృత్తి విద్యలో శిక్షణ పొంది ఆ తరువాత ఆర్థిక వనరులు ఉంటే వారు కళాశాలలో చేరడం జరుగుతుంది. లేకపోతే స్థానిక పరిశ్రమలలో ఉద్యోగం సంపాదించుకుంటానీకీ, లేదా తర్వాతి పొందినవాడు కనుక తన కాళ్ళమీద తాను నిలబడడానికి స్వయం ఉపాధి పథకం కింద సెట్టిన్ ద్వారా ఉపాధి కల్పించుకుని తన జీవనానికి ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి ఎంతో ఉపయోగంగా ఉంటుంది. ఈ వృత్తి విద్యలో - కంప్యూటర్, సెక్రటేరియల్ ప్రాక్టీస్, రెఫ్రీజిరేషన్ మొదలైన కొన్ని ఈ కొత్త సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మహిళలకు కంప్యూటర్, సెక్రటేరియల్ ప్రాక్టీస్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అవీ వారికి ఎంతో ఉపయోగంగా ఉంటాయి. అనాటి ముఖ్యమంత్రి, ఈనాటి ముఖ్యమంత్రి అయిన డా. చెన్నారెడ్డిగారి ఆలోచనా సరళిలో రూపుదిద్దుకొన్నవి అభ్యుదయ పాఠశాలలు. వీన్నీ పిల్లలు లేత ప్రాయంలో ఎలాంటి కుల, మత, వర్గ భేదాలు లేకుండా డే రెసిడెన్షియల్ స్కూలుగా పెట్టడం జరిగింది ఈ అభ్యుదయ పాఠశాలను. వీటిలో ఉదయం ఆరు గంటల నుంచి సాయంత్రం అయిదు గంటలవరకు ఒకే ఆవరణలో ఉండడం వల్ల కుల, మత మోడ్యం పిల్లల లేత మనస్సుల్లో అంకురించకుండా ఉంటుంది. ఈనాడు మత మోడ్యంవల్ల ఎంతమంది అమాయకుల ప్రాజాలు బలిగొంటున్నారో మేకు తెలుసు. లేత ప్రాయంలో కుల, మత విభేదాలు లేకుండా మనిషిని మనిషిగా గుర్తించడం ద్వారా వారు స్వేచ్ఛా భావంతో మెలుగుతూ సాంస్కృతిక విలువలు పెంపొందించుకుంటారు. పాఠ్యాంశంలో ఉన్న వ్యాయామం, క్రీడల ద్వారా వారిని మంచి పౌరులుగా తీర్చిదిద్దడం ఈ అభ్యుదయ పాఠశాలల ఉద్దేశం చాలామంది పెద్దలు తమ అమూల్యమైన సలహాలు ఇచ్చారు. భవిష్యత్తులో వారి సలహాలు పాటించి విద్యా విధానం ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పెద్దలు ఈ డిమాండును సహృదయంతో పాస్ చేయాలని మహిళగా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

సాంకేతిక విద్యశాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. ఈశ్వరకుమార్):- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రులు రోజయ్యగారు, శమంతకమణిగారు హయ్యరీ, సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ గురించి డిమాండ్లు పాస్ చేయమని కోరడం జరిగింది. నేను ఏదో ఉపన్యాసం ఇవ్వడం కాకుండా - గౌరవ సభ్యులు ఇచ్చిన సలహాలు దృష్టిలో ఉంచుకొని, ముఖ్యంగా వారి సలహాలమీద

కాన్సంట్రేషన్ ఎక్కువగా ఉంది. వారు చేసిన కొన్ని పశువులకు జవాబు చెప్పాను. ఈ సాంకేతిక విద్యకోసం యిప్పటివరకు 1990-91కు రూ. 26 కోట్లు 84 లక్షల 10 వేలు నాన్ ప్లాన్ క్రింద, రూ. 3 కోట్లు ప్లాన్ క్రింద కేటాయించడం జరిగింది. నేను చెప్పే విషయాలు ముఖ్యంగా పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు, ఇంజనీరింగు కాలేజీలు నా పోర్టుఫోలియో లోకి రావడం జరిగింది. ఐ.టి.ఐ. కాలేజీలు గౌరవనీయులైన మంత్రి చిత్తరంజన్ దాస్ గారి పోర్టుఫోలియోకు కేటాయించడం జరిగింది. సాంకేతిక విద్య బడ్జెటు కేటాయింపు చాలా తక్కువగా ఉన్నది. దానిని పెంపొందించే పనులకు జరిగింది. ఎ.ఐ.సి.టి. అనేది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అండర్ టేకింగు. ఎ.ఐ.సి.టి. కొన్ని నారమ్స్ ఫిక్స్ చేసి స్టేటు గవర్నమెంటు అమలుచేయమన్నది. ఆ విధంగా కొన్ని నారమ్స్ ఫిక్స్ చేసి దానిని స్టేటు గవర్నమెంటు అమలుచేయాలని డైరెక్టర్స్ యివ్వడం జరిగింది. యిప్పుడున్న పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు ఆ నారమ్స్ ప్రకారం ఉన్నవా? లేవా? అని ఆలోచిస్తే యిప్పుడున్న సౌకర్యం కాకుండా యింకా రూ. 30 కోట్లు వ్యయంచేస్తే ఆ యు.ఓ.సి. స్టాండర్డ్ కి మన పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు రావడం జరుగుతుంది. కనుక నా ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే కొత్త కాలేజీల మీద కాన్సంట్రేషన్ చేసి దానికంటే గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పిన విధంగా ఉన్న కాలేజీలకు సౌకర్యాలు పొందేవి వాటిని అప్ గ్రేడ్ చేస్తూ ఆ ఎడ్యుకేషన్ క్వాలిటీ పెంచే ఉద్దేశ్యంతో ఈ పశుభ్యం కాన్సంట్రేషన్ చేస్తున్నదని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యులు సయ్యద్ సజ్జద్ గారు కొన్ని సూచనలు చేసినారు. వారు దక్కన్ కాలేజీ గురించి చెప్పినారు. ఈ కాలేజీ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ లోకి రాదు. వైద్య ఆరోగ్యశాఖ డిమాండు వచ్చినప్పుడు దీనిని చర్చిస్తే బాగుంటుంది. గౌరవనీయ సభ్యురాలు శ్రీమతి నేతారావమ్మగారు బాలికలు ముఖ్యంగా మహిళలను ఉద్దేశించి చక్కగా చెప్పడం జరిగింది. ప్రస్తుతం మీరు చూస్తే ఈ ఉమెన్ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల కొరకు ఉన్న ఈ హాస్టల్ సౌకర్యాలు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. వీటి కొరకు యీ బడ్జెటులో ఎక్కువగా కేటాయించడం జరిగింది. ఈ టెక్నిక్స్ కొరకు రూ. 94 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ ఉమెన్ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు మన రాష్ట్రంలో 16 ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం నిరుద్యోగ సమస్య ఉన్న సందర్భంలో ఈ 16 బాలికల ప్రస్తుతం ఉన్న క్వాలిటీని యింఫూవ్ చేయడానికి ఎ.ఐ.టి.సి. నారమ్స్ ప్రకారం ట్యూషన్స్ బాగుంటుంది.

తర్వాత గౌరవనీయులైన సభ్యులు రాజగోపాలరావుగారు కొన్ని సూచనలు చేయడం జరిగింది. వారు చేసిన సూచనలు గురించి ఆలోచిస్తే ప్రస్తుత పశుభ్యం మీద కొన్ని ఫిర్యాదులు చేయడం జరిగింది. వేరవాసరం పాలిటెక్నిక్ కాలేజీ వారికి గవర్నమెంటు ఆర్డరు ఇచ్చినా వారికి స్టేట్స్ పేషయం లేదని చెప్పినారు. దీనిని గురించి ఆలోచిస్తే 1988లో కార్పస్ ఫండు రూ. 7.5 లక్షలు దుర్వినియోగం జరిగిందని ఎరిగేషన్ వచ్చింది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ వారికి షో కాజ్ నోట్సు యిచ్చి మేనేజ్మెంటును సస్పెండ్ చేసి స్పెషల్ ఆఫీసరును అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది. ఆ కేసు బ్యూరోలో ఉంటూ యిప్పుడు మార్చి నెలలో ఆ కేసు ఫూల్ కావడంవల్ల ఆ కేసును ప్యాక్ చేసి క్లోజ్ చేయడంవల్ల మార్చి 23న డైరెక్టరు ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ఆ మేనేజ్మెంటును, సిబ్బందిని మేటింగ్ కు ఎరెంజ్ చేసి వారికి డైరెక్టర్స్ కూడా యివ్వడం జరిగింది. ఆ కావ్ మే ముందు ఉంచుకున్నాను. ఆ విధంగా కండిషన్స్ ఫుల్ ఫిల్ కాకపోతే చర్యలేసుకుంటామని యిందులో తెలియజేయడం జరిగింది. వారికి 20 రోజులు సమయం కూడా యివ్వడం జరిగింది.

వారికి ఈ నెల 15వ తారీఖు వరకు టైము ఉంది. వారు ఏ పార్టీకి సంబంధించిన మనీషి అయినా ఆ మేనేజ్మెంటులో లోపం ఉన్నట్లుగా పృథుత్వ దృష్టికి వస్తే చర్యతీసుకుని ఎవరికయినా అన్యాయం జరిగితే వారికి న్యాయం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. పశుసత్తం ఉన్న కొర్నులు గురించి మాస్టే యిప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు వెన్నారెడ్డిగారు అన్నట్లుగా ఈ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలో ఉన్న జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులు యిండస్ట్రీస్కు సూటబుల్గా ఉన్న కొర్సులను వేటి మీద కాన్సెంట్రేషను పేచేసి ఈ కొర్సులను మరల రీకన్సిడర్చేసి మరల ఫెళ్ళ కొర్సులు యాడిచేసే ఉద్దేశ్యంతో పృథుత్వం ఉంది. అట్లాగే మిగతా సభ్యులు చేసిన సూచనలు కూడా తీసుకుని ఈ పృథుత్వం తప్పకుండా ఈ ఎడ్యుకేషన్ క్వాలిటీని యింప్రూవ్ చేస్తుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. కనుక యిప్పుడు నేను పృథిపాదించిన డిమాండును మీరు ఆమోదించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

క్రీడల శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. హనుమంతరావు):- 19 మంది శాసనసభ్యులు మాట్లాడినారు. 19 మంది గౌరవ సభ్యులలో యిద్దరే యిద్దరు స్పీర్సు గురించి మాట్లాడినారు. అందులో రంగారావుగారు మాట్లాడినారు. జిల్లాకొక స్పీడియం వొప్పున 10 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేయాలని కోరారు. సెయోల్ గేమ్స్ గురించి చెప్పారు. 70 కోట్ల జనాభాగల మన దేశంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఒక గోల్డ్ మెడల్ రాబేదనే ఆవేదన నాకూ ఉంది. స్పీర్సు మినీష్యురుగా క్రీడలను అభివృద్ధి చేయాలని నాకూ ఉంది. ఆ ఉద్దేశ్యంతోనే రూరల్ స్పీర్సు పేరిట ఒంగోలులో నిర్వహించడం జరిగింది. ఉపన్ మేట్ అని ప్లాదరాబాదులో జరిపాము. చండిఘర్ రోయింగ్ స్పీర్సుకు సంబంధించిన వారి అయిదుకోట్ల పృథుత్వం మన దగ్గరకు వస్తున్నది. అని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చితే 98 లక్షల రూపాయలే మన రాష్ట్రానికి కేటాయించారు. కర్నాటక రాష్ట్రానికి 2 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. కేరళ రాష్ట్రానికి 70 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. తమిళనాడు రాష్ట్రానికి ఒక కోట్ 80 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. చాలామంది గౌరవసభ్యులు స్పీర్సు గురించి ఇంటరిస్ట్ చూపించలేదు. పృథమిక విద్య గురించి, హైస్కూలు ఎడ్యుకేషను గురించి బిల్లులు, కుర్సీలు గురించి, స్కూలు బిల్డింగు గురించి చెప్పారు. తప్పనిసరిగా స్పీర్సును అభివృద్ధిపరచడానికి నేను కృషి చేస్తాను. అదే బిల్లులు ఉన్నాయి. స్పీర్సుకు ఇంకా మంచి పోత్సాహము కావాలని కోరుతున్నాను. అర్థికశాఖా మాత్యులను ఇంకా ఎక్కువగా దీని గురించి డబ్బు కేటాయించమని కోరుతాను. యం.యల్.ఏ.లు గురించి స్పీర్సు వేకే ఒకటి కండ్లకు వస్తున్నాము. అల్ ఇండియాలో గెలిచిన వారికి 3000 రూపాయలు యిస్తున్నాము. అజారుద్దీన్ క్రికెట్ మ్యాచ్కు కెప్టెన్ అయితే ముఖ్యమంత్రి వెన్నారెడ్డిగారు వారికి ఇంటి స్థలము కేటాయించడం జరిగింది. రంగారావుగారు కోరినట్లుగా స్పీడియంలు గురించి 10 కోట్ల రూపాయల వరకు కావాలి కాబట్టి వచ్చే సంవత్సరమైనా రోజయ్యగారిని ఎక్కువగా డబ్బు స్పీర్సు గురించి కేటాయించమని

కోరుతామని తెలియజేస్తూ, స్పృహను డెవలప్ చేస్తామని తెలియజేస్తూ, దీనిని సమర్పిస్తూ, శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేరు డిమాండ్సును సమర్పించడం ఏమిటి? సభ్యులను డిమాండ్సును పాసుచేయమని అర్థించాలి.

శ్రీ పి. హనుమంతరావు:- ఎదుర్కొనే మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్సును సపోర్టు చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డిమాండ్సు పాసుచేయమని సభ్యులను మేరు కోరరా?

శ్రీ పి. హనుమంతరావు:- విద్యాశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్సును పాసు చేయవలసిందిగా గౌరవసభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. చెత్తరంజనిదాస్:- అధ్యక్షా 19 మంది పెద్దలు మాట్లాడితే అందులో ఐ.టి.ఐ. గురించి మాట్లాడిన 8 మందికి రెండు నిమిషాలు జవాబు చెప్పడానికి నాకు అవకాశం యివ్వండి. కనీసము నాకు మాట్లాడడానికి రెండు నిమిషాలు టైముయివ్వండి. నిరుద్యోగులకు ఐ.టి.ఐ. ట్రైనింగు యివ్వాలి. ఆ విషయములో గౌరవసభ్యులు ఎంకరేజ్మెంట్ బాగుంటుంది. నన్ను జవాబు చెప్పమని గౌరవసభ్యులు అడగడంలేదు అందుకు చాలా విచారకరం. దీని మీద కొంతమంది సభ్యులు మాట్లాడారు కాబట్టి వారు మాట్లాడిన దానికి జవాబు చెప్పడానికి నాకు అవకాశం యివ్వండి. మహిళా శాసనసభ్యురాలు శ్రీమతి. సీతారావమ్మగారు పృథి కిల్లా కేంద్రములో మహిళా ఐ.టి.ఐ.లు ఏర్పాటు చేయాలని కోరారు. యిప్పటికే 13 కిల్లాలో మహిళా ఐ.టి.ఐ.లు ఉన్నాయి. 8వ ప్రజాశిక్షణ మన రాష్ట్రము లోని అన్ని కిల్లాలలో మహిళా ఐ.టి.ఐ. కాలేజీల స్థాపనకు ప్రయత్నం చేస్తాను. తప్పని సరిగా ప్రయత్నం చేస్తాము. ప్రస్తుతం మొత్తం ఐ.టి.ఐ. కాలేజీలు 63 వరకు గవర్నమెంటుకు సంబంధించినవి ఉన్నాయి. ప్రైవేటు ఐ.టి.ఐ. కాలేజీలు 203 వరకు ఉన్నాయి. గవర్నమెంటు ఐ.టి.ఐ. కాలేజీలలో 14,300 మంది విద్యార్థులు చదువు కుంటున్నారు. ప్రైవేటు ఐ.టి.ఐ. కాలేజీలలో 30,500 మంది వరకు చదువు కుంటున్నారు. మన రాష్ట్రములో పారిశ్రామిక రంగాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకుని అన్ని పారిశ్రామిక ప్రాంతాలలో ఐ.టి.ఐ.ల గురించి ప్రోత్సాహము చేస్తున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు నిరుద్యోగ సమస్యను నిర్మూలించే ఉద్దేశ్యంతో స్వయం ఉపాధి పథకాలు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. వృత్తి విద్యా కోర్సులలో వారికి అవకాశం యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంది. రాష్ట్ర బడ్జెట్లో పాను క్రింద 380.72 లక్షల రూపాయలు వాన్ పాను క్రింద 1208.50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. రాష్ట్రములో ఐ.టి.ఐ.ల గురించి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యివ్వి వాటిని పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవే చేస్తున్నాను. స్వేచ్ఛెందు పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కానీ మనకున్న ఆర్థిక పరిస్థితులను కూడా చూడాలి. సభ్యులలో ఓపిక నశించిందనుకుంటాను.

శ్రీ యం.బి. చౌహాన్:- ఓపిక నశించలేదు.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:- అదీలాబాదు, కరేంనగరు డిల్లాలలో వెనుకబడిన ప్లాంట్లలో వారి గురించి అడిగాను. ఏమీ సమాధానం మంత్రిగారు చెప్పలేదు. అక్కడున్నటువంటి యస్.సి.లకు యస్.టి.లకు మేరు ఏమీ సౌకర్యము కల్పించుతున్నారు.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్ దాస్:- యస్.సి.లకు యస్.టి.లకు ప్రత్యేకమైన ఐ.టి.ఐ.లు స్థాపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. యస్.సి.లను యస్.టి.లను శాటిస్ఫై చేస్తాము. గౌరవసభ్యులు ఈ డిమాండును పాసు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ యస్. వెణుగోపాలాచారి:- ఈ ఎడ్యుకేషను డిమాండు దౌపది - అయిదుగురు భర్తల వ్యవహారాలాగ ఉంది. వానుమంతరావుగారు, శ్రీమతి శమంతక మణిగారు, రోశయ్యగారు, చిత్తరంజన్ దాస్ గారాల్లోకు సంబంధించిన డిమాండు. నేను ముందుగా ఎడ్యుకేషన్ కు సంబంధించి అడగదలచుకున్నాను.

మిషన్ డెవలప్ మెంట్ కమిటీ:- కల్చరల్ ఎఫెయిర్స్ గురించి డాక్టరు జె. గోతారెడ్డిగారు మాట్లాడుతారు. తరువాత మేరు క్యారిఫికేషను అడగవచ్చు.

డాక్టర్ జె. గోతారెడ్డి:- నేను, అశోకగణపతిరాజుగారు తెలుగులో మాట్లాడేవరకు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతాను.

శ్రీ పి. అశోకగణపతిరాజు:- నాకు కొంతవరకయినా తెలుగు వచ్చు. కానీ, మేరు అన్ పార్లమెంటరీ వర్క్స్ ఏవైనా ఎక్స్ పండ్ చేయకుండా ఉంటే, నేను తప్పకుండా తెలుగు లోనే మాట్లాడుతాను.

(నవ్వులు)

డాక్టర్ జె. గోతారెడ్డి:- కనీసము నలుగురయినా కల్చరల్ ఎఫెయిర్స్ గురించి మాట్లాడారు. చాలా సంతోషం. మొదటి స్పీకర్ వెణుగోపాలాచారిగారు మాట్లాడుతూ ఏమన్నారంటే రవేంద్రభారతి థర్డ్ డిసెంబరు 1989 మరియు బెంత్ డిసెంబరు నాడు కాంగ్రెసు పార్టీ గురించి దానిని యూజ్ చేశారని అన్నారు. అది వాస్తవము కాదు. మా ఇన్ ఫర్మేషన్ ప్రకారం థర్డ్ మోతీరాం సెంటెనరీ సెలబ్రేషన్, పొందుస్తానీ మ్యూజిషియన్ ఆన్ ది సేమ్ డే ఈవిసింగ్ ఫంక్షన్ చేశారు. బెంత్ డిసెంబరునాడు పోర్చుగీస్ ఒక గురు మహారాజ్ బర్త్ డే సెలబ్రేషన్ అయింది. సాయంత్రము గజన్ పోగ్రాం అయింది. మా పద్మతి ఏమిటంటే రవేంద్రభారతికి ఎవరు రెంటి ఇస్తే, వారికి అడ్మిషన్ ఇస్తున్నాము. వారు రవేంద్రభారతి అడ్మిషన్ గురించి మాట్లాడారు. గత ప్రభుత్వములోని రేట్లను పరిస్కరించేనాడు 1,500 రూపాయల నుండి 1,000 రూపాయలకు చేశాము. హాల్ డేనాడు రూ. 2,000 ఉంటే దాన్ని 1,200 రూపాయలు చేశాము. డిపాజిట్ - హాల్ డేనాడు వాళ్లు 2 వేలు రూపాయలు పెట్టి పరిస్కరించేనాడు రూ. 1,500 పెడితే, మేము ఒకటి ఫిగర్ రూ. 500లు చేశాము. నిజంగా ఇది సంతోషకరమైన విషయమని నేను అనుకుంటాను.

ఎకాడిమీస్ గురించి మాట్లాడారు. ఎకాడిమీస్ రివ్యూ అయినట్లుగా నా దగ్గర ఆర్డర్ ఉంది. On 6th April, there has been a Government Order to say

that the Academic have been revived. మేన్ ఆఫ్ లెటర్స్కు ఎనిస్టెన్స్ అడిగారు. ఆ ఎనిస్టెన్స్ను పోయిన సంవత్సరము దాదాపు 658 మందికి ఇచ్చారు. That was the total of Rs. 8.77 lakhs. ఈ సంవత్సరము 1990-1991కి దాదాపు 23 లక్షలు కేటాయించాము. That is another good news. పి.వి. రంగారావుగారు అన్నారు. ఏమంటే ప్రతి డిల్లాకు ఆడిటోరియం కావలెనని అన్నారు. అది మంచి సలహా. కానీ మాకు ఉన్నంతవరకు కేటాయించిన డబ్బుతో సాధ్యము కాదు. అయినా వారు చెప్పకముందే వేరరాఫువన్ అని చెప్పి కల్చరల్ సెక్రటరీ ఆఫ్ ఇండియా వారు వచ్చారు. వారి అన్నర్ కొరకు ఆ ప్రపోజర్స్ అన్నీ పెట్టాము. వారి అన్నర్ కొరకు అవెయిట్ చేస్తున్నాము. మిసెస్ క్విషెఫర్ లాజరస్ అన్నారు. It is very happy to note that the Anglo-Indians feel that they are with our culture. I am very of that. కానీ వారు సెక్రటరీగా కమ్యూనిటీ హాలు కావలెనని అన్నారు. I do not think that it is a correct thing. అందరిలాగా వారు కూడా రవేంద్రభారతినీ వాడుకోవలెనని కోరుతున్నాను. Now I request you all to pass our demands.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్, ఫయినాన్స్ మినిష్టరుగారు వారు అన్నీటికి కుబేరుడు....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎవరు చెప్పినా మాకు అభ్యంతరంలేదు.

డాక్టర్ ఎన్. వేణుగోపాలచారి:- గ్యాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ క్రింద నడుపుతున్న జూనియర్ కాలేజీలను బోకొవర్ చేస్తారా. లేదా? అక్కడ చాలా మినపోప్రెయియేషన్ జరుగుచున్నది. ఉదాహరణకు రెండు ఇచ్చాను. ఉమెన్స్ కాలేజీ, మాసాబీట్యాంకి, అనకాపల్లి కాలేజీ ఫర్ ఉమెన్ వేటిని గురించి ఇచ్చాను. దానిని గురించి చెప్పాలి. వివిధ యాజమాన్యాల క్రింద ఉన్న స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ ఒకే యాజమాన్యము క్రిందకు తేసుకొని ఫచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉండా, లేదా? సూరుశాతం లిట్రనీ దీని క్రింద మూడు డిల్లాలకు సంబంధించి మంత్రివరుణులు చెప్పారు. పెనుకబడిన తెలంగాణాలో ఆదిలాబాదు, కరీంనగర్ డిల్లాలలో అక్కడ ఎక్స్ట్రామిస్ట్ ప్రాబ్లెమ్ ఎక్కువగా ఉంది. అక్కడ గిరిజనులు ఎక్కువగా ఉన్నందు వల్ల నీరక్షరాస్యత ఎక్కువగా ఉంది. ఈ మూడు డిల్లాలకు అదనంగా యింకో, రెండు డిల్లాలు ఆదిలాబాదు గానీ, నీజామాబాదు గానీ సూరుశాతం లిట్రనీ పైలట్ స్కూలు క్రింద చేర్చే ఆలోచన ఉందా? ఆదిలాబాదు డిల్లాలోని నిర్మల్లో గత ప్రభుత్వము పి.జి. కొర్సు మంజూరు చేసింది. ఇంగ్లీషు కొర్సు మంజూరు చేశారు. విద్యార్థులు రాకపోవడంవల్ల, ఆ కొర్సు నడవడంలేదు. ఈ సంవత్సరం పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్, నోషియాలజీ, పారిటీకరీ స్పెన్సి మంజూరు చేశారు. కోపరటివ్ జూనియర్ కళాశాలలో ఎస్.సి., ఎస్.టి. విద్యార్థులకు హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్కు స్కాలర్షిప్స్ ఇచ్చే ప్రతిపాదన ఉందా?

ఇక స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ శమంతకమణిగారు అన్నర్లో అపరేషన్ థాంక్స్ వారు గురించి, 45 శాతం మొత్తం ప్లెటోలో డిల్లింగ్స్ కట్టేది ఉంది, ఫస్ట్ ఫేజీ, సెకండ్ ఫేజీ, థర్డ్ ఫేజీలో.....

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రోకయ్యగారు చెప్పిన తరువాత అడగండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అనకాపల్లిలో ఉన్నటువంటి ఎ.ఎం.ఎ.ఎల్. కాలేజీ గురించి, వారు ప్రస్తావన చేశారు. యాజ్ ఎ మ్యాటర్ ఆఫ్ ఫ్యాక్ట్ ఈ రోజు ఉదయం కాలింగ్ అటెన్షన్ క్రింద వస్తుందని నేను ఒక స్టేట్మెంట్ తయారుచేశాను. సమయం లేనందువల్ల ఆ స్టేట్మెంట్ చదివి వినిపించడానికి వేలులేక పోయింది. అయినా స్టేట్మెంట్ కాపీని వారికి పంపిస్తాను. కాలేజీలో జరిగిన అవకతవకల గురించి రెండు పర్యాయాలు డి.హెచ్.ఇ. స్టడీ చేయడం జరిగింది. ఇది మధ్యలో కోర్టుకు వెళ్లడం జరిగింది. దీన్ని గురించి ప్రభుత్వము పరిశీలన చేస్తుంది. ఇంకా షేనల్ గా - ఇపుడున్నటువంటి స్పెషల్ ఆఫీసరు బోడవరం కళాశాల ప్రభుత్వ కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ స్పెషల్ ఆఫీసరుగా ఉన్నారు. ఆయనకు సమయంలేని కారణంగా అక్కడ జరిగిన తప్పులను, రెక్విషయ చేయలేకపోతున్నారు. దీనిని గురించి ఫయినల్ డెసిషన్ తీసుకోడానికి ఏమి చేయాలో ఆలోచన చేస్తున్నాము. నిర్మల్ పి.జి. కోర్టు రివైవ్ చేయాలని అన్నారు. We will examine this proposal. ఇక పోతే, మూడు జిల్లాల్లోకాకుండా, మిగిలిన వెనుకబడిన జిల్లాలను తీసుకొనవలెనని కోరి నారు. 1990-91లో 100 శాతం లిటరసీ తీసుకొని రావలెనని అనుకొన్నప్పుడు, నూరు శాతం లిటరసీ అంటే అది దేశవ్యాప్తంగా అంగీకరించిన సూత్రం. కనీసం 80 శాతం లిటరసీ అయినా తీసుకొని రావలెననేది ఆలోచన, 80 శాతం వస్తే, it will be considered as a district of 100 percent literacy. మిగిలిన 20 శాతమునో 25 శాత మునో పెద్ద ఎఫర్ట్ వెళ్లి చేయగలిగితే ఆ గ్యూవను హార్నిచేసి, పైకి తీసుకొనిపోవచ్చు. అట్లాగాక బాగా తక్కువగా ఉంటే, ఏ 30నో, 35నో ఉంటే, దాన్ని నూరు శాతం లిటరసీకి ఒక సంవత్సరంలో తీసుకొని వెళ్లడం కష్టమైన మాట. ఈ ప్రోగ్రాములో రెండు రకాలున్నాయి. (1) ఎక్స్టిన్సివ్ ప్రోగ్రాం, (2) ఇంటెన్సివ్ ప్రోగ్రాం. ఈ మూడు జిల్లాల్లో ఇంటెన్సివ్ ప్రోగ్రాం తీసుకుంటూ, మిగిలిన జిల్లాలలో లిటరసీని వ్యాప్తి చేయడానికి ఎక్స్టిన్సివ్ ప్రోగ్రాం తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, my clarification is with regard to sports. As you all know that whatever amount of money is given, it will be still less. But the demands should project the policy. In this regard, what is the Government Demand? How much is going to spend to encourage team sports and individual sports? The Minister has not answered this point.

శ్రీ పి. హనుమంతరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో బోలెట్ 43 ఎసోసియేషన్స్ ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం ఒక్కొక్క ఎసోసియేషన్ కు ఆరువేలు ఇస్తున్నాం. ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కొరకు, స్టేడియంలు కట్టడానికి ఈ సంవత్సరం బోలెట్ 50 లక్షలు ఉంది. వచ్చే సంవత్సరం ఈ మొత్తాన్నీ పెంచాలని ఉంది. సో ఎర్లీ ఆఫ్ థి ఆండ్రియా తరపున కూడా పౌడరాబాదు మొదలైనవోల్ల ఎక్కడైతే హాక్ స్టేడియమ్స్ లేవో వాటిని కట్టడానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ లో రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాం. దానితోపాటు రోయింగ్ ఎకాడమీ కూడా మనకు రావడం సంతోషకరమైన విషయం. దీనికి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ 5 కోట్లు ఇస్తున్నది. ఇండివిడ్యువల్ గేమ్స్ లో ఎవరికైతే నేషనల్ స్కాండర్స్ ఉన్నాయో వారికి

సోపర్బ్ హాస్టల్స్ వేన్ ఇచ్చి ఎంకరేజ్ చేస్తున్నాం. వారికి భోజనంగానీ, మండడానికి వసతిగానీ కల్పించి ఇతరదేశాలలో ఆదేందుకు పోయేటప్పుడు 10 వేల నుంచి 20 వేలవరకు ఇస్తున్నాం.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- విశ్వవిద్యాలయాలలో సిండికేట్స్కు, సెనేట్స్కు ఎన్నికలు జరుపుతారా? జూనియర్ లెక్చరర్స్తోపాటు ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్స్కు సమాన వేతనాలు ఇచ్చి జూనియర్ లెక్చరర్స్తో సమానంగా తేసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఇక షెడ్యూల్ ఏరియాలలో ఫ్లెష్ ఇయర్ ప్లాన్లో 65 కోట్లు కేటాయిస్తామని చెప్పారు. ఇప్పుడు 23 కేటాయింబామని చెప్పారు. ప్రభుత్వ డబ్బుతో షెడ్యూల్ ఏరియాలలో జూనియర్ కాలేజీలు స్థాపించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తారా? గతంలో కొద్ది డబ్బుకడితే క్లాసెస్ అదనంగా ఇచ్చేవారు. కానీ ఇప్పుడు చాలా స్క్విక్స్ చేశారు. ఇప్పుడు డి.ఓ.నెం. 524ను జారీచేశారు. దానివల్ల ఇబ్బందివస్తోంది కాబట్టి దానిని స్క్వాప్ చేస్తారా? ఇకపోతే నెలకు 398 రూపాయల జీతం మీద టీచర్లను నియమించడానికి డి.ఓ.నెం. 338ను జారీచేశారు. ఈ బాండెడ్ టెలిను రెగ్యులర్ జీతగాళ్ళుగా ఎప్పుడు చేస్తారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- జూనియర్ కళాశాలలో పని చేస్తున్న ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్స్కు జూనియర్ లెక్చరర్స్తో సమానంగా పే స్కేల్స్ ఇవ్వాలని ఈ రోజు ఉదయమేవారి సంఘం ప్రతినిధులు చెప్పారు. నిన్న గౌరవనీయులైన నాగేశ్వరరావుగారితోపాటు ఇతర సభ్యులు కూడా వచ్చారు. I will get it examined. A decision will be taken very shortly. పోతే షెడ్యూల్ ఏరియాలలో జూనియర్ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలన్నారు. షెడ్యూల్ ఏరియాల డెవలప్మెంట్ కోసం ఏదైతే కేంద్ర ప్రభుత్వం 65 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చిందో, దానిలోంచి విద్యావకాశాలు కల్పించడానికి డబ్బు ఖర్చుపెట్టే అవకాశం వుంటుందేమో పరిశీలన చేయిస్తాను. లేకపోయినా మరొక విధంగా అయినా చేయాలి. వారి సలహాను నూటికి నూరుపాళ్ళు అంగీకరిస్తున్నాను. పోతే యూనివర్సిటీల సిండికేట్లు, సెనేట్స్కు ఎన్నికలు జరిపింపే విషయం అడిగారు. దీని గురించి పరిశీలన చేయిస్తున్నామని ఇంద్రాజ్ మనవిచేశాను. యూనివర్సిటీల ఎన్నికల విషయంలో వైస్-ఛాన్సలర్స్తో మాట్లాడినప్పుడు రెండు రకాల అభిప్రాయాలు వచ్చాయి. కొందరు వైస్-ఛాన్సలర్లు ఎన్నికలు జరిపించి విద్యార్థులకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వాలని చెప్పారు. అయితే మరికొందరేమో ఎన్నికలు జరిపితే చిక్కులకు దారితీయవచ్చునని కూడా అభిప్రాయం వ్యక్తంచేశారు. ఏమైనా ఈ విషయం పరిశీలిస్తున్నాము. వారికి ఏదైనా ఆలోచన వుంటే వాగినీ పంపించినట్లయితే అది కూడా మనసులో పెట్టుకొని ఫైనల్ డిసిజన్ తీసుకొనేందుకు వేలువుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. పోతే కార్పస్ ఫండ్కు సంబంధించి సంతకంకు ఓకవేళ కళాశాలలను నిర్వహించేవారు ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందులు ఏర్పడి నిబ్బందికి జీతాలు ఇవ్వలేని పరిస్థితి వస్తే దానిని మీదే కావడంకోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా కార్పస్ ఫండ్ను ఏర్పాటు చేసింది తప్ప ఆ కార్పస్ ఫండ్ను ప్రభుత్వం కలుపు కోవడం కోసం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక 398 రూపాయల వేతనం పొందుతున్న స్పెషల్ టీచర్స్ విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తుందని మాత్రమే చెప్పగలను.

గ్రాంట్లు కొరకు అభ్యర్థన.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:- అధ్యక్షా, రోగడ పశుత్వం మండల వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేసి ప్రతి మండలంలో ఒక జూనియర్ కాలేజీని ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది. మంత్రీగారు 600 ప్లాట్లుకు జూనియర్ కళాశాలలు వున్నాయి. మరికొన్ని కళాశాలలు పెడతామంటున్నారు. మండల హెడ్ క్వార్టర్స్ లోగాని, లేదా ఆ మండల పరిధిలో ఇంకెక్కడైనాగాని జూనియర్ కాలేజీలు లేనట్లయితే అక్కడ జూనియర్ కాలేజీలు ఏర్పాటు చేస్తారా? ఇక అడల్డ్ ఎడ్యుకేషన్ విషయం చూడాలి. రాష్ట్రంలో అక్కరాస్యత 30 శాతంలోపే ఉంది. అడల్డ్ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో కేంద్ర పశుత్వం ఇచ్చిన డబ్బుతో సమానంగా రాష్ట్ర పశుత్వం ఇచ్చినట్లయితే అడల్డ్ ఎడ్యుకేషన్ గాని, నాన్ ఫార్మల్ ఎడ్యుకేషన్ ద్వారాగాని గ్రామాలలో నిరక్షరాస్యత నిర్మూలన చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. టోచిల్ గా మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ రిలేట్ ఫేయవలనిన బాధ్యత పశుత్వంపై ఉంది. అయితే మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ ఇవ్వడంలేదని అధికారులద్వారా మాకు తెలిసింది. అది రిలేట్ చేస్తారా? ఇక ప్లైవేటు ఐ.టి.ఐ.ల యాజమాన్యం 5, 10 వేల రూపాయల చొప్పున డౌనేషన్స్ వసూలుచేసి అనేక మంది విద్యార్థులను చేర్చుకొని ఎగ్జామినేషన్ కు కూర్చోవడానికి కొద్ది మందికి మాత్రం అనుమతిస్తున్నారు. ఫలానా గ్రామంలో ఫలానా ఐ.టి.ఐ.లోని ఇంత మంది విద్యార్థులను మాత్రమే పరీక్షలకు అనుమతిస్తున్నామని పశుత్వం చెప్పకపోవడంవల్ల ఆ ఐ.టి.ఐ.ల యాజమాన్యం 30 మంది స్కెంట్ అవుతే 100 మందిదాకా అడ్మిట్ చేసుకోవడం, వారి నుంచి డౌనేషన్లు వసూలుచేయడం, తప్పనిసరి పరిస్థితిలో చివరకు పశుత్వం ఆ విద్యార్థులందరికీ పరీక్షకు కూర్చోవడానికి అనుమతినివ్వడం జరుగుతోంది. అలా జరగకుండా చూస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, పశుత్వానిపిగాన్, ప్లైవేటువిగాన్, కోఆపరేటివ్ విగాన్ రాష్ట్రంలో మొత్తం 812 జూనియర్ కళాశాలలు వున్నాయని చెప్పారు. అయితే ఇవన్నీ మండలానికి ఒకటి చొప్పున లేవు. ఒక మండలంలో 2, 3, 4 కాలేజీలు వుంటే అసలులేని మండలాలు కూడా వున్నాయి. అందువల్ల మండలానికి ఒక జూనియర్ కాలేజీ ఏర్పాటు చేయాలన్న ధ్యేయం పశుత్వానికి వుండడం మంచిదే కాని 1, 2 సంవత్సరాలలో చేయాలంటే ఆవరణ సాధ్యంకాదు. అంతేకాకుండా 144 జూనియర్ కళాశాలలను స్థాపించాలన్న ఉద్దేశంతో గత రెండు సంవత్సరాలుగా కాస్త మెల్లగా ప్రయత్నంచేసినా కోఆపరేటివ్ రంగంలో జూనియర్ కళాశాలల స్థాపనను ఎంకరేజ్ చేయడం జరిగింది. కాని వాటిలో ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఫెసిలిటీస్ ఎలా వున్నాయి, స్టూడెంట్స్ అడ్మిషన్ పరిస్థితి ఎలా వుంది మొదలైనవి కూడా చూడాలి. మనకు రమారమి 1123 మండలాలు వున్నాయి. వాటిన్నీంటిలో జూనియర్ కళాశాలలను ఏర్పాటుచేయాలన్న ఆలోచన పశుత్వానికి వుండవచ్చు కాని అది ఆవరణ సాధ్యమైంది కాదు. మెల్లమెల్లగా మాత్రం పోగలుగుతామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బొడ్డి:- అధ్యక్షా, ఖమ్మం జిల్లా భద్రావలం మండలంలో ఆరు సంవత్సరాల క్రితం డిగ్రీ కళాశాల సాంక్వన్ అయింది, దానికి 25 ఎకరాల భూమి కూడా ఉంది. దానిని ఎప్పుడు మొదలుపెడతారు? ఇక రెండవది వెర్ల మండలంలో కళాశాల భవన నిర్మాణం 4 లక్షల 50 వేల రూపాయలతో 1989లో మొదలుపెట్టారు. కాని అది పూర్తి కాలేదు. దానికి ఎప్పుడు డబ్బు ఇస్తారు? ఇక మూడవది పి.ఆర్.పురం మండలంలోని

ఎయిడెడ్ స్కూల్లో పనిచేస్తున్న పి.ఆర్. లక్ష్మణన్ అతను 1985లో చనిపోయారు. ఆయన కొడుకు ఇంటర్మీడియట్ పాస్ అయివున్నాడు. అతని కొడుకుకు ఉద్యోగం ఉన్నదానికి సంబంధించిన ఫైలు నాలుగు సంవత్సరాలుగా పెండింగులో వుంది. నేను డైరెక్టరుగారితోను, సెక్రటరీయట్‌తోనూ మాట్లాడాను. కాగితాలు చూస్తే ఒక ఇల్లు కట్టవచ్చు. కానీ ఆ పిల్లవాడికి ఉద్యోగంలేదు. సెక్రటరీయట్‌లో అడిగితే డైరెక్టర్ మిస్టరుగారు అర్జీలు వేస్తే సూపర్వైజరులే పోస్టు క్రియేట్ చేసి ఇస్తామన్నారు. అతనికి ఎప్పుడు ఉద్యోగం ఇస్తారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- భద్రావలం కాటేన్ సంబంధించినంతవరకు 25 ఎకరాల భూమిని మాడువాయి విలేజ్ (భద్రావలంకు 3 కిలోమీటర్స్) అది తీసుకోవడం జరిగింది. దానిలో బిల్డింగ్ వ్యవహారాన్ని దానికి డిగ్రీ కాలేజీకోసం ఆలోచన జరుగుతోంది. This land was taken over by the Government under Land Ceiling Act, 1961 in September, 1970 and compensation at the rate of Rs. 581/- per acre was paid to Pattedars concerned by Sub-Collector. He has reported for transfer of that in favour of Education Department. లాండ్ - 1961 లాండ్ సీటింగ్ ఆక్టు క్రింద తీసుకొని దానికి కాంపెన్సేషన్ ఎడ-కేజీ చిప్రార్మిమెంటును పే చెయ్యవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంటర్వ్యూ కూడా 1970 నుంచి ఇప్పటివరకు పే చెయ్యలే అంటున్నారు. నేను పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ కె. బుట్టి:- చెర్ల మండలములో జూనియర్ కాలేజీకి 1989లో రూ. 4.50 లక్షలని శంకుస్థాపన చేశారు. ఇంకా ఎని మిగిలిపోయింది. దానిని ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- దానిని కూడా ఎగ్జామిన్ చేసి - ఇబ్బందులు ఒకవైపు ఉన్నా దానిని కూడా త్వరగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నేను 33 కట్ మోషన్స్ మొత్తం ఎదురు కేషన్ కి సంబంధించి ఇచ్చాను. మరి టైమ్ లేదని అంటున్నారు. మంత్రులు సహాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది, చెప్పారు. కానీ, నేను తమరి ద్వారా మంత్రిగారినీ అడుగు తున్నాను. ఈ పెర్మిట్లు స్కూల్స్ కి గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ కి సంబంధించినంతవరకు గతములో ఒక డి.వో. ద్వారా కొన్ని డబ్బులు రిలేజ్ చేశారు. అది 1-11-89న రూ. 63 లక్షలు రిలేజ్ చేసి ఖర్చు పెట్టలేదు. అందుకని పూర్వం రిలేజ్ చేసినది ఇస్తారా. ఇవ్వరా? రెండవది, సభ్యులు చెల్లిబుచ్చారు - గవర్నమెంట్ చెరువు కట్టిస్తుంది తుమ్మ పెట్టించదు, పాఠశాల కట్టిస్తుంది కానీ పంతుళ్ళను పంపించదు, పంతుళ్ళను పంపిస్తే బడి కట్టించదు. అలాగే, అనేక ప్లాన్లలో బాయిలెట్ రూమ్స్ లేక మహిళలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారనేటటువంటి మాట మహిళా సభ్యులంతా చెప్పారు. అనేక మంది సభ్యులు కూడా చెప్పారు. కనీసం అటువంటివి ఏమైనా పూర్తి చేయడానికి ఇబ్బంది ఉన్నవొక దానికి ఏమైనా చర్య తీసుకుంటారా? ఈ రెండింటికీ చెప్పమనండి. గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ విషయములో డి.వో. నెం. 326 ద్వారా 1-11-89న రూ. 63 లక్షలు రిలేజ్ చేశారు. అది ఖర్చు చేయలేదు. అది చేస్తారా. లేదా? అన్ని ఫార్మాలిటీస్ పూర్తి చేసినా గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ ఇవ్వకుండా ఉన్న స్కూల్స్ ఎన్ని ఉన్నాయో చెబుతారా?

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు బహుశా హుల్స్ గురించి చెబుతున్నారు. సూల్స్ కాకుండా కాలేజీల గురించి కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. బహుశా వారికి కూడా తెలుసు. 31 కాలేజీలు 1989లో గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ కి అయితే అడ్మిట్ చేయడం జరిగింది. గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ కి అయితే అడ్మిట్. వేళాదు కానీ రూల్స్ వేసే సందర్భములో కమ్యూనల్ రోషర్ పెర్ఫెక్ట్గా ఇంప్రొమైజ్ చేశారా అన్నది చూచి చేయమన్నారు. అది జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేస్తున్నప్పుడు కొద్ది కళాశాలలు మినహా మిగిలినటువంటి వాటిలో వేరియేషన్స్ ఉన్నాయి. అవి ఎల్లా సార్వప్రభుత్వ వేయడం అనేది ఈవేళ ఆలోచిస్తున్నాము. ప్లాస్మాల్స్ కి సంబంధించి కూడా అప్పాయింట్మెంట్ చేసిన సందర్భాలలో కమ్యూనల్ రోషర్స్ ప్రకారంగా జరిగిందా లేదా అనేటటువంటి చిక్కుతో ఆగి ఉంటే అది పూర్తిచేస్తే, లేదా ఆ కండిషన్ ఫుల్ ఫిల్ చేయకపోతే ఆగి ఉంది అంటే డబ్బు ఉండి మార్చి 31 తోపల పే చేయకపోయినప్పటికీ ఇబ్బందిలేదు. కండిషన్స్ పూర్తి అయితే రివేలడేషన్ ఇప్పించేందుకు ప్రయత్నం చేయవచ్చు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- నేను మాట్లాడేటప్పుడు మంత్రీగారితో మనవి చేశాను. ఇప్పుడు తెలంగాణ ప్రాంతమును, ఆంధ్ర ప్రాంతముతో పోల్చి చూస్తే ఈ జూనియర్ కాలేజీలు కానీ లేకపోతే ప్రాథమిక పాఠశాలలు కానీ, ఉపాధ్యాయులు కానీ, డిగ్రీ కాలేజీలు కానీ విస్తారంలో చాలా వ్యత్యాసము ఉంది. ఈ అసమానతలు తొలగించడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నేను ఇండాకే మనవిచేశాను. వారు చెప్పినటువంటి అసమానతలను మెల్లిమెల్లిగా తొలగించి సమానమైనటువంటి పరిస్థితి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీమతి వి. రత్నకుమారి (విజయవాడ-తూర్పు):- అధ్యక్షా, ఈవేళ ఏ ప్రభుత్వాలు మారినా మహిళా ఓబ్లగ్మెంట్ మారుతున్నాయి. మహిళా పాలిటెక్నిక్ ల విషయం చూస్తే మొత్తం రాష్ట్రములో 84 పాలిటెక్నిక్స్ ఉన్నాయని మంత్రీగారు చెప్పడం జరిగింది. అందులో 68 మొగవెల్లలకు, 16 మాత్రం అడవిల్లలకు కేటాయించడం జరిగింది. అంటే మా మేద ఎంత పక్కపాత వైఖరినీ అవలంబించారో ఒకసారి చూసి దయచేసి ఇప్పటికైనా ఈ పరిస్థితిని గవర్నమెంట్ మాకు న్యాయం చేయవలసిందిగా ఇది అందరికీ సంబంధించినది కాబట్టి మంత్రీగారిని చెప్పమని కోరుతున్నాను. అలాగే కృష్ణాజిల్లాలో ఎంతో మంది వెయిట్ లిఫ్టర్స్ ఉన్నారు. ఎన్నో క్రీడలకు పోటీపాం ఉంది కానీ వెయిట్ లిఫ్టర్స్ కు మాత్రం పోటీపాంలేదు. క్రిడా శాఖ మంత్రీగారు దీనిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని సరైన సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. హనుమంతరావు:- అధ్యక్షా, 19 మంది శాసనసభ్యులు మాట్లాడారు. అందులో రత్నకుమారిగారు చివరిగా మాట్లాడారు. తప్పనిసరిగా వెయిట్ లిఫ్టర్స్ విషయం నేను చూస్తాను.

(నవ్వులు)

వారికి తప్పనిసరిగా వెయిట్ లిఫ్టర్స్ కు అవసరమయ్యే సామాను కూడా ఇవ్వొస్తాను.

శ్రీ కె. ఈశ్వరకుమార్:- అధ్యక్షా, ఇందాకే చెప్పడం జరిగింది. ప్రస్తుతంను పాలిటిక్స్ కళాశాలను అప్రెగ్డ్ చేయడానికి 32 కోట్ల రూపాయలు అవసరం అవుతుందని చెప్పాను. ఈ సందర్భంలో నేను మనవిచేసింది ఏమిటంటే వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ కోసం ప్రభుత్వం చాలా కృషిచేస్తున్నది. ఇంతకు ముందు కర్ణాటక మరియు కేరళ రాష్ట్రాలు ఫస్ట్ ఫేజ్లో ఇంక్యాండ్ కావడం జరిగింది. కానీ మన రాష్ట్రం మాత్రం ఫస్ట్ ఫేజ్లో ఇంక్యాండ్ కాలేదు. ఒక కాలేజీకి దగ్గర దగ్గర రెండు కోట్ల రూపాయలమేరకు వరల్డ్ బ్యాంక్ ఆఫర్ చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం సెకండ్ ఫేజ్లో ఇంక్యాండ్ చేయడానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఫైనాన్సియల్ పోజిషన్ మెరుగుపడిన తరువాత మహిళా పాలిటిక్స్ కళాశాలలపై కాన్సంట్రేషన్ చేయడం జరుగుతుందని తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు:- అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వం గుంటూరులో మహిళల కోసం ఐ.టి.ఐ.సి ఏర్పాటుచేయాలని ప్రతిపాదన చేసిన మాట వాస్తవమేనా? గుంటూరు జిల్లాలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధిపత్యం ఎక్కువగా వుండడంవల్ల ఆ ఐ.టి.ఐ.సి ఒంగోలుకు తరలించిన మాట వాస్తవమేనా? మళ్ళీ గుంటూరులోనే మహిళా ఐ.టి.ఐ.సి ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ప్రతిపాదన ఉందా? ఇక రెండవది ఆంధ్రప్రదేశ్ స్పోర్ట్స్ కౌన్సిల్ అధ్యక్షులుగా క్రీడా శాఖా మంత్రిగారు వున్నా అది నామమాత్రమే. వైస్-చైర్మన్ అండ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుకే అన్ని అధికారాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి నిబంధనలను మార్చి మంత్రిగారికి విస్తృతమైన అధికారాలు కల్పిస్తారా?

శ్రీ పి. హనుమంతరావు:- నాకు ఎక్కువ అవకాశాలు వస్తుంటే నేను అందుకు ప్రయత్నం చేస్తాను. నాకు అధికారాలు వస్తుంటే వద్దంటానా అధ్యక్షా.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్దాస్:- గుంటూరు ఒక్కటే కాదు, రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లోనూ 8వ ప్లాన్లో ఐ.టి.ఐ.సి పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇక గుంటూరులో ఈ సంవత్సరం ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో కంటిన్జెంట్ వర్కర్స్ చాలా మంది ఉన్నారు. వాళ్ళకు 150 రూపాయల చొప్పున ఇస్తున్నారు. 3 సంవత్సరాలు పని చేసిన కంటిన్జెంట్ వర్కర్స్ను పర్మినెంట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా? ఇక నా నియోజకవర్గంలో డిగ్రీ కాలేజీలు లేవు. మాస్టాబాదులో ఒక డిగ్రీ కాలేజీని, చిగురు మామిడి మరియు కొవాడీ మండలాలలో రెండు జూనియర్ కాలేజీలను ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు అడిగిన కళాశాలలకు సంబంధించిన ప్రశ్నకు ఇదివరకు నేను చెప్పినదానిలోనే జవాబు వచ్చింది. ఉన్నటువంటి పరిస్థితులను సభముందు ఉంచాను. అయినప్పటికీ వారు వారి నియోజకవర్గంలో ఒక్క కాలేజీ కూడా లేదు అన్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం పాలన్ నిర్ణయించేటప్పుడు వారికి ప్రయారిటీ ఇస్తాము. ఇక కంటిన్జెంట్ వర్కర్స్ అన్నారు. ఏ డిపార్ట్మెంట్లో ఏమిటో నాకు అర్థం కాలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. వెదానాగరరావు:- అధ్యక్షా, నేను ఇచ్చిన కటిమోషన్ను పెగ్స్ చేయడంలేదు. కానీ నేను ఇచ్చిన సజెషన్కు సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

అక్కరాస్యతను పెంపొందించడానికి వారు ప్రయత్నం చేస్తామన్నారు. అందుకు అన్ని పార్టీలవారు, అందరం ప్రయత్నం చేయాలి. ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అనేక డ్రావోట్స్ వుంటున్నాయి, హరిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులవారి పిల్లల విషయం తీసుకొంటే అనేక డ్రావోట్స్ వుంటున్నాయి కాబట్టి డ్రావోట్స్ ను అధికమింపడానికి మధ్యాహ్న భోజన పథకం పునఃప్రారంభించాలి. దానిగురించి ఆలోచిస్తారా? ఇక ఈనాడు అనేక పాఠశాలలో డస్టర్స్ లేవు, టాక్ బోర్డులు లేవు, అవి ఉపాధ్యాయులచే కొనాలి. ఇక బ్లాక్ బోర్డు కూడా లేవు. దీనికి ఎవరు బాధ్యులు అనేది లేనే లేదు. మీ కంటిన్యూయింగ్ ఫండ్స్ పోయేలోపల పరిస్థితి చాలా అస్థవ్యవస్థంగా వుంటున్నది. స్టేషన్స్ కు ఊతాలు వుండవు. ఇలాంటి పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి జిల్లా ప్రజా పరిషత్లకు జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి కంటిన్యూయింగ్ ఖర్చుపెట్టే అధికారాలు ఇవ్వాలి. ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి జిల్లా ప్రజా పరిషత్, మండల ప్రజా పరిషత్ జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి వీటికి ఖర్చుపెట్టే విధంగా గైడ్ లైన్స్ ఇస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, వారు అడిగిన రెండవ ప్రశ్నగురించి తప్పనిసరిగా పరిశీలన చేయించి అలాంటి ప్రొవిజన్ లేకపోతే ప్రొవిజన్ కల్పించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇక మొదటి సూచన గురించి వారికి కూడా తెలుసు. ఒకసారి ప్రయత్నం చేశారు. కానీ తరువాత ఆచరణ సాధ్యంగా లేదని ప్రభుత్వం మానివేసింది. విద్యాసాగర్ రావుగారికి కూడా ఆ విషయం తెలుసు. వారు బాగా స్నేహంగా వున్నారు. ఆనాడు ఆ పథకాన్ని రద్దుచేయడం జరిగింది. రద్దయిన పథకాన్ని పునఃప్రారంభించాలంటే మనకు ఉన్న పరిమితమైన వనరులు కూడా అందుకు అనుమతించవు. కాబట్టి ఇప్పటికైనా మంచి రోజులు వచ్చినప్పుడు, మీ అందరి సహాయసహకారాలవల్ల అలాంటి మంచి రోజులు వచ్చినప్పుడు ఆలోచిద్దాం.

DEMAND NO. XVIII - GENERAL EDUCATION, SPORTS, ART AND CULTURE

Mr. Deputy Speaker:- The question is :

Sri P. Nageswara Rao:- Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art and Culture by Rs. 100/-.

Special Teachers, Part-time Lecturers యొక్క అపరిష్కృత సమస్యలపై నేటికే పరిష్కరించనందుకు నిరసనగా సక్కమంగా శాలరీస్ పే చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1,092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art and Culture by Rs. 100/-.

కాబట్టి లెక్చరర్లకు, తదితర నిబ్బందికి ప్రకటించిన విధంగా యు.జి.సి. స్కేల్స్ చెల్లించనందుకు, సక్కమంగా శాలరీస్ చెల్లించనందుకు నిరసనగా.

Sri V. Venkateswara Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art and Culture by Rs. 1/-.

హైదరాబాదు పబ్లికం లోగల ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు కనీస వసతులు కల్పించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

శ్రీ శ్రీనివాస ఉన్నత పాఠశాల, న్యూబాకారం, హైదరాబాద్ యొక్క యాజమాన్యం పైన, ప్రధానోపాధ్యాయునిపై చర్యతీసుకోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

ఎయిడెడ్ పాఠశాల సిబ్బందికి సక్రమంగా జీతాలు చెల్లించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

సికిందరాబాదులోగల ఎస్.సి.జి. (బాలుర) పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు పదోన్నతి కల్పించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

అబొమెబీక్ అడ్వాన్సుమెంటు పథకము వర్తింపు ఉపాధ్యాయులు, ఉద్యోగులకు ఇంక్రిమెంటు తేదీకి ఇంక్రిమెంటు యిచ్చి, దానిని 1986 అక్టోబరులో వెనుకటి తేదీ నుండి (1981 మార్చి) రద్దుచేసి వేలాదిమందికి రికవరీలు పెట్టినందులకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

1975, 1976, 1977, 1978 సంవత్సరములలో మంజూరయిన సెలక్షను గ్రేడు సెకండరీ గ్రేడు ఉపాధ్యాయులకు డి.ఇడి. ఉపాధ్యాయులకిచ్చినట్లు యుఫ్.ఆర్. 22ఎ(1) ప్రకారం వెరిఫికేషను చేయనందులకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

1-4-1968కి పూర్వం ఉపాధ్యాయులకు చెల్లించాల్సిన బకాయిలు చెల్లించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన.

గుంటూరు జిల్లా, మంగళగిరి మండలములో పనిచేసి ఇటీవలనే రిటైరయిన యం. రామన్నగారి గ్యాప్ పిరియడు 6.7.73 నుండి 21.1.83ను ఇంతవరకు రెగులేట్ చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

బొల్సాడి ట్రైనేగుయిన టీచర్లను రాష్ట్రములోని అన్ని మేనేజిమెంట్లలో ఒకే విధమైన స్కేపు ఈయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

రేగూపింగు స్కేళ్లలో (1.12.82 - 1.7.86) ఉపాధ్యాయులకు అదనపు అర్హతలకు అదనపు ఇంక్రిమెంటు ఈయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

రాజమండ్రిలోని విద్యతెజ, అనకాపల్లిలోని బేతల్ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులను మున్సిపాలిటీలోనికి విలేనము చేయునపుడు ఏర్పడిన గ్యాప్ పిరియడు రెగులేట్ చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

ప్రయివేటు ఎయిడెడ్ పాఠశాలలను 326 జి.ఓ. ద్వారా గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ కు అడ్మిట్ చేసి 1.11.89 నుండి విడుదలచేసిన 63 లక్షలు ఖర్చుచేయనందుకు, 1.11.89కు పూర్వం బకాయాలు విడుదల చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

1983లో రద్దయిన అభ్యుదయ పాఠశాలలో న్యాయమంపరితన ఉపాధ్యాయులను పంచాయతీరాట్ డిపార్చుమెంటులో విలేనము చేసినపుడు హార్ని సర్వీసు పరిగణించక 50 శాతము మాత్రమే పరిగణించినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

జిల్లా ప్రజాపరిషత్, మండల ప్రజాపరిషత్, మున్సిపల్ ఉపాధ్యాయులకు ఇంపౌండెడ్ డి.ఎ. చెల్లించుటలో 1989 జనవరిలోగా ట్రెజరీలో సదరు డి.ఎ. క్రెడిట్ కాలేదను సాకుతో వడ్డీ చెల్లించినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

10వ తరగతి పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్న ఇన్స్టిటియూట్లకు గత 3 సంవత్సరాలుగా టి.ఎ., డి.ఎ.లు విడుదల చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

1987-88 సంవత్సరములలో పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు వారు జిల్లా పూజా పరిషత్, మండల ఉపాధ్యాయులను 370 జి.ఓ. పూకారము స్వంత రెవెన్యూ డివిజను నుండి బదిలీచేయమని ఉత్తర్వులిచ్చి, బదిలీ అయిన ఉపాధ్యాయులకు టి.ఎ.లు చెల్లించుటకు నిధులు విడుదల చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

జైలు డిపార్టుమెంటు అధ్యక్షులలోని జైలు పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులకు, రేగూరి పింగు స్కేళ్లు, ఆ తర్వాత దాని ప్రాతిపదికగా ఇతర ఉపాధ్యాయులకిచ్చిన 10,15 సంవత్సరాల స్కేళ్లు, 1986 పి.ఆర్.సి. వేతనాలు, వాటిపై 10,15,22 సంవత్సరాల స్కేళ్లు వర్తింపజేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

ఆర్థిక ఉన్నత పాఠశాల, చాదర్‌ఘాటు, హైదరాబాదులోని ఉపాధ్యాయులు శ్రీ వి. రత్న కుమార్, శ్రీమతి గిరిజ, శ్రీ వి. సుధాకర్‌గారల 1986 పి.ఆర్.సి. ఫిక్షన్‌లు చేయనందులకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

సికిందరాబాదులోని బిలకలగూడలోగల ఆర్.పి.పి. పాఠశాలను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

ఆర్థిక ఉన్నత పాఠశాల, చాదర్‌ఘాట్, హైదరాబాదు యాజమాన్యంవే అక్కమంగా నన్నుండు చేయబడిన శ్రీ వి. రత్నకుమార్, శ్రీమతి వి. గిరిజలను ఘనర్షియమింపనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

హైదరాబాదులోగల నృపతుంగ ఉన్నత పాఠశాలలో హిందీ పండిట్ హోస్టు లేకుండానే శ్రీ దేశిపాండేను హిందీ పండిట్గా నియమించినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

నృపతుంగ ఉన్నత పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు గత 4 సంవత్సరాలుగా పదోన్నతి కల్పించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

హైదరాబాదులోగల ఎస్.ఎస్.ఆర్. ఉన్నత పాఠశాల యాజమాన్యాన్ని రద్దుపరచి ప్రత్యేక అధికారిని నియమించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

హైదరాబాదులోకల ప్రభోద్ బాలికోన్నత పాఠశాల సిబ్బందికి 1986 నూతన వేతనాలను అమలుపరచనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

హైదరాబాద్ పబ్లికంలో 14 ప్రయివేటు పాఠశాలలకు ప్రభుత్వం గ్రాంటు విడుదల చేస్తూ ఉత్తర్వులిచ్చి 5 నెలలు గడుస్తున్నా జిల్లా విద్యాకాభివృద్ధి వాటిష్ట ఎట్టి చర్య తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

హైదరాబాద్ చిక్కడపల్లిలోకల ఆంధ్రవాణి (ఎ.పి) యు.పి.ఎస్. యాజమాన్యంపై చర్యతీసుకోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

1986 నూతన వేతనాలలో చెల్లించవలసిన రూ. 600/- లె ఎయిడెడ్ ఉపాధ్యాయులకు చెల్లించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

అకిక్వితుర్నైన ఉపాధ్యాయులకు 1986 నూతన వేతనాలను పరిమంపయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

ఎయిడెడ్ మతశాల సిబ్బంది వేతనాల చెల్లింపుపై బడ్జెట్ కంట్రోలు తొలగించి నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

వైదరాబాదు జిల్లా, విద్యాశాఖాధికారి కార్యాలయమును రెండుగా విభజిస్తూ, రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఉత్తరువులిచ్చినప్పటికీ అవి అమలుకానందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 10/-

రాషంబోనీ అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్ నుండి తెలుగు పండితులు పి.ఇ.బి.లగా ఉన్న ప్రత్యేకోపాధ్యాయులను రెగ్యులరైజేషన్లూ బ్రాన్స్ ఫర్ చేసి వారి స్థానాలను భర్తీ చేయకుండా ఉన్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 10/-

పంచాయితీరాజ్ సంస్థల ద్వారా నడుపుచున్న స్కూల్స్ కంటింజెన్సీ ఫండు 6 శాతం కన్నా మించకుండా ఇచ్చినందువల్ల స్వేచ్ఛర్సు జేతాలకు చాలకుండా ఉన్నదానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 10/-

జడ్.పి.పి.లవే నడుపుచున్న ఉన్నత పాఠశాలలో సబ్జెక్టు బేవర్సు లేక విద్యార్థులు విద్య నష్టపోతున్నా బోస్సులు ఇవ్వనిదానికి నిరసనగా.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

To discuss the Policy of the Government regarding affording protection, envisaged under Art 30 of the Constitution of India to Minority Institutions and definition Minority Institutions - whether Institutions run by Minorities or Institutions catering Minority interests.

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

To discuss the policy of the Government in regularisation of the services of the Special Teachers appointed on a consolidated monthly pay of Rs. 398/- on 25.5.1989.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about the maladministration in Hyderabad Public Schools as alleged by three Ex-Ministers Sri P. Indra Reddy, Sri Mahipal Reddy and Sri Y. Ramakrishnudu.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about the demands of students who completed Teachers Training Course in Private un-recognised Institutions.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about starting a Degree College in Ibrahimpatnam, Rangareddy District.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

To discuss the policy of the Government in raising the income limits of parents of wards studying in Sainik Schools Korukonda, Vizianagaram District to enable the Students to receive scholarships on par with those in West Bengal and Karnataka States.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about issue of Government Urdu Text Book again in 1989 with India Map without the State of Jammu & Kashmir, as was published in 1979.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss the shortage of Science and Mathematics Teachers in Ranga Reddy District.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about opening of Junior Colleges in Khapra Municipality and at Kandukur Mandal Headquarters in Ranga Reddy District.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about the policy of the Government in permitting private enterprise in starting professional colleges in the State to prevent resources of our State flowing into the neighbouring State of Karnataka, where formidable assets are accumulating.

Sri R. Ravindranath Reddy:- Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss the need to sanction of full fledged staff to Government Junior College, Kothakota, Mahabubnagar District started in 1979.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about regularising the services of non-teaching staff in the 93 residential schools in the State, who are to date on daily wages.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss about non-payment of Provident Fund and Family Benefit Fund to Sri Devarakonda Vidyaranya Sarma, Secondary Grade Teacher who retired on 28.2.1987 from S.R.Y.S. Junior College, Challapalli, Krishna District.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Re. 1/-

To discuss the need to full the post of Principal in Government Junior College, Alampur, which is vacant for the last four years to post English and Mathematics Lecturers, to provide furniture and drinking water and to complete the two rooms construction of which under 'Kranthipatnam' was abruptly halted.

Sri D. Raja Gopal:- Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 10/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, పెనుగొండ మండలం, ములవర్రు పంచాయతీ పరిధిలోపన్న దొడ్డివారిపేట (వారిజనపేట)లో పాఠశాల నిర్మాణము చేయవలెనని అనేక ప్రార్థనలు జిల్లా అధికారులను ప్రభుత్వాన్ని అనేక రూపాల్లో అభ్యర్థించినప్పటికీ ప్రాథమిక పాఠశాలను నెలకొల్పినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 2/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, ఏలూరు మున్సిపల్ ప్యాన్కూలులో హెడ్కాన్స్టరుగా పని చేస్తున్న డి. వేరభద్రరావు 3,7,10 తరగతి పరీక్ష ఫీజుకని నిధ్యార్థుల నుండి

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన.

వసూలు చేయటం. ఎక్స్‌కర్షన్ పేరుమీద 40 మంది విద్యార్థుల నుండి రూ. 100/- వాపున వసూలుచేసి వాళ్ళకు తిరిగి ఇవ్వకుండా అక్కమముగా అవినీతికిపాల్పడిన శ్రీమతి ఈదల సుబ్బమ్మదేవి మున్సిఫల్ హాస్కూలు, ఏలూరులో హాడ్వాస్టరుపైనే అనేక రిపోర్టులు ఉన్నవి. అనేక పర్యాయములు ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించినప్పటికీ ఈ అవినీతి హాడ్వాస్టరుపై చర్యకేసికొనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 10/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, అచంట మండలం, అచంట గ్రామములో ప్రస్తుతం ఉన్న జూనియర్ కాలేజీని డిగ్రీ కళాశాలకు పెంచాలని (సుమారు 25 గ్రామాల) విద్యార్థులకు అచంట దగ్గరగాను కేంద్రముగాను ఉన్నది. ఈ ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలను డిగ్రీ కళాశాల స్థాయికి పెంచుటకు మంజూరు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించినప్పటికీ చర్య కేసికొనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, అచంట మండలం, పెదమల్లం పంచాయతీలో కొత్త ఆది అంధ్రపర్వీలో ప్రాథమిక పాఠశాల లేక విద్యార్థులు వందమంది ఉండగా విద్యాభ్యాసమునకు అనేక ఇబ్బందులు పడుచున్నారు. ఇక్కడ ప్రాథమిక పాఠశాలను వెంబిన్ నిర్మించాలని అనేక పర్యాయములు ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించినప్పటికీ మంజూరు చేయనందుకు నిరసనగా.

Sri C. Vittal Reddy:- Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లా హాళికూర ఐ.టి.ఐ. భవనములకు 1990-91వ సంవత్సరము బడ్జెట్‌లో రూ. 135 లక్షలు కేటాయించుటలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా.

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయుల కొరత తీర్చునందుకు 398 స్పెషల్ టీచర్స్‌ను వర్గీకరించి చేయలే నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 51/-

ఈనాటికి అందరికీ విద్య అందించలేనందుకు, ప్రస్తుతము అనియత విద్య వయోజన విద్య నేర్పు కార్యకర్తల వేతనాలు, వసతులు పెంచబడనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

కంటెనెజర్స్ వర్క్స్ వేతనాలు 9 మాసాలైన వెల్లించలేని అలసత్వానికి అదేవిధంగా నవాబుపేట పాఠశాల 8వ తరగతి పరీక్షన్ యివ్వలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 100/-

మాస్ట్రాబాదులో డిగ్రీ కాలేజీ 1. కోపాదలో జూనియర్ కాలేజీ 2. వేగురుమామిడిలో జూనియర్ కాలేజీ 3. బొమ్మనపల్లిలో కోఆపరేటివ్ జూనియర్ కాలేజీలు మంజూరు చేయ లేనందుకు నిరసనగా.

Sri K. Bojji:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 50/-

ఖమ్మం జిల్లా పి.ఆర్. పురం మండలం రామవరం గ్రామంలోని టీచర్ గా పనిచేస్తూ చనిపోయిన ఆర్.ఎ. లక్ కుమారుడు ఆర్. సైమాన్ పెట్టుకొన్న ఉద్యోగం జి.ఓ. యం.యస్.సెం. 687, జి.ఓ.యం.యస్.సెం. 568 ఉద్యోగం రాసికారణంగా నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 1092,70,92,000/- for General Education, Sports, Art & Culture by Rs. 50/-

ఖమ్మం జిల్లా భద్రావలం పట్టణములో డిగ్రీ కాలేజీ శాంక్లన్ అయి 6 సంవత్సరము లైనది. 25 ఎకరముల భూమి సర్వే అయివున్నది. దానికి నీధులు కేటాయించి ప్రారంభించ నందుకు నిరసనగా.

DEMAND - LXIX - TECHNICAL EDUCATION Rs. 45,73,34,000/-

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 45,73,34,000/- for Technical Education by Re. 1/-

To discuss the alleged suicide by Sri Balaji, Student Siddhartha Engineering College, Vijayawada as a result of rustication for alleged copying at the Internal Exams held on 17.2.1990.

To reduce the allotment of Rs. 45,73,34,000/- for Technical Education by Rs. 100/-

To discuss the Policy of the Government in allowing private enterprise in starting Polytechnics, I.T.I's Teachers Training Colleges so as to prevent exodus of our students and resources to neighbouring States.

To reduce the allotment of Rs. 45,73,34,000/- for Technical Education by Re. 1/-

To discuss the failure of the Government to implement the G.O. and hold instant examinations or award general promotion to all D. Pharmacy Students from all Polytechnics in the State.

Sri R. Ravindranath Reddy:- Sir, I beg to move:-

To reduce the allotment of Rs. 45,73,34,000/- for Technical Education by Re. 1/-

To discuss about non-implementation of G.O.Ms.No. 257, Labour, Employment and Technical Education (FC2) Department, dated 7.10.1987 in sanctioning Government Scales to Non-Teaching Staff in Sri Velagapudi Ramakrishna, Siddartha College of Engineering, Vijayawada.

To reduce the allotment of Rs. 45,73,34,000/- for Technical Education by Re. 1/-

To discuss the need to start an Industrial Technical Institute at Undavalli Village, Manopad Mandalam, Mahaboobnagar District.

All the Cut Motions are negatived.

Mr. Deputy Speaker:- The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 45,73,34,000 under Demand No. XIX - Technical Education."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1092,70,92,000 under Demang No. XVIII - General Education, Sports, Art and Culture."

(Pause)

The motion was adopted and the Demands were granted.

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned till 8.30 tomorrow.

(The House then adjourned at 9.05 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Wednesday, the 11th April, 1990.)

